

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

A-447/15

IZVJEŠĆE
DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA REPUBLIKE HRVATSKE
ZA 2015. GODINU

Zagreb, travanj 2016.

S A D R Ź A J

1. UVOD	7
2. PRAVNE I ORGANIZACIJSKE OSNOVE TE STANJE LJUDSKIH POTENCIJALA I MATERIJALNI UVJETI ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA	9
2.1. Pravne osnove	9
2.1.1. Državnoodvjetnička organizacija	9
2.1.2. Ovlasti i odgovornost Glavnog državnog odvjetnika, njegovih zamjenika te nižih državnih odvjetnika i zamjenika.....	11
2.1.3. Propisi koji uređuju postupanje i ovlasti državnih odvjetništava.....	12
2.1.3.1. Primjena novih i izmijenjenih propisa u radu kaznenih odjela.....	13
2.1.3.2. Izmjene građanskog procesnog zakonodavstva i njihov utjecaj na rad državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima	15
2.2. Suradnja državnog odvjetništva s drugim tijelima.....	17
2.2.1. Zajednički rad i suradnja s policijom i drugim državnim tijelima	17
2.2.2. Primjena članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu – suradnja državnih tijela s državnim odvjetništvom u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima.....	19
2.3. Ljudski potencijali.....	20
2.4. Materijalno-financijski uvjeti	21
2.4.1. Odobrena sredstva za rad državnih odvjetništava	21
2.4.2. Ostvarena sredstva za rad državnih odvjetništava.....	22
2.4.3. Utjecaj odobrenih sredstava na zakonit i učinkoviti rad u 2015. godini	22
2.4.4. Procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkoviti rad u 2015. godini.....	24
3. RAD KAZNENIH ODJELA	28
3.1. Rad na kaznenim predmetima	28
3.1.1. Kretanje i struktura kriminaliteta	28
3.1.1.1. Poznati počinitelji kaznenih djela	28
3.1.1.1.1. Kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela	28
3.1.1.1.2. Struktura kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela	33
3.1.1.2. Nepoznati počinitelji kaznenih djela.....	37
3.1.1.2.1. Kretanje kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela.....	37
3.1.1.2.2. Struktura kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela.....	40
3.1.2. Kriminalitet odraslih osoba	41
3.1.2.1. Rad državnih odvjetništava i odluke u kaznenim predmetima	41
3.1.2.1.1. Odluka povodom prijave.....	42
3.1.2.1.2. Istraga i odluka po dovršenoj istrazi	46
3.1.2.1.3. Odluka povodom optuženja	49
3.1.2.1.4. Kaznene sankcije	50
3.1.2.1.5. Žalbeni postupak.....	54

3.1.2.2. Pojedina područja kriminaliteta	55
3.1.2.2.1. Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva	55
3.1.2.2.1.1. Ratni zločini	55
3.1.2.2.1.2. Ostala kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva	57
3.1.2.2.1.3. Kaznena djela počinjena iz mržnje	58
3.1.2.2.2. Kaznena djela protiv života i tijela	59
3.1.2.2.3. Kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda	63
3.1.2.2.4. Kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja	63
3.1.2.2.5. Kaznena djela protiv osobne slobode	65
3.1.2.2.6. Kaznena djela protiv privatnosti	67
3.1.2.2.7. Kaznena djela protiv spolne slobode	67
3.1.2.2.8. Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	68
3.1.2.2.8.1. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga	69
3.1.2.2.9. Kaznena djela protiv okoliša	70
3.1.2.2.10. Kaznena djela protiv opće sigurnosti	72
3.1.2.2.11. Kaznena djela protiv sigurnosti prometa	73
3.1.2.2.12. Kaznena djela protiv imovine	74
3.1.2.2.13. Kaznena djela protiv gospodarstva	78
3.1.2.2.14. Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka	85
3.1.2.2.15. Kaznena djela krivotvorenja	85
3.1.2.2.16. Kaznena djela protiv intelektualnog vlasništva	86
3.1.2.2.17. Kaznena djela protiv službene dužnosti	86
3.1.2.2.17.1. Primjena Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije	92
3.1.2.2.18. Kaznena djela protiv pravosuđa	93
3.1.2.2.19. Kaznena djela protiv javnog reda	94
3.1.2.2.20. Kaznena djela protiv biračkog prava	95
3.1.2.2.21. Kaznena djela protiv Republike Hrvatske	95
3.1.3. Kaznenopravna zaštita djece i maloljetnika, braka i obitelji	95
3.1.3.1. Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv spolne slobode	96
3.1.3.2. Kaznena djela protiv braka, obitelji i djece	97
3.1.4. Kriminalitet mladih punoljetnih osoba	98
3.1.4.1. Kretanje i struktura kriminaliteta	98
3.1.5. Kriminalitet maloljetnika	101
3.1.5.1. Primjena Zakona o sudovima za mladež	102
3.1.5.2. Primjena Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku	103
3.1.5.3. Kretanje i struktura kriminaliteta	105
3.1.5.4. Odluke državnog odvjetnika za mladež i suda za mladež	106
3.1.6. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	108
3.1.6.1. Kretanje i struktura predmeta iz nadležnosti Ureda	108
3.1.6.1.1. Rad u predmetima Ureda - općenito	108
3.1.6.2. Organizirani kriminalitet i korupcija	110
3.1.6.2.1. Organizirani kriminalitet	110

3.1.6.2.2. Koruptivna kaznena djela	114
3.1.6.2.2.1. Koruptivna kaznena djela u užem smislu	114
3.1.6.2.2.2. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti	117
3.1.6.2.3. Zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi	120
3.1.6.2.4. Kapaciteti Ureda	122
3.1.7. Drugostupanjski kazneni postupak i postupak po izvanrednim pravnim lijekovima.....	125
3.1.7.1. Drugostupanjski kazneni postupak	125
3.1.7.2. Zaštita zakonitosti u kaznenim i prekršajnim postupcima i drugi izvanredni pravni lijekovi	125
3.1.8. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana	127
3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela	130
3.3. Prekršajni postupak i drugi razni predmeti	133
 4. RAD GRAĐANSKO-UPRAVNIH ODJELA.....	139
4.1. Kretanje i struktura građanskih i upravnih predmeta	139
4.1.1. Kretanje i struktura predmeta u radu (odnos 2011. - 2015.)	139
4.1.2. Struktura predmeta u odnosu na vrstu zastupanja.....	140
4.1.3. Pregled novih predmeta u 2015. godini prema državnom tijelu iz čijeg djelokruga proizlazi	141
4.2. Zastupanje Republike Hrvatske	142
4.2.1. Izvansudsko rješavanje sporova (članak 186.a ZPP)	142
4.2.2. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima	144
4.2.2.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	145
4.2.2.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja.....	145
4.2.2.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku - uloga i postupanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske	146
4.2.2.1.3. Izbor stranog odvjetničkog društva	147
4.2.2.1.4. Financijski troškovi	147
4.2.2.1.5. Kadrovska popunjenost	148
4.2.2.2. Zastupanje pred stranim sudovima	148
4.2.3. Zastupanje Republike Hrvatske pred domaćim sudovima.....	149
4.2.3.1. Parnični predmeti	150
4.2.3.1.1. Parnični predmeti pred općinskim sudovima.....	152
4.2.3.1.2. Parnični predmeti pred trgovačkim sudovima	153
4.2.3.2. Rad i uspješnost u zastupanju u parničnim predmetima.....	153
4.2.3.2.1. Rad i uspjeh u zastupanju pred općinskim sudovima	154
4.2.3.2.2. Rad i uspjeh u zastupanju pred trgovačkim sudovima.....	156
4.2.3.3. Ovršni predmeti	157
4.2.3.4. Stečajni predmeti	160
4.2.3.4.1. Predmeti predstečajne nagodbe.....	163

4.2.3.5. Upravni sporovi	165
4.2.4. Upravni predmeti.....	166
4.2.5. Postupci određeni posebnim zakonima	167
4.2.5.1. Zaštita prava na suđenje u razumnom roku	167
4.2.5.2. Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine	169
4.2.5.3. Supotpis ugovora i izdavanje tabularne isprave.....	170
4.2.6. Pravna mišljenja	171
4.2.6.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu.....	172
4.2.6.1.1. Pravna mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske	173
4.2.6.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima.....	173
4.2.6.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu	173
4.2.6.2.2. Pravna mišljenja po Zakonu o šumama	174
4.2.6.2.3. Pravna mišljenja po Zakonu o lovstvu.....	175
4.2.6.2.4. Pravna mišljenja po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo	175
4.2.7. Pravna problematika.....	175
4.2.7.1. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete	176
4.2.7.1.1. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog diskriminacije	176
4.2.7.1.2. Problematika stanova u kojima stanuju zaštićeni najmoprimci s aspekta presude Europskog suda za ljudska prava – zahtjevi za naknadu štete.....	178
4.2.7.1.3. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog ukidanja Zakona o javnim ovršiteljima	179
4.2.7.2. Radni sporovi	180
4.2.7.3. Primjena Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije – problematika kampova.....	181
4.2.7.4. Pomorsko dobro	182
4.2.7.5. Naplata tražbina Republike Hrvatske u inozemstvu	185
4.2.7.6. Primjena Zakona o sprečavanju sukoba interesa	186
4.2.7.7. Proces uknjižbe vlasništva i drugih stvarnih prava na Republiku Hrvatsku i općih dobara	187
4.2.7.7.1. Postupci izmjere, osnivanja i preoblikovanja zemljišnih knjiga.....	189
4.2.7.7.2. Uknjižba šuma i šumskog zemljišta.....	190
4.2.7.7.3. Uknjižba poljoprivrednog zemljišta.....	191
4.2.7.7.4. Upis pomorskog dobra	191
4.2.7.7.5. Upis zgrada i uknjižba vlasništva na stanovima i zgradama.....	191
4.2.7.7.6. Uknjižba javnog vodnog dobra, javnih cesta i željezničke infrastrukture	192
4.2.7.7.6.1. Uknjižba javnog vodnog dobra	192
4.2.7.7.6.2. Uknjižba javnih cesta i željezničke infrastrukture	192

4.2.8. Rad na zaštiti zakonitosti u građanskim i upravnim predmetima	193
4.2.9. Ostali poslovi u građansko-upravnim odjelima	193
4.2.10. Financijski učinci rada i postupanja građansko-upravnih odjela	194
4.2.10.1. Financijske obveze Republike Hrvatske proizašle iz obveznopравnih i radnih sporova	194
4.2.10.2. Procjena vrijednosti izvršenih pravnih radnji poduzetih tijekom 2015. godine radi zaštite imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske	195
5. MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ I SURADNJA.....	196
5.1. Međunarodna pravna pomoć i suradnja	196
5.1.1. Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima.....	196
5.1.2. Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima	197
5.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom.....	198
za ljudska prava.....	198
5.3. Međunarodna suradnja	199
6. NADZOR NAD RADOM NIŽIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA	200
6.1. Oblici nadzora.....	200
6.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova	200
6.1.2. Pritužbe i predstavke	201
6.1.3. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava	201
7. PRIJEDLOZI RADI POVEĆANJA UČINKOVITOSTI RADA I PROCJENA POTREBA.....	203
7.1. Propisi	203
7.2. Jačanje ljudskih potencijala	206
7.3. Poboljšanje materijalnih i financijskih uvjeta rada	207
7.4. Ostalo	207
8. ZAKLJUČCI.....	208
9. Dodatak; tablice i grafikoni	210

1. UVOD

Na temelju članka 40. stavak 1. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15 i 82/15 – u daljnjem tekstu ZoDO) Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sačinilo je Izvješće o stanju i kretanju prijavljenog kriminaliteta u prethodnoj godini, o predmetima u svezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, pravnoj problematici u pojedinim područjima, pregledu organizacije i stanja kadra.

Ujedno, na temelju stavka 2. naprijed navedenog članka ZoDO, u ovom Izvješću upozorava se na stanje i djelovanje pravnog sustava, nedostatke u zakonodavstvu i unutarnjem poslovanju državnog odvjetništva, pri čemu se, gdje god je to moguće, daju i prijedlozi radi mogućeg unapređenja rada na pojedinim područjima.

Slijedom navedenog, Izvješće za 2015. godinu sadrži prikaz stanja na pojedinom području iz djelokruga državnih odvjetništava, kao i pregled njihovog rada, statističke pokazatelje po pojedinim tematskim cjelinama, pokazatelje o uspješnosti u postupcima, o materijalnom stanju i stanju kadrova državnog odvjetništva. Sukladno članku 125. Ustava Republike Hrvatske i članku 2. ZoDO Izvješće ne sadrži podatke o pojedinim predmetima.

Sve naprijed navedeno iznosi se u Izvješću kako bi Hrvatski sabor, ako to ocijeni potrebnim, mogao zauzeti stajališta u svezi sa stanjem i kretanjem kriminaliteta i utvrditi obveze nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela kako bi se poboljšala učinkovitost kaznenog progona i unaprijedila zaštita imovinskih interesa Republike Hrvatske.

Radi omogućavanja Hrvatskom saboru izvršavanje ovlasti iz članka 40. stavka 3. ZoDO u Izvješću su dani podaci o radu državnih odvjetništava u 2015. godini. Ti su podaci razvrstani u nekoliko cjelina.

No, prije svega, Izvješće se bavi zakonskim okvirom koji uređuje državnoodvjetničku organizaciju, pravima i obvezama državnih odvjetništava u pojedinim vrstama postupaka u kojima sudjeluju, s posebnim osvrtom na primjenu novih i izmijenjenih zakona i podzakonskih akata na njihov rad. Isto tako, u ovom se dijelu Izvješća daju informacije o zajedničkom radu i suradnji državnih odvjetništava s državnim tijelima o čijem radu zavisi i uspješan rad državnih odvjetništava, kao i informacije o kadrovskom stanju u državnoodvjetničkoj organizaciji te financijskim i materijalnim uvjetima u kojima su tijekom 2015. godine djelovala državna odvjetništva u obavljanju svojih zadaća.

Nadalje, posebno se u Izvješću govori o radu kaznenih odjela kroz pregled rada na kaznenim predmetima, koji uključuje kako kretanje i strukturu državnim odvjetništvima prijavljenih kaznenih djela, tako i rad državnih odvjetništava u pojedinim stadijima prethodnog odnosno kaznenog postupka, uključujući i rad po redovnim i izvanrednim pravnim lijekovima te se posebno razrađuju pojedina područja kriminaliteta. Pri tome se dodatno, kao posebne cjeline, obrađuje rad na predmetima maloljetničkog kriminaliteta, predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala, predmetima u kojima se poduzimanjem posebnih dokaznih radnji privremeno ograničavaju ustavna prava građana, kriminalitet pravnih osoba, kao i rad državnih odvjetništava u prekršajnim predmetima.

Isto tako, jedna od cjelina u Izvješću je i ona koja se bavi radom državnih odvjetništava na građanskim i upravnim predmetima. Stoga se također u Izvješću daje slika kretanja i strukture te vrste predmeta, kao i rada građansko-upravnih odjela u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima, arbitražama i drugim tijelima te u poslovima davanja pravnih mišljenja. Posebni dijelovi ove cjeline su problematika pojedinih izdvojenih pravnih područja od značaja za rad državnih odvjetništava u građanskoj i upravnoj sferi te analiza financijskih učinaka rada i postupanja građansko-upravnih odjela državnih odvjetništava.

Zasebni dio Izvješća bavi se radom državnih odvjetništava na predmetima međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje sa zemljama članicama EU, kao i poslovima državnih odvjetništava na polju međunarodne suradnje, prvenstveno kroz sudjelovanje u radu tijela EU i Vijeća Europe te u odnosu na potonje i suradnjom s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. S obzirom da je nadzor nad radom nižih državnih odvjetništava jedna od temeljnih zadaća državnih odvjetništava s obzirom na monokratski i hijerarhijski ustroj državnoodvjetničke organizacije, i toj je vrsti poslova u Izvješću posvećena zasebna cjelina pa se rad na tim poslovima iznosi kroz tri temeljna oblika nadzora: rad u predmetima povodom pravnih lijekova, rad po predstavkama i pritužbama te redoviti i izvanredni nadzori rada nižih državnih odvjetništava.

Konačno, u završnim dijelovima ovog Izvješća dani su prijedlozi o tome što bi s aspekta propisa, ljudskih potencijala, materijalnih i financijskih uvjeta rada te ostalih relevantnih pitanja valjalo poduzeti za unapređenje rada državnih odvjetništava kao i zaključci koji iz ovakvog Izvješća proizlaze.

Cjeloviti statistički pokazatelji o radu državnih odvjetništava te odgovarajući grafikoni, osim što su dijelom navedeni u tekstualnom dijelu Izvješća radi potkrijepe i vizualizacije tamo iznesenih navoda i ocjena, u kojima se prvenstveno iskazuju podaci po županijskim državnim odvjetništvima, dani su na kraju Izvješća i to, u najvećoj mogućoj mjeri, slijedeći metodologiju iz ranijih godina, sve kako bi se olakšalo donošenje ocjene o učinkovitosti kaznenog progona i o potrebi unapređenja zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske.

U ovom se Izvješću izričaj državni odvjetnik, premda u muškom rodu, koristi neutralno i odnosi se i na ženske i na muške osobe. Osim toga, koristi se i za zamjenika državnog odvjetnika, osim kada je to isključeno s obzirom na kontekst.

2. PRAVNE I ORGANIZACIJSKE OSNOVE TE STANJE LJUDSKIH POTENCIJALA I MATERIJALNI UVJETI ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA

2.1. Pravne osnove

2.1.1. Državnoodvjetnička organizacija

Osnova za uređenje položaja i ovlasti državnog odvjetništva je odredba članka 125. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske. Tom je ustavnom odredbom definirano državno odvjetništvo kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava.

Zakon o državnom odvjetništvu iz 2009. godine sa svim brojnim izmjenama (Narodne novine 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130//11, 72/13, 148/13, 33/15 i 82/15) propisao je organizaciju državnog odvjetništva, ovlasti državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika, rad Državnoodvjetničkog vijeća kao i druga područja bitna za rad državnog odvjetništva. Zakon, osim odredbi o organizaciji državnog odvjetništva, sadrži i pojedine odredbe o postupanju državnog odvjetništva u postupcima u kojima sudjeluje kao stranka. Posebnim je zakonom, Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine 76/09., 116/10, 57/11, 136/12 i 148/13), propisano unutarnje uređenje Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK), kao posebnog državnog odvjetništva te razlike u ovlastima tog državnog odvjetništva u odnosu na ostala, redovna državna odvjetništva.

Navedenom ustavnom odredbom, Zakonom o državnom odvjetništvu, Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (ZUSKOK-om) i postupovnim zakonima uređuju se ovlasti državnih odvjetništava u pojedinim postupcima. Od toga kako i na koji način su uređeni pojedini postupci (kazneni, prekršajni, parnični, ovršni, upravni itd.) ovise ovlasti državnog odvjetništva i način postupanja u tim predmetima.

Zakonom o državnom odvjetništvu, Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i Poslovníkom državnog odvjetništva propisano je ustrojstvo državnih odvjetništava. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima četiri odjela: Kazneni odjel, Građansko-upravni odjel, Odjel za unutarnji nadzor i Odjel za međunarodnu pravnu pomoć i suradnju. Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ima pet odjela: Odjel tužitelja (s odsjecima u Osijeku, Rijeci i Splitu), Odjel za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, Odjel za istraživanje i dokumentaciju, Odjel za sprječavanje pojava korupcije i odnose s javnošću i Odjel za međunarodnu suradnju i zajedničke istrage. U svim ostalim, redovnim, županijskim i općinskim državnim odvjetništvima ustrojeni su kazneni i građansko-upravni odjeli, a u okviru nekih od njih, ovisno o broju predmeta u pojedinom državnom odvjetništvu, i odsjeci za pojedinu specifičnu problematiku.

Dodatno, Zakon o državnom odvjetništvu propisuje i mogućnost osnivanja odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, osim za Ured za suzbijanje

korupcije i organiziranog kriminaliteta za koji je propisana obveza osnivanja tog Odjela. Glavni državni odvjetnik je svojom Općom uputom broj: O-4/2014 od 16. lipnja 2014. takvu obvezu propisao za županijska državna odvjetništva u Osijeku (za područja županijskih državnih odvjetništava u Osijeku, Bjelovaru, Vukovaru i Slavanskom Brodu), Rijeci (za područja županijskih državnih odvjetništava u Rijeci, Puli-Pola i Karlovcu), Splitu (za područja županijskih državnih odvjetništava u Splitu, Dubrovniku, Zadru i Šibeniku) i Zagrebu (za područja županijskih državnih odvjetništava u Zagrebu, Sisku, Varaždinu i Velikoj Gorici) te potom, nakon što su ta državna odvjetništva donijela nove Pravilnike o unutarnjem redu i na njih dobila suglasnosti Ministarstva pravosuđa, Glavni je državni odvjetnik donio odluke kojima se u tim državnim odvjetništvima osnivaju odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom. Za USKOK je takva odluka donesena još 2014. godine. Sukladno tome, nadležni su županijski državni odvjetnici u godišnjim rasporedima poslova za 2016. rasporedili u te odjele zamjenike državnih odvjetnika, no bez da se u ta četiri državna odvjetništva (ali i u USKOK-u) zaposle i visokostručne osobe financijske i srodne struke i za te stručne poslove budu i primjereno plaćene, ti odjeli ne mogu stvarno obavljati svoje zadaće usmjerene provođenju financijskih istraga radi pronalaženja i oduzimanja imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Uz to, u županijskim državnim odvjetništvima u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, sukladno Zakonu o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progona za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, osnovani su specijalizirani odsjeci za rad na predmetima ratnih zločina. No, s obzirom na nedovoljan broj državnoodvjetničkih dužnosnika u usporedbi s brojem takvih kaznenih predmeta, sukladno mogućnosti koju propisuje naprijed navedeni Zakon, u rad na tu vrstu predmeta odlukama Glavnog državnog odvjetnika redovito se upućuju i državnoodvjetnički dužnosnici iz ostalih županijskih državnih odvjetništava.

Stupanjem na snagu Zakona o područjima i sjedištima državnih odvjetništava (NN 128/14) dana 01. travnja 2015. provedena je racionalizacija mreže državnih odvjetništava i tako je izmijenjena, ponovno, teritorijalna slika državnoodvjetničke organizacije. Naime, smanjen je broj općinskih državnih odvjetništava s 33 na 22.

Racionalizacija mreže državnih odvjetništava provedena je na način da je Općinskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku spojeno Općinsko državno odvjetništvo u Metkoviću, Općinsko državno odvjetništvo u Samoboru spojeno je Općinskom državnom odvjetništvu u Novom Zagrebu, Općinsko državno odvjetništvo u Sesvetama spojeno je Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, Općinsko državno odvjetništvo u Našicama Općinskom državnom odvjetništvu u Osijeku, Općinsko državno odvjetništvo u Pazinu spojeno je Općinskom državnom odvjetništvu u Puli-Pola, Općinsko državno odvjetništvo u Kutini spojeno je Općinskom državnom odvjetništvu u Sisku, Općinska državna odvjetništva u Makarskoj i Sinju spojena su Općinskom državnom odvjetništvu u Splitu, Općinsko državno odvjetništvo u Kninu spojeno je Općinskom državnom odvjetništvu u Šibeniku, Općinsko državno odvjetništvo u Ivanić-Gradu spojeno je Općinskom državnom odvjetništvu u Velikoj Gorici te je Općinsko državno odvjetništvo u Vinkovcima spojeno Općinskom državnom odvjetništvu u Vukovaru.

Nadalje, stupanjem na snagu naprijed navedenog zakona započelo je s radom novih 12 stalnih službi, od kojih je krajem godine ukinuta Stalna služba u Crikvenici Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci.

Pri tome je započelo s radom jedno novo općinsko državno odvjetništvo – ono u Novom Zagrebu; smanjena je teritorijalna nadležnost županijskih državnih odvjetništava u Varaždinu i Zagrebu, a povećana onih u Bjelovaru i Velikoj Gorici. Ovo smanjenje broja državnih odvjetništava pratilo je povećanje broja stalnih službi općinskih državnih odvjetništava u kojima se u pravilu obavljaju poslovi iz nadležnosti građansko-upravnih odjela, s izuzetkom Stane službe u Metkoviću Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku u kojoj se obavljaju i poslovi kaznenog odjela. Slična je inicijativa od strane predsjednice Općinskog suda u Puli – Pola, koju je državno odvjetništvo u cijelosti podržalo, da se omogući kazneno sudovanje i u Stalnoj službi u Pazinu, od strane ministra pravosuđa odbijena. Stoga, a ne imajući mogućnosti Kazneni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Puli – Pola stvarno i fizički objediniti, zamjenici raspoređeni u taj Odjel (iz bivšeg Općinskog državnog odvjetništva u Pazinu) i ostali su smješteni u prostorijama Stalne službe. Isto tako, 1. travnja 2015. prestalo je s radom Općinsko državno odvjetništvo s Vinkovcima koje je spojeno s Općinskim državnim odvjetništvom u Vukovaru, dok je Građansko-upravni odjel toga državnog odvjetništva nastavio s radom kao Stalna služba u Vinkovcima. Pri tome je dio Kaznenog odjela Općinskog državnog odvjetništva u Vukovaru ostao s radom na lokaciji bivšeg Općinskog državnog odvjetništva u Vinkovcima, a na kojoj lokaciji je i Stalna služba Općinskog državnog odvjetništva u Vukovaru, radi toga što prostor u kojem se nalazilo i sada nalazi Općinsko državno odvjetništvo u Vukovaru ne omogućuje da dođe do fizičkog spajanja.

2.1.2. Ovlasti i odgovornost Glavnog državnog odvjetnika, njegovih zamjenika te nižih državnih odvjetnika i zamjenika

Državnoodvjetničko vijeće na osnovu propisanih mjerila i objektiviziranih kriterija (bodova odnosno ocjena) imenuje državne odvjetnike i zamjenike državnih odvjetnika. Prilikom odlučivanja o imenovanju određenog kandidata prema postojećem zakonskom rješenju mišljenje državnog odvjetnika ili višeg državnog odvjetnika, pa niti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, nema veću ulogu iako se imenuju njegovi najbliži suradnici za čiji rad je i on odgovoran. Posebice se to odnosi na županijske državne odvjetnike. Prilikom imenovanja mišljenje državnog odvjetnika o osobi i radu kandidata te o pokazanoj stručnosti i zalaganju u radu na predmetima kojima je zadužen, trebalo bi imati veći značaj.

Iako su izmjenama Zakona o državnom odvjetništvu u značajnoj mjeri smanjene ovlasti Glavnog državnog odvjetnika, još uvijek postoji percepcija, posebice u najširoj javnosti, kako Glavni državni odvjetnik ima pravo i može odlučivati o svakom pitanju koje se pojavi unutar državnoodvjetničke organizacije. Ponovo treba istaknuti kako se pogrešno tumači odredba članka 9. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu koja se odnosi na hijerarhijski ustroj. Ova odredba odnosi se na ovlasti u području državnoodvjetničke uprave, dok su svaki državni odvjetnik i zamjenik samostalni i odgovorni za odlučivanje u konkretnom predmetu. Samo izuzetno ta se samostalnost može ograničiti od strane državnog odvjetnika ili višeg državnog odvjetnika davanjem pisanog i obrazloženog obvezatnog nalogu za postupanje sukladno članku 54. Zakona o državnom odvjetništvu, i to jedino kada je davanje takvog nalogu potrebno radi jedinstvene primjene zakona.

U samom pojedinom postupku državni odvjetnik ima onoliko ovlasti koliko mu ih daje pojedini postupovni zakon. Učinkovitost državnog odvjetnika uz to često ovisi i o kvaliteti i načinu postupanja drugih tijela koja su mu dužna podnijeti kaznenu prijavu,

odnosno dostaviti podatke potrebne za njegovo postupanje. Stoga je kod davanja ocjene o učinkovitosti rada na pojedinom području zaštite imovine Republike Hrvatske ili u progonu počinitelja kaznenih djela, uz rad državnog odvjetnika, nužno cijiniti i rad drugih tijela.

Zasigurno, osim o kvaliteti i potpunosti podataka koje prima od drugih, kvaliteti i stručnosti pojedinih državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika te drugih zaposlenika državnih odvjetništava, uspješnost državnog odvjetnika u kaznenom, prekršajnom, parničnom, ovršnom, stečajnom ili drugom postupku u kojem sudjeluje, ovisi i od odredbi postupovnih zakona koji uređuju te postupke. S tim u vezi potrebno je napomenuti kako su Zakonom o kaznenom postupku ovlasti državnog odvjetnika dijelom smanjene i pojačane su ovlasti suda u nadzoru nad radom državnog odvjetnika.

Naime, osim kvalitetnih zakonskih rješenja, učinkovitost i uspješnost ovisi o stručnosti i zalaganju svih zaposlenih u državnim odvjetništvima, posebno državnih odvjetnika i zamjenika. Osim navedenog, posebno u kaznenom postupku, uspješnost državnog odvjetništva zavisi od uspješnosti i kvalitete rada tijela otkrivanja i prijavljivanja kaznenih djela, pa će stoga uspješnost državnih odvjetništava biti utoliko veća koliko je i rad tih drugih tijela na otkrivanju i prikupljanju podataka kvalitetniji i učinkovitiji. Prema zakonskim rješenjima i svojoj ustavnopravnoj funkciji, državni odvjetnici moraju biti i jesu odgovorni za odluke i učinkovitost u tijeku kaznenog postupka, ali, niti zbog zakonskih rješenja niti zbog svoje profesionalne orijentacije, značajno manje brojnih ljudskih i materijalnih resursa, ne mogu preuzeti funkcije i odgovornosti policije i drugih tijela na sprečavanju, otkrivanju i prijavljivanju kaznenih djela i njihovih počinitelja.

I uspjeh državnog odvjetništva u radu na građansko-upravnim predmetima u zastupanju Republike Hrvatske isto tako u vrlo velikoj mjeri ovisi o suradnji s državnim tijelima iz čije je nadležnosti određeni spor proizašao. Prepoznajući potrebu redovite i neposredne komunikacije državnog odvjetništva s tim tijelima, izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu iz lipnja 2013. godine propisana je njihova obveza da imenuju koordinate za suradnju s državnim odvjetništvima te da pravodobno dostavljaju očitovanja o činjeničnim navodima tužbe ili prijedloga, dokazne prijedloge, dokumentaciju i dr. (više o tome pod 2.2.2.).

2.1.3. Propisi koji uređuju postupanje i ovlasti državnih odvjetništava

Stalne izmjene materijalnih i postupovnih zakona u kaznenim i građansko-upravnim predmetima, osim što otežavaju komparativno praćenje rada kroz više godina pa time i izvođenje relevantnih zaključaka o uspješnosti primjenjivanih postupaka, dovode i do nestanka pozitivne rutine u radu te iziskuju dodatnu energiju na savladavanju dijelova radi ovladavanja cjelinom. Pri tome je svakako od značaja pravodobna, trajna i kvalitetna edukacija, ali i žurno stvaranje i redovito objavljivanje i praćenje te ustaljivanje sudske prakse, kao *ultima ratio* smjernica za rad državnih odvjetništava. U nastavku je dan kratak pregled najznačajnijih propisa, bilo da se radi o onima koji su stupili na snagu u izvještajnoj godini, bilo onih čija je primjena i u toj godini značajno odredila pravce postupanja državnih odvjetnika u kaznenoj odnosno građansko-upravnoj grani njihovih zadaća.

2.1.3.1. Primjena novih i izmijenjenih propisa u radu kaznenih odjela

Noveliranjem Zakona o kaznenom postupku, kao posljedica Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, postupanje državnih odvjetnika u kaznenim predmetima, osim što je podložno raznim rokovima, pa i prekluzivnim (detaljnije izloženo pod 3.1.2.1.2.), dodatno je podvrgnuto nadzoru propisivanjem prava podnositelja prijave, oštećenika, žrtve, pa i okrivljenika da tijekom provođenja izvida, i potom, istraživanja i istrage, podnose pritužbe nadležnom državnom odvjetniku, pa čak i sucu istrage, zbog odugovlačenja s postupanjem ili drugih nepravilnosti u radu. I dok se nikako ne može osporavati pravo tim, nesporno zainteresiranim osobama da rad državnog odvjetnika bude brz i pravilan, korištenjem tih svojih postupovnih prava, ali i istodobnim istovrsnim prituživanjem na rad državnog odvjetnika drugim institucijama (odbori Hrvatskog sabora, Ministarstvo pravosuđa, pravobranitelji) i s tim povezanom obvezom državnog odvjetnika da na takve pritužbe odgovara, zapravo se postiže suprotan učinak, jer se znatno vrijeme, koje bi trebalo biti utrošeno na rad na konkretnom predmetu, troši na davanje pisanih obrazloženih odgovora na te pritužbe.

Nakon što su prošle godine na temelju pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Su-IV, K-24/14-37 od 30. svibnja 2014., državnim odvjetništvima županijski sudovi (istražni suci) na daljnje postupanje dostavili 352 sudske istrage započete prije 01. rujna 2011. i vođene po odredbama Zakona o kaznenom postupku iz 1997. godine protiv 889 osoba, što je u tom vremenu dodatno opteretilo državne odvjetnike, posebice stoga jer se radi, očito, o posebno složenim i teškim predmetima u kojima istrage nisu mogle biti završene ni više od nekoliko godina, a u pojedinim slučajevima dvadeset godina, iste nisu završene u temeljnom roku od šest mjeseci, a pojedine niti u produženom roku završetka istrage od dodatnih dvanaest mjeseci, isključivo zbog nepredvidive i neotklonjive nemogućnosti da se tijekom istrage prikupe svi dokazi odlučni za donošenje odluke o optuženju ili obustavi kaznenog postupka. Zakon o kaznenom postupku u takvim slučajevima ima pravnu prazninu koju je jedino moguće popuniti, a da se ne ide na štetu niti obrane niti optužbe, obavještavanjem o toj činjenici neposredno višeg državnog odvjetnika po osnovu prava nadzora nad radom nižih državnih odvjetnika. I ovakvi slučajevi, za koje se ne može unaprijed reći da ih neće biti u slučaju istraga započetih po Zakonu o kaznenom postupku iz 2008., ukazuju na svu apsurdnost striktnog i u konačnici neproduljivog reguliranja trajanja istrage.

I u ovom Izvješću, a u svjetlu povećanja rizika od teških kaznenih djela, valja istaći da razina zaštite prava na obranu, posebno uvedena kroz institute istraživanja i istrage, nije u dovoljnoj mjeri izbalansirana sa zahtjevom za efikasnim kaznenim postupkom. To se prvenstveno odnosi na postupke za slučajeve teškog kriminala koji prijete organiziranom životu u zajednici (primjerice terorizam) jer u nekim zemljama koje su iskusile takve oblike kriminala ili su s njihovim prijetnjama ozbiljno suočene, a na koje se zemlje i mi prilikom prepoznavanja i uvođenja postupovnih instituta usmjerenih zaštititi prava na obranu pozivamo, standardi te zaštite su osjetno niži nego li u našim sadašnjim zakonskim rješenjima.

Na rad kaznenih odjela općinskih državnih odvjetništava u bitnome su pozitivno utjecale izmjene Kaznenog zakona (NN 56/15) povezane s odredbama Zakona o kaznenom postupku, osobito izmjena vezana uz kazneno djelo teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona. Naime, tom je izmjenom smanjena gornja granica propisane kazne zatvora s osam na pet godina, što se pozitivno odrazilo na pojednostavljenje rada u službi

dežurstva, jer najveći dio dokaznih radnji provodi policija samostalno. No, isto je imalo i pozitivan utjecaj na ubrzanje postupanja općinskih državnih odvjetništava po zaprimljenim kaznenim prijavama, budući da za ovo kazneno djelo više nije nužno provoditi istragu, ovo tim više, što su kaznena djela protiv imovine i dalje najzastupljenija kaznena djela u radu državnih odvjetništava, posebno onih s općinske razine.

Kad je riječ o radu državnih odvjetništava u segmentu sudovanja za mladež, u dijelu pod 3.1.5. detaljnije su izložena i ukazano je na neka rješenja postupovnih i materijalnih zakona za koja smatramo da otežavaju i usporavaju rad državnih odvjetništava po kaznenim prijavama prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela.

Novela Prekršajnog zakona iz travnja 2013. godine, s obzirom da državna odvjetništva u sve većoj mjeri postupaju kao ovlaštene tužitelji, također je uvela neke nove postupovne institute koji u znatnoj mjeri rad državnih odvjetništava, kao tijela koja svoja saznanja o počinjenom prekršaju ne crpe iz vlastitih opažanja i zaticanja počinitelja na mjestu prekršaja, već iz obavijesti drugih državnih tijela o počinjenim prekršajima, otežavaju, a sam prekršajni postupak, koji bi trebao biti brži i efikasniji nego li je to kazneni postupak, usporavaju. Najočitiiji takav primjer je onaj iz članka 109.a. Prekršajnog zakona koji od državnog odvjetnika zahtijeva da osobi protiv koje je dužan podnijeti optužni prijedlog uruči pisanu obavijest (pandan „pouci o pravima“ u kaznenom postupku). Štoviše, osim uručenja (i vlastoručnog potpisivanja dostavnice), sukladno stajalištu Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, obavijest mora biti vlastoručno potpisana od okrivljenika i takva vraćena državnom odvjetništvu te potom uz optužni prijedlog dostavljena prekršajnom sudu, inače će optužni prijedlog biti odbačen. Naravno da u nizu slučajeva nije moguće postupiti na takav način, a bez da to dovede do nepotrebnog odugovlačenja postupka. Iz toga proizlazi da je Prekršajni zakon u tom pitanju stroži od Zakona o kaznenom postupku, s posljedicom da su okrivljenici za prekršaje zaštićeniji u pravima od okrivljenika u kaznenom postupku.

O utjecaju ne postojanja izvanrednog pravnog lijeka u prekršajnom postupku izuzev zahtjeva za zaštitu zakonitosti o kojem isključivo odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske, što neprihvatljivo opterećuje rad svih razina državnih odvjetništava od općinskih preko županijskih pa do Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, detaljnije je izloženo pod 3.1.7.2.

Iako se problematika Zakona o policijskim poslovima i ovlastima izravno ne odnosi na državna odvjetništva, zbog sinergije između državnih odvjetnika i istražitelja koji dolaze iz redova policije, izmjene i dopune tog Zakona (NN 92/14) koje su do punog izražaja došle prošle godine, od iznimnog su utjecaja na rad državnih odvjetništava. Naime, tim je izmjenama u Zakon dodan članak 11.b koji propisuje da istražitelj koji ispituje svjedoka ili osumnjičenika može biti samo policijski službenik koji je završio preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij odgovarajuće struke te ima najmanje 5 godina radnog iskustva na poslovima suzbijanja kriminaliteta. Takva je dopuna u praksi dovela do toga da je bitno, s jedne strane, smanjen broj policijskih istražitelja koji su ovlaštene ispitivati osumnjičenike i svjedoke po nalogu državnog odvjetnika (u pojedinim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva unutarnjih poslova ih uopće nema), a s druge strane i jednako značajno, uočeno je da kvalitetni policijski službenici s dugogodišnjim stažem i iskustvom te koji su nositelji kriminalističkih istraživanja u značajnim predmetima, zbog neimanja formalnih uvjeta ne mogu u istim

tim predmetima postupati, kasnije, kao policijski istražitelji i provoditi dokazne radnje u istraživanju ili istrazi. U konačnici upravo potonje u znatnoj mjeri doprinosi manjkavostima u kvaliteti prikupljanja dokaza po nalogu državnog odvjetnika.

2.1.3.2. Izmjene građanskog procesnog zakonodavstva i njihov utjecaj na rad državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima

Novelom Zakona o parničnom postupku iz 2013. godine znatno je izmijenjen tijek postupka pred prvostupanjskim sudom jer je prethodni postupak, koji je do tada bio predviđen samo u sporovima male vrijednosti, uveden u sve parnične postupke, ograničeno je iznošenje novih činjenica i predlaganje novih dokaza nakon zaključenja prethodnog postupka. Nova koncepcija prvostupanjskog postupka predviđa u pravilu 2 ročišta (obvezno pripremno ročište i jedno ročište za glavnu raspravu), uvedena je obveza da se u svim podnescima naznači OIB stranke, skraćeni su rokovi za ispravak podnesaka i za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje, uvedena je mogućnost provođenja postupka osiguranja dokaza kod suda nakon podnošenja zahtjeva za mirno rješenje spora, ukinut je institut mirovanja postupka, uvedene su bitne izmjene u odnosu na dosadašnje stanje kod odgovora na tužbu, uvedeno je obvezno zakazivanje pripremnog ročišta uz dostavu tužbe radi davanja pisanog odgovora na tužbu, koji se može dati u roku od 30 do 45 dana, propisana je mogućnost samo jedne odgode pripremnog ročišta, po okončanju pripremnog ročišta rješenjem se zaključuje prethodni postupak i odmah zakazuje ročište za glavnu raspravu, nastupanje zakonske presumpcije o povlačenju tužbe ako se ispune uvjeti kao za mirovanje postupka, uvedeno je ročište za objavu presude na kojem se strankama uručuje ovjereni prijepis presude i od kojeg dana teče rok za podnošenje žalbe.

S obzirom da Republika Hrvatska u parničnom postupku ima prava i ovlasti kao i svaka druga stranka, to znači da državni odvjetnik i zamjenik moraju biti nazočni na svakom ročištu, ročištu za objavu presude, da u vrlo kratkim zakonskim rokovima moraju od državnih tijela pribaviti očitovanja na činjenične navode tužbe, dokaze i dr.

Sve novele Ovršnog zakona posljednjih godina imale su za cilj pojednostaviti i ubrzati ovršni postupak i naplatu tražbine ovrhovoditelja. To je dovelo do znatnog smanjenja ovršnih predmeta na sudovima, ali ne i u državnim odvjetništvima. Revidirane su odredbe o dostavi pismena, rokovima za poduzimanje radnji u postupku, odgodi ovrhe, a određene aktivnosti suda prenesene su na ovrhovoditelja, pa tako i na Republiku Hrvatsku. Nepoduzimanje određenih radnji u zakonskim rokovima ima za posljedicu obustavu ovršnog postupka.

Izmjenama Stečajnog zakona iz 2012. godine isti je usklađen s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, broj 108/12, 144/12 i 81/13) pa se u radu državnog odvjetništva pojavila potpuno nova vrsta predmeta, a uvedena je i mogućnost mirenja s ciljem rješavanja sporova o postojanju vjerovnikove tražbine.

Novi Zakon o stečajnom postupku (Narodne novine, broj 71/15), koji je stupio na snagu 1. rujna 2015., regulirao je i predstečajni postupak koji je do tada bio uređen Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi. Tim su Zakonom uvedene bitne novine u stečajni postupak, a jedna od njih je objava svih stečajnih odluka sudova na

e-Oglasnoj ploči sudova. Time je državnom odvjetništvu nametnuta obveza da redovito prati stranice e-Oglasne ploče kako bi pravodobno podnijelo prijavu tražbine i sudjelovalo u stečajnim postupcima koje ima u radu. Dodatne poteškoće u radu proizlaze iz činjenice da sudovi prilikom objave oglasa ne navode sjedište stečajnog dužnika, zbog čega je potrebno otvarati svaki oglas da bi se utvrdilo sjedište stečajnog dužnika prema kojem se određuje nadležnost državnog odvjetništva za postupanje. Rokovi za podnošenje prijave su vrlo kratki, samo 15 dana, a posljedice propuštanja roka znače gubitak određenog prava. Kako bi se ovi poslovi mogli uspješno izvršiti u zadanim rokovima nužno je povećati broj zamjenika, ali i službenika u županijskim državnim odvjetništvima.

Zakon o stečaju potrošača (Narodne novine, broj 100/15) primjenjuje se od 1. siječnja 2016. Ovim je zakonom uvedena potpuno nova vrsta predmeta i novi način postupanja u radu općinskih državnih odvjetništava. Obzirom da nisu doneseni svi potrebni podzakonski propisi, teško je predvidjeti što će se događati u praksi. U svakom slučaju nužno je osigurati dodatna financijska sredstva za edukaciju zamjenika i savjetnika za rad na ovoj vrsti predmeta.

Sve navedene izmjene i dopune propisa kako procesnih tako i materijalnih, koje primjenjuju u radu građansko-upravni odjeli, donesene su radi učinkovitijeg postupanja i bržeg dovršetka postupaka pred sudovima. Međutim, to je istodobno, s druge strane dovelo do značajnog povećanja opterećenja državnih odvjetništava, točnije građansko-upravnih odjela u zastupanju Republike Hrvatske kao stranke u navedenim postupcima. Državna odvjetništva dobila su zakonsku obvezu odlučivanja o zahtjevima za mirno rješenje sporova i podnošenja tih zahtjeva prema stranci koju namjeravaju tužiti, zbog jačanja stranačke discipline u sudskim postupcima i koncentracije prvostupanjskog postupka, državna odvjetništva dužna su promptno prikupljati svu relevantnu dokumentaciju potrebnu za kvalitetno vođenje sporova, kako bi u tužbi ili u odgovoru na tužbu bili u mogućnosti predložiti sve dokaze na činjenice, jer ih u kasnijoj fazi postupka više ne mogu isticati.

Upravni predmeti s posebnim ispitnim postupkom su vrlo složeni. To su postupci denacionalizacije u kojima se odlučuje o imovinskopravnim zahtjevima bivših vlasnika, o nekretninama koje nisu procijenjene u postupku pretvorbe prema odredbama Zakona o turističkom zemljištu, postupci utvrđivanja granice pomorskog dobra. Ovo su kontradiktorni postupci u kojima se redovito provodi složeni dokazni postupak, a velike su vrijednosti nekretnina i prava o kojima se odlučuje, zbog čega se mogu i trebaju izjednačiti sa sudskim postupcima.

Novi Zakon o upravnim sporovima uveo je potpuno novi sustav sudovanja. Tako su, osim Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, uvedeni i upravni sudovi. Dok je prema starom ZUS-u Upravni sud Republike Hrvatske odlučivao samo o zakonitosti upravnih akata, po novom Zakonu upravni sporovi su postali sporovi pune jurisdikcije u kojima su stranke s kontradiktornim zahtjevima pa se provodi dokazni postupak. Kako su ovi sporovi izjednačeni sa sporovima redovnih sudova, to je potrebno rad državnog odvjetništva na ovim predmetima valorizirati na isti način.

2.2. Suradnja državnog odvjetništva s drugim tijelima

Kako bi državno odvjetništvo moglo uspješno ostvarivati svoje Ustavom i zakonom propisane zadaće, nužno se u svojem radu oslanja na rad drugih državnih tijela. Štoviše, Zakonom o kaznenom postupku i Zakonom o državnom odvjetništvu propisane su i izričite obveze državnih tijela i drugih pravnih osoba koje se u suštini svode na njihovu obvezu postupanja po zahtjevima državnih odvjetništava za prikupljanjem i dostavom podataka, koje od njih državna odvjetništva traže, a potrebna su im u radu na predmetima ili uopće u radu.

Naravno da ta komunikacija nije jednosmjerna, pa i državna odvjetništva, u mjeri u kojoj im to dopuštaju kapaciteti i zakonske ovlasti, pružaju državnim tijelima zatraženu pomoć radi ostvarivanja njihovih zadaća.

Zbog svoje specifičnosti, suradnja s Uredom zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava opisana je u dijelu Izvješća pod 5.2.

2.2.1. Zajednički rad i suradnja s policijom i drugim državnim tijelima

Državno odvjetništvo u radu na većini kaznenih predmeta uspješno je onoliko koliko je uspješna policija i druga tijela u otkrivanju kaznenih djela i počinitelja, te u prikupljanju podataka i dokaza nužnih za uspješan završetak postupka. U velikoj većini slučajeva najprije tijela otkrivanja provode istraživanja i nakon što se utvrdi postojanje osnova sumnje, obavještavaju državno odvjetništvo. Tek u manjem dijelu onih posebno složenih predmeta državno odvjetništvo (pretežito USKOK) samo provodi izvide te neposredno nadzire i usmjerava rad policije. U 2015. godini od posebnog je značaja za rad USKOK-a, u cijelom nizu složenih kaznenih predmeta korupcije s obilježjima organiziranog kriminala, bila izvanredna suradnja sa novoosnovanim Samostalnim sektorom za otkrivanje poreznih prijevара Ministarstva financija.

Načini i modaliteti zajedničkog rada razmatraju se na sastancima između nadležnih državnih odvjetništava i policije te po potrebi i drugih tijela. Zajednički rad s policijom je samo u manjem dijelu normiran zakonima. Međusobni odnosi i načini zajedničkog rada uređeni su Protokolom o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka. Protokolom su uređena i druga pitanja u vezi provedbe pojedinih radnji, kako bi se Zakon o kaznenom postupku primjenjivao bez teškoća. Dosadašnja primjena Protokola pokazuje kako je ta suradnja, ali i postupanje policije, kako po Zakonu o policijskim poslovima i ovlastima, tako i po nalogima državnog odvjetnika, od presudne važnosti za učinkovitost kaznenog progona. No, kako je Protokol potpisan još 2011. godine, a u međuvremenu su se relevantni zakoni (Zakon o kaznenom postupku, Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Zakon o sudovima za mladež, Zakon o policijskim poslovima i ovlastima i drugi) u više navrata mijenjali, pa i u onim dijelovima koji su od vitalnog značaja za zajednički rad državnih odvjetništava i policije, sazrijelo je vrijeme za usklađivanje i osuvremenjivanje Protokola sukladno tim, ali i budućim vjerojatnim zakonskim rješenjima. To više što je tijekom 2015. godine dovršen rad na novim izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku koji, između ostalog, a zbog usklađivanja s Direktivom 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP, Direktivom 2013/48/EU Europskog

parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i u postupku na temelju europskog uhidbenog naloga, te o pravu na obavješćivanje treće strane u slučaju oduzimanja slobode i na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima i Direktivom 2014/42/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima u Europskoj uniji ponovno redefiniran položaj i rad policije u prethodnom postupku, a o kojem, pak, zavisi i rad državnog odvjetništva.

U srpnju 2015. godine, također zbog provedbe Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća o istragama i sprječavanju nesreća i nezgoda u civilnom zrakoplovstvu i stavljanju izvan snage Direktive 94/56/EZ, Direktive 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi temeljnih načela ispitivanja nesreća u području pomorskog prometa i Direktive 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o sigurnosti željeznica Zajednice, zaključen je trostrani Protokol o postupanju s Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (AIN) i Ravnateljstvom policije Ministarstva unutarnjih poslova, kojim je uređeno postupanje policije i državnog odvjetništva u slučajevima poduzimanja hitnih dokaznih radnji povodom kaznenih djela koja se odnose na nesreće u zrakoplovnom, pomorskom i željezničkom prometu, a sve zbog posebnog položaja istražitelja AIN tijekom provođenja sigurnosnih istraga tih nesreća i dostupnosti im, njima relevantnih, podataka za svrhe drugačije od kaznenog progona.

Nastavno, na naprijed navedeno, osim u radu radne skupine za izmjene i dopune Zakona o kaznenom postupku, i u 2015. godini, predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su u radnim skupinama Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske za izradu nacrtu prijedloga niza zakonskih propisa.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske razmatralo je na zajedničkim sastancima i pojedina pitanja u vezi rada agencija Ministarstva financija. Kada je u pitanju zaštita imovinskih interesa Republike Hrvatske održavani su sastanci s ministarstvima i drugim državnim uredima i upravama, u mjeri i na način kako je to bilo nužno u pojedinim slučajevima. Takvi sastanci su po potrebi održavani i na nižim razinama.

Radi što učinkovitijeg zastupanja u konkretnim predmetima, prevencije i izbjegavanja mogućih sporova, kao i osiguravanja jedinstvenog tumačenja zakona, zamjenici Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske iz Građansko-upravnog odjela aktivno su sudjelovali na brojnim sastancima u ministarstvima i drugim državnim tijelima ili su iste organizirali u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Svi državni odvjetnici i zamjenici sudjeluju u cjeloživotnoj edukaciji koja se provodi u okviru Pravosudne akademije, bilo kao voditelji i autori obrazovnih materijala, bilo kao polaznici tih radionica, dok su uz to državni odvjetnici sudjelovali i u edukacijama policijskih službenika za stjecanje zvanja istražitelja, organiziranim u okviru Policijske akademije.

2.2.2. Primjena članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu – suradnja državnih tijela s državnim odvjetništvom u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima

Odredbom članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu koja je dodana u tekst Zakona 2013. godine (Narodne novine, broj 72/13 i 148/13) obvezano je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske voditi jedinstvenu evidenciju o svim postupcima koje vodi i u kojima zastupa Republiku Hrvatsku ili se radi o predmetima koji se vode radi zaštite njezinih imovinskih interesa ili zaštite Ustava i zakona. Na zahtjev Vlade Republike Hrvatske, državnih tijela ili pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske koju zastupa, nadležno državno odvjetništvo dužno je u roku od 15 dana od primitka zahtjeva dostaviti podatke o stanju predmeta iz ove evidencije.

Kako bi se osigurala kvalitetnija zaštita imovine Republike Hrvatske sva državna tijela koja zastupa državno odvjetništvo bila su dužna, sukladno ovoj zakonskoj odredbi, imenovati koordinatora za suradnju s državnim odvjetništvima te pravodobno dostavljati očitovanja o činjeničnim navodima tužbe ili prijedloga, dokazne prijedloge, dokumentaciju kojom raspolažu te mišljenje tijela o osnovanosti zahtjeva u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim tijelima. U slučaju nepostupanja državnih tijela u skladu s ovom odredbom, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske treba izvijestiti čelnika nadležnog tijela ili Vladu Republike Hrvatske uz obavijest ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Unatoč zakonskoj obvezi iz članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu sva državna tijela, odnosno čelnici tih tijela niti nakon dvije godine nisu imenovali koordinateure za suradnju s državnim odvjetništvom.

Potrebno je istaknuti da je bez dobre i kvalitetne suradnje nadležnih tijela i državnog odvjetništva vrlo teško učinkovito zaštititi imovinu i imovinske interese u sporu. Uspjeh u zastupanju ili mogućnost da se izbjegne određeni spor, da se sklopi izvansudska nagodba ovise o poznavanju svih bitnih činjenica, analizi dokumentacije koja je vezana uz određene odnose, saznanju o osobama koje mogu svjedočiti i sl. Pri tom je vrlo važno i vrijeme, poštivanje rokova, jer protek roka može imati za posljedicu gubitak prava na predlaganje dokaza ili isticanje određenih prigovora.

U svom radu državna odvjetništva imala su određenih poteškoća u suradnji s nadležnim državnim tijelima.

Od svih državnih tijela samo je Ministarstvo obrane putem svog Samostalnog odjela za unutarnju reviziju zatražilo od državnog odvjetništva mišljenje o kvaliteti suradnje. Vjerujemo da će dano mišljenje doprinijeti da se postojeća dobra suradnja podigne na još višu razinu.

2.3. Ljudski potencijali

Državno odvjetništvo je hijerarhijski organizirano pravosudno tijelo. Organizaciju državnog odvjetništva u Republici Hrvatskoj tijekom najvećeg dijela 2015. godine, nakon provedene racionalizacije mreže državnih odvjetništva stupanjem na snagu Zakona o područjima i sjedištima državnih odvjetništava, sačinjavali su Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK), 15 županijskih državnih odvjetništava i 22 općinska državna odvjetništva.

Temeljem članka 99. stavak 1. točka 2. Zakona o državnom odvjetništvu, danom spajanja prestala je dužnost općinskim državnim odvjetnicima u spojenim državnim odvjetništvima te su u takvim novonastalim državnim odvjetništvima odlukama Glavnog državnog odvjetnika određeni vršitelji dužnosti, dok je Državnoodvjetničko vijeće donijelo odluke o trajnim premjestajima zamjenika državnih odvjetnika.

U 2015. godini u državnim odvjetništvima bilo je zaposleno ukupno 1677 osoba, od toga 629 dužnosnika, 927 službenika i 121 namještenik, što je 25 dužnosnika, 9 službenika i 7 namještenika više nego li u 2014. godini. Pri tome valja posebno istaći da je od tog broja dužnosnika tek 30. prosinca 2015. na dužnost stupilo 39 novoimenovanih zamjenika općinskih državnih odvjetnika koji su svi završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike. No, vezano uz potonje, važno je istaći da niti na tom natječaju nije bilo kandidata zainteresiranih za imenovanje u Općinsko državno odvjetništvo u Gospiću i u Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola.

U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske radila su 24 dužnosnika, u županijskim državnim odvjetništvima 154 dužnosnika, u USKOK-u 32, te u općinskim državnim odvjetništvima 419 dužnosnika. Od 629 pravosudnih dužnosnika njih 426 ili 67,73% su žene. Postotno najveći udio žena je u Općinskom državnom odvjetništvu u Karlovcu, gdje su od 12 dužnosnika njih 11 ili 91% žene, zatim slijede Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci gdje je 86% žena, Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu gdje 84% čine žene. Općinsko državno odvjetništvo u Koprivnici ima 85% žena, a općinska državna odvjetništva u Gospiću, Zagrebu i Zlataru imaju 83% žena dužnosnika. U Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta od 32 dužnosnika njih 20 ili 62,50% su žene. Razmatrajući nacionalni sastav dužnosnika, prema njihovom izjašnjenju u državnom odvjetništvu radilo je 95,71% Hrvata, 2,70% Srba, 0,32% Crnogoraca, 0,32% Talijana itd. Na kraju izvješća, u tablici, dan je prikaz nacionalne strukture dužnosnika u državnim odvjetništvima.

Na dan 31. prosinca 2015. nepopunjeno je bilo deset mjesta državnih odvjetnika, od čega jedno mjesto županijskog državnog odvjetnika i devet mjesta općinskih državnih odvjetnika. Od zamjениčkih mjesta nepopunjena su 152 mjesta, od kojih 9 mjesta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, 1 mjesto u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, 54 u županijskim državnim odvjetništvima i 88 u općinskim državnim odvjetništvima. Također je značajan broj nepopunjenih mjesta savjetnika (151), viših savjetnika (73), vježbenika (79), kao i ostalih službenika (daktilografa, zapisničara, upisničara), kojih sukladno sistematizaciji nedostaje 498. Poseban problem predstavlja zapošljavanje osoba s odgovarajućom razinom posebnih znanja i sposobnosti za rad na radnim mjestima IT stručnjaka i stručnih suradnika specijaliziranih struka (npr. financijske, defektološke, prevoditelja i slično), a koji se zbog loših uvjeta (malih primanja i nemogućnosti napredovanja) niti ne javljaju na javne natječaje.

Svakako da na popunjavanje službeničkih mjesta, posebno mjesta upisničara, zapisničara, snimatelja utječe i svakim danom i svakom novom zakonskom intervencijom uvođenje složenijih radnih procesa koje ne prati gotovo pa nikakva edukacija tog službeničkog kadra.

Problem nedostatka vježbenika zasigurno će se u još većoj mjeri pokazati kroz vrijeme, budući da je zadnji vježbenik zaposlen prije gotovo pet godina i od tada nije raspisan natječaj za vježbenike. Problem se za sada izravno ne odražava na rad državnog odvjetništva, međutim, sigurno će se odraziti u budućem radu jer time dolazi do prekida u kontinuitetu stjecanja vještina i specifičnog stručnog osposobljavanja budućih državnoodvjetničkih kadrova.

Dodatni problem je i pitanje savjetnika koji nemaju završenu Državnu školu za pravosudne dužnosnike, više godina su savjetnici i rade manje složene poslove pod nadzorom mentora ili državnog odvjetnika. Činjenica je da ovakvim radom kroz duže razdoblje oni ne razvijaju osjećaj samostalnosti i odgovornosti. Stoga je hvale vrijedna izmjena Zakona o pravosudnoj akademiji (NN 82/15) koja će u budućnosti, kada se donesu provedbeni propisi, omogućiti i toj kategoriji službenika da, pod zakonom propisanim uvjetima, polože završni ispit i tako se u stručnom smislu kvalificiraju, zajedno s onima koji završe Državnu školu, za imenovanje za zamjenike državnih odvjetnika u općinskim državnim odvjetništvima. Bez takve zakonske intervencije u skorijoj bi budućnosti došli u situaciju da gotovo niti ne postoje osobe s potrebnim stručnim kvalifikacijama za imenovanja na mjesta zamjenika općinskih državnih odvjetnika, jer su krajem 2015. godine u državnoodvjetničkoj organizaciji ostala svega četiri viša državnoodvjetnička savjetnika sa završenom Državnom školom, kao temeljnim uvjetom za imenovanje na državnoodvjetničku dužnost.

2.4. Materijalno-financijski uvjeti

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u izvješću iskazuje odobrena i utrošena sredstva za rad, te sredstva koja su vraćena ili se trebaju vratiti proračunu Republike Hrvatske, a koja su proizašla kako iz rada državnog odvjetništva tako i drugih tijela.

2.4.1. Odobrena sredstva za rad državnih odvjetništava

Ministarstvo pravosuđa je za rad Državnog odvjetništva Republike Hrvatske odobrilo sredstva u iznosu od 47.190.400,00 kuna, za rad Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta sredstva u iznosu od 20.843.250,00 kuna, za rad županijskih državnih odvjetništava u iznosu od 81.716.251,00 kunu, dok su za rad općinskih državnih odvjetništava odobrena sredstva u iznosu od 154.692.838,60 kuna.

Ukupno su za rad svih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta predviđena sredstva u ukupnom iznosu od 304.617.313,60 kuna.

2.4.2. Ostvarena sredstva za rad državnih odvjetništava

Plan je izvršen u ukupnom iznosu od 303.791.545,38 kuna, od toga za Državno odvjetništvo Republike Hrvatske 47.099.006,94 kune, za USKOK 20.662.666,36 kuna, za županijska državna odvjetništva 81.496.285,98 kuna i općinska državna odvjetništva 154.533.586,10 kuna.

U donjoj tablici dani su podaci za Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, sva županijska i općinska državna odvjetništva:

	Odobren plan	Izvršen plan
PLAĆE	235.733.383,00	235.065.131,66
MATERIJALNI RASHODI	68.408.950,00	68.251.549,12
VLASTITI PRIHODI	307.480,60	307.480,60
OSTALE NAKNADE GRAĐANIMA	7.000,00	7.000,00
FINANCIJSKI RASHODI	160.500,00	160.384,00
UKUPNO	304.617.313,60	303.791.545,38

Posebno treba naglasiti da se od izvršenog plana u 2015. godini, 29.617.800,00 kuna odnosi na materijalne troškove i troškove zastupanja u međunarodnim arbitražama po stranim odvjetničkim uredima sukladno odredbi članka 89. Zakona o državnom odvjetništvu.

2.4.3. Utjecaj odobrenih sredstava na zakonit i učinkoviti rad u 2015. godini

Sredstva odobrena za rad omogućila su državnim odvjetništvima da uz njihovo racionalno trošenje u 2015. godini odrade planirane poslove i zadrže postojeću ažurnost. U tom su cilju i uspjela, kako to pokazuju i dolje navedeni podaci koji se odnose na rad kaznenih i građansko-upravnih odjela.

No iako su odobrena sredstva, uz sva moguća ograničenja i znatne uštede, omogućila najnužniji redoviti rad na konkretnim predmetima i s njima usko povezanim poslovima i pokriće tih troškova, ona nisu bila dovoljna, unatoč brižljivom donošenju odluka o odobravanju naknada onima koji na to imaju pravo (obvezne obrane, troškovi svjedoka, tumača, vještačenja i slično).

Ne manje važno, odobrena sredstva nisu bila dovoljna niti za održavanje informatičke opreme, tehničkih uređaja i strojeva, službenih vozila i za podmirenje putnih troškova državnih odvjetnika i zamjenika. Kako bi zadržali troškove u planiranim okvirima, na tim su troškovima napravljene uštede, ali i na troškovima koji nisu izravno vezani uz rad na konkretnim predmetima i bez kojih bi taj rad bio nemoguć, ali svakako doprinose povećanju kvalitete rada državnih odvjetnika, kao što su edukacije, nabavka literature, pretplate za pojedine javno dostupne internetske servise, dnevni tisak i slično.

Doznačena materijalna sredstva nisu dostatna za sve potrebe jer su često namijenjena samo za podmirivanje osnovnih svakodnevnih obveza prema davateljima komunalnih, telekomunikacijskih i drugih usluga, te nabavku osnovnih materijalnih sredstava.

Usprkos tome što su državna odvjetništva u svim segmentima rada nastojala u maksimalnoj mogućoj mjeri racionalno koristiti doznačena financijska sredstva, ona ipak nisu dostatna osobito na stavci intelektualnih usluga koja se odnose na troškove vještačenja, troškove tumača (kako je to izmjenama Zakona o kaznenom postupku implementirana Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima) i troškove branitelja po službenoj dužnosti, a koja je neophodno prouzročiti prije podizanja optužnice. Navedeno može dovesti do negativnog utjecaja na rad u pojedinim predmetima, s obzirom da su primjerice financijska vještačenja nužna za odluku u gospodarskim predmetima, a s obzirom na složenost predmeta i opsežnost dokumentacije, radi se o znatnijim novčanim iznosima u vidu troškova vještačenja, te ukoliko se ista ne provedu upitan je ishod kaznenog postupka, odnosno ostvarivanje prava na tumača i/ili branitelja ključni za zakonitost provedenih radnji, što je sve od utjecaja na pravnu opstojnost optužnice.

Posebno velik problem u radu građansko-upravnih odjela je osiguravanje potrebnih sredstava za plaćanje troškova sudskih i upravnih postupaka. Troškovi ovih postupaka obuhvaćaju troškove vještačenja, predujmova, troškove svjedoka, javnih bilježnika kod ovrha itd.

Državno odvjetništvo ima u radu velik broj složenih vlasničkih sporova velike vrijednosti u kojima je potrebno provesti građevinska i/ili geodetska vještačenja (ove dokaze sudovi neće provesti ako se ne plati određeni predujam) ili druge vrste vještačenja (pretvorba, turističko zemljište) i sl. Nadalje, općinska državna odvjetništva podnose zahtjeve radi utvrđivanja vlasništva Republike Hrvatske temeljem članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine. U ovim predmetima u pravilu se radi o stanovima i poslovnim prostorima koji se nalaze u centru gradova i koje gradovi i općine drže u posjedu ili su se čak i uknjižili kao njihovi vlasnici. Odredbom članka 49. Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine, broj 145/10) propisano je da stanovi, koji nisu procijenjeni u društveni kapital poduzeća u postupku pretvorbe i preneseni su na fondove u stambenom i komunalnom gospodarstvu, a nisu prodani nositeljima stanarskog prava, postaju vlasništvo Republike Hrvatske. Kako bi se mogla izvršiti uknjižba vlasništva na ovim nekretninama nužno je provesti građevinska vještačenja i izraditi elaborate o etažiranju zgrade.

Iako, sada važeći Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske člankom 14. određuje Državni ured za upravljanje državnom imovinom (u nastavku: DUUDI) kao središnje državno tijelo ovlašteno za raspolaganje i upravljanje državnom imovinom, a člankom 48. pod poslove upravljanja ubraja i reguliranje vlasničkopravnog statusa nekretnina, DUUDI odbija plaćanje navedenih troškova jer smatra da su to troškovi koje u smislu članka 46. Zakona o državnom odvjetništvu snosi državno odvjetništvo (predujmovi za troškove parničnog postupka i izvršenje sudskih odluka, te ostali troškovi u svezi s obavljanjem poslova državnog odvjetništva).

Državno odvjetništvo nema osigurana sredstva koja bi omogućila podmirenje svih potrebnih troškova, zbog čega se određena vještačenja ne mogu i neće provesti, što može imati za posljedicu gubitak prava na izvođenje tog dokaza, čime se dovodi u pitanje zaštita imovine Republike Hrvatske.

Osim toga, državno odvjetništvo je pravosudno tijelo i s obzirom na sustav državne vlasti nema osnove da ono snosi sve troškove koji su vezani ili proizlaze iz sudskih, izvansudskih i upravnih postupaka koji se vode radi zaštite imovine ili imovinskih interesa Republike Hrvatske, utvrđenja vlasništva, uknjižbe u zemljišnim knjigama. Tim više što tim nekretninama upravljaju, gospodare i/ili raspolažu druga državna tijela, agencije ili trgovačka društva i ostvaruju prihode s te osnove.

Državno odvjetništvo je ponovo 2015. godine, prilikom donošenja izmjena i dopuna Zakona o državnom odvjetništvu, predlagalo da se izmjeni članak 46. Zakona na način da se sredstva potrebna za vođenje parničnih, ovršnih, arbitražnih, zemljišnoknjižnih i svih drugih postupaka u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska osiguravaju u proračunu državnog tijela, korisnika državnog proračuna, pravne osobe koja gospodari nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, ustanove i dr. iz čijeg djelokruga rada je proizašao spor ili postupak, ili je vezan uz djelokrug rada toga tijela.

Ovaj problem potrebno je žurno riješiti jer u proračunu državnog odvjetništva nisu osigurana dovoljna sredstva za ove potrebe. Nedostatak sredstava za ove namjene dovodi u pitanje izvođenje potrebnih dokaza, pokretanje potrebnih postupaka, poduzimanje potrebnih pravnih radnji čime se dovodi u pitanje ne samo uspjeh u sporovima već i zaštita imovine Republike Hrvatske.

2.4.4. Procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkoviti rad u 2015. godini

Tijekom 2015. godine, zaključno s 01. prosincem 2015., u svim su državnim odvjetništvima osigurani tehnički preduvjeti za primjenu CTS-a - sustava za elektroničko vođenje spisa, odnosno praćenje predmeta u radu državnih odvjetništava. CTS sustav je znatno doprinio modernizaciji te lakšem i bržem uvidu, računalnim putem, u predmete državnih odvjetništava. Ovakav sustav uvelike omogućuje sustavnu kontrolu i praćenje rada svakog državnog odvjetnika i savjetnika ponaosob, njihovo opterećenje kao i praćenje rada državnog odvjetništva u cjelini. Pomoću sustava moguće je efikasnije i brže utvrđivanje gdje se i kod kojeg zamjenika ili savjetnika spis nalazi u radu, kontrolu vremena u kojem zamjenici poduzimaju određene radnje, broj i vrstu odluka koje se donose, a isto tako svakom zamjeniku i savjetniku omogućen je uvid u njegovu referadu, brojnost i stanje spisa, odnosno koje radnje po spisima treba ažurno i hitno poduzimati. Tek će se u budućnosti, s obzirom da u sustav (zbog nedostatka ljudskih kapaciteta i većeg broja starijih spisa) nisu uneseni predmeti osnovani prije uvođenja sustava u pojedino državno odvjetništvo, u cijelosti i isključivo iz sustava moći pribavljati potpuni statistički podaci o radu državnih odvjetništava.

Za 2016. godinu kroz Projekt IPA 2012 "Nadogradnja sustava za praćenje predmeta (CTS) i Baze ratnih zločina predviđen je daljnji razvoj CTS-a i unapređenje sustava, pa i u pravcu priprema sustava za uvođenje elektroničkog spisa, a svakako radi poboljšanja i pojednostavljenja njegovih funkcionalnosti te povezivanja s sličnim sustavima i bazama podataka, kako u okviru pravosudnog sustava u cjelini, tako i izvan njega.

U 2015. godini državnim odvjetništvima su od strane Ministarstva pravosuđa na korištenje ustupljena 703 nova računala. Također, u ovom trenutku su državna odvjetništva u potpunosti opremljena sa stolnim računalima jer raspolažu s oko 1850 takvih računala. Ono što od informatičke opreme, uz stalnu potrebu znavljanja postojeće, nedostaje su prijenosna računala, printeri te diktafoni i prateća oprema za prijepis.

Pored uvođenja CTS sustava u državna odvjetništva, putem računalne mreže je državnim odvjetništvima osiguran i izravan pristup u kaznenu i prekršajnu evidenciju Ministarstva pravosuđa, kao i u evidenciju o prebivalištu Ministarstva unutarnjih poslova. Navedeno povezivanje je nužno jer pridonosi bržem i boljem radu državnih odvjetništava.

Treba također napomenuti da je oprema za snimanje dokaznih radnji stara već tri godine, a s obzirom da se svakodnevnim korištenjem troši, već su se počeli javljati manji kvarovi. Budući da nisu predviđena sredstva za njezino održavanje, navedeno će uskoro dovesti do poteškoća kod provođenja dokaznih radnji, posebice ukoliko se ne izmijene podzakonski propisi koji striktno tehnički reguliraju način bilježenja iskaza na točno određenoj vrsti DVD-a, što će zbog tehnološkog napretka u budućnosti biti, ako ne nemoguće, onda zasigurno preskupo osigurati.

Što se tiče materijalnog položaja državnih odvjetništava u 2015. godini valja istaknuti, prije svega, napore koje je u toj godini učinilo Ministarstvo pravosuđa na rješavanju prostornih potreba za pojedina državna odvjetništva. Tako su Općinsko državno odvjetništvo u Sisku i Županijsko državno odvjetništvo u Sisku smješteni u nove prihvatljive prostore, kao i Općinsko državno odvjetništvo u Osijeku, dok se radovi na rekonstrukciji zgrade u kojoj je smješteno Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku djelomično i dalje se nastavljaju. Isto tako, izvedeni su značajni radovi na rekonstrukciji zgrade u kojoj je smješteno Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru i time stvoreni uvjeti za uređivanje dodatnog, njima nužnog, prostora u potkrovlju te zgrade. Županijsko državno odvjetništvo u Puli-Pola i Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola bi, s obzirom na stadij realizacije, u nove prostore trebala preseliti tijekom 2016. godine. Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu također je krajem 2015. godine premješteno u nove prostorije adekvatne njegovim potrebama. I na kraju, Općinskom državnom odvjetništvu u Novom Zagrebu su s početkom djelovanja osigurane nove, potrebama rada, primjerene prostorije.

No, i nadalje neka državna odvjetništva imaju nedostatne, nedovoljno opremljene i uređene, odnosno zadaćama državnih odvjetništava smještajno neprimjerene uredske prostorije. To za posljedicu zasigurno ima i nemogućnost zapošljavanja novih, nužnih, osoba zbog nedostatnih prostornih kapaciteta. Pa tako u tu kategoriju svakako spadaju: Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku, Općinsko državno odvjetništvo u Dubrovniku, Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku, Općinsko državno odvjetništvo u Šibeniku, Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Općinsko državno odvjetništvo u Zadru te ono što je posebno zabrinjavajuće, Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci,

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu koje je smješteno na državnom odvjetništvu neprimjerenu lokaciju u poslovnom tornju Zagrepčanke, i Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu, koje trenutno radi na tri lokacije (ne uključujući Stalnu službu u Sesvetama) što uvelike otežava komunikaciju i efektivan nadzor nad radom, imajući u vidu njegovu veličinu.

Osim potonja dva najveća državna odvjetništva u Republici Hrvatskoj, u kategoriju državnih odvjetništava koja su suočena s ozbiljnim prostornim problemima spada, nažalost, i nadalje Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, uključujući i Odsjek tužitelja u Rijeci. Naime, prostori koji su Uredu na raspolaganju u sjedištu u Zagrebu ne zadovoljavaju njegove osnovne potrebe te je upravo nedostatak prostora jedan od razloga što se slobodna mjesta državnih službenika i namještenika ne popunjavaju, budući da za eventualne novozaposlene službenike i namještenike u postojećim prostorima nije moguće osigurati radni prostor. Međutim, zapošljavanje novih službenika i namještenika postaje nužnost, jer zbog povećane potrebe obavljanja niza tehničkih poslova te vođenja svih propisanih evidencija, u pitanje dolazi i redovno funkcioniranje Ureda. To je i osnovni razlog što je Ured, danas, jedino državno odvjetništvu u sustavu državnoodvjetničke organizacije, u kojem nije u potpunosti uveden CTS. Osim prostora za službenike i namještenike, nedostaje i prostor za zamjenike ravnateljice (pravosudne dužnosnike), koji sjede po dvoje u sobama, prostor za arhivu, sobe za snimanje... Izgradnjom interpolacije zgrade Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Uredu je u prostorijama Državnog odvjetništva Republike Hrvatske omogućeno korištenje dvorana za održavanje gotovo svakodnevnih koordinacijskih i drugih sastanaka.

I naposljetku, i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske se, s obzirom na nužnost popunjavanja broja nedostajućih zamjenika Glavnog državnog odvjetnika, suočava s nedostatkom uredskog prostora.

U odnosu na sigurnosni sustav u 2015. godini, kao i proteklih godina, ponovno upozoravamo kako u prostorije državnih odvjetništava, radi provođenja dokaznih radnji, dolaze osobe lišene slobode ili dovedene po policiji, a u odnosu na koje postoje određeni sigurnosni rizici, pa je s tim u vezi, s obzirom na brojnost stranaka koje se svakodnevno primaju, potrebno postaviti okvire sigurnosnog sustava, riješiti pitanje smještaja pojedinih državnih odvjetništava koji bi bio primjereniji s aspekta sigurnosti, rasporediti pravosudne službenike na poslove osiguranja te uopće povećati razinu sigurnosti.

U 2015. godini je državnim odvjetništvima putem Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske dodijeljeno 10 rabljenih vozila oduzetih u carinskom prekršajnom postupku, i to osam vozila marke Opel Corsa te dva vozila marke Opel Zafira.

Međutim, pojedina državna odvjetništva imaju dotrajala službena vozila koja su starija od deset, a kod nekih državnih odvjetništava i starija od dvadeset godina i čiji troškovi održavanja i popravaka iziskuju znatna financijska sredstva. Takva su službena vozila zbog dotrajalosti i čestih kvarova nesigurna za uporabu te nedostatna i neadekvatna za potrebe državnih odvjetništava, posebice za obavljanje poslova u službi dežurstva (odlasci na očevide) kao i obavljanje ostalih redovnih zadaća. Posebice je taj problem značajan s obzirom na veliku teritorijalnu rasprostranjenost i zastupanje pred sudovima izvan područja pojedinog državnog odvjetništva (primjera radi zamjenici u građansko-upravnim odjelima su tijekom 2015. godine zastupali Republiku Hrvatsku izvan sjedišta i stalnih službi na 7.449 ročišta), ali s obzirom da je jedini sigurni mogući način kolanja

spisa predmeta između stalnih službi i sjedišta državnih odvjetništava, ali i efektivnog provođenja nadzora državnog odvjetnika nad radom cjelokupnim državnog odvjetništva kojem je na čelu (pri čemu, primjerice udaljenost između sjedišta Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku i njegove Stalne službe u Metkoviću premašuje 100 kilometara), jest imati na raspolaganju pouzdano službeno vozilo, pa čak i vozača-dostavljača, jer još uvijek postoje pojedina državna odvjetništva koja uopće nemaju službenih vozila. Zbog svega navedenog, državni odvjetnici često za potrebe obavljanja službenih radnji koriste svoja vlastita osobna vozila.

3. RAD KAZNENIH ODJELA

3.1. Rad na kaznenim predmetima

U ovom dijelu Izvješća iznose se osnovni pokazatelji o stanju i kretanju prijavljenog kriminaliteta, o broju kaznenih prijava primljenih u 2015. godini, ukupno i po državnim odvjetništvima, o strukturi kaznenih djela te o radu na kaznenim predmetima, a tabelarni prikazi navedenih podataka nalaze se na kraju Izvješća.

U dijelu Izvješća pod 3.1.1. daju se osnovni statistički pokazatelji o kretanju prijava i strukturi prijavljenog kriminaliteta te pokazatelji u radu, bez iznošenja i komentiranja stanja u pojedinim područjima jer su ona obrađena u dijelu pod 3.1.2.2. ovog Izvješća.

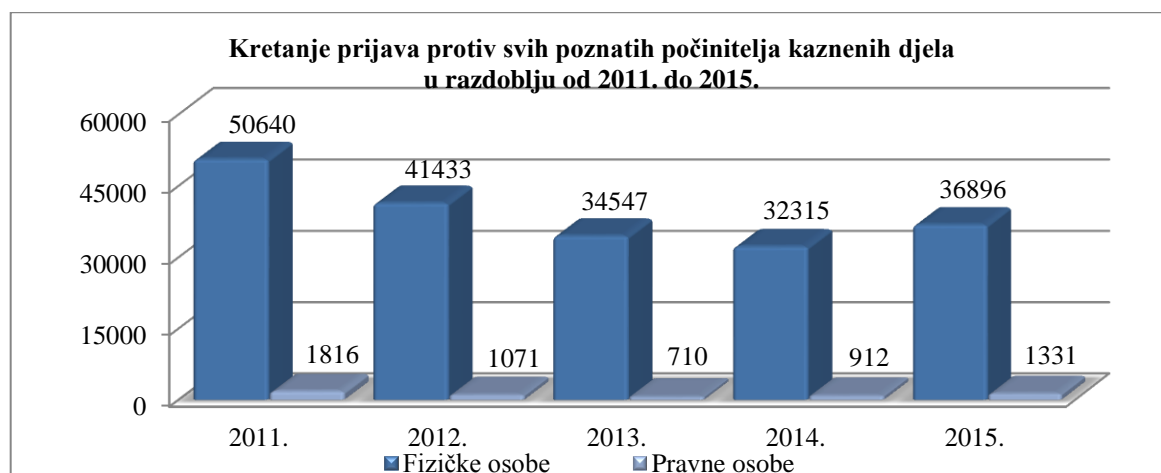
3.1.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

3.1.1.1. Poznati počinitelji kaznenih djela

3.1.1.1.1. Kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela

Tijekom 2015. zaprimljeno je kaznenih prijava protiv ukupno 38.227 poznatih počinitelja, što je za 15% više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju (u 2014. prijavljeno je 33.227 osoba). Od navedenog broja, 36.896 kaznenih prijava podneseno je protiv poznatih fizičkih osoba, što uključuje odrasle osobe (od navršene 21 godine), mlađe punoljetne osobe (od 18 do 21 godine) te maloljetnike (od 14 do 18 godina), iz čega slijedi da su navedene prijave u porastu od 14,2% u odnosu na 2014., kada je zaprimljeno 32.315 prijava protiv poznatih fizičkih osoba. Protiv pravnih osoba u 2015. podnesena je 1.331 kaznena prijava, odnosno za 45,9% više nego u 2014., kada je zaprimljeno 912 prijava.

U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja kaznenih djela u proteklih pet godina, iz kojeg je vidljivo da je prekinut trend pada ukupnog broja kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja iz posljednje dvije godine te da je broj prijavljenih, kako u odnosu na fizičke osobe, tako i u odnosu na pravne osobe, nešto veći od protekle dvije godine, ali svakako manji nego 2011. i 2012., pa i 2010., a koja amplituda upućuje na očito uobičajeno osciliranje prijavljenih osoba promatrano kroz višegodišnje razdoblje.

Donja tablica pokazuje kretanje broja zaprimljenih kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja kroz pet godina prema dobi počinitelja (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici) te u odnosu na pravne osobe. Kao i ranijih godina, u ukupnom kriminalitetu poznatih počinitelja prevladavaju odrasle osobe sa 32.394 prijave (84,7%), slijede mlađe punoljetne osobe s 2.397 prijave (6,3%) prijave, maloljetnici s 2.105 prijave (5,5%) te pravne osobe s 1.331 prijavom (3,5%).

Ovdje valja primijetiti nastavak trenda pada broja kaznenih prijava protiv mlađih punoljetnih osoba i prema maloljetnicima, koji je primjetan u posljednjih pet godina. Također, vidljivo je i da se osnovni razlog za rast ukupnog broja prijava protiv poznatih počinitelja kaznenih djela nalazi upravo u porastu broja prijavljenih odraslih osoba. Navedene prijave u ukupnoj strukturi kriminaliteta poznatih osoba imaju najveći udio, pa se samim time njihov pad i rast izravno odražava i na kretanje ukupnog kriminaliteta, dok se drugi razlog rasta kriminaliteta poznatih počinitelja nalazi u porastu broja prijavljenih pravnih osoba.

Kretanje prijava protiv poznatih počinitelja u razdoblju od 2011. do 2015.					
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Odrasle osobe	42.846	34.543	28.979	27.488	32.394
(udio)	(81,7%)	(81,3%)	(82,2%)	(82,7%)	(84,7%)
Mlađe punoljetne osobe	3.964	3.543	2.857	2.459	2.397
(udio)	(7,6%)	(8,3%)	(8,1%)	(7,4%)	(6,3%)
Maloljetnici	3.830	3.347	2.711	2.368	2.105
(udio)	(7,3%)	(7,9%)	(7,7%)	(7,1%)	(5,5%)
Pravne osobe	1.816	1.071	710	912	1.331
(udio)	(3,4%)	(2,5%)	(2%)	(2,8%)	(3,5%)
UKUPNO:	52.456	42.504	35.257	33.227	38.227
	(100%)	(100%)	(100%)	(100%)	(100%)

Kao što je vidljivo iz gornje tablice, tijekom 2015. zaprimljene su 32.394 kaznene prijave protiv odraslih osoba, odnosno 17,8% više nego u 2014., kada je prijavljeno 27.488 osoba. Iako je već spomenuto osciliranje kroz protekle godine, razlog za povećan broj prijavljenih odraslih osoba u izvještajnom razdoblju (4.906 prijavljenih osoba više nego u 2014.) može se pronaći u porastu prijave za određena kaznena djela: kaznena djela protiv osobne slobode iz Glave XIII. Kaznenog zakona (porast od 1.323 prijave), kaznena djela protiv imovine iz Glave XXIII. Kaznenog zakona (porast od 1.236 prijave), kaznena djela protiv gospodarstva iz Glave XXIV. Kaznenog zakona (porast od 666 prijave) te kaznena djela protiv službene dužnosti iz Glave XXVIII. Kaznenog zakona (porast od 606 prijave).

Kao jedan od razloga za porast broja prijavljenih osoba treba navesti da su Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz svibnja 2015. uvedena i dva nova kaznena djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava, i to ponovo kazneno djelo nasilničko ponašanje iz članka 323.a Kaznenog zakona, te kazneno djelo nasilje u obitelji iz članka 179.a. Kaznenog zakona, koje je, ustvari, restauracija kaznenog djela nasilničkog ponašanja u obitelji iz članka 215.a. Kaznenog zakona iz 1997., i to stoga što je praksa pokazala da su ponašanja koja su se prije podvodila pod navedena kaznena

djela, brisanjem istih u Kaznenom zakonu iz 2011., ostala, neopravdano, nepodvodljiva pod neka druga kaznena djela te time izvan zone kaznene odgovornosti.

Vezano za kaznena djela protiv osobne slobode iz Glave XIII. Kaznenog zakona, valja istaknuti kako je u 2015. primjetan znatan porast kaznenih prijava protiv odraslih osoba zbog kaznenog djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, ali i kaznenog djela nedozvoljene uporabe osobnih podataka iz čl. 146. Kaznenog zakona, koji je prouzrokovan povećanom aktivnosti oštećenika kod podnošenja kaznenih prijava za kaznena djela iz ove Glave, koji su i najčešći prijavitelji ovih kaznenih djela.

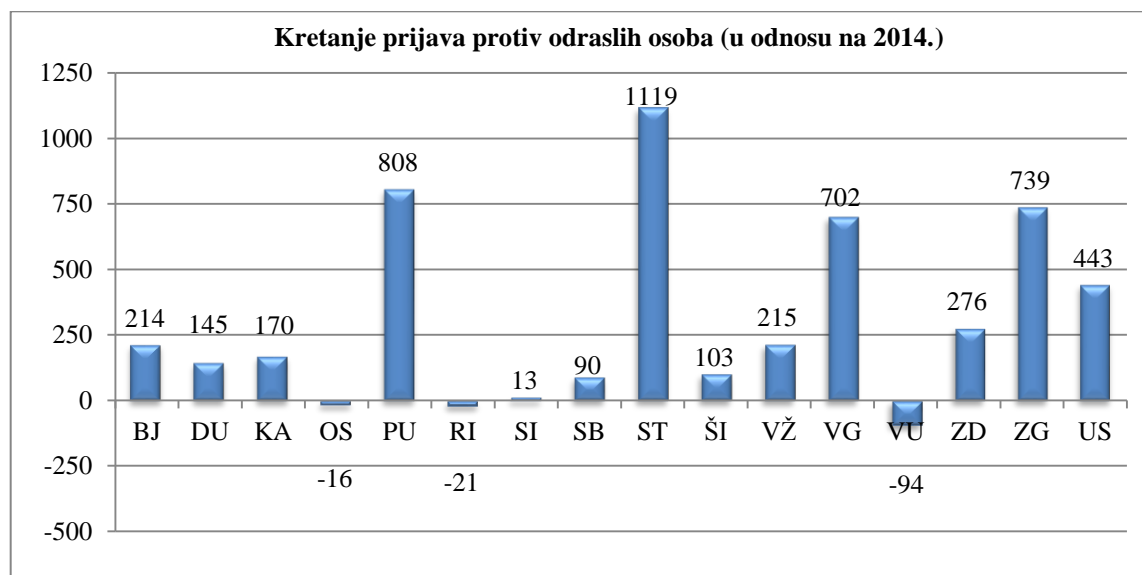
U odnosu na kaznena djela protiv imovine iz Glave XXIII. Kaznenog zakona, osnovni razlog za povećani priliv kaznenih prijava nalazi se u stupanju na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz svibnja 2015. Navedenim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona vrijednost ukradene imovine za koju se kazneni postupak pokreće po privatnoj tužbi vraćena je na 1.000,00 kn (do tada je, prema pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske, navedena vrijednost iznosila 2.000,00 kn), što je dovelo do rasta broja prijava za imovinska kaznena djela za koja se postupak sada ponovno pokreće po službenoj dužnosti. Navedeni je porast tih kaznenih djela bio i očekivan te je, a obzirom na tako planiranu izmjenu Kaznenog zakona, i najavljen u godišnjem izvješću za 2014. godinu. No, kako su izmjene i dopune stupile na snagu u lipnju 2015., za očekivati je da će i u idućem razdoblju, na godišnjoj razini, doći i do novog povećanja broja prijava za kaznena djela protiv imovine.

Vezano za porast broja kaznenih prijava za kaznena djela protiv gospodarstva iz Glave XXIV. Kaznenog zakona, koji je primjetan kod većine kaznenih djela iz te Glave, valja navesti kako je tijekom 2015. došlo do znatnog rasta broja prijava za kaznena djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. KZ/11 (50,3% ili 375 prijava više) te kaznena djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11 (53% ili 208 prijava više). Porast prijava za ova kaznena djela može se objasniti gospodarskim kretanjima u proteklim godinama, recesijom i gospodarskom krizom, koja je dovela i do poremećaja u gospodarskim odnosima. Naime, kaznene prijave za gore navedena gospodarska kaznena djela u najvećem broju podnose oštećena trgovačka društva, kao još jedan od načina pokušaja naplate svojih potraživanja, i to nakon višegodišnjeg bezuspješnog pokušaja naplate u odgovarajućem parničnom ili ovršnom postupku, odnosno na druge načine.

Na kraju, u odnosu na broj kaznenih prijava zbog kaznenih djela protiv službene dužnosti iz Glave XXVIII. Kaznenog zakona, razlozi porasta su dvojaki. S jedne strane, prijavitelji za veći broj kaznenih djela iz ranije važećeg Kaznenog zakona (članak 337. stavci 1., 2. i 3. KZ/97, članak 346. KZ/97, članak 350. KZ/97, članak 112. KZ/97 i članak 289. KZ/97) pravni kontinuitet nalaze u novom Kaznenom zakonu (KZ/11), pravno kvalificirajući sva navedena kaznena djela kao kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona. S druge strane, razlog iskazanog povećanja prijava djelomično je i prijenos određenog broja podnesaka, s inicijalno šturim i za kvalifikaciju i upis u upisnik kaznenih prijava nedovoljnim podacima, ali ipak s naznakama mogućih nezakonitosti, iz upisnika raznih predmeta u upisnik kaznenih prijava, i to nakon što su traženi te provedeni izvidi i prikupljene obavijesti dostatne za ocjenu osnovanosti prijavljenih sumnji na učin kaznenih djela, odnosno nakon što su prikupljene obavijesti dostatne za donošenje državnoodvjetničke odluke, koju je potrebno donijeti i kada nema elemenata za pokretanje postupka, a kako bi se oštećeniku dala mogućnost da preuzme progon za određeno kazneno djelo.

Prema teritorijalnoj rasprostranjenosti kriminaliteta odraslih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima, najveći broj prijavljenih bilježimo na području županijskih državnih odvjetništava u Zagrebu (6.179 ili 19,1%), Splitu (3.265 ili 10,1%), Varaždinu (2.566 ili 7,9%) i Puli (2.357 ili 7,3%).

U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv odraslih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima i na USKOK-u, odnosno prikaz kretanja ovih prijava u apsolutnom broju u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Iz gore navedenog prikaza je vidljivo kako su kaznene prijave protiv odraslih počinitelja u porastu u većini državnih odvjetništava. Primjetan je znatan porast prijava na području Županijskog državnog odvjetništva u Splitu i Puli, koji je uzrokovan porastom broja kaznenih prijava za kaznena djela protiv imovine i kaznena djela protiv osobnih sloboda na razini općinskih državnih odvjetništava, a iz razloga koji su već gore navedeni. Međutim, pojedina kretanja kriminaliteta na području određenih državnih odvjetništava, mogu se objasniti i promjenama u mjesnoj nadležnosti državnih odvjetništava uslijed stupanja na snagu novog Zakona o područjima i sjedištima državnih odvjetništava, koji je stupio na snagu 1. travnja 2015.

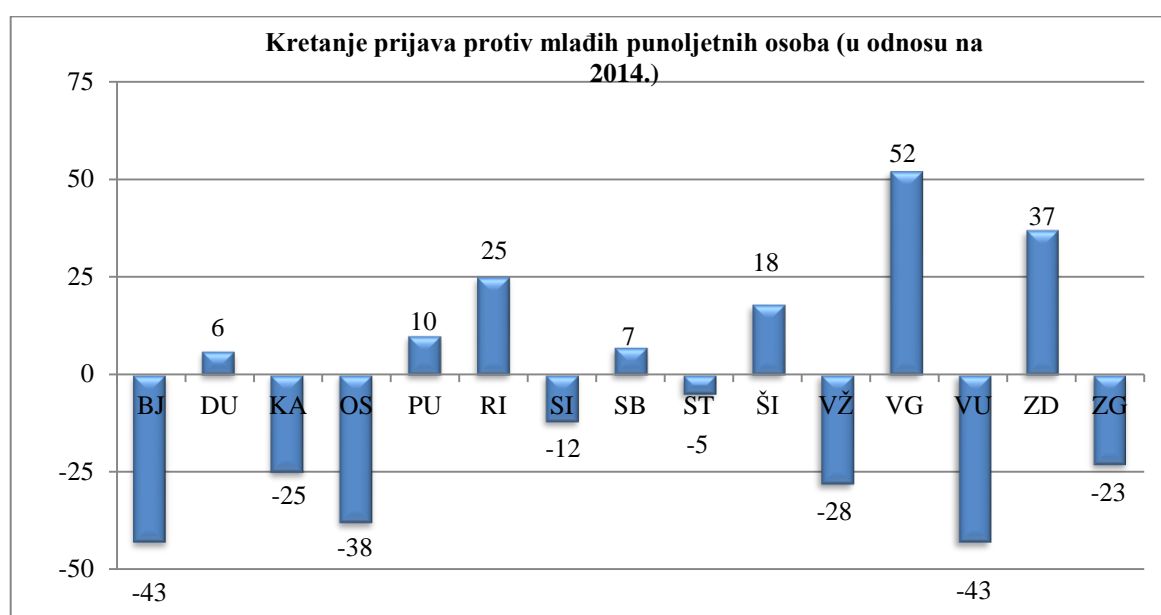
Navedeno je najuočljivije na primjeru Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici, koje bilježi znatan porast prijava protiv odraslih osoba (702 prijave ili čak 51,9% više nego 2014.), jer je stupanjem na snagu citiranog Zakona navedenom državnom odvjetništvu proširena mjesna nadležnost. Istovremeno je smanjeno područje mjesne nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, pa je porast broja prijava na navedenom državnom odvjetništvu nešto manji od onoga koji se mogao očekivati imajući u vidu opće kretanje kriminaliteta odraslih osoba u 2015. (739 prijave ili 13,6% više nego 2014.).

Tijekom proteklog izvještajnog razdoblja državno odvjetništvo primilo je u rad 2.397 prijava protiv mlađih punoljetnih osoba. U odnosu na 2014., kada je zaprimljeno 2.459 prijava, primjećuje se manji pad broja prijava od 2,5% na godišnjoj razini, čime je nastavljen kontinuitet pada iz ranijih godina. Jedan od razloga za ovakvo kretanje kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba svakako su i recentne izmjene kaznenog

zakonodavstva, kojima je najblaži oblik kaznenog djela vezanog za zlouporabu opojnih droga prešao u nadležnost prekršajnih sudova. Budući je upravo ova dobna skupina počinitelja bila u velikoj mjeri počinitelj ovog modaliteta kaznenog djela, bilježi se kontinuirani pad ukupnog broja prijavljenih mlađih punoljetnih osoba. Međutim, stalni pad broja prijava daje osnova i za zaključak da uzrok padu nisu samo izmjene zakona, već su moguće i posljedica promjena u ponašanju ove dobne skupine, koje sve manje sudjeluje u počinjenju kaznenih djela.

Detaljniji podaci o kretanju kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba daju se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.1.4. Kriminalitet mlađih punoljetnih osoba.

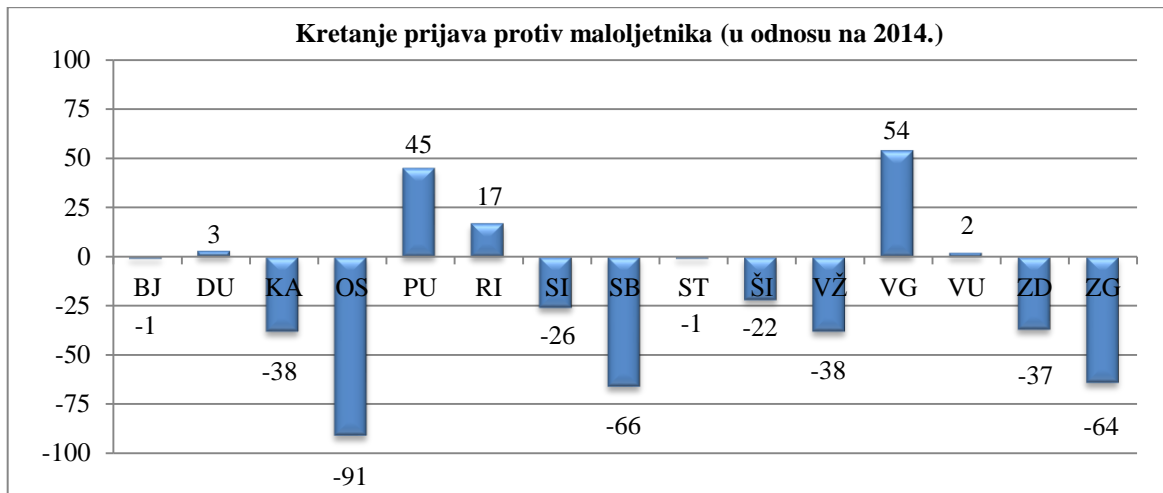
U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv mlađih punoljetnih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima odnosno prikaz kretanja ovih prijava u apsolutnom broju u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Tijekom 2015. zabilježen je i daljnji pad broja kaznenih prijava koje su podnesene protiv maloljetnih počinitelja kaznenih djela. Tako je u proteklom izvještajnom razdoblju zaprimljeno 2.105 prijava protiv maloljetnika, odnosno 11,1% manje nego u 2014., kada je zaprimljeno 2.368 prijava, čime je, također, nastavljen kontinuitet pada iz ranijih godina, iz očito istih razloga kao i kod mlađih punoljetnika.

Detaljniji podaci o kretanju kriminaliteta maloljetnika daju se u dijelu ovog izvješća pod brojem 3.1.5. Kriminalitet maloljetnika.

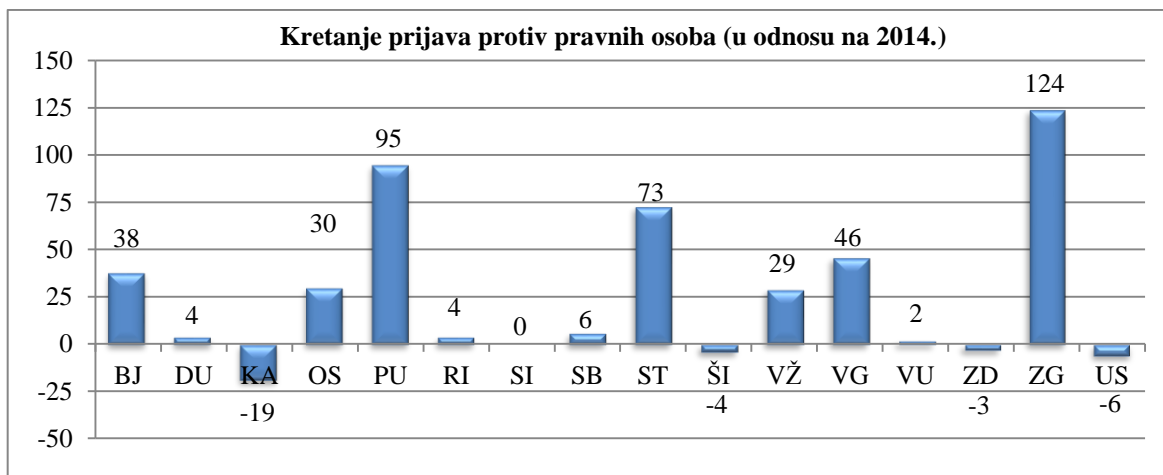
U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv maloljetnika po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima, odnosno prikaz kretanja ovih prijava u apsolutnom broju u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Na kraju treba ponoviti da se tijekom promatranog izvještajnog razdoblja bilježi ponovni porast kaznenih prijava protiv pravnih osoba, kojih je u 2015. zaprimljeno 1.331, odnosno za 45,9% više nego u 2014., kada je zaprimljeno 912 prijava.

Detaljniji podaci o kretanju kriminaliteta pravnih osoba, kao i uzrocima porasta broja prijavljenih, daju se u dijelu ovog izvješća pod brojem 3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv pravnih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima i USKOK-u, odnosno prikaz kretanja ovih prijava u apsolutnom broju u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

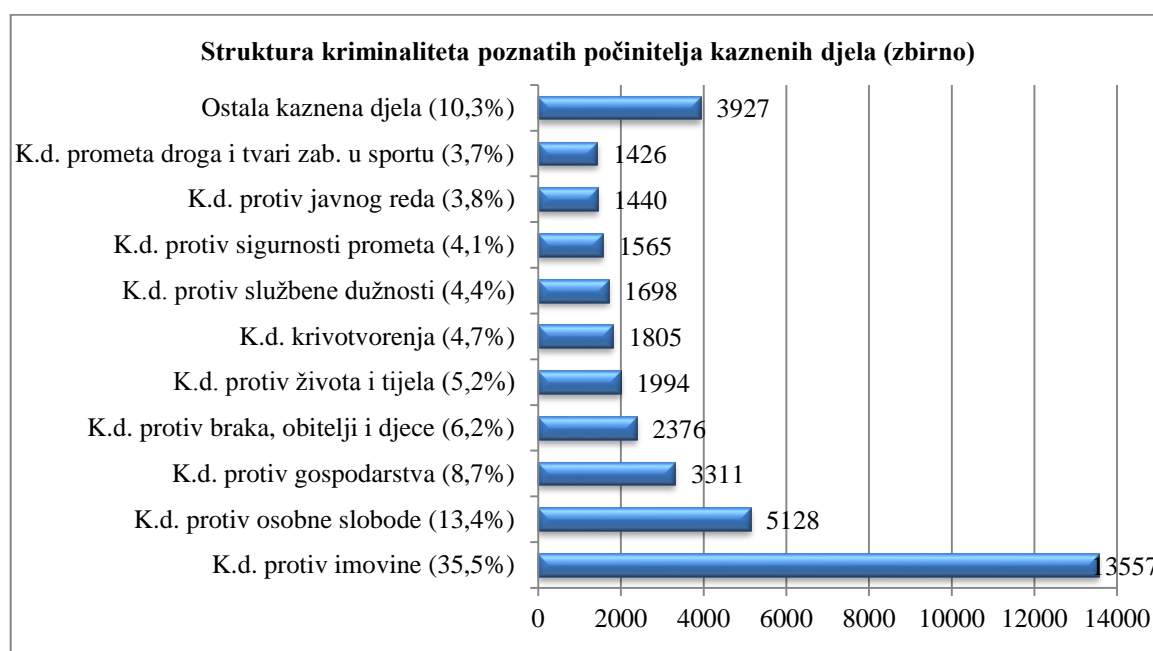

3.1.1.1.2. Struktura kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela

U nastavku se daje kratki prikaz strukture kriminaliteta svih poznatih počinitelja kaznenih djela (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe, maloljetnici i pravne osobe) te po pojedinim dobnim skupinama fizičkih osoba, kao i u odnosu na pravne osobe.

Kao što je vidljivo iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku, struktura kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela nije se u bitnome izmijenila u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. I dalje u ukupnom broju zaprimljenih kaznenih prijava prevladavaju kaznena djela protiv imovine sa 13.557 prijava ili 35,5%, a slijede ih

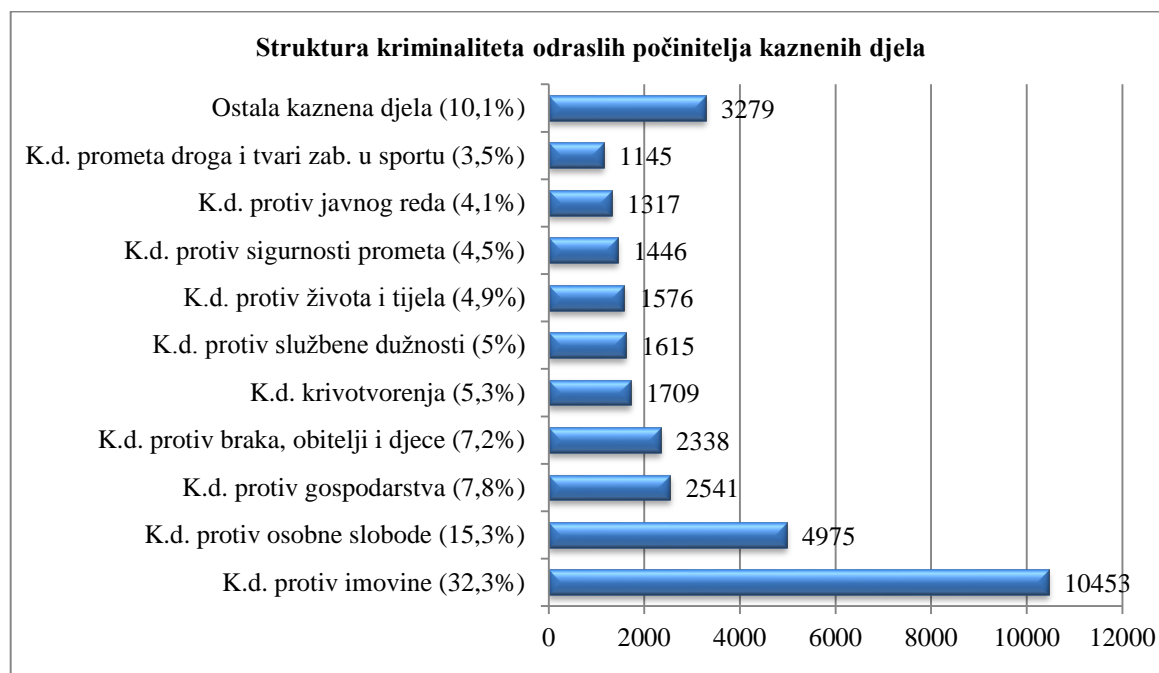
kaznena djela protiv osobne slobode sa 5.128 prijava ili 13,4%. Kaznena djela protiv gospodarstva u ukupnoj strukturi kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela sudjeluju sa 3.311 prijava ili 8,7%, a po zastupljenosti ih slijede kaznena djela protiv braka, obitelji i djece sa 2.376 prijavljenih osoba ili 6,2%, pa kaznena djela protiv života i tijela sa 1.994 prijave ili 5,2% te kaznena djela krivotvorenja sa 1.805 prijavljenih osoba ili 4,7%. Obzirom na porast broja prijava za kaznena djela protiv službene dužnosti, povećao se i udio ovih kaznenih djela u ukupnoj strukturi kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela, pa tako ova kaznena djela sada sudjeluju sa 1.698 prijavljenih osoba ili 4,4%, a po zastupljenosti slijede kaznena djela protiv sigurnosti prometa (1.565 prijava ili 4,1%), kaznena djela protiv javnog reda (1.440 prijava ili 3,8%) te kaznena djela povezana sa prometom droga i tvari zabranjenih u sportu (1.426 prijava ili 3,7%).

Ukoliko strukturu kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela razmotrimo pojedinačno po dobnim skupinama počinitelja (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici) te u odnosu na pravne osobe, primjetne su manje razlike, koje su vidljive i iz grafičkih prikaza koji se daju u nastavku.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, i u 2015. su kod svih dobnih skupina počinitelja kaznenih djela (fizičke osobe) najzastupljenija kaznena djela protiv imovine, time da su ova kaznena djela po svom udjelu ipak učestalija kod maloljetnika (68,5%) i mlađih punoljetnih osoba (61,2%) nego kod odraslih osoba (32,3%). Kod pravnih osoba i ove su godine najbrojnija kaznena djela protiv gospodarstva (56,7%). Uspoređujući podatke o strukturi kriminaliteta u promatranom izvještajnom razdoblju u odnosu na prethodno razdoblje, nema većih odstupanja, osim što se primjećuje se porast prijava za kaznena djela protiv gospodarstva i protiv službene dužnosti.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture kriminaliteta odraslih počinitelja kaznenih djela.

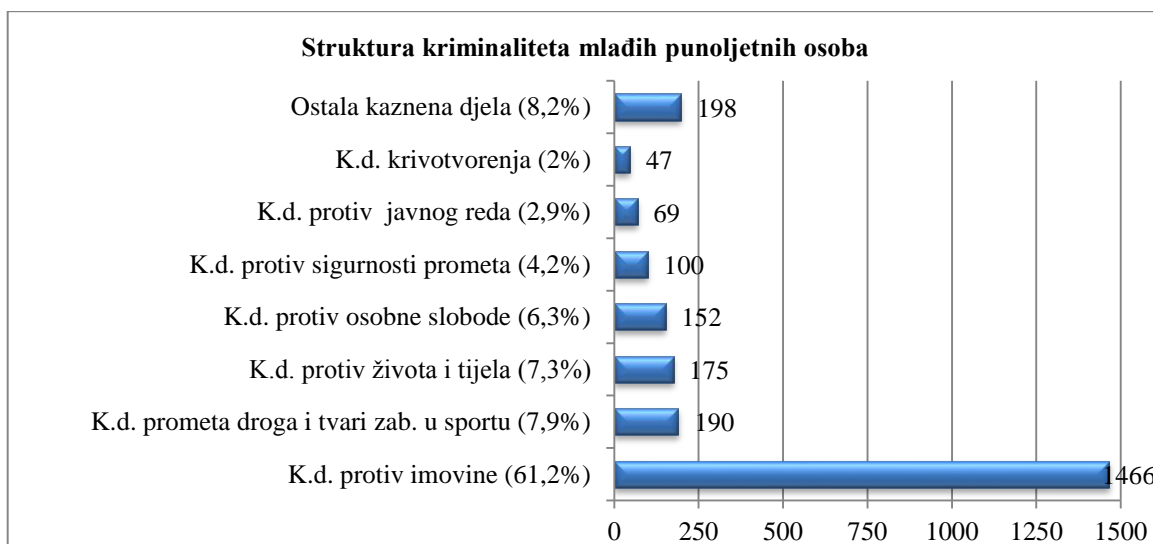

Kao što je vidljivo iz gornjeg grafičkog prikaza, u strukturi prijavljenog kriminaliteta odraslih osoba ponovno su najzastupljenija kaznena djela protiv imovine, za koja su tijekom 2015. prijavljene 10.453 osobe, što čini 32,3% ukupnog kriminaliteta ove dobne skupine, i na razini je prethodne godine (33,5% u 2014.). Povećan je udio kaznenih djela protiv osobne slobode (15,3% u odnosu na 13,3% iz 2014.), a po udjelu u kriminalitetu ove dobne skupine u porastu su i kaznena djela protiv gospodarstva (7,8% u odnosu na 6,8% u 2014.), te kaznena djela protiv službene dužnosti (5% u odnosu na 3,7% iz 2014.).

U strukturi kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba nema bitnih promjena u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Ponovno i već uobičajeno prevladavaju kaznena djela protiv imovine sa 1.466 prijavljenih mlađih punoljetnih osoba, odnosno 61,2% ukupnog kriminaliteta ove dobne skupine (59,8% u 2014.). Slijede ih kaznena djela povezana s prometom droga i tvari zabranjenih u sportu (7,9%), a po udjelu u ukupnom kriminalitetu ove dobne skupine u porastu su kaznena djela protiv osobne slobode (6,3% u odnosu na 5% u 2014.) i kaznena djela protiv sigurnosti prometa (4,2% u odnosu na 3,6% u 2014.).

Detaljniji podaci o strukturi kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba daju se u dijelu ovog izvješća pod brojem 3.1.4. Kriminalitet mlađih punoljetnih osoba.

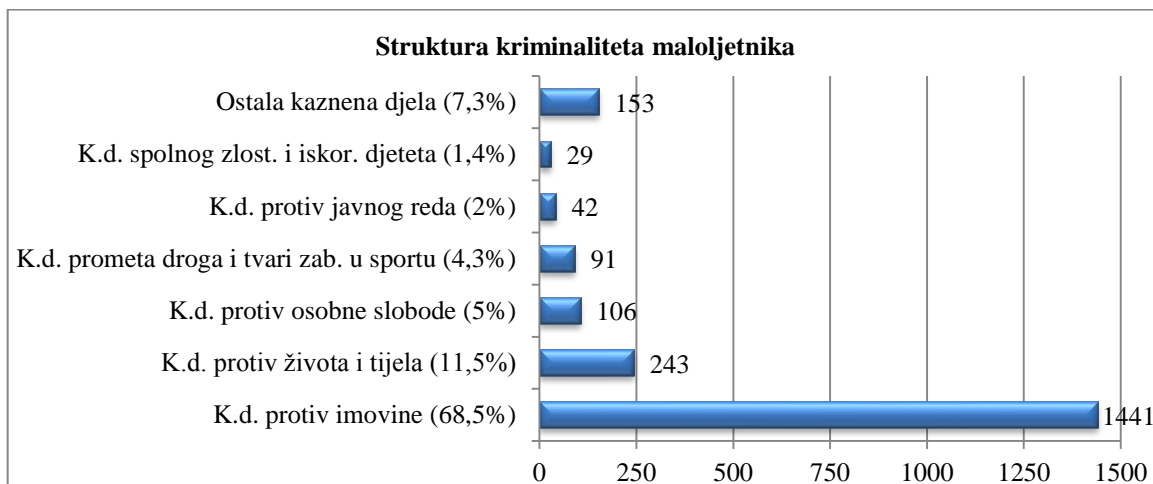
U nastavku se daje grafički prikaz strukture kriminaliteta ove dobne skupine počinitelja.

U bitnome nepromijenjena ostala je i struktura kriminaliteta maloljetnika, kod kojih i u 2015. prevladavaju kaznena djela protiv imovine s 1.441 prijavljenom maloljetnom osobom, odnosno 68,5% ukupnog kriminaliteta ove dobne skupine počinitelja kaznenih djela. Po zastupljenosti slijede kaznena djela protiv života i tijela (11,5%), kaznena djela protiv osobne slobode (5%) i kaznena djela povezana s prometom droga i stvari zabranjenih u sportu (4,3%), a koja zastupljenost kaznenih djela ne odstupa značajnije od one iz prethodnog izvještajnog razdoblja.

Detaljniji podaci o strukturi kriminaliteta maloljetnika daju se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.1.5. Kriminalitet maloljetnika.

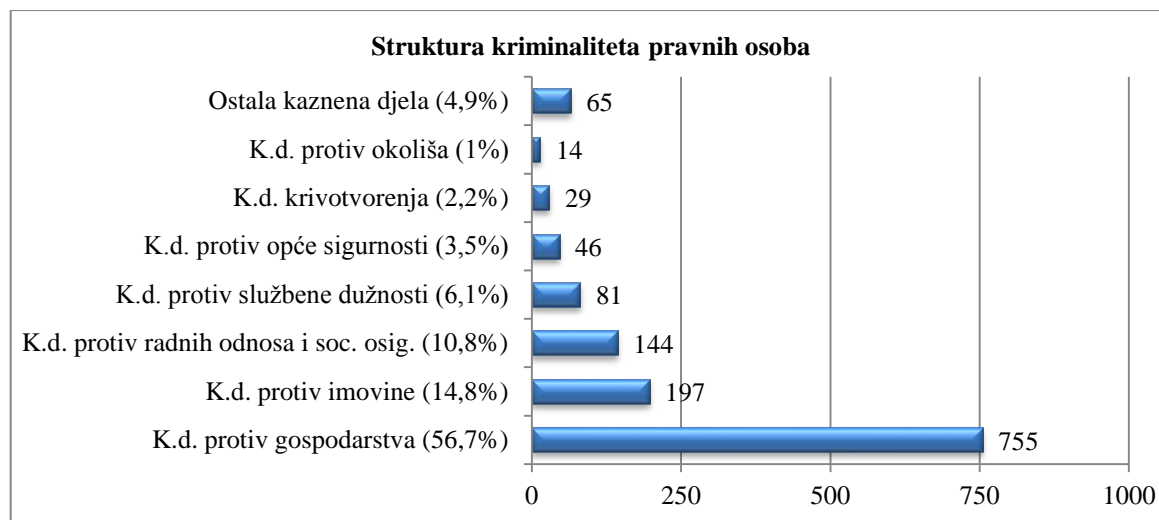
U nastavku se daje grafički prikaz strukture kriminaliteta ove dobne skupine počinitelja.

Na kraju treba ukratko razmotriti strukturu kriminaliteta pravnih osoba. Tijekom 2015., u strukturi kriminaliteta pravnih osoba, očekivano i razumljivo, prevladavaju kaznene prijave zbog kaznenih djela protiv gospodarstva s ukupno 755 prijava ili 56,7%. Po zastupljenosti slijede kaznena djela protiv imovine (14,8%), kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja (10,8%), te kaznena djela protiv službene dužnosti (6,1%), a u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje primjetan je rast udjela kaznenih djela protiv opće sigurnosti (3,5% u odnosu na 1,8% u 2014.).

Detaljniji podaci o strukturi kriminaliteta pravnih osoba daju se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture kriminaliteta pravnih osoba.

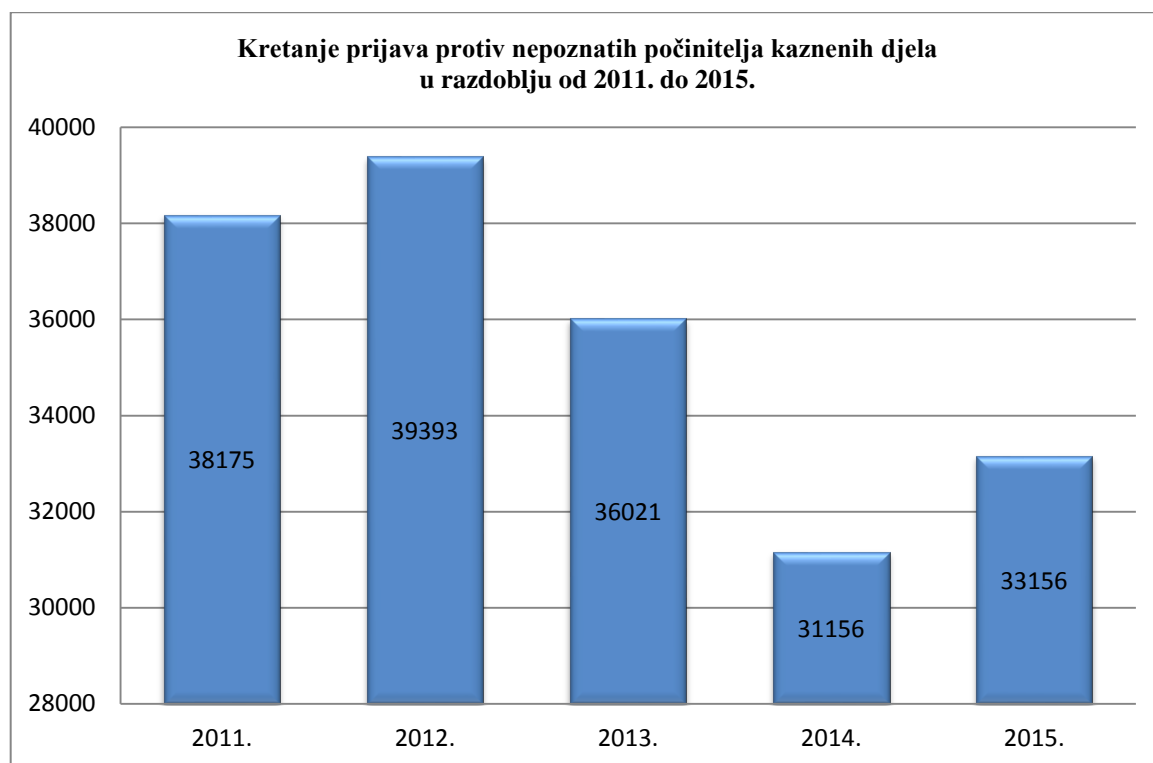
3.1.1.2. Nepoznati počinitelji kaznenih djela

3.1.1.2.1. Kretanje kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela

Tijekom 2015. zaprimljeno je 33.156 kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja, što je za 6,4% više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju (u 2014. je zaprimljeno 31156 prijava). Ovime je prekinut trend pada prijava protiv nepoznatih počinitelja u razdoblju od 2012. do 2014., a uzrok navedenom povećanju je ponovni rast broja prijava protiv nepoznatih počinitelja kaznenih djela iz Glave XXIII. Kaznenog zakona, odnosno, kaznenih djela protiv imovine.

Naime, kaznena djela protiv imovine po zastupljenosti su najbrojnija u ukupnoj strukturi kaznenih prijava i protiv nepoznatih počinitelja, pa se rast ili pad ovih prijava izravno odražava na opću sliku o kretanju prijavljenog kriminaliteta nepoznatih osoba. Tako je u 2015. godini zaprimljeno 29.990 prijava protiv nepoznatih počinitelja kaznenih djela protiv imovine, odnosno 5,3% više nego u 2014. godini (28.466 prijave), a osnovni razlog za navedeno je stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz svibnja 2015. godine, kojim je vrijednost ukradene imovine smanjena s 2.000,00 kn na 1.000,00 kn s istim posljedicama za pokretanje kaznenog progona kako je to navedeno naprijed u odnosu na poznate počinitelje kaznenih djela. S obzirom da su izmjene i dopune stupile na snagu u lipnju 2015. godine, za očekivati je da će i u idućem razdoblju doći do novog povećanja broja prijava i protiv nepoznatih počinitelja kaznenih djela protiv imovine, odnosno da će broj prijava za imovinska kaznena djela moguće biti vraćen na razine iz prijašnjih godina (2011. i 2012.).

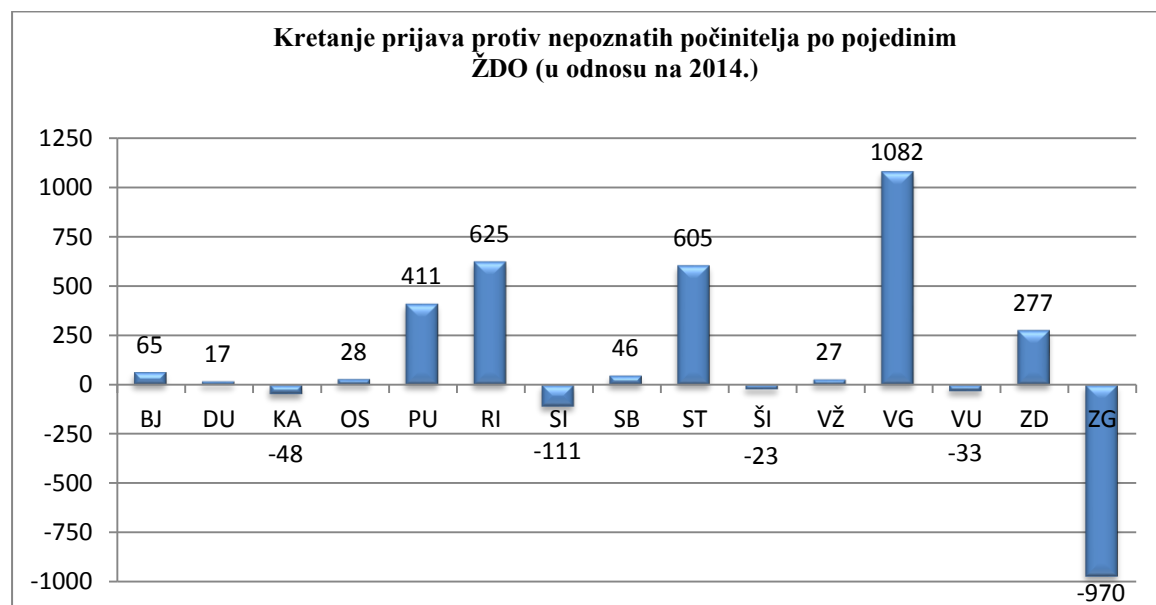
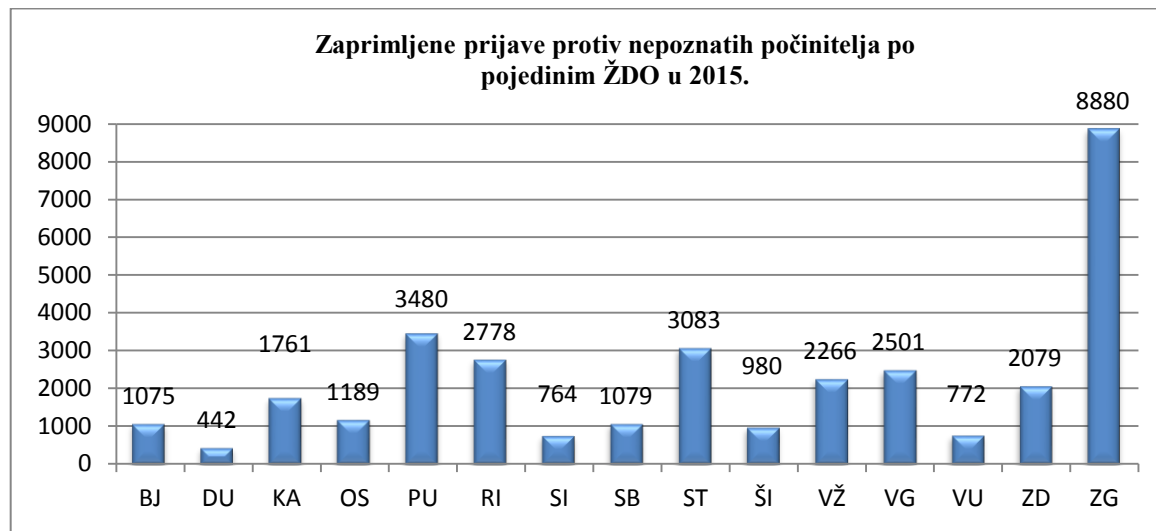
U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja kaznenih djela u proteklih pet godina, iz kojeg je vidljivo da je prekinut trend pada ovih prijava koji je bio prisutan od 2012. do 2014., te da je broj istih u ponovnom porastu.

Većina županijskih državnih odvjetništava u 2015. bilježi rast broja kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja, i to upravo iz gore navedenih razloga. Najveći broj prijava i dalje otpada na Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu (8.880), a slijede ga županijska državna odvjetništva u Puli (3.480), Splitu (3.083), Rijeci (2.778), Velikoj Gorici (2.501) i Varaždinu (2.266).

Razlog za znatan pad broja prijava na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (970 prijava manje u odnosu na 2014.) nalazi se u smanjenju područja mjesne nadležnosti navedenog državnog odvjetništva, sukladno Zakonu o područjima i sjedištima državnih odvjetništava, a izravan učinak navedenih promjena u nadležnosti ogleda se u istovremenom znatnom povećanju broja prijava protiv nepoznatih počinitelja na području Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici (1.082 prijave više u odnosu na 2014.), čije je područje mjesne nadležnosti ovim Zakonom prošireno. Neka područja, prvenstveno područje Istre, već godinama bilježe veliki broj prijava za imovinska kaznena djela, koja su najzastupljenija u strukturi kriminaliteta nepoznatih počinitelja, što se djelomično može objasniti i počinjenim kaznenim djelima krađa i teških krađa od strane osoba u tranzitu.

Kretanje kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima vidljivo je iz donjih grafičkih prikaza.

Na kraju valja razmotriti i podatke koji ukazuju na uspješnost u otkrivanju počinitelja kaznenih djela. Pri tome valja imati na umu da se podaci o postotku otkrivenosti koje navodimo u ovom Izvješću razlikuju od podataka policije o uspješnosti u otkrivanju počinitelja kaznenih djela u cjelini. Naime, u najvećoj mjeri, policija brzo otkriva počinitelje kaznenih djela i protiv njih podnosi kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu, koja se potom upisuje u upisnike poznatih počinitelja kaznenih djela. U statističkim podacima policije ove se prijave opravdano iskazuju kao otkrivanje, u trenutku počinjenja djela, nepoznatih počinitelja, iako se državnom odvjetništvu podnose potom samo kaznene prijave protiv poznatih počinitelja, pa ih državna odvjetništva niti ne evidentiraju kao kaznene prijave protiv nepoznatih osoba. S druge strane, kada počinitelj kaznenog djela nije poznat u vrijeme podnošenja kaznene prijave državnom odvjetništvu, takva se prijava upisuje u upisnik kaznenih prijavi protiv nepoznatih počinitelja kaznenog djela, te se u nastavku daju podaci o uspješnom otkrivanju samo tih počinitelja. Ovo držimo potrebnim navesti radi otklanjanja

eventualnih neusklađenosti oko ocjene uspješnosti policije u otkrivanju počinitelja kaznenih djela u cjelini.

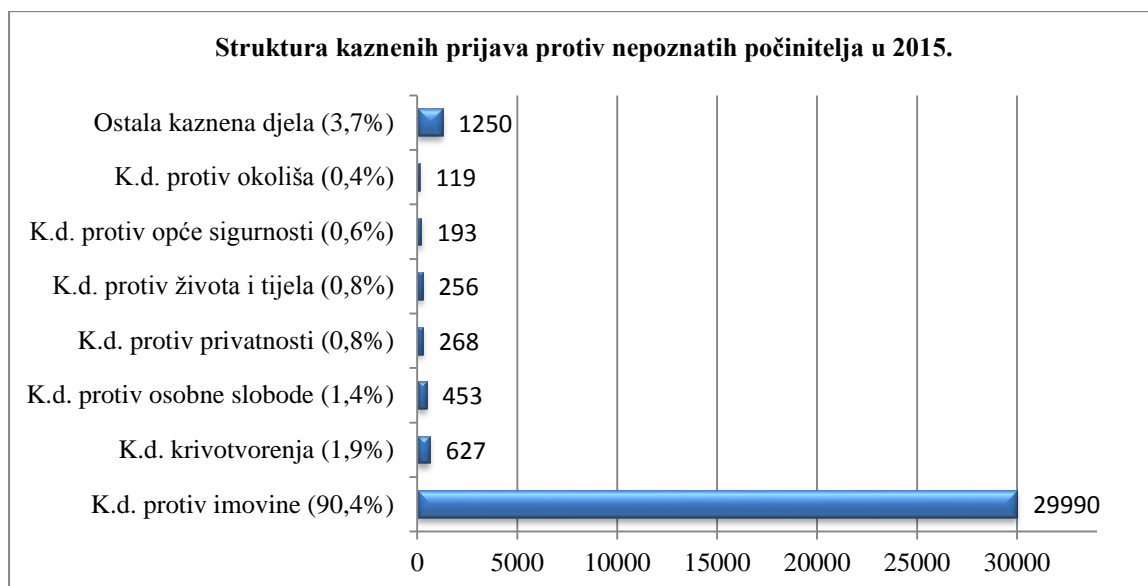
Tijekom 2015. od ukupno 33.156 prijava podnesenih protiv nepoznatih počinitelja, tijekom godine otkriveni su počinitelji 2.889 prijavljenih kaznenih djela (8,7%), time da valja istaknuti da su otkriveni i počinitelji 1.406 kaznenih djela koja su prijavljena u ranijim godinama. Zbog prirode samih kaznenih djela, kao i ranijih godina, najmanja je otkrivenost imovinskih delikata. Uspoređujući ove podatke u odnosu na ranije izvještajno razdoblje, nisu vidljiva znatnija odstupanja, iz čega slijedi da je uspješnost u otkrivanju počinitelja ovih kaznenih djela na razini ranijih godina.

3.1.1.2.2. Struktura kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela

Struktura kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja nije u bitnome izmijenjena u odnosu na strukturu koja je zabilježena u ranijim izvještajnim razdobljima.

I dalje se većina ovog kriminaliteta odnosi na kaznena djela protiv imovine, koja u ukupnom broju zaprimljenih prijava protiv nepoznatih počinitelja (31.156) sudjeluju sa čak 90,4% (29.990). Kao i ranijih godina, od kaznenih djela iz Glave XXIII. Kaznenog zakona i dalje prevladavaju kaznene prijave zbog kaznenog djela teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona s 14.670 prijava, a slijede ih prijave zbog kaznenog djela krađe iz članka 228. Kaznenog zakona s 11.864 prijave, dok je za ostala kaznena djela protiv imovine zaprimljeno 3.456 prijava. Ostala kaznena djela u strukturi kriminaliteta u kojima su počinitelji nepoznati sudjeluju u malom apsolutnom broju i udjelu spram ukupnog broja zaprimljenih prijava. Po zastupljenosti su nakon kaznenih djela protiv imovine najbrojnija kaznena djela krivotvorenja iz Glave XXVI. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 627 prijava (1,9%), te kaznena djela protiv osobne slobode iz Glave XIII. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 453 prijave (1,4%). Slijede kaznena djela protiv privatnosti iz Glave XIV. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 268 prijava (0,8%) te kaznena djela protiv života i tijela iz Glave X. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 256 prijava (0,8%). Valja spomenuti i kaznena djela protiv opće sigurnosti iz Glave XXI. Kaznenog zakona, za koja je zaprimljeno ukupno 193 prijave (0,6%) te kaznena djela protiv okoliša iz Glave XX. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 119 prijava (0,4%), dok ostala kaznena djela u ukupnom kriminalitetu nepoznatih počinitelja sudjeluju s neznatnim omjerima, pa se i iskazuju zbirno.

Struktura kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja kaznenih djela za 2015. vidljiva je iz grafičkog prikaza.

3.1.2. Kriminalitet odraslih osoba

3.1.2.1. Rad državnih odvjetništava i odluke u kaznenim predmetima

Analizu podataka o radu državnih odvjetništava tijekom 2015. valja započeti konstatacijom da rad na prijavama protiv poznatih osoba u pogledu ažurnosti, broja neriješenih prijavi i odlukama o prijavama, ne odstupa bitnije od rezultata prošlog izvještajnog razdoblja te se može zaključiti kako državna odvjetništva kontinuirano ažurno postupaju po zaprimljenim prijavama, odnosno u primjerenim rokovima donose odluke. Mnoge prijave rješavaju se prije isteka roka od tri mjeseca od dana upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijavi, što je podatak koji potvrđuje zaključak o vrlo zadovoljavajućoj ažurnosti državnih odvjetništava.

Navedeni rok rješavanja velikog broja kaznenih prijavi, od kojih se značajni dio po izvršenim provjerama rješava odmah, znatno je kraći od zakonskog instruktivnog roka, po kojem državni odvjetnik treba riješiti prijavu nakon upisa u upisnik kaznene prijave.

Članak 206.b Zakona o kaznenom postupku, naime, propisuje da je državni odvjetnik dužan riješiti kaznenu prijavu u roku od šest mjeseci od dana upisa u upisnik kaznenih prijavi te, ponavljamo, velika većina ih se rješava i u kraćem roku. Pojedine kaznene prijave, ipak, nije moguće riješiti niti u instruktivnom zakonskom roku, a zbog poteškoća prilikom prikupljanja potrebnih podataka te nužnih provjera i radnji kako bi se moglo zaključiti o osnovanosti navoda u prijavi. Za donošenje odluke povodom pojedine prijave nužno je neke podatke prikupiti i putem međunarodne pravne pomoći, što uvelike odugovlači i produljuje rok u kojemu se iste mogu riješiti. U pojedinim, pak, predmetima, nužno je pribaviti izjave pojedinih osoba, koje su nedostupne, pa je i to jedan od razloga nemogućnosti rješavanja prijave u instruktivnom, odnosno kraćem roku. Postoje i drugi, objektivni, razlozi zbog kojih se pojedine kaznene prijave ne mogu riješiti u zakonski predviđenom roku, no to nikako ne znači da navedene kaznene prijave stoje bez dodatnog angažiranja državnih odvjetnika da u njima donesu odluke. Osim toga, takvi kazneni predmeti posebno se prate, te državni odvjetnici, prateći rad u svojim odvjetništvima, utvrđuju da li je zbog prekoračenja roka za rješavanje prijave od šest mjeseci došlo zbog objektivnih razloga ili zbog eventualne nemarnosti zamjenika državnog odvjetnika, te

ukoliko se radi o potonjem slučaju, ti se podaci unose u osobni spis tog zamjenika te imaju utjecaja kod ocjenjivanja rada, a u težim slučajevima imaju za posljednicu izvanredni pregled rada te pokretanje stegovnog postupka.

Zbog razlika u postupku protiv odraslih osoba i u postupcima protiv mlađe populacije, u nastavku se analizira rad državnih odvjetništava i odluke u kaznenim predmetima protiv odraslih osoba, dok se u zasebnom dijelu izvješća analizira rad i odluke te uspješnost u postupku na prijavama protiv mlađih punoljetnih osoba, maloljetnika, potom pravnih osoba, a zbog posebnosti izdvojena je i analiza rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

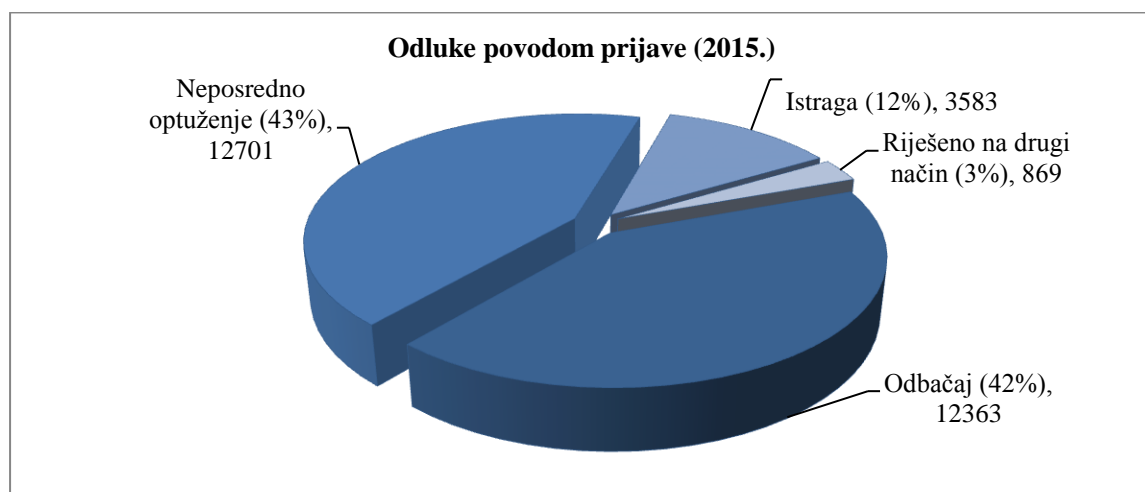
3.1.2.1.1. Odluka povodom prijave

Već je prethodno istaknuto da se u izvještajnoj godini bilježi porast podnesenih kaznenih prijava protiv odraslih osoba, kojih je tijekom 2015. zaprimljeno 32.394, pa kada se tome pribroji 5.259 prijava ostalih u radu iz ranijeg razdoblja, proizlazi da su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju imala u radu te postupala u odnosu na kaznene prijave protiv 37.653 odrasle osobe, što je značajnije veći broj no 2014., kada ih je ukupno bilo u radu 32.730, odnosno više za 4923 (15%).

Od navedenog broja, tijekom 2015. godine riješeno je ukupno 29.516 prijava, dakle 78,4% prijava, od čega je 28.647 prijava riješeno donošenjem odluke, a 869 prijava riješeno je na drugi način (spajanjem predmeta, ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu i sl.).

Da bi državna odvjetništva mogla donijeti odluke povodom prijave, ili kada su kaznene prijave nedostatno argumentirane, ili radi provjere navoda istih, u velikoj većini predmeta povodom kaznenih prijava provode se izvidi. Izvide u najvećem dijelu provodi policija po nalogu državnog odvjetnika, a dijelom ih državni odvjetnik provodi sam, odnosno zahtijeva podatke od drugih tijela i pravnih osoba radi mogućnosti donošenja odluke povodom prijave. Upravo je ta svojevrsna ovisnost državnog odvjetnika o radu i ažurnosti drugih tijela glavni razlog što je ukupno 8.137 prijava istekom 2015. ostalo neriješeno (21,6%).

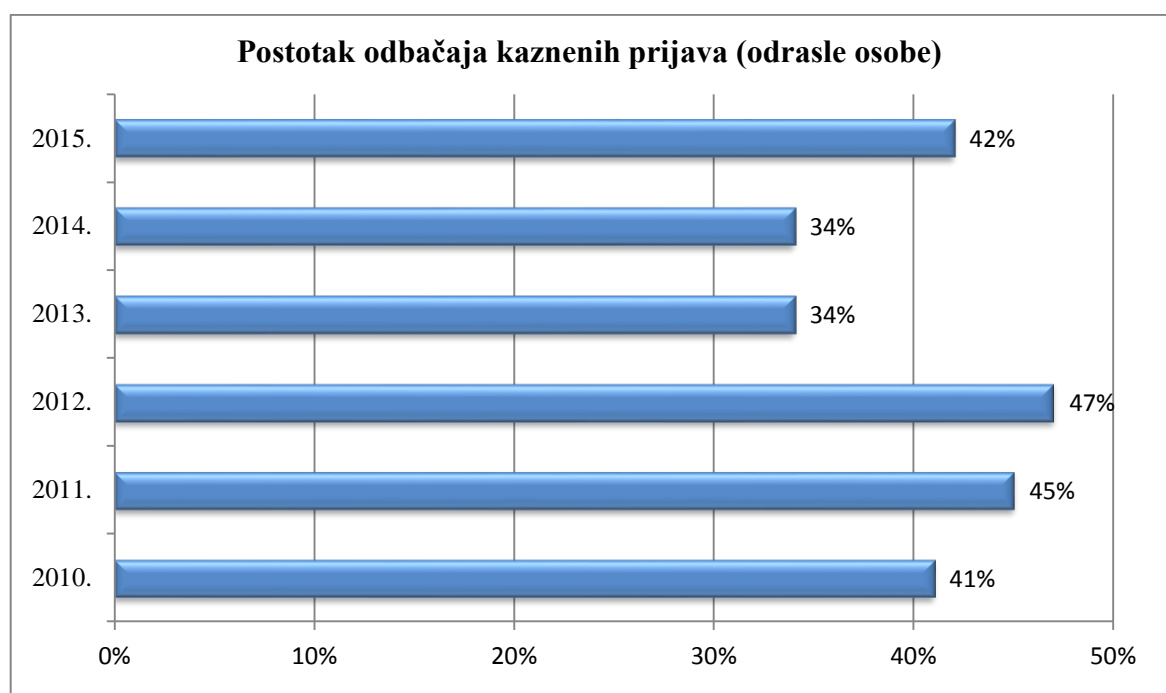
Donji grafikon prikazuje pregled donesenih odluka povodom prijave.

Iz grafikona je, dakle, vidljivo da je struktura odluka slična kao i ranijih godina, da su ponovo najzastupljenija neposredna optuženja, potom rješenja o odbačaju, a nakon čega istrage te da je na drugi način riješen zanemariv dio prijava.

Kao što je vidljivo iz gornjeg grafikona, državna odvjetništva su u odnosu na 12.363 odrasle osobe donijela rješenja o odbačaju prijave, što predstavlja 42% od ukupno riješenih prijava, neposrednim optuženjem odlučeno je u odnosu na 12.701 odraslu osobu (43%), a rješenje o provođenju istrage doneseno je u odnosu na 3.583 odrasle osobe (12%).

Donji, pak, grafikon prikazuje kako je broj odbačaja kaznenih prijava rastao do početka 2013., da bi tijekom 2013. i 2014. participirao s 34% u svim donesenim odlukama, te je u izvještajnom razdoblju ponovno porastao na 42%, što je na razini 2010., no manje nego ih je bilo 2011. i 2012.

Relativno velik broj rješenja o odbačaju kaznene prijave obrazložen je detaljnije u dijelovima ovog Izvješća koji se odnose na kaznena djela, odnosno pojedine Glave Kaznenog zakona, u kojim predmetima su odbačaji najzastupljenija ili visoko zastupljena odluka (kaznena djela protiv osobne slobode, kaznena djela protiv gospodarstva, kaznena djela protiv službene dužnosti i sl.) te se ovdje ukratko osvrće na neke od brojnih razloga i osnova za donošenje rješenja o odbačaju.

Prvenstveno, cijeneći ukupan porast broja prijavljenih odraslih osoba te razloge za iste, ovakav porast broja donesenih rješenja o odbačaju kaznenih prijava objašnjiv je velikim brojem prijava, pri čemu je svakako od utjecaja činjenica kako je broj kaznenih prijava podnesenih po policiji manji no što je broj prijava podnesenih po drugima, kao i da je broj rješenja o odbačajima kaznenih prijava podnesenih po policiji zanemariv u odnosu na kaznene prijave podnesene po drugima (fizičkim i pravnim osobama). Mnoge kaznene prijave fizičkih i pravnih osoba podnesene su bez ikakvih osnova, u slučajevima kada građani bez imalo kritičnosti svako nepravo podvode pod kazneno djelo te ga

uobličavaju u kaznenu prijavu, a koju je državno odvjetništvo dužno zaprimiti i po istoj postupiti. Međutim, rezultati provjere takvih prijava uglavnom su zaključci kako u konkretnom slučaju prijavljeno postupanje nije podvodljivo pod neko kazneno djelo za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti, odnosno kako ne postoje bitna subjektivna ili objektivna obilježja prijavljenih kaznenih djela, pri čemu se često radi o imovinsko-pravnim, odnosno građansko-pravnim odnosima, koji se odnosi trebaju rješavati u drugim vrstama postupaka.

Osim toga, ovdje valja napomenuti da se sukladno odredbama članka 205. stavaka 5. i 7. Zakona o kaznenom postupku jedan dio podnesaka koje podnositelji, mahom fizičke osobe, nazivaju kaznenim prijavama, prvotno upisuju u upisnik raznih kaznenih predmeta, jer "kaznena prijava" ne sadrži podatke o kaznenom djelu, ili se ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi, pa se u smislu članka 205. stavka 6. Zakona o kaznenom postupku, nakon njenog upisa u upisnik raznih kaznenih predmeta, poziva podnositelj da u roku od 15 dana ispravi ili dopuni kaznenu prijavu. Nakon toga, ukoliko podnositelj postupi prema pozivu te ispravi ili dopuni "kaznenu prijavu", državni odvjetnik u načelu provodi izvide odnosno provjerava osnovanost istaknutih navoda te kada utvrdi da raspolaže svim podacima o navodno počinjenom kaznenom djelu i počinitelju, a potom zaključi da nema osnovane sumnje da je djelo počinjeno, ili da bi ga počinila prijavljena osoba, ili da iz nekog drugog osnova kaznenu prijavu valja odbaciti, tada prenosi kaznenu prijavu u upisnik kaznenih prijava, donosi meritornu državnoodvjetničku odluku, odnosno rješenje o odbačanju kaznene prijave, koje dostavlja podnositelju s poukom iz članka 55. Zakona o kaznenom postupku, kojom omogućuje oštećeniku da u predviđenom roku preuzme progon. Na taj način oštećeniku se pruža zakonom zagarantirano pravo da, ukoliko smatra da rješenje o odbačanju državnog odvjetništva nije zakonito i osnovano, pred nadležnim sudom sam preuzme progon protiv prijavljene osobe i tako na neizravan način podvrgne zaključak državnog odvjetnika o nepokretanju kaznenog postupka sudskoj kontroli. Na opisani način državno odvjetništvo treba postupiti u svakom slučaju kada prikupi sve podatke relevantne za ocjenu o (ne)počinjenju kaznenog djela i o počinitelju, jer iz upisnika raznih kaznenih predmeta takvu formalnu odluku ne donosi, već, ukoliko se ne može i nakon provjera zaključiti za koje bi se kazneno djelo prijava podnosila, spis odlaže u arhiv uz sačinjavanje službene bilješke s razlozima za isto.

Nadalje valja napomenuti da od ukupnog broja prijava koje su odbačene, 237 prijava odbačeno je primjenom instituta beznačajnog djela iz članka 33. Kaznenog zakona, a navedeni se institut primjenjuje kada je djelo doista počinjeno, no stupanj počiniteljeve krivnje je nizak, a djelo nije imalo posljedice, ili su posljedice neznatne i ne postoji potreba da počinitelj bude kažnjen, te se iz navedenih razloga smatra da prijavljeno djelo nije kazneno djelo. Za razliku od toga, odbačaj iz razloga oportuniteta primjenjuje se kada je kazneno djelo, za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina počinjeno i postoji osnovana sumnja da je prijavljena osoba počinitelj, ali zbog okolnosti počinjenja djela ili interesa oštećenika, državni odvjetnik cijeni da nema potrebe za vođenjem postupka, ili da se izvršenjem obaveza navedenih u zakonu može postići svrha i bez vođenja postupka. U praksi se primjena tog instituta najčešće susreće kod naknada šteta, plaćanja uzdržavanja i sl., pri čemu valja napomenuti da kod odraslih osoba, za razliku od mlađih počinitelja, u pravilu ne dolazi do primjene oportuniteta samo stoga što državni odvjetnik cijeni da nema potrebe za vođenjem postupka, već se primjenjuje institut tzv. uvjetovanog oportuniteta. Kako je tijekom 2015. u odnosu na svega 184 odrasle osobe primijenjen institut tzv. uvjetovanog oportuniteta, to očito postoji

prostor i za dodatnu primjenu ovog instituta, kao efikasnog načina za namirenje oštećenika bez kaznenog progona osumnjičenika.

Jedan od razloga za donošenje rješenja o odbačaju kaznene prijave je i povlačenje prijedloga za progon kod kaznenih djela za progon kojih je uvjet postojanje prijedloga oštećenika ili, pak, naknadno korištenje tzv. blagodati nesvjedočenja od strane oštećenika, čiji je iskaz nerijetko jedini ili ključni dokaz protiv počinitelja. Navedeno susrećemo kod kaznenog djela prijetnje iz članka 139. stavka 2., kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. stavka 1. Kaznenog zakona, kaznenih djela nanošenja povreda bliskim osobama i sl.

I dok se rješenja o odbačaju prijave kojim državni odvjetnik završava svoje postupanje dostavljaju oštećeniku s poukom kako ima pravo preuzeti kazneni progon, u predmetima korupcije, u kojima u pravilu nema izravnog oštećenika, podnositelj prijave može protiv rješenja o odbačaju kaznene prijave podnijeti prigovor, povodom kojeg se provodi nadzor nad radom državnog odvjetništva te o osnovanosti podnesenog prigovora te odluci povodom istog podnositelj dobiva pisani odgovor.

Zakon o kaznenom postupku razlikuje neposredno optuženje od optuženja nakon provedene istrage, pa iako je u zakonu određenim slučajevima moguće neposredno optuženje i za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do 15 godina, navedene odredbe članka 341. stavka 3. Zakona o kaznenom postupku i neposrednog optuženja, očekivano, rijetko se primjenjuju. To stoga što je za kaznena djela za koja je zapriječena navedena kazna u pravilu potrebno, a kako se radi o težem kaznenom djelu, provesti više dokaznih radnji radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica i pribavljanje dokaza za osnovanu optužnicu. Neposredna se optužnica podiže, u pravilu, za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna, ili kazna zatvora do pet godina, a koja su djela najbrojnija u strukturi prijavljenog kriminaliteta, te je tijekom izvještajnog razdoblja neposrednih optužnica podignuto u odnosu 12.701 osobu, a nakon provedene istrage u odnosu na 3.230 odraslih osoba.

Od svih 12.701 neposredno podnesenih optužnica, u odnosu na 5.976 optuženih osoba državna su odvjetništva zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga, što predstavlja 47% svih neposrednih optuženja te je na istoj razini kao i u prošlom izvještajnom razdoblju. Držimo da je opravdano i poželjno da što veći broj neposrednih optuženja obuhvati i zahtjev za izdavanje kaznenog naloga, jer se na taj način skraćuje kazneni postupak, a time i u bitnome smanjuju troškovi kaznenog postupka, ali se, konačno, i okrivljeniku daje mogućnost da prihvati kaznu predloženu po državnom odvjetniku, a koja je svakako manja od one koju će državni odvjetnik tražiti ukoliko dođe do održavanja rasprave.

Novelom Zakona o kaznenom postupku iz 2013., provođenje istrage obvezno je za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora preko 5 godina, dok je za, uvjetno rečeno, lakša kaznena djela predviđeno provođenje istraživanja koje je, suštinski, vrlo slično istrazi, kako u odnosu na formu, tako i u odnosu na prava, garancije i obavješćivanje okrivljenika i oštećenika, pa je zbog navedenog također oportuno podizanje neposrednih optužnica s traženjem državnih odvjetništava da sud izda kazneni nalog, a kako bi se oslobodio prostor za rad na kaznenim predmetima koja otvaraju više spornih pitanja te zahtijevaju provođenje složenijih i brojnijih dokaznih radnji.

Ako optužnicu sa zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga sud ocijeni zakonitom i opravdanom, izdaje kazneni nalog, izriče predloženu kaznu po državnom odvjetniku te ako okrivljenik ne podnese prigovor protiv takve presude kojom se izdaje kazneni nalog, navedena presuda postaje pravomoćna i time se kazneni postupak vrlo brzo završava. Kako se u najvećem broju slučajeva takav postupak doista i dovršava pravomoćnom presudom kojom se izdaje kazneni nalog, budući u najvećem broju slučajeva okrivljenici ne podnose prigovor protiv takve presude, na taj se način pomaže i ažurnost sudova te bi općinski sudovi, bez instituta kaznenih naloga, teško postizali ažurnost i efikasnost koja im je uz taj institut omogućena.

3.1.2.1.2. Istraga i odluka po dovršenoj istrazi

Prema Zakonu o kaznenom postupku iz 2008., koji se na redovna državna odvjetništva primjenjuje od 1. rujna 2011., istragu provodi državni odvjetnik, a ista se provodi za sva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora preko 5 godina, osim ako postoje uvjeti za podizanje neposredne optužnice. No, kako su slučajevi u kojima državni odvjetnik ima dovoljno dokaza za podizanje optužnice bez provođenja istrage rijetkost, to je jasno vidljiva izuzetna opterećenost državnih odvjetništava provođenjem istraga za najveći broj kaznenih djela koja imaju u radu.

Tijekom 2015. državna odvjetništva donijela su rješenja o provođenju istrage protiv 3.583 odrasle osobe, što je nešto manje nego 2014., no svakako znatno više nego 2012. te 2013., kada je naloženo provođenje istrage protiv 783, odnosno 1.715 osoba. Naime, prije izmjene Zakona o kaznenom postupku iz prosinca 2013., istraga je bila obvezna samo za kaznena djela za koja je propisan dugotrajni zatvor te je evidentno koliko je navedena izmjena utjecala na povećanje opsega posla državnih odvjetništava. Tome valja pridodati i broj istraga koje je državno odvjetništvo preuzelo od istražnih sudaca/sudaca istrage, nakon zauzetog pravnog stajališta iz 2014. da istragu provodi državni odvjetnik i u predmetima u kojima su istragu vodili, a do tada nisu završili, istražni suci županijskih sudova.

Po dovršenoj istrazi državna odvjetništva donijela su odluke u odnosu na 3.905 odraslih osoba, dok je na drugi način - ustupom, spajanjem i slično, riješeno tek 131 istraga, što je bitno manje nego 2014., kada je na drugi način riješeno ukupno 212 istraga.

Tijekom 2015. dovršeno je ukupno 3.841 istraga, te je u radu ostalo 1.596 istraga, što u postocima predstavlja manje nedovršenih istraga nego u proteklom izvještajnom razdoblju. Valja pritom napomenuti da se dio nedovršenih istraga odnosi na gore spomenute istrage, koje su po Zakonu o kaznenom postupku iz 1997. vodili istražni suci, te ih iz raznih razloga nisu uspjeli dovršiti, a koje su sada nastavili voditi državni odvjetnici. Načelno valja istaknuti da u odnosu na istrage koje su prije vodili istražni suci, državni odvjetnici istrage završavaju u mnogo kraćem roku, kao i što dokazne radnje tijekom istrage provode ažurnije i bez nepotrebnih odgoda.

Tijekom 2015. državna su odvjetništva prekinula i obustavila 536 istraga.

Cijeneći kako je cilj provođenja istrage prikupljanje dokaza i donošenje odluke o podizanju optužnice, to podaci o broju obustava nakon dovršene istrage prikazuju kako se kroz provođenje istrage dodatno vrši selekcija te kako se analizi prikupljenih dokaza

kritički pristupa i optužnice podižu kada je za to prikupljeno dovoljno relevantnih dokaza, pa se samim tim ni sudovi ne opterećuju predmetima u kojima bi upravo uslijed nedostatka dokaza kasniji postupak vjerojatno završio negativnom odlukom.

Po dovršenoj istrazi podignuto je ukupno 3.230 optužnica, što je ukupno 82,7% svih odluka po dovršenoj istrazi.

Analizirajući istrage, valja ukazati na poteškoće koje proizlaze iz aktualnih zakonskih rješenja u vezi rokova za završetak istrage i nakon toga donošenje državnoodvjetničke odluke.

Naime, članak 229. Zakona o kaznenom postupku određuje da državni odvjetnik istragu mora završiti u roku od šest mjeseci, dok je produljenje za još šest mjeseci moguće u složenim predmetima, o čemu odlučuje viši državni odvjetnik, odnosno izuzetno za godinu dana, koji rok produljuje Glavni državni odvjetnik. Međutim, postoje situacije u kojima se istraga ne može završiti niti u produljenom roku, npr. ukoliko je za odluku potrebna međunarodna pravna pomoć, na koju se uobičajeno čeka nekoliko mjeseci.

Primjera radi, tijekom izvještajne godine, u odnosu na 535 osoba doneseni su nalozi kojima se produljuju rokovi završetka istrage. Iako se navedeni broj osoba ne može dovesti u isključivu vezu s brojem osoba protiv kojih je u istoj godini doneseno rješenje o provođenju istrage, indikativan je velik broj istraga koje se ne mogu završiti u propisanom roku od 6 mjeseci, i to kako zbog složenosti predmeta, tako i mnogo puta zbog drugih opravdanih okolnosti.

Ovdje valja napomenuti i kako se vrijeme trajanja istrage ponekad uvelike produljuje i zbog nemogućnosti provođenja dokaznih radnji od dana donošenja rješenja o istrazi do dana njene pravomoćnosti, a koje vrijeme se uračunava u zakonski predviđenih šest mjeseci.

Stoga, uvažavajući navedenu činjenicu, držimo opravdanim promijeniti rok za završetak istrage na način da produljenje instruktivnog roka za završetak istrage ne ovisi isključivo o složenosti ili težini predmeta, već i o nekim drugim kriterijima, uglavnom objektivne naravi, zbog kojih istragu nije moguće završiti u prvotnom roku od šest mjeseci. Osim toga, držimo da bi o opravdanosti razloga za produljenje istrage, a posljedično tomu i mjerama koje će poduzeti da se istraga završi, trebao odluku donositi nadležni državni odvjetnik, koji o razlozima mora obavijestiti višeg državnog odvjetnika, dok bi samo u iznimnim slučajevima, kada istraga ne bi mogla biti završena ni u produljenom roku, odluku o produljenju istrage za daljnjih šest mjeseci mogao donijeti isključivo Glavni državni odvjetnik, što bi predstavljalo dodatnu garanciju da se radi o doista stvarnim, nepremostivim i prihvatljivim razlozima zbog kojih istraga nije mogla biti završena ni u roku produljenom po nadležnom državnom odvjetniku. Na taj bi se način, također, rasteretilo postupanje višeg državnog odvjetnika prilikom produljivanja rokova te odluka o procjeni opravdanosti produljenja roka i poduzimanju mjera koje su mu na raspolaganju da se istraga što prije završi, prenijelo na nadležnog državnog odvjetnika. Iznimno bi, pak, odluku o daljnjem produljenju za šest mjeseci donosio Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske.

Osim toga, držimo neprihvatljivim da važeći Zakon o kaznenom postupku nadzor ažurnosti, u vidu potrebe za formalnim produljenjem instruktivnog roka, nameće samo državnom odvjetniku, dok za druga tijela koja sudjeluju u postupku ovakav način

produljenja instruktivnih rokova za postupanje ne propisuje, pa se radi o dvostrukom standardu za osiguranje procesne discipline.

Zakon o kaznenom postupku propisuje, nadalje, da je državni odvjetnik nakon završene istrage ili istraživanja dužan u roku od 15 dana podignuti optužnicu ili obustaviti istragu odnosno odbaciti kaznenu prijavu. U složenim predmetima taj rok iznosi 30 dana. Viši državni odvjetnik može rok za podizanje optužnice produljiti na prijedlog državnog odvjetnika za najviše 15 dana, a u složenim predmetima za najviše 30 dana. Iznimno, ako su postojali nepredvidivi ili neotklonjivi razlozi, viši državni odvjetnik može na prijedlog državnog odvjetnika produljiti navedene rokove za još najviše 15 dana.

Iako državni odvjetnici poštuju navedene rokovi, čini se da navedeni rokovi po svom trajanju nisu primjereni za kvalitetno sastavljanje optužnice, posebice ako se ima u vidu činjenica da je istraga u predmetu prije početka računanja navedenog roka mogla trajati 1 godinu i 6 mjeseci (pa i više), pa se nakon brojnih provedenih dokaza, po završetku istrage, rok od petnaest odnosno trideset dana ukazuje neodgovarajućim za analizu svega provedenog, sastavljanje i otpremanje optužnice. Međutim, relativno kratki rokovi mogli bi se prihvatiti kada bi se radilo o instruktivnom, a ne prekluzivnom roku, kako to sada propisuje Zakon o kaznenom postupku, koji uz propuštanje navedenog roka kao posljedicu veže presumirani odustanak državnog odvjetnika od kaznenog progona, odnosno, na kašnjenje državnog odvjetnika u poduzimanju procesnih radnji nadovezuje najtežu pravnu posljedicu - zaustavljanje kaznenog postupka, pa čak i kada je ovo kašnjenje uzrokovano objektivnim razlozima.

Propisivanje prekluzivnog roka za podizanje optužnice nije bila obveza iz Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 19. srpnja 2012., a iz obrazloženja zakonodavca uz (po nama spornu) presumpciju odustanka propisanu člankom 230. stavkom 5. Zakona o kaznenom postupku proizlazi da je osnovna intencija zapravo bila sankcionirati „pasivnost“ državnog odvjetnika, njegovo nečinjenje i propust podizanja optužnice u zakonom propisanim rokovima. Postavlja se pitanje, da li je uz neaktivnost državnog odvjetnika uopće primjereno vezati posljedice koje se odražavaju na postupak u cjelini? Ovo rješenje sporno je u prvom redu imajući u vidu jedno od osnovnih načela kaznenog postupka prema kojem Zakon o kaznenom postupku treba osigurati „da se počinitelju kaznenog djela izrekne kazna ili druga mjera uz uvjete koje predviđa zakon i na temelju zakonito provedenog postupka pred nadležnim sudom“, a posebno kada se uzme u obzir i legitimno pravo svake žrtve da počinitelj kaznenog djela bude proglašen krivim i primjereno kažnjen.

Stoga smatramo kako bi bilo pravilnije uz neaktivnost državnog odvjetnika odnosno neopravdano nepoštivanje rokova iz članka 230. Zakona o kaznenom postupku povezivati negativne posljedice u vidu stegovne odgovornosti zamjenika zaduženog za spis, dok bi se za okrivljenika i oštećenika moglo predvidjeti instancijsko pravno sredstvo u vidu pritužbe višem državnom odvjetniku zbog nedonošenja meritorne odluke u zakonom propisanom roku. Ovime bi se otklonila negativna posljedica po sam kazneni postupak i omogućilo višem državnom odvjetniku da kroz instancijsku kontrolu osigura da navedena odluka bude donesena u primjerenom roku.

Pri tome držimo realnim propisati rok za donošenje odluke po završetku istrage od petnaest dana, koji rok viši državni odvjetnik može, ponovo iz opravdanih razloga, produljiti za još trideset dana, o čemu će obavijestiti okrivljenika i oštećenika, koji bi potom u roku od 8 dana od proteka tog produljenog roka mogli podnijeti pritužbu višem

državnom odvjetniku, koji će tada, ocijeni li pritužbu osnovanom, naložiti državnom odvjetniku donošenje odluke u predmetu u roku koji ocijeni primjerenim, ali koji nikako ne može biti dulji od petnaest dana.

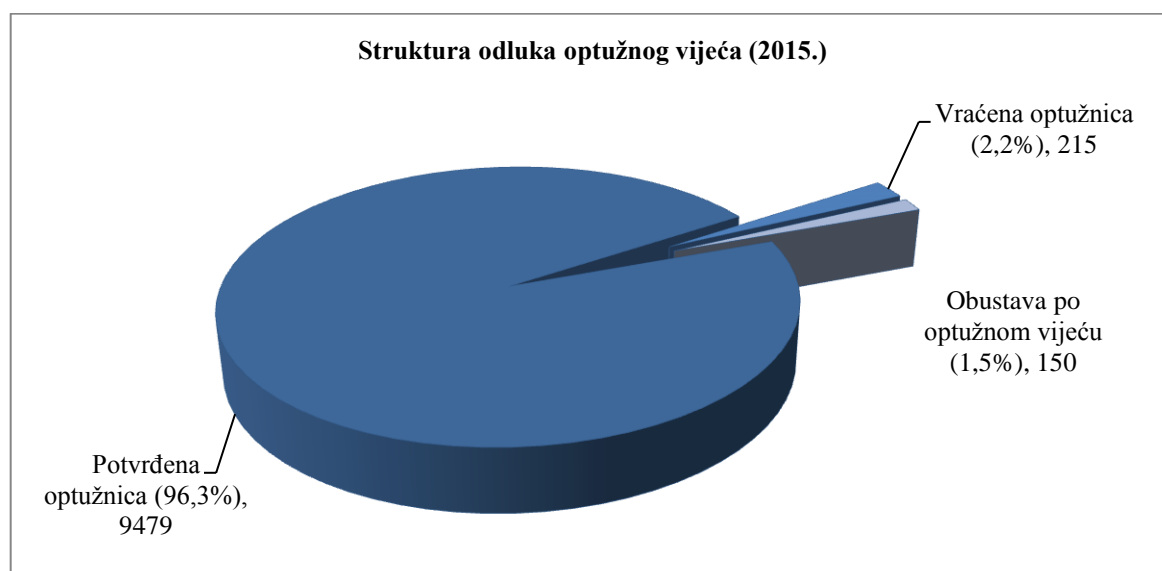
I dalje bi, naravno, preostala mogućnost stegovne odgovornosti državnog odvjetnika.

3.1.2.1.3. Odluka povodom optuženja

Nakon podizanja optužnice optužno vijeće nadležnog suda donosi odluku kojom može u cijelosti ili djelomično optužnicu potvrditi, odbaciti ili vratiti državnom odvjetniku na dopunu. Tijekom izvještajnog razdoblja potvrđeno je ukupno 9.479 optužnica, što predstavlja ukupno 96,3% svih optužnica o kojima je optužno vijeće nadležnog suda odlučivalo tijekom 2015. Cijenimo da se radi o vrlo zadovoljavajućem postotku, budući je tek 215, odnosno 2,2% optužnica vraćeno na doradu, a samo je 1,5% predmeta obustavljeno po optužnom vijeću.

Ukoliko ocjeni da optužnica neće biti potvrđena, odnosno ukoliko se u međuvremenu pojave neke nove okolnosti, državni odvjetnik može povući optužnicu na doradu i u tom slučaju ima rok od 12 mjeseci za podizanje nove izmijenjene optužnice. U 2015. povučeno je svega 57 optužnica, što je neznatan broj ako ga usporedimo s brojkom od 9.844 optužnice o kojima je optužno vijeće donosilo odluku.

U donjem grafikonu prikazana je struktura odluka optužnog vijeća u 2015.

Potvrđeno je, kao što je vidljivo, 9.479 ili 96,3% optužnica, a što svakako upućuje na zaključak o osnovanosti državnoodvjetničkih odluka o podizanju optužnica u tim predmetima.

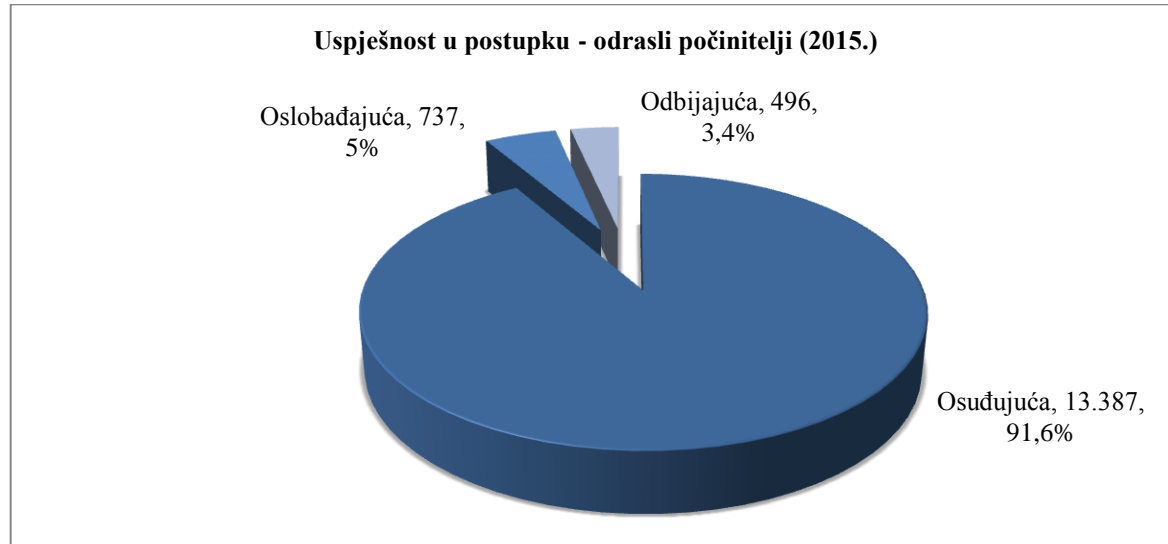
Iako brojčani pokazatelj o vraćenim optužnicama ne zabrinjavaju, ipak ovdje valja istaknuti probleme s kojima se državna odvjetništva susreću prilikom primjene članka

356. Zakona o kaznenom postupku, po kojem optužno vijeće može vratiti optužnicu tužitelju i radi „boljeg razjašnjenja stvari“, pri čemu se nerijetko radi i o, po ocjeni suda, potrebi provođenja dodatnih dokaznih radnji i bez kojih, držimo, postoji neupitna osnovana sumnja u konkretnom slučaju. Osim toga, u pojedinim predmetima optužnice se vraćaju i bez obrazloženja razloga zbog kojih nisu potvrđene te bez navođenja radnji koje je propušteno poduzeti. Pri tome smatramo neodgovarajuće zakonsko rješenje koje državnim odvjetniku, protiv takve odluke suda, ne predviđa pravni lijek, kojim bi se preispitao takav zaključak suda, a koji, između ostalog, za posljedicu ima i, ponekad, neopravdano i vremenski nepredvidivo odugovlačenje postupka.

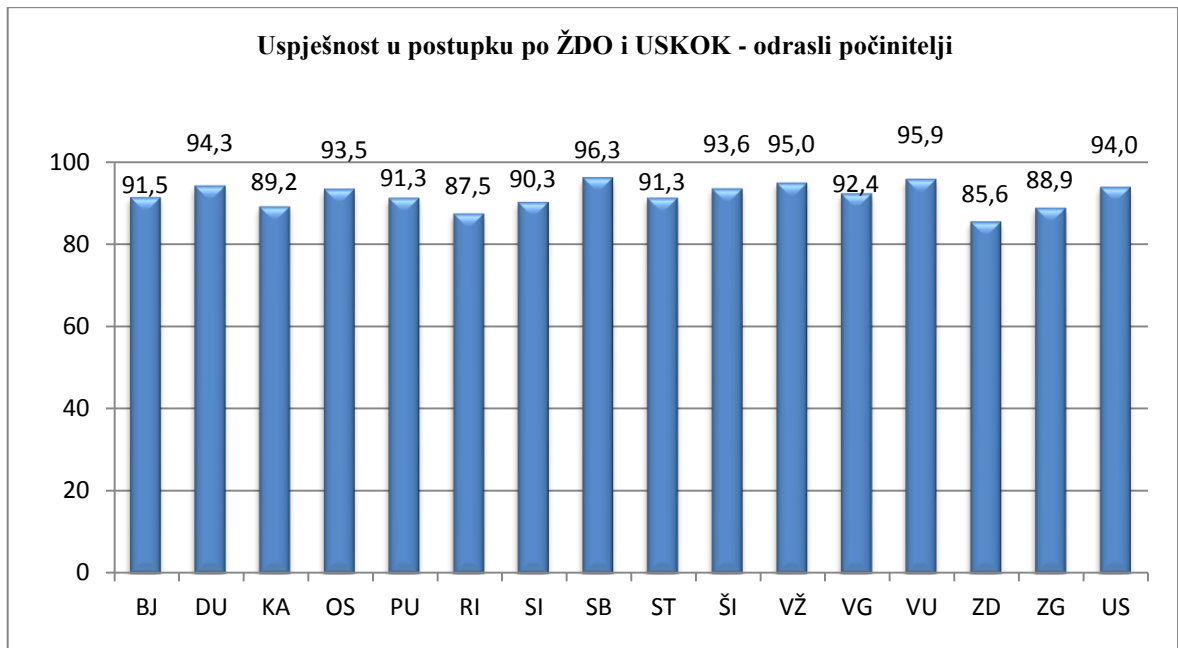
3.1.2.1.4. Kaznene sankcije

Tijekom 2015. donesene su prvostupanjske presude u odnosu na 14.620 odraslih osoba, od čega 13.387 osuđujućih (uključujući i 448 presuda koje su donesene po sporazumu stranaka), iz čega slijedi da je zadržana vrlo visoka razina uspješnosti u postupku, koja je u promatranom izvještajnom razdoblju iznosila čak 91,6%. U istom razdoblju oslobađajuće presude donesene su u odnosu na 737 odraslih osoba (5%), dok je optužba prema 496 odraslih osoba odbijena (3,4%). Međutim, valja primijetiti da je u odnosu na ranije izvještajno razdoblje doneseno 7,2% manje presuda (u 2014. doneseno je ukupno 15.747 prvostupanjskih presuda protiv odraslih osoba).

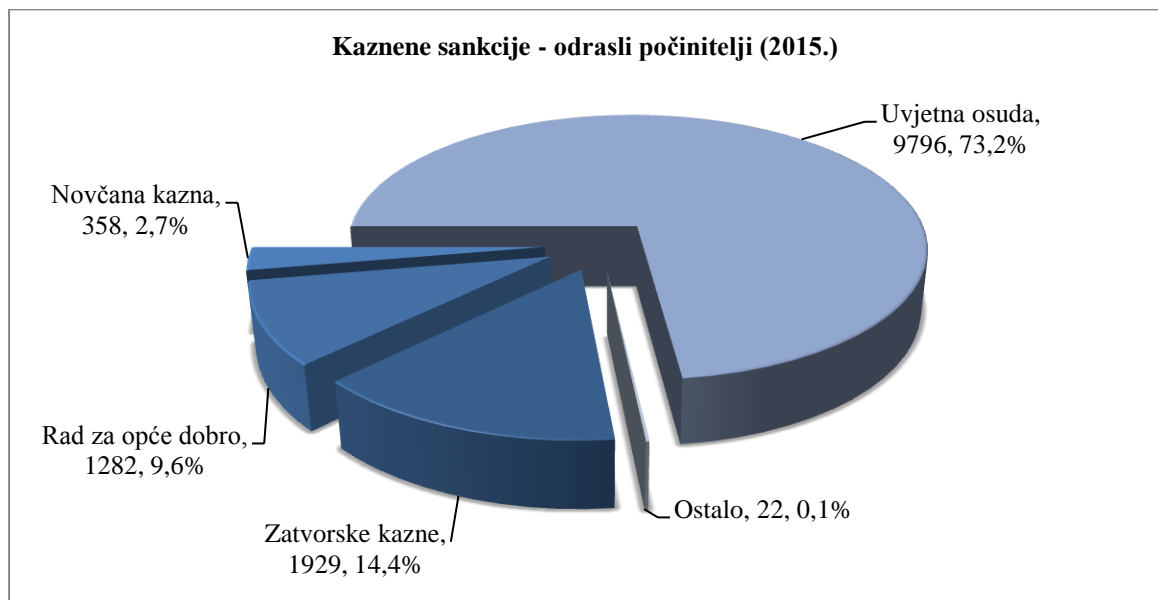
Uspješnost u postupcima protiv odraslih počinitelja tijekom 2015. vidljiva je i iz donjeg grafičkog prikaza.

Uspješnost u postupcima protiv odraslih počinitelja po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima i u USKOK-u prikazana je u donjem grafičkom prikazu.

Analizirajući strukturu kaznenih sankcija izrečenih odraslim počiniteljima kaznenih djela, dolazi se do zaključka da je nastavljen trend iz ranijih izvještajnih razdoblja. Naime, od ukupnog broja sankcija (13.387), i u 2015. ponovno prevladavaju uvjetne osude, koje su primijenjene prema 9.796 osoba odnosno 73,2% počinitelja. U ukupnom broju sankcija, zatvorske kazne (kazna zatvora i dugotrajnog zatvora – 1.929 presuda) sudjeluju s 14,4%, a kada se tome pridoda i rad za opće dobro kao zamjena za kaznu zatvora (1.282 presude ili 9,6%), dolazi se do ukupnog udjela od 24%, što je na razini prethodnog izvještajnog razdoblja. Istovremeno, novčana kazna izrečena je 358 odraslih osoba (2,7%), a ostale sankcije prema 22 osobe (0,1%).

Valja istaknuti kako je uvjetna osuda, a obzirom na vrstu kriminaliteta, najzastupljenija u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava (75,6%), dok su u nadležnosti županijskih državnih odvjetništava, razumljivo, u većini zatvorske kazne (75,6%, kada se uračuna i rad za opće dobro kao zamjena za kaznu zatvora), kao i u

nadležnosti USKOK-a (55,9%, također s uračunatim radom za opće dobro kao zamjenom za kaznu zatvora).

U odnosu na kaznenu politiku sudova, a vezano za odmjerenost kazne zatvora, kada se izuzmu najteža kaznena djela (teško ubojstvo, ubojstvo i sl.), i dalje je primjetno da sudovi u pravilu sankcije izriču u donjoj trećini zakonom propisanih kazni za pojedino kazneno djelo, a česta je i primjena instituta sudskog ublažavanja kazne. Kada se tome pridoda da je u općinskoj nadležnosti učestala primjena uvjetne osude, a imajući u vidu broj recidiva, kao i općenito kretanje prijavljenog kriminaliteta, koji je u porastu, ovakva kaznena politika uglavnom se ukazuje neodgovarajućom. Radi postizanja ne samo specijalne, nego i generalne prevencije, nužno je u slučajevima kada uvjetna osuda nije dovoljna, izreći počinitelju kaznu zatvora, i to u primjerenom trajanju, kao upozorenje svima da ne čine kaznena djela. U takvim slučajevima, državna odvjetništva podnošenjem žalbi nastoje promijeniti kaznenu politiku sudova, koja se ipak i dalje pokazuje preblagom.

U nastavku se daje tabelarni prikaz vrsta kaznenih sankcija koje su izrečene odraslim počiniteljima kaznenih djela u razdoblju od 2011. do 2015.

Godina	Zatvor	Rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena i dr.	UKUPNO
2011.	4.530	-	1.499	16.267	173	22.486
	20,1%	-	6,7%	72,3%	0,8%	100%
2012.	2.966	607	939	15.222	92	19.850
	14,9%	3,1%	4,7%	76,7%	0,5%	100%
2013.	2.214	952	379	11.326	47	14.936
	14,8%	6,4%	2,5%	75,8%	0,3%	100%
2014.	2.040	1.436	380	10.500	15	14.371
	14,2%	10,0%	2,6%	73,1%	0,1%	100%
2015.	1.929	1.282	358	9.796	22	13.387
	14,4%	9,6%	2,7%	73,2%	0,1%	100%

Tijekom 2015. sudovi su odraslim počiniteljima izrekli i ukupno 493 sigurnosne mjere. Najzastupljenija je sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti, koja je izrečena u odnosu na 215 osoba, a slijedi sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja, koja je izrečena u odnosu na 107 osoba. Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom izrečena je u odnosu na 92 osobe, a sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti u odnosu na 34 osobe, dok su ostale sigurnosne mjere izrečene u odnosu na 45 osoba. Navedeni podaci na razini su prošlogodišnjih i ne pokazuju bitnija odstupanja koja bi zahtijevala posebnu analizu.

Valja istaknuti i da su u predmetima protiv odraslih osoba tijekom 2015. podignute 64 optužnice protiv osoba s duševnim smetnjama, odnosno protiv počinitelja koji su *tempore criminis* bili neubrojivi (povećanje od 25,5%), dok je u odnosu na 71 neubrojivu osobu tijekom istog razdoblja donesena presuda kojom se utvrđuje da je osoba u stanju

neubrojivosti počinila protupravno djelo te se određuje prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu (povećanje od 22,4%).

Obzirom na posebnu važnost oduzimanja imovinske koristi, u nastavku se u tabelarnom prikazu daju opći podaci o prvostupanjskim presudama kojima je tijekom 2015. određeno oduzimanje imovinske koristi od odraslih počinitelja kaznenih djela, kao i o iznosu oduzete imovinske koristi.

Državno odvjetništvo	Broj presuda	Vrijednost oduzete imovinske koristi
Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru	17	5.693.036,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku	30	11.516.473,72 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Karlovcu	24	2.858.565,47 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku	87	7.477.859,58 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Puli - Pola	60	642.278,36 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci	83	12.383.358,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Sisku	15	146.340,77 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu	19	2.296.611,02 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Splitu	97	47.504.605,13 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku	23	2.446.211,40 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu	41	423.606,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici	19	3.634.573,72 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru	19	403.928,49 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Zadru	25	836.476,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu	199	54.213.828,66 kn
Ukupno županijska državna odvjetništva:	758	152.477.752,32 kn
USKOK	120	7.903.603,00 kn
Sveukupno:	878	160.381.355,32 kn

Kada gore navedene podatke usporedimo s podacima za 2014., dolazi se do zaključka da je oduzimanje imovinske koristi od odraslih osoba kao počinitelja kaznenih djela određeno u manjem broju prvostupanjskih presuda (878 presuda u 2015. naspram 1.122 presude u 2014.), pa je i vrijednost oduzete imovinske koristi manja, i to za 1.713.709,78 kn. Navedeni podaci mogu se objasniti ukupno manjim brojem prvostupanjskih presuda koje su donesene tijekom 2015., koje su u padu u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

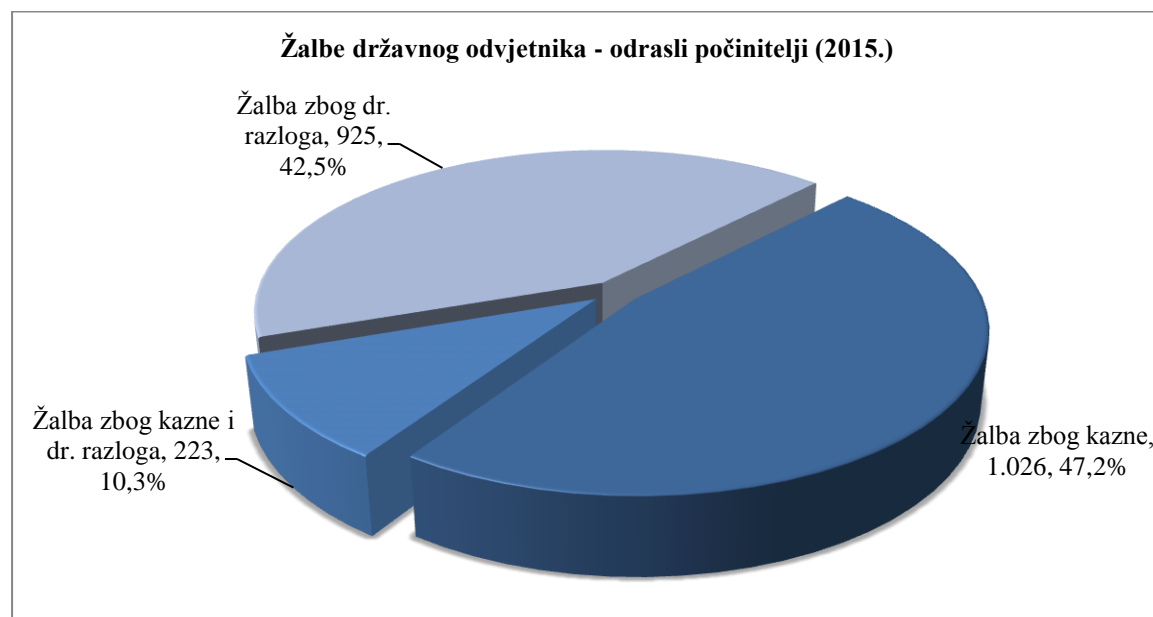
Ovdje valja istaknuti kako je visina oduzete imovinske koristi u gore navedenoj tabeli iskazana na osnovu podataka iz prvostupanjskih presuda donesenih tijekom 2015. Tek po pravomoćnosti istih moći će se govoriti o konačnoj vrijednosti imovinske koristi koja se ima oduzeti. Međutim, prema dosadašnjim iskustvima, sva imovinska korist u konačnici neće biti oduzeta od počinitelja. Naime, dio imovinske koristi čije je oduzimanje naloženo pravomoćnom presudom (većinom u predmetima u kojima su počinitelji proglašeni krivima za imovinska kaznena djela, npr. krađe i teške krađe) ne može se oduzeti, pa ni prisilno kroz ovrhu, jer počinitelji nemaju imovine niti prihoda iz kojih bi se ista mogla naplatiti. No valja naglasiti da oduzimanje imovinske koristi ne

zastarijeva, pa imovinska korist može biti oduzeta kasnije, kada počinitelji naknadno steknu kakvu imovinu na kojoj je moguće provesti ovrhu.

3.1.2.1.5. Žalbeni postupak

U promatranom izvještajnom razdoblju državna odvjetništva podnijela su 2.174 žalbe protiv prvostupanijskih presuda, iz čega slijedi da je žalba podnesena u odnosu na 14,9% presuda koje su donesene tijekom 2015. U odnosu na prethodno razdoblje, radi se o manjem apsolutnom broju podnesenih žalbi, što je i razumljivo kada se ima u vidu i manji broj presuda koje su donesene tijekom 2015., no bitno je istaknuti kako je postotak žalbi u odnosu na ukupan broj prvostupanijskih presuda na razini prošlogodišnjeg (u 2014. iznosio je 15%). Od navedenog broja žalbi, njih 1.026 (47,2%) podnesene su zbog odluke suda o kazni, a 223 (10,3%) zbog odluke suda o kazni i iz drugih razloga. Navedeni podaci ukazuju da državna odvjetništva u 57,5% slučajeva nisu bila zadovoljna kaznom koja je prvostupanijskom presudom izrečena počinitelju, pa su korištenjem žalbe nastojala utjecati na kaznenu politiku sudova korekcijom iste po drugostupanijskom sudu. Preostalih 925 žalbi (42,5%) podneseno je zbog razloga različitih od kazne (povreda kaznenog zakona, bitna povreda odredaba kaznenog postupka i dr.). Uspoređujući podatke o razlozima za žalbu iz 2015. s onima iz ranijeg razdoblja, ne uočavaju se znatnija odstupanja koja bi zahtijevala posebnu analizu.

Podaci o broju podnesenih žalbi i zakonskim osnovama njihova podnošenja vidljivi su i iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Obzirom na nezadovoljstvo državnog odvjetništva blagom kaznenom politikom kaznenih sudova, a što je vidljivo iz velikog broja žalbi koje su podnesene zbog odluke suda o kazni, potrebno je analizirati uspješnost državnog odvjetništva u drugostupanijskim postupcima, s naglaskom na uspješnost žalbi koje su podnesene zbog odluke o kazni.

Tijekom 2015. donesena je ukupno 2.051 drugostupanijska presuda povodom žalbe koju je podnijelo državno odvjetništvo. Od ukupnog broja ovih presuda, 1.051 donesena je povodom žalbe državnog odvjetnika zbog odluke prvostupanijskog suda o

kazni, time da je u 719 predmeta (68,4%) žalba odbijena, a u 332 predmeta (31,6%) usvojena, iz čega slijedi da je uspješnost u drugostupanjskim postupcima zbog odluka o kazni i dalje niska, i tek je nešto više od prošlogodišnje (u 2014. iznosila je 30%). Razlog za ovako nisku uspješnost nalazi se u činjenici da drugostupanjski sudovi podržavaju kaznenu politiku nižih sudova, iz kojeg razloga ne prihvaćaju argumentaciju državnog odvjetništva o potrebi strožeg kažnjavanja počinitelja te podnesene žalbe odbijaju kao neosnovane. No, neovisno o tome, držimo kako i dalje treba inzistirati na strožoj kaznenoj politici sudova te će se s te osnove i dalje podnositi žalbe kada državno odvjetništvo smatra izrečenu kaznu neodgovarajućom.

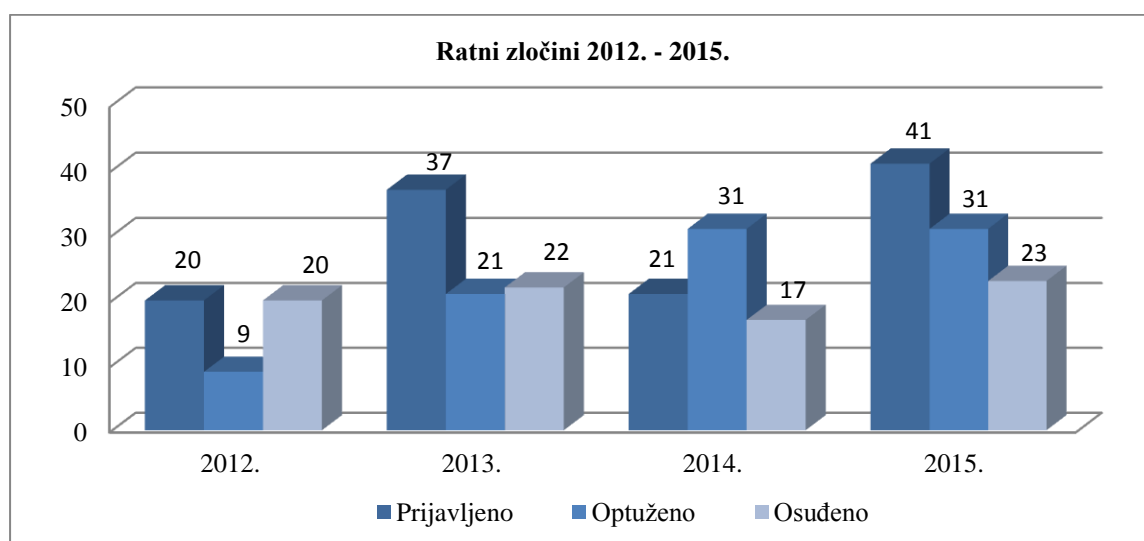
3.1.2.2. Pojedina područja kriminaliteta

U nastavku se daje pregled rada državnih odvjetništava u 2015. godini prema područjima kriminaliteta, razvrstanim po odgovarajućim glavama Kaznenog zakona. Uvodno valja spomenuti da su izostavljena kaznena djela protiv strane države ili međunarodne organizacije i kaznena djela protiv oružanih snaga jer u izvještajnom razdoblju državna odvjetništva nisu postupala protiv počinitelja tih kaznenih djela, kao i kaznena djela protiv časti i ugleda jer za njih državni odvjetnik nije ovlašten tužitelj. Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, kaznena djela protiv spolne slobode i kaznena djela protiv braka, obitelji i djece obrađena su u dijelu Izvješća pod 3.1.3.

3.1.2.2.1. Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva

3.1.2.2.1.1. Ratni zločini

Tijekom 2015., zbog kaznenih djela ratnih zločina, nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 41 kaznenu prijavu. Kako je u prethodnom izvještajnom razdoblju u radu ostalo 7 kaznenih prijava to je ukupno u radu, u ovoj izvještajnoj godini, bilo ukupno 48 kaznenih prijava. Riješeno je ukupno 40 prijava, na način da je doneseno 25 rješenja o provođenju istrage, 9 kaznenih prijava je odbačeno, dok je 6 prijava riješeno na drugi način, tako da je u radu ostalo 8 kaznenih prijava povodom kojih se provode kriminalistička istraživanja.

Zbog kaznenih djela ratnih zločina u 2015. optužena je 31 osoba, a nadležni županijski sudovi donijeli su presude u odnosu na 30 osoba, od čega su 23 osobe osuđene, a 7 osoba je oslobođeno od optužbe.

Osnovna karakteristika rada na ovim predmetima je otežano prikupljanje dokaza obzirom na protek vremena od počinjenja djela i zbog toga teže dostupnosti ili potpune nedostupnosti određenih dokaza. To pogotovo dolazi do izražaja kod prikupljanja dokaza o neposrednim počiniteljima ovih kaznenih djela, pa se u tim predmetima radi u dva pravca, a to su u jednom smjeru prikupljanje dokaza o neposrednim počiniteljima, a istovremeno se, u drugom smjeru, radi i na utvrđivanju odgovornosti zapovjednika postrojbi koji je eventualno naredio učin kaznenog djela ratnog zločina ili propustio spriječiti da pripadnici njemu podređenih postrojbi počine ova kaznena djela.

Zbog tih specifičnosti i navedenih poteškoća u dokazivanju, uspješnost u postupku, za ova kaznena djela, nešto je niža nego za ostala kaznena djela.

U radu na predmetima ratnih zločina državnim odvjetnicima uvelike pomaže Baza podataka ratnih zločina, koju je državno odvjetništvo ustrojilo uz pomoć sredstava Kraljevine Nizozemske. Ta Baza predstavlja sistematizirane podatke o svim ratnim zločinima koji su se dogodili od 1991. godine nadalje, i to ne samo na području Republike Hrvatske, već su tu i zločini kojih su žrtve hrvatski građani, a počinjeni su na području drugih država. Baza podataka ratnih zločina sadrži podatke iz svih spisa predmeta u elektronskom obliku, koji se zbog tih kaznenih djela vode u Republici Hrvatskoj. Pristup Bazi podataka omogućen je svim državnim odvjetnicima koji rade na predmetima ratnih zločina, ali isto tako i nadležnim tijelima otkrivanja odnosno policijskim službenicima i službenicima sigurnosnih službi.

Kazneni progon za kaznena djela ratnih zločina poduzima se na temelju jasnih i objektivnih kriterija bez obzira tko je počinitelj, a tko žrtva pri čemu je nepristranost osigurana i zakonodavnim okvirom koji određuje 4 specijalizirana suda za ratne zločine, čime su suđenja izmještena s lokalnih sudova, a na isti je način organiziran i rad državnih odvjetništava koji postupaju pred tim sudovima, kao i policijskih službenika, što ujedno osigurava i nužnu specijalizaciju za postupanje u ovim predmetima.

Zbog dodatne potrebe postojanja jamstva da će se stati na kraj nekažnjivosti za neistražene ratne zločine, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske donijelo je još 2011. "Strategiju za istraživanje i procesuiranje ratnih zločina počinjenih u razdoblju od 1991. do 1995." Strategijom je definirano dotadašnje stanje te su utvrđene obaveze pojedinih tijela vezano uz rad na ovim predmetima. Utvrđeno je koji su zločini procesuirani i sačinjena je lista svih ratnih zločina u kojima počinitelji nisu otkriveni, nakon čega su određeni prioriteti u postupanju na nacionalnoj razini i na lokalnom, regionalnom nivou, a zločini su rangirani po težini, broju žrtava i osjetljivosti, a sve s ciljem da se sustavno istraže svi zločini u kojima krivci do sada nisu otkriveni. Pri tome, naravno, postoji obveza svih tijela da se radi na svim predmetima ratnih zločina gdje počinitelji nisu otkriveni i na tim se predmetima doista kontinuirano i radi.

Rezultat toga je povećani broj osoba prijavljenih za kaznena djela ratnih zločina tijekom 2015. i povećan broj istraga. Ovdje valja istaknuti pojavu da građani podnose kaznene prijave za ova kaznena djela, ponekad i radi ostvarivanja nekih svojih interesa, pri čemu takve kaznene prijave nisu bile činjenično i pravno argumentirane. Kako i nakon

provedenog kriminalističkog istraživanja, nije potvrđena sumnja u počinjenje ovog kaznenog djela, dio kaznenih prijava morao je biti odbačen.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nadalje, sada već sedmu godinu, sudjeluje u dijelu projekta Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Međunarodnog kaznenog tribunala za bivšu Jugoslaviju (dalje: MKSJ) koji se odnosi na suradnju ta dva tijela, koja se, među ostalim, odnosi i na pretraživanje Baze podataka MKSJ. Podaci, dokumenti i dokazi iz te Baze koriste se i u predmetima zbog kaznenih djela ratnih zločina u Republici Hrvatskoj.

Jednako tako, obzirom na najavljeno okončanje rada MKSJ, državno odvjetništvo je zaključilo 12. rujna 2014. Memorandum o suglasnosti između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ureda tužitelja Mehanizma za međunarodne kaznene sudove koji je osnovan Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a, s ciljem da preuzme nadležnost, prava i obveze te osnovne funkcije MKSJ, a kako bismo i nadalje mogli pretraživati materijale i dokaze Baze podataka MKSJ.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, obzirom na veliki interes javnosti za predmete ratnih zločina, nastoji svoj rad učiniti transparentnim, u mjeri u kojoj to zakon dopušta, te se redovito na Internet stranici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske objavljuju podaci o radu na predmetima ratnih zločina, kao i priopćenja u vezi aktualnih predmeta.

3.1.2.2.1.2. Ostala kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva

Statistički podaci za "Ostala kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva" iskazuju podatke o kaznenim djelima iz članka 105. do članka 109. Kaznenog zakona.

Za kazneno djelo ropstva iz članka 105. stavka 1. Kaznenog zakona u izvještajnom razdoblju nije zaprimljena niti jedna kaznena prijava, a sud je donio 1 presudu, kojom je odbijena žalba državnog odvjetnika zbog odluke o kazni.

U odnosu na kvalificirani oblik kaznenog djela ropstva iz članka 105. stavka 3. Kaznenog zakona, kada je kazneno djelo počinjeno prema djetetu, u izvještajnom razdoblju nije zaprimljena niti jedna kaznena prijava, a dovršena je istraga protiv 1 osobe te je donesena odluka o obustavi istrage temeljem rješenja suda. Također je donesena 1 drugostupanjska presuda kojom je odbijena žalba državnog odvjetnika podnesena zbog odluke o kazni izrečenoj prvostupanjskom presudom.

U 2015. zaprimljena je kaznena prijava protiv 1 osobe zbog kaznenog djela trgovanja ljudima iz članka 106. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona, naloženo je provođenje istrage protiv 1 osobe. Dovršena je istraga protiv 2 osobe, protiv 2 osobe podignuta je optužnica, te je protiv 2 osobe optužnica potvrđena. Sudovi su u ovom izvještajnom razdoblju donijeli osuđujuću presudu za navedeno djelo protiv 1 osobe, a protiv 1 osobe donesena je oslobađajuća presuda. Vezano za kaznenopravnu sankciju, protiv 1 osobe izrečena je kazna zatvora. U odnosu na prvostupanjsku oslobađajuću presudu protiv 1 osobe, državno odvjetništvo podnijelo je žalbu.

Za kaznena djela trgovanja ljudima iz članka 106. stavka 3. Kaznenog zakona, u izvještajnom razdoblju zaprimljene su prijave protiv 3 osobe te je u odnosu na 3 osobe doneseno rješenje o odbačaju kaznene prijave. U istom izvještajnom razdoblju u odnosu na 4 osobe dovršena je istraga, a u odnosu na 2 osobe ostale su u radu prijave u kojima nije donesena odluka. Po dovršenoj istrazi podignuta je optužnica protiv 6 osoba, a u odnosu na 2 osobe optužnica je potvrđena. Sudovi su za kaznena djela trgovanja ljudima iz članka 106. stavka 3. Kaznenog zakona donijeli osuđujuću presudu protiv 2 osobe, a izrečena je kazna zatvora. U istom izvještajnom razdoblju drugostupanjski sudovi su donijeli presude protiv 4 osobe, kojima je žalba državnog odvjetnika odbijena.

U odnosu na kazneno djelo trgovanja ljudima iz članka 106. stavaka 4. i 5. Kaznenog zakona, kazneno djelo trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima iz članka 107. Kaznenog zakona, kazneno djelo kloniranja i promjene ljudskog genoma iz članka 108. Kaznenog zakona te kazneno djelo zabrane miješanja ljudskih spolnih stanica sa životinjskim iz članka 109. Kaznenog zakona, u izvještajnom razdoblju nije zaprimljena niti jedna kaznena prijava.

U odnosu na kazneno djelo ropstva, kazneno djelo trgovanja ljudima, kazneno djelo trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima, državno odvjetništvo posebno prati ovu vrstu kriminalitetu i njegove pojavne oblike, kroz posebno ustrojenu bazu podataka, te o tome kontinuirano dostavlja izvješća Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, sukladno Nacionalnom planu za suzbijanje trgovanja ljudima Vlade Republike Hrvatske.

Uspoređujući statističke podatke za 2015. s podacima iz prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja, isti ukazuju na pad prijavljenih osoba.

3.1.2.2.1.3. Kaznena djela počinjena iz mržnje

Odredbom članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona propisano je da zločin iz mržnje predstavlja kazneno djelo počinjeno zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog i etničkog podrijetla, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe. Takvo postupanje uzet će se kao otegotna okolnost, ako kaznenim zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje.

Kod određenih kaznenih djela mržnja predstavlja kvalifikatornu okolnost, i to kod kaznenog djela teškog ubojstva iz članka 111. stavka 4. Kaznenog zakona, kaznenog djela sakaćenja ženskih spolnih organa iz članka 116. stavka 3. Kaznenog zakona, tjelesne ozljede iz članka 117. stavka 2. Kaznenog zakona, teške tjelesne ozljede iz članka 118. stavka 2. Kaznenog zakona, osobito teške tjelesne ozljede iz članka 119. stavka 2. Kaznenog zakona, teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 1. točke 4. u vezi članka 152. stavka 1. Kaznenog zakona te kaznenog djela izazivanja nereda iz članka 324. stavka 2. Kaznenog zakona.

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva upisala su 41 prijavu za kaznena djela vezana za zločine iz mržnje, od kojih su u 18 predmeta u tijeku izvidi ili provođenje dokaznih radnji. U 7 predmeta je tijekom 2015. podignuta optužnica, a u 3 predmeta sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli presude. U odnosu na 8 prijava državna odvjetništva su donijela odluku o nepokretanju kaznenog postupka.

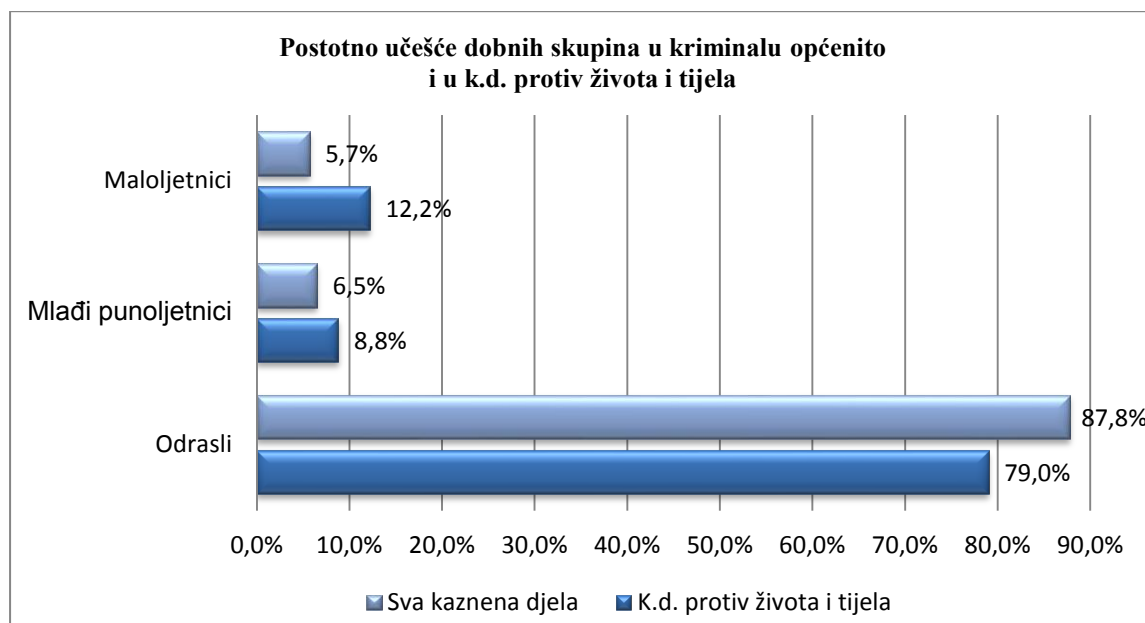
Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske u veljači 2011. donio je Protokol o postupanju u slučaju zločina iz mržnje, kojim se željelo osigurati uvjete za djelotvoran i cjelovit rad nadležnih tijela koja sudjeluju u otkrivanju, postupanju i praćenju zločina iz mržnje, radi unapređenja sustava praćenja zločina iz mržnje, kojim su propisane obaveze sudova i državnih odvjetništava da u postupcima vezanim za zločine iz mržnje postupaju žurno i s posebnom pozornošću, da o takvim predmetima vode posebne evidencije i dostavljaju podatke Ministarstvu pravosuđa.

No, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske donijelo je još 9. kolovoza 2006. Naputak o radu na kaznenim djelima počinjenima iz mržnje i evidentiranju zločina iz mržnje broj O-11/06, s dopunom istog od 7. studenog 2007., kojim je uređeno postupanje u predmetima zločina iz mržnje, dana uputa u vezi izrade činjeničnog i pravnog opisa kaznenog djela počinjenog iz mržnje te utvrđena obveza državnih odvjetništava da vode evidenciju zločina iz mržnje koju su dužna redovito dostavljati Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske vodi središnju evidenciju zločina iz mržnje, usklađuje te podatke s podacima Ministarstva unutarnjih poslova te ih dostavlja Ministarstvu pravosuđa, iz čega je vidljivo kako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske s posebnom pozornošću prati i usmjerava rad na kaznenim djelima počinjenima iz mržnje.

3.1.2.2.2. Kaznena djela protiv života i tijela

Kaznena djela protiv života i tijela u ukupnoj strukturi prijavljenih poznatih fizičkih osoba: odrasli, mlađi punoljetnici i maloljetnici (36.896 prijava), sudjeluju s 1.994 prijave, što predstavlja 5,4% prijavljenog kriminaliteta. Tijekom 2015. za ova je kaznena djela prijavljeno 1.576 odraslih osoba, 175 mlađih punoljetnih osoba i 243 maloljetne osobe. Iz navedenog slijedi da je broj prijavljenih poznatih fizičkih osoba za kaznena djela protiv života i tijela u 2015. na razini ranijeg izvještajnog razdoblja (u 2014. za ova su kaznena djela prijavljene 2.033 poznate fizičke osobe), no, zbog većeg ukupnog broja prijave protiv poznatih fizičkih osoba, došlo je do pada udjela kaznenih djela protiv života i tijela u ukupno prijavljenom kriminalitetu. Iako je udio kaznenih djela protiv života i tijela u ukupnom kriminalitetu nizak, zbog važnosti zaštićenog dobra, a posebice zbog najtežih djela iz Glave X. Kaznenog zakona – ubojstva i teškog ubojstva, ova kaznena djela izazivaju posebnu pozornost te stoga zahtijevaju posebnu analizu.

Najprije valja razmotriti učešće pojedinih dobnih skupina u kriminalitetu općenito te u kaznenim djelima protiv života i tijela. Kao što je vidljivo iz priloženog grafikona, najveći broj kaznenih djela protiv života i tijela i dalje čine odrasle osobe, međutim, u postotnom omjeru, maloljetnici i mlađi punoljetnici češće čine kaznena djela protiv života i tijela, time da valja istaknuti kako se kod ovih dobnih skupina u najvećem dijelu radi o počinjenju lakših kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona (u prvom redu kaznenih djela tjelesne ozljede, a potom i teške tjelesne ozljede).

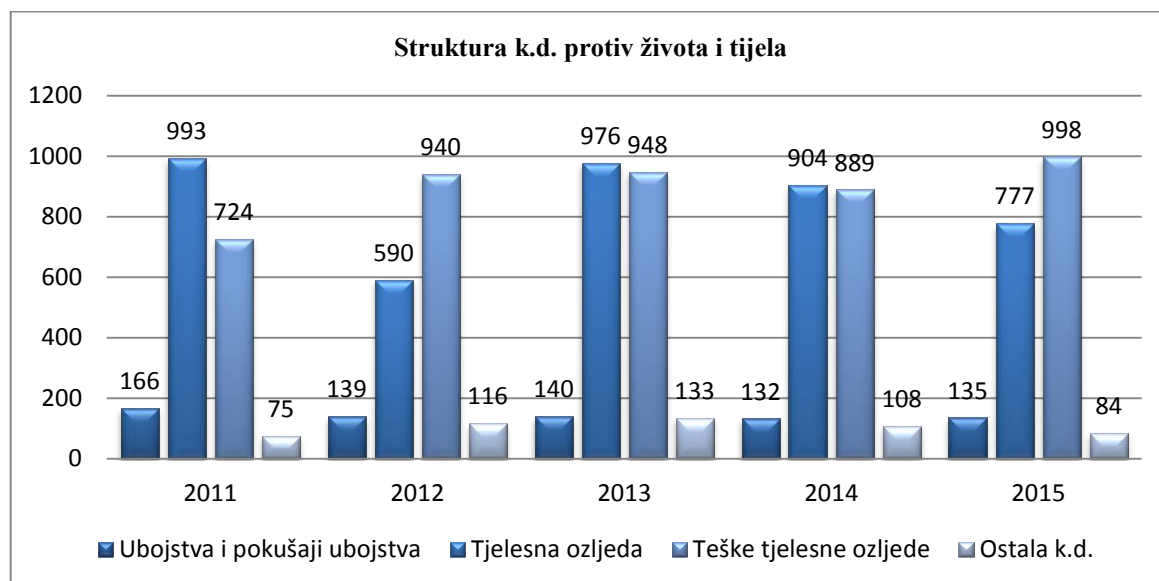

Kada govorimo o strukturi kaznenih djela protiv života i tijela, najzastupljenija su kaznena djela teške tjelesne ozljede (teška tjelesna ozljeda iz članka 118. Kaznenog zakona, osobito teška tjelesna ozljeda iz članka 119. Kaznenog zakona, teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrti iz članka 120. Kaznenog zakona i teška tjelesna ozljeda iz nehaja iz članka 121. Kaznenog zakona) s ukupno zaprimljenih 998 prijava, što predstavlja 50% ukupno zaprimljenih prijava za kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona. Po zastupljenosti slijede kaznena djela tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona s ukupno 777 prijavljenih osoba, odnosno 38,9% ukupno zaprimljenih prijava za kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona. Ubojstva i teška ubojstva participiraju s ukupno 135 prijava, odnosno 6,8% ukupno zaprimljenih prijava za kaznena djela protiv života i tijela, što je na razini prethodne godine. Od ostalih kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona valja istaknuti kazneno djelo sudjelovanja u tučnjavi iz članka 122. Kaznenog zakona, za koje je prijavljeno ukupno 60 osoba, što predstavlja blagi rast u odnosu na raniju godinu.

Vidljivo je da su u ovom izvještajnom razdoblju ponovno najzastupljenija kaznena djela tjelesne ozljede (članak 117. Kaznenog zakona) i teških tjelesnih ozljeda (članci 118. do 121. Kaznenog zakona), time da ove godine prevladava kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona sa 933 prijavljene osobe. Porast ove vrste kaznenih djela može se objasniti povećanim brojem prijava koje oštećenici podnose za kazneno djelo teške tjelesne ozljede u pokušaju, koje se progoni po službenoj dužnosti, iako se u većini slučajeva zapravo radi o kaznenom djelu tjelesne ozljede iz članka 117. stavka 1. Kaznenog zakona, koje se progoni po privatnoj tužbi.

Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, žrtve kaznenog djela tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona i teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona često su osobe koje su bliske počinitelju odnosno članovi obitelji. Također valja istaknuti i da je u 2015. ponovno zaprimljen velik broj prijava za kazneno djelo tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona počinjenih od strane maloljetnih osoba (167 prijava), pa iako se radi o padu ukupnog broja prijavljenih maloljetnih osoba za 12,6% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, očito je da vršnjačko nasilje i dalje predstavlja zabrinjavajuću pojavu u praksi.

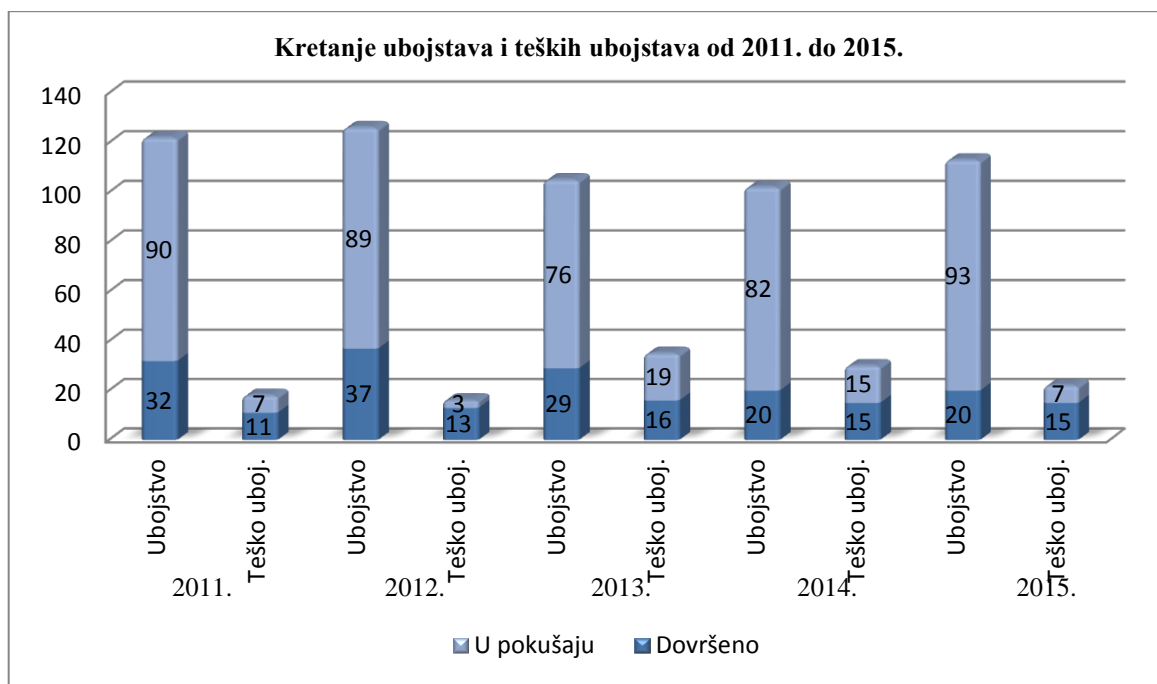
Iz priloženog grafikona vidljiva su odstupanja u strukturi kaznenih djela protiv života i tijela u razdoblju od 2011. do 2015.

Kretanje prijava, optuženja, presuda i među njima osuđujućih presuda u razdoblju od 2011. do 2015., a kao što je vidljivo u donjoj tablici, upućuje na uobičajene godišnje oscilacije u broju prijavljenih i optuženih osoba, kao i u broju presuđenih osoba za kaznena djela protiv života i tijela.

Godina	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Prijavljeno	1955	1784	2196	2033	1994
Optuženo	1157	1016	1205	1180	1036
Presuđeno	1234	1222	1190	1069	976
Od toga osuđujuće	1016	1061	1076	966	876

U nastavku se daje grafički prikaz strukture najtežih kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona – kaznenog djela ubojstva i ubojstva u pokušaju, te kaznenog djela teškog ubojstva i teškog ubojstva u pokušaju, s kretanjem prijava za navedena kaznena djela u razdoblju od 2011. do 2015.

Pogledamo li strukturu i kretanje najtežih kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona kroz posljednjih pet godina, vidljiva su određena odstupanja po godinama, no, ne radi se o značajnim oscilacijama koje bi ukazivale na porast pojavnosti ovih kaznenih djela. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, u 2015. je prijavljen jednak broj osoba za dovršena kaznena djela ubojstva (20 prijava) i teškog ubojstva (15 prijava). Broj prijava za kazneno djelo ubojstva u pokušaju u manjem je porastu (13,4%), dok je broj prijava za kazneno djelo teškog ubojstva u pokušaju u značajnijem padu (53,3%), međutim, kako se radi o niskim apsolutnim brojevima, ovakve oscilacije su očekivane, pa se ne može govoriti o ustaljenim trendovima, za koje postoje posebna obrazloženja.

Što se tiče broja prijava koje su podnesene protiv nepoznatih osoba zbog kaznenih djela protiv života i tijela, tijekom 2015. zaprimljeno ih je 256 (u 2014. su zaprimljene 234 prijave protiv nepoznatih počinitelja, iz čega slijedi da je broj ovakvih prijava u blagom porastu), od kojeg broja prijava je u izvještajnom razdoblju otkriveno ukupno 45 počinitelja ili svega 17,6%, time da valja dodati kako je u istom razdoblju otkriveno i 14 počinitelja kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona koja su prijavljena u ranijim godinama. Ovdje valja naglasiti da se 12 prijava protiv nepoznatih počinitelja zaprimljenih u 2015. odnosi na kaznena djela ubojstva iz članka 110. i teškog ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona, a zaprimljeno je i 11 prijava protiv nepoznatih počinitelja zbog spomenuta dva kaznena djela u pokušaju. Potrebno je upozoriti, a u odnosu na otkrivačku djelatnost policije u odnosu na ova kaznena djela, kako su tijekom izvještajnog razdoblja otkrivena samo 2 počinitelja kaznenih djela ubojstva i teškog ubojstva i 4 počinitelja ovih kaznenih djela u pokušaju, u odnosu na koja djela je tijekom 2015. podnesena prijava protiv nepoznatog počinitelja, te samo 1 počinitelj kaznenog djela ubojstva u pokušaju, odnosno teškog ubojstva u pokušaju iz ranijih godina.

Politika kažnjavanja odraslih osoba za kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona stroža je od uobičajene politike kažnjavanja, što je i logično obzirom na prirodu zaštićenog dobra (život i tijelo). Od ukupno 840 osuđujućih presuda koje su tijekom 2015. izrečene protiv odraslih osoba i mlađih punoljetnika, u 148 predmeta ili 17,6% slučajeva počiniteljima su izrečene zatvorske kazne (kazna zatvora i kazna dugotrajnog zatvora), a u

65 predmeta primijenjen je institut rada za opće dobro. Uvjetna osuda primijenjena je prema 601 počinitelju, time da valja napomenuti kako se ista u velikoj većini odnosi na kaznena djela tjelesne ozljede iz članka 117. i teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona. Tijekom 2015. sudovi su počiniteljima izrekli i 64 sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, što ukazuje na ne tako rijetke čimbenike koji dovode do počinjenja ovih kaznenih djela. U postupcima protiv mlađih punoljetnika i odraslih osoba, državna su odvjetništva tijekom izvještajnog razdoblja podnijela ukupno 188 žalbi, od čega zbog kazne 103 žalbe, zbog kazne i iz drugih razloga 22 žalbe te 63 žalbe zbog razloga različitih od kazne.

U odnosu na ova kaznena djela valja istaknuti i to kako je u predmetima protiv odraslih i mlađih punoljetnika tijekom 2015. podignuto 15 optužnica protiv okrivljenika s duševnim smetnjama, odnosno protiv počinitelja koji su *tempore criminis* bili neubrojivi, dok je u odnosu na 17 neubrojivih osoba tijekom izvještajnog razdoblja donesena presuda kojom se utvrđuje da je osoba u stanju neubrojivosti počinila protupravno djelo te se određuje prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu.

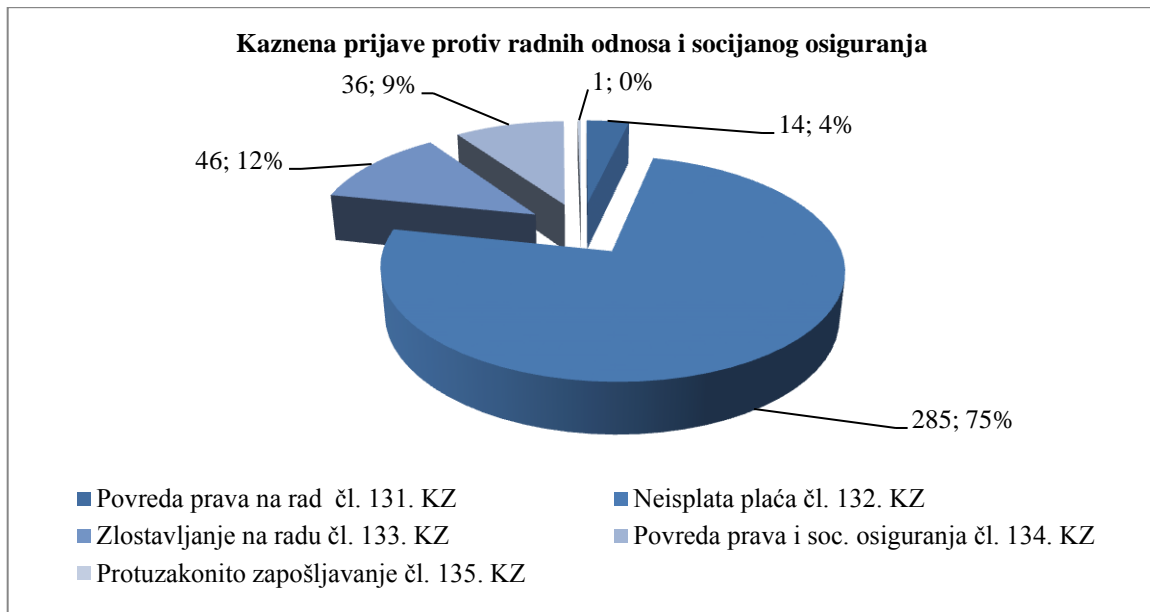
3.1.2.2.3. Kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda

Kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda zastupljena su, kao i u ranijim izvještajnim razdobljima, s malim brojem prijava, time da je u 2015. zaprimljeno svega 12 prijava protiv fizičkih osoba (isključivo protiv odraslih osoba), od čega je za kazneno djelo povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona, zaprimljeno 5 novih prijava, za kazneno djelo povrede slobode mišljenja i izražavanja misli iz članka 127. Kaznenog zakona zaprimljene su 3 nove prijave, za kazneno djelo povrede prava na udruživanje iz članka 129. Kaznenog zakona zaprimljene su 3 nove prijave, a za kazneno djelo povrede slobode vjere iz članka 130. Kaznenog zakona 1 prijava. U odnosu na 10 osoba kaznene prijave su riješene odbačajem, a zaprimljena je tek 1 osuđujuća presuda, kojom je izrečena zatvorska kazna.

3.1.2.2.4. Kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja

Zbog počinjenja kaznenih djela protiv radnog odnosa i socijalnog osiguranja u 2015. zaprimljene su ukupno 384 kaznene prijave protiv fizičkih osoba, od toga 382 novih prijava protiv odraslih osoba, što u odnosu na 2014., kada je zaprimljeno 269 prijava za ova kaznena djela, predstavlja porast od 70,41%, pri čemu je razumljiv porast prijava za kazneno djelo neisplate plaća iz članka 132. Kaznenog zakona, a obzirom na zainteresiranost oštećenika za kazneni progon počinitelja tog kaznenog djela, odnosno prvenstveno za ostvarenje svojih imovinskih prava tim putem.

Struktura djela u ovoj glavi kaznenog zakona dana je u grafikonu koji slijedi.

U odnosu na 244 prijavljene osobe doneseno je rješenje o odbačaju, od toga 179 zbog kaznenog djela neisplate plaće iz članka 132. Kaznenog zakona. Naime, iako je u odnosu na 2014. zabilježeno povećanje broja prijava za kaznena djela neisplate plaća iz članka 132. Kaznenog zakona od 74% s obzirom da je zakonodavac u stavku 3. članka 132. Kaznenog zakona propisao da se ne radi o navedenom kaznenom djelu ukoliko je neisplata plaća posljedica objektivne nemogućnosti raspolaganja financijskim sredstvima na računu poslodavca ili zbog nedostatka financijskih sredstava na računu poslodavaca koji nisu nastali s ciljem izbjegavanja isplate plaće, upravo je to prevladavajući razlog za odbacivanje navedenog broja zaprimljenih prijava, koje su, neovisno i bez poznavanja navedenih okolnosti, podnosile uglavnom oštećene fizičke osobe. Za napomenuti je, naime, kako je od stupanja na snagu novog Kaznenog zakona, odnosno od 1. siječnja 2013., većina kaznenih prijava podnesena po oštećenicima, fizičkim osobama, a tek manji broj po ovlaštenim tijelima.

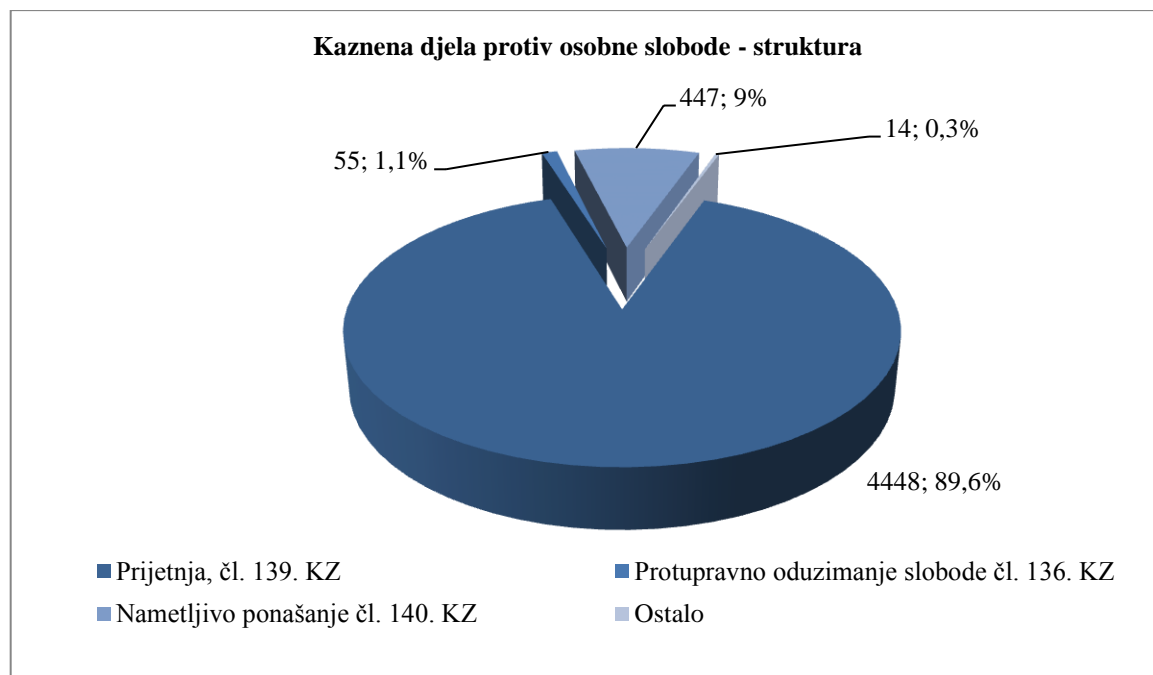
Tijekom izvještajnog razdoblja za kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja optužene su ukupno 83 odrasle osobe, od čega se radi o 36 neposrednih optužnica, te 47 optužnica s kaznenim nalogom. U odnosu na proteklo izvještajno razdoblje radi se o porastu od 61,5%, budući je u 2014. optužena 51 osoba. Sudovi su tijekom izvještajnog razdoblja donijeli ukupno 48 presuda, od toga 44 osuđujuće, kojima je u odnosu na 40 osoba izrečena uvjetna osuda, u odnosu na 2 osobe izrečena je novčana kazna, a u odnosu na 1 osobu kazna zatvora. Donesene su 3 oslobađajuće i 1 odbijajuća presuda, a podneseno je 5 državnoodvjetničkih žalbi.

Valja napomenuti da je u odnosu na kazneno djelo neisplate plaće iz članka 132. Kaznenog zakona oduzeto imovinske koristi u iznosu od 22.856,17 kuna.

3.1.2.2.5. Kaznena djela protiv osobne slobode

Tijekom 2015. nadležna državna odvjetništva zaprimila su ukupno, zbog kaznenih djela protiv osobne slobode, 4.975 prijava protiv odraslih osoba, 152 prijave protiv mlađih punoljetnih osoba i 106 prijava protiv maloljetnika.

U donjem grafikonu daje se struktura prijava iz ove glave kaznenog zakona protiv odraslih osoba, budući je daleko najveći broj prijava podnesen protiv odraslih osoba, iz čega je vidljivo da se 4.453 prijava protiv odraslih osoba odnosi na kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona, a što predstavlja 89,5%.

Iz grafikona je vidljivo kako je za kazneno djelo uvedeno novim Kaznenim zakonom, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2013., odnosno za kazneno djelo nametljivog ponašanja iz članka 140. Kaznenog zakona, prijavljeno ukupno 448 odraslih osoba, odnosno 9%, dok je za kazneno djelo protupravnog oduzimanja slobode iz čl. 136. Kaznenog zakona prijavljeno 60 odraslih osoba ili 1,2%. Za kazneno djelo otmice prijavljeno je 9 odraslih osoba, a za kazneno djelo prisile 5 odraslih osoba.

U odnosu na kaznene prijave protiv mlađih punoljetnih osoba, za kazneno djelo prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona zaprimljeno je 138 prijava, što je 90,7% ukupno zaprimljenih kaznenih prijava iz ove glave Kaznenog zakona te uobičajeno predstavlja najzastupljenije kazneno djelo iz ove glave Kaznenog zakona. U odnosu na maloljetne osobe, za kazneno djelo prijetnje zaprimljene su ukupno 103 prijave, što je također najviše, odnosno 97,1% ukupno zaprimljenih kaznenih prijava iz ove glave Kaznenog zakona.

Državna su odvjetništva u odnosu na 2.660 prijavljenih osoba (odraslih, maloljetnih i mlađih punoljetnih osoba) donijela rješenja o odbačaju kaznene prijave, od čega se 2.365, odnosno 88,9% odnosi na kaznena djela prijetnje, a 249 odbačaja za kazneno djelo nametljivog ponašanja.

Kao i svih ranijih izvještajnih razdoblja, za kaznena djela iz ove glave protiv svih dobnih skupina počinitelja karakterističan je veliki broj rješenja o odbačaju, koja u ovom izvještajnom razdoblju uzimaju učešće od 54,4% od ukupno donesenih odluka povodom prijave za kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona (2.660 od 4.881 zaprimljene prijave). Veliki broj donesenih rješenja o odbačaju kaznenih prijava za kaznena djela prijetnje iz članka 139. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona objašnjava se činjenicom da se za kaznena djela iz stavka 1. ovog članka progon poduzima po privatnoj tužbi, a oštećenici državnim odvjetništvima prijavljuju i taj oblik ovog kaznenog djela, dok se za kazneno djelo iz stavka 2. istog članka progon poduzima po prijedlogu, osim ako je djelo počinjeno iz mržnje prema djetetu ili osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi, pa se u velikom broju predmeta, nakon podnesenog prijedloga za progon, isti od strane oštećenika povlači, a što predstavlja zapreku za daljnje vođenje kaznenog postupka protiv prijavljene osobe, te se takve prijave rješavaju odbačajem. Ili se pak, naravno, rješenje o odbačaju kaznene prijave donosi i kada prijavljeno ponašanje ne predstavlja ozbiljnu prijetnju, objektivno podobnu da kod oštećenika izazove opravdani strah da bi izrečena prijetnja mogla biti i ostvarena.

Kada se promatra podizanje optužnica u odnosu na kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona, ističe se da su tijekom 2015. optužene ukupno 2.044 odrasle osobe i to 1.014 osoba neposrednom optužnicom, a protiv 993 podignuta je optužnica s kaznenim nalogom, pa je tako učešće optuženja odraslih osoba u odnosu na ukupne odluke povodom prijave za djela iz ove glave Kaznenog zakona 41,0%.

U odnosu na 75 odraslih osoba tijekom 2015. doneseno je rješenje o provođenju istrage, a što predstavlja 1,5% od ukupno donesenih odluka. Osim optužnica podignutih bez provedene istrage, nakon provedene istrage u odnosu na 37 odraslih osoba podignuta je optužnica, što predstavlja 62,7% ukupno donesenih odluka po dovršenoj istrazi.

U postupcima protiv odraslih osoba, sudovi su tijekom 2015. u odnosu na odrasle osobe donijeli 1.520 osuđujućih presuda, 67 oslobađajućih i 72 odbijajućih presuda, što znači da je udio osuđujućih presuda u odnosu na ukupan broj presuda (1.661) 91,3%. Najveći broj izrečenih sankcija odnosi se na uvjetnu osudu, koje su izrečene u odnosu na 1.235 odraslih osoba ili 80,8%, dok je u odnosu na 133 odrasle osobe ili 8,7% presuda izrečena kazna zatvora, u odnosu na 99 odraslih osoba izrečen je rad za opće dobro (6,5%), dok je novčana kazna izrečena za 43 odrasle osobe, odnosno u 2,8% ukupno izrečenih presuda. U odnosu na kaznena djela iz ove glave izrečeno je ukupno 105 sigurnosnih mjera, od čega se 55 sigurnosnih mjera odnosi na mjeru obaveznog liječenja od ovisnosti, a 31 sigurnosna mjera na mjeru obaveznog psihijatrijskog liječenja, što ukazuje na uzročnike jednog dijela ovih kaznenih djela.

U odnosu na 177 odraslih osoba, zbog kaznenih djela obuhvaćenih ovom glavom Kaznenog zakona, tijekom izvještajnog razdoblja državna su odvjetništva podnijela žalbe, od čega 88 zbog kazne, 74 zbog drugih razloga, a 15 zbog kazne i drugih razloga.

Valja također napomenuti da je u odnosu na kaznena djela iz ove glave kaznenog zakona tijekom 2015. također podignuto ukupno 29 optužnica protiv odraslih osoba temeljem članka 457. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku, odnosno protiv 29 neubrojivih počinitelja, time da je u odnosu na takve počinitelje doneseno 26 sudskih presuda.

3.1.2.2.6. Kaznena djela protiv privatnosti

Protiv odraslih počinitelja kaznenih djela protiv privatnosti iz Glave XIV. Kaznenog zakona podneseno je ukupno 288 novih prijava protiv fizičkih osoba (odraslih i mlađih punoljetnih osoba), od čega je najveći broj podnesenih prijava za odrasle osobe u odnosu na kazneno djelo narušavanja nepovredivosti doma i poslovnog prostora iz članka 141. Kaznenog zakona i to ukupno 108 prijava, 96 kaznenih prijava za odrasle osobe podneseno je za kazneno djelo nedozvoljene uporabe osobnih podataka iz članka 146. Kaznenog zakona, a 32 kaznene prijave za odrasle osobe podnesene su u odnosu na kazneno djelo neovlaštenog zvučnog snimanja i prisluškivanja iz članka 143. Kaznenog zakona. U odnosu na kazneno djelo povrede tajnosti pisama i drugih pošiljaka iz članka 142. Kaznenog zakona za odrasle je osobe podneseno 17 prijava, a za kazneno djelo neovlaštenog slikovnog snimanja iz članka 144. Kaznenog zakona za odrasle je osobe podneseno 16 prijava. Ujedno je 5 kaznenih prijava za odrasle osobe podneseno za kazneno djelo neovlaštenog otkrivanja profesionalne tajne.

Tijekom izvještajnog razdoblja državna odvjetništva su u odnosu na odrasle osobe donijela ukupno 148 rješenja o odbačaju, od čega se najveći dio, 84 rješenja, odnosi na kazneno djelo nepovredivosti doma i poslovnog prostora iz članka 141. Kaznenog zakona, što znači da je od ukupno zaprimljenih novih kaznenih prijava za odrasle osobe za to kazneno djelo u odnosu 77,7% doneseno rješenje o odbačaju, dok je u odnosu na 16,6% podignuta optužnica.

Sudovi su u odnosu na odrasle osobe donijeli ukupno 51 presudu, od čega 43 presude predstavljaju osuđujuće presude, što znači da je uspješnost u postupku za kaznena djela iz ove Glave Kaznenog zakona 84,3%, pri čemu valja napomenuti da najveći udio u izrečenim sankcijama ima uvjetna osuda, i to 36 od ukupno 43 izrečene sankcije (83,7%) dok je u odnosu na 4 osobe izrečen rad za opće dobro (9,3%).

3.1.2.2.7. Kaznena djela protiv spolne slobode

Za kaznena djela iz Glave XVI., odnosno kaznena djela protiv spolne slobode, u izvještajnom razdoblju podnesene su ukupno 273 nove prijave, što predstavlja neznatno povećanje broja prijavljenih osoba u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, kada je podneseno prijava protiv ukupno 242 osobe. U radu iz prijašnjeg izvještajnog razdoblja ostalo je prijava protiv 20 osoba.

Gledajući strukturu kaznenih djela protiv spolne slobode na štetu odraslih osoba najzastupljenije su bludne radnje iz članka 155. Kaznenog zakona (80 prijava), jednako kao i u prošlogodišnjem izvještajnom razdoblju. Slijede kaznene prijave za prostituciju iz članka 157. Kaznenog zakona (43 prijave), što predstavlja malo povećanje u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje, kada je ovo kazneno djelo u strukturi kaznenih djela protiv spolne slobode na štetu odraslih osoba bilo zastupljeno s 33 kaznene prijave. Statistički slijedi kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona. Za ovu vrstu kaznenog djela u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 37 osoba, a za pokušaj ovog kaznenog djela 9 osoba. Za teško kazneno djelo protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 1. Kaznenog zakona prijavljene su ukupno 34 osobe.

Za sva djela iz ove grupe kaznenih djela odbačene su 53 prijave, a protiv 1 osobe rješenje o odbačaju doneseno je zbog oportuniteta. Neposredno su optužene 72 osobe, a

podignuto je optužnica s kaznenim nalogom protiv 14 osoba, dok je poslije istrage optuženo 70 osoba. Sudovi su donijeli 151 presudu, od kojih je 121 osuđujuća. Izrečeno je 63 kazni zatvora, 15 presuda kojima je zatvor zamijenjen radom za opće dobro, 1 novčana kazna i 58 uvjetnih osuda. U odnosu na vrstu sankcija ponovno je za primijetiti, kao i u ranijem izvještajnom razdoblju, da od ukupnog broja sankcija (137), na uvjetnu osudu se odnosi 58, što predstavlja neprihvatljivo velik broj obzirom na težinu i zaštitni objekt ove vrste djela.

Analizirajući broj ukupno prijavljenih osoba za kaznena djela iz ove glave, vrstu donesenih odluka, strukturu presuda i primijenjene sankcije, proizlazi da nema većih i značajnijih odstupanja od prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja, koji bi iziskivali posebne komentare.

No, za napomenuti je kako je u ovom izvještajnom razdoblju, temeljem sudskih odluka, a po prijedlogu državnog odvjetnika, oduzeto imovinske koristi u ukupnom iznosu od 5.720,019,00 kuna, a najveći dio se odnosi na imovinsku korist koju su ostvarili počinitelji kaznenih djela prostitucije iz članka 157. Kaznenog zakona.

3.1.2.2.8. Kaznena djela protiv zdravlja ljudi

Grupni zaštitni objekt kaznenih djela iz Glave XIX. Kaznenog zakona je zdravlje ljudi i navedena Glava sadrži inkriminacije kojima se zdravlje štiti od različitih oblika propusta zdravstvenih djelatnika, inkriminacija kojom se štiti pravo pacijenta na samoodlučivanje, inkriminacija kojima se štiti zdravlje ljudi od zaraza, inkriminacija kojima se štiti zdravlje od štetnih sredstava i inkriminacija koje se odnose na ispravnost živežnih namirnica.

Problematiku koja se inkriminira u ovoj Glavi Kaznenog zakona uređuju brojni zakonski i podzakonski akti, pa možemo govoriti o tome da je većina ovih djela blanketne naravi, jer se oslanjaju upravo na druge zakone i podzakonske akte, ali i na međunarodne instrumente koji reguliraju ovu materiju, a Republika Hrvatska ih je ratificirala.

Najveći broj kaznenih djela protiv zdravlja ljudi predstavljaju formalna kaznena djela, odnosno delikti apstraktnog ugrožavanja zdravlja, a manji broj su delikti konkretnog ugrožavanja. Jedan dio ovih kaznenih djela su tzv. *delicta propria* jer ih može počiniti samo osoba koja ima određeno zakonom propisano svojstvo, dok kod nekih kaznenih djela počinitelj može biti svaka osoba.

Tijekom 2015. prijavljene su, zbog kaznenih djela protiv zdravlja ljudi, 93 osobe, što predstavlja porast od 32,8% u odnosu na prošlogodišnjih 70 prijavljenih osoba.

U strukturi kriminaliteta ima najviše kaznenih djela nesavjesnog liječenja iz članka 181. Kaznenog zakona (76 prijavljenih osoba ili 81,7%), dok su druga kaznena djela zanemariva po broju prijavljenih osoba.

Državna odvjetništva imala su u radu 99 prijava (93 nove i 6 iz ranijeg razdoblja). Riješene su 82 prijave, od toga je 63 prijava odbačeno, u odnosu na 12 osoba su podignute optužnice, a sudovi su donijeli 20 presuda, od toga 10 osuđujućih.

Najčešći problem koji se javlja kod postupanja prema počiniteljima ovih kaznenih djela je relativno dugo trajanje kaznenog postupka zbog pravne i činjenične složenosti dokazivanja. Naime, u gotovo svakom predmetu provodi se vještačenje u tijeku istrage, koje se nerijetko ponavlja i na raspravi, tako da u većini predmeta rasprave dugo traju. No, radi se o specifičnim predmetima, kod kojih je postupak dokazivanja vrlo složen, a rezultati neizvjesni, zbog čega često izazivaju nezadovoljstvo oštećenika i javnosti u cjelini.

U izvještajnom razdoblju podnesene su 4 kaznene prijave protiv pravnih osoba za kaznena djela iz ove Glave Kaznenog zakona i sve su riješene odbačajem.

3.1.2.2.8.1. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga

Kaznena djela vezana za zlouporabu droga spadaju u Glavu XIX. kaznenih djela protiv zdravlja ljudi, ali se u državnom odvjetništvu zbog svoje specifičnosti vode i obrađuju posebno.

Za kaznena djela zlouporabe droga u 2015. prijavljeno je 1.145 odraslih osoba, 190 mladih punoljetnih osoba i 91 maloljetna osoba. Kretanje prijave od 2013. do 2015. dano je u donjoj tabeli.

Godina	Odrasli	Mladi punoljetnici	Maloljetnici	Ukupno
2013.	1287	254	135	1676
2014.	1080	220	134	1434
2015.	1145	190	91	1426

Iz tabele je vidljivo da se u 2015. osjetno smanjio broj prijavljenih mladih punoljetnih i maloljetnih osoba, što predstavlja ohrabrujući trend.

U ukupnoj masi kriminaliteta poznatih osoba kaznena djela zlouporabe droga participiraju s 3,86%, što predstavlja lagani višegodišnji pad broja prijavljenih osoba, a koji je djelomično objašnjiv i zakonskim izmjenama stupjelim na snagu 1. siječnja 2013., kada posjedovanje opojne droge za osobnu uporabu prelazi iz kaznenopravne u prekršajnu sferu.

U donjoj tablici prikazana je struktura prijavljenih kaznenih djela u 2015.

	Čl. 190./1	Čl. 190./2	Čl. 190./3	Čl. 190./4-6	Čl. 191.	Čl. 191.a	Ukupno
Odrasli	156	877	9	7	82	14	1145
Mladi punoljetnici	27	96	12	-	55	-	190
Maloljetnici	5	25	25	1	26	9	91
Ukupno	188	998	46	8	163	23	1426

Kao i ranijih godina, najzastupljeniji oblik kaznenog djela zlouporabe droge je prodaja, nabava droge radi prodaje, proizvodnja droge, prerada i prenošenje radi prodaje iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona, dok iza tog oblika slijedi neovlaštena

proizvodnja i prerada droge iz članka 190. stavka 1. Kaznenog zakona.

U 2015. u radu protiv odraslih osoba bilo je 1.228 prijava (83 prijave iz ranijeg razdoblja i 1.145 novih prijava). Od toga je odbačajem riješeno 96 prijava, neposredno su optužene 252 osobe, dok je protiv 744 osoba provedena je istraga. Nakon istrage optuženo je daljnjih 546 osoba.

Sudovi su protiv odraslih osoba donijeli 642 presude, od toga osuđujućih 599 presuda. Kazna zatvora izrečena je protiv 185 osoba (30,8%), dok je u odnosu na 174 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro.

Od odraslih osoba oduzeta je imovinska korist pribavljena ovim kaznenim djelima u iznosu od 2.835.757,00 kuna, a od mlađih punoljetnika u iznosu od 22.042,00 kuna.

U slijedećoj tabeli prikazani su podaci o odlukama po dobnim skupinama.

	Odbačeno	Optuženo	Presuđeno	Od toga osuđujuće
Odrasli	96	798	642	599
Mlađi punoljetnici	46	99	90	83
Maloljetnici	33	46	66	61
Ukupno	175	943	798	743

Kao što je vidljivo iz tablice, negativna je selekcija veća kod mlađih punoljetnika i maloljetnika. Razlog je u činjenici što se kod ovih dobnih skupina i kod lakših oblika kaznenih djela često primjenjuje načelo oportuniteta te se kaznene prijave odbacuju, posebice u slučajevima prvog prijavljivanja za počinjeno kazneno djelo.

3.1.2.2.9. Kaznena djela protiv okoliša

U Glavi XX. Kaznenog zakona obuhvaćena su kaznena djela protiv okoliša. Implementacijom Direktive 2008/99EC u kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske, u navedenu je glavu Kaznenog zakona uvedeno više novih kaznenih djela koja prije nisu bila propisana kao kaznena djela.

Zakonodavstvo Republike Hrvatske prihvatilo je iz većeg broja zakonodavstva reguliranje kaznenih djela protiv okoliša kao kaznenih djela ugrožavanja, kod kojih se ne traži da dođe do povređivanja zaštićenog dobra, odnosno okoliša, već je dovoljna i opasnost od njegovog povređivanja, odnosno apstraktno ugrožavanje. Osim toga, većina kaznenih djela protiv okoliša su blanketne norme, što znači da je kroz blanketnost norme predviđena akcesornost takvog djela, te je za primjenu pojedinog kaznenog djela relevantan neki drugi zakon, primjerice Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o zaštiti prirode i drugi.

Tijekom izvještajnog razdoblja državna odvjetništva zaprimila su kaznenih prijava protiv 235 osobe, što predstavlja identičan broj prijavljenih kao i u prethodnoj godini. U ukupnoj strukturi kriminaliteta punoljetnih osoba ova kaznena djela participiraju s vrlo malo prijavljenih osoba (0,7% od ukupnog broja novo prijavljenih osoba).

Postupajući po zaprimljenim kaznenim prijavama i neriješenim prijavama iz ranijeg izvještajnog razdoblja (49) odbačeno je rješenjem 107 kaznenih prijava (38,4%). Podignute su 122 optužnice, i to 37 neposredno, 83 optužnice uz kazneni nalog i dvije optužnice nakon provedene istrage, što znači da je od ukupnog broja prijava u radu 42,6% rezultiralo optuženjem, što je neznatno manje od prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja.

Struktura prijava za kaznena djela protiv okoliša u 2015.

Čl.193. - Onečišćenje okoliša	14
Čl. 200. - Uništavanje zaštićenih prirodnih vrijednosti	17
Čl. 204. - Protuzakoniti lov i ribolov	59
Čl. 205. - Ubijanje ili mučenje životinja	50
Čl. 212. - Protupravna gradnja	46
Ostalo	49
Ukupno	235

Kao što je vidljivo iz gornje tablice, najzastupljenije kazneno djelo iz ove glave je kazneno djelo protuzakonitog lova i ribolova iz članka 204. Kaznenog zakona, s 59 prijavljenih osoba, dok je na drugom mjestu kazneno djelo ubijanja ili mučenja životinja iz članka 205. Kaznenog zakona, s 50 prijavljenih osoba. Kazneno djelo protupravne gradnje, koje je niz godina bilo na prvom mjestu, ove godine ima 46 prijavljenih osoba. To stoga što je stupanjem na snagu novog Kaznenog zakona 01. siječnja 2013. izmijenjen zakonski opis ovog kaznenog djela, pa više nije inkriminirana svaka protupravna gradnja, već samo gradnja na području koje je propisom ili odlukom nadležnog tijela proglašeno zaštićenom prirodnom vrijednosti, kulturnim dobrom ili drugim područjem od posebnog interesa za državu. Sva druga djela participiraju sa znatno manje prijavljenih osoba. Za kazneno djelo protupravne eksploatacije rudnog blaga iz članka 211. Kaznenog zakona prijavljeno je samo 11 osoba.

Državna su odvjetništva tijekom 2015. imala u radu 284 prijave, i to 235 novih prijava (zaprimljenih u 2015.) i 49 prijava iz ranijeg razdoblja. Odbačene su 93 kaznene prijave ili 32,7% od ukupnog broja prijava u radu, dok je podneseno 126 optužnica. Sudovi su donijeli 148 presuda, od toga 130 osuđujućih. Izrečena je jedna zatvorska kazna, 112 uvjetnih zatvorskih osuda, 12 novčanih kazni i 5 sankcija rada za opće dobro. Državna odvjetništva su podnijela 17 žalbi, od toga zbog odluke o kazni 5 žalbi.

Uzrok relativno malom broju otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela iz ove glave Kaznenog zakona vjerojatno leži u još uvijek nedovoljnoj aktivnosti nadležnih službi i institucija čiji je zadatak otkrivanje i prijavljivanje ovih kaznenih djela, iako je pravovremeno detektiranje ovih djela i podnošenje kvalitetnih kaznenih prijava nužno, gledajući u širem kontekstu, i zbog potrebe podizanja ekološke svijesti, odnosno zbog svojevrsne prevencije.

Stoga se, zbog aktualnosti tematike te u dogledno vrijeme i očekivani veći priljev kaznenih prijava, ukazuje nužnim kontinuirano praćenje sudske prakse s primjerima dobre prakse Europske unije.

Broj prijavljenih pravnih osoba tijekom 2015. iznosi 14. Radi se o prijavama za četiri kaznena djela, i to protupravne eksploatacije rudnog blaga iz članka 211. Kaznenog zakona (6 prijavljenih), protupravne gradnje iz članka 212. Kaznenog zakona (4 prijavljenih), za kazneno djelo ugrožavanja okoliša otpadom iz članka 196. Kaznenog zakona (3 prijavljene pravne osobe) i jedna pravna osoba prijavljena zbog kaznenog djela ugrožavanja okoliša postrojenjem iz članka 197. Kaznenog zakona. Odbačeno je 12 kaznenih prijava protiv pravnih osoba, dok su protiv 12 pravnih osoba tijekom 2015. podignuti optužni akti. Sudovi su donijeli 8 osuđujućih presuda, i to 7 novčanih kazni i jednu uvjetnu zatvorsku kaznu. Državna odvjetništva su uložila 3 žalbe, od toga jednu zbog odluke o kazni.

Valja napomenuti da je u 2015. izrečeno i oduzimanje imovinske koristi za kazneno djelo protupravne eksploatacije rudnog blaga iz članka 211. Kaznenog zakona u iznosu od 410.910,00 kuna.

3.1.2.2.10. Kaznena djela protiv opće sigurnosti

U 2015. zaprimljene su ukupno 482 kaznene prijave zbog počinjenja kaznenih djela protiv opće sigurnosti, a uz navedene prijave u radu u državnom odvjetništvu ili u radu izvan državnog odvjetništva bila je još 61 prijava iz ranijeg razdoblja.

U odnosu na 2014., kada je zaprimljeno 280 prijava broj novozaprimljenih prijava, ovo predstavlja povećanje od 72,1%, pa iako se navedeno čini velikim zaokretom u broju zaprimljenih prijava u odnosu na prethodno razdoblje, pri tomu treba imati na umu očito osciliranje broja podnesenih prijava, jer je u 2012., u odnosu na prethodno razdoblje, bilo zaprimljeno čak 36,3% prijava manje, a u idućim godinama do ove je također dolazilo do značajnog smanjenja broja prijavljenih osoba za ta kaznena djela.

Ukupno su bile u radu 543 prijave, što predstavlja u odnosu na prethodni izvještajni period povećanje od 50% prijava u radu.

U iskazanom ukupnom kriminalitetu prijavljenih fizičkih osoba u 2015. (36.896) kaznene prijave protiv ovih kaznenih djela participiraju u 2015. sa tek 1,3% , što predstavlja uobičajen udio ovih kaznenih djela u ukupnom kriminalitetu.

Od ukupno zaprimljene 482 kaznene prijave, samo radi kaznenog djela iz članka 215. stavaka 1. do 3. Kaznenog zakona (dovođenje u opasnost života i imovine opće opasnom radnjom ili sredstvom) zaprimljene su 174 prijave ili 36,1% od ukupnog broja zaprimljenih prijava.

Radi počinjenja teškog kaznenog djela protiv opće sigurnosti iz članka 222. Kaznenog zakona prijavljeno je 170 osoba ili 35,3% od ukupno prijavljenih osoba, dok je za ostala kaznena djela protiv opće sigurnosti podneseno prijava protiv 50 osoba, odnosno 10,4% od ukupnog broja zaprimljenih prijava iz ove glave Kaznenog zakona.

U 2015. državna odvjetništva su donošenjem svoje odluke (odbačaj kaznene prijave, neposredne optužnice, optužnice s kaznenim nalogom, nalozi za provođenje istrage) riješila 300 prijava, što je 17,2% više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada su riješila 256 prijava.

Rješenjem o odbačaju kaznene prijave riješeno je 157 prijava ili 32,6%, neposrednom optužnicom i optužnicom s kaznenim nalogom riješene su 133 prijave ili 27,6%, rješenje o provođenju istrage doneseno je u odnosu na 42 osobe, a nakon dovršetka istrage postupak je obustavljen (prekinut) protiv 7 osoba, dok su optužnice podignute protiv 22 osobe. Ukupno je u izvještajnom periodu podignuto 176 optužnih akata.

U izvještajnom periodu državna odvjetništva zaprimila su 291 presudu, od čega je 186 ili 84,2% bilo osuđujućih presuda, što je na razini postotaka u ranijim izvještajnim

Državna odvjetništva podnijela su 119 žalbi ili 53,8% u odnosu na ukupno 221 zaprimljenu presudu, pa kako je u 2014. podneseno 26,1% žalbi, u 2013. 28,9%, u 2012. 23,0%, u 2011. 25,3%, a u 2010. 27,0%, navedeni broj žalbi u izvještajnom razdoblju gotovo je udvostručen.

Od podnesenih žalbi 72 ili 60,5% podneseno je zbog odluke o kazni, a iz svih drugih razloga podneseno je 47 žalbi odnosno 39,5%.

Prema iznesenim podacima vidljivo je da je došlo do znatnog povećanja broja prijavljenih osoba. Međutim, promatrano kroz višegodišnje razdoblje uočeno je da broj prijavljenih osoba u pojedinim godinama znatno varira.

I nadalje je opća karakteristika u ovoj oblasti kriminaliteta mala zastupljenih kaznenih djela protiv opće sigurnosti ljudi u apsolutnom broju prijavljenih osoba, a time i mala njihova zastupljenost u odnosu na druge vrste i oblike kriminaliteta.

Struktura tih kaznenih djela sadržava istovjetne oblike izvršenja kao i u prethodnim razdobljima, pri čemu su šumski požari, nestručno baratanje vatrenim oružjem, dostupnost takvog oružja djeci, izazivanje požara u zatvorenim prostorima, bacanje različitih eksplozivnih naprava te nepostupanje po pravilima struke u građevinarstvu, najčešći oblici počinjenja kaznenih djela protiv opće sigurnosti.

3.1.2.2.11. Kaznena djela protiv sigurnosti prometa

U 2015. državna odvjetništva zaprimila su 1.561 prijavu zbog počinjenja kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, a uz to je u radu iz prethodnog razdoblja bilo 278 prijava, dakle ukupno 1.839 prijava, čime je zadržana gotovo istovjetna opterećenost u odnosu na ukupni broj prijava u radu, za ova kaznena djela, iz ranijih izvještajnih razdoblja.

Od ukupnog broja zaprimljenih kaznenih prijava zbog počinjenja kaznenih djela protiv sigurnosti prometa 1.446 prijava podneseno je protiv odraslih osoba, protiv mlađih punoljetnih osoba podneseno je 100 prijava, a protiv maloljetnih osoba podneseno je 15 prijava.

U donjoj tabeli dani su podaci o prijavama, odbačajima, optuženjima i osuđujućim presudama po dobnim skupinama u 2015.

	Prijave	Odbačaji	Optužnice	Osuđujuće presude
Odrasli	1446	200	1068	1037
Ml. punoljetnici	100	41	45	38
Maloljetnici	15	12	3	6
Ukupno	1561	253	1116	1081

Prema ukupnom broju prijavljenih osoba u 2015. (36.896) prometni delikti sudjeluju sa 4,2%, što je uobičajeni postotak participacije.

Donošenjem državnoodvjetničke odluke (odbačaj kaznene prijave, neposredna optuženja i rješenja o provođenju istrage) državna odvjetništva su u 2015. riješila 1.463 predmeta.

Državna odvjetništva su 2015. zaprimila 1.128 presuda, što je manje no ranijih godina (u 2014. 1.230 presuda, u 2013. 1.252 presude, u 2012. 1.691 presuda, u 2011. 1.650 presuda), od čega je 1.081 ili 95,8% osuđujuća presuda, što predstavlja određeni porast u odnosu na ranije godine (u 2014. 94,9%, u 2013. 92%, u 2012. 93,5%, u 2011. 91,2%). Zaprimljene su 22 oslobađajuće presude ili 1,9%, što je manje no ranijih godina (u 2014. 3%, u 2013. 3,5%, u 2012. 3,3%, u 2011. 4,7%) te 13 odbijajućih presuda ili 1,2% u odnosu na ukupan broj zaprimljenih presuda.

Na bezuvjetnu kaznu zatvora osuđeno je 63 osobe ili 5,8% od svih osuđenih osoba, na novčanu kaznu osuđeno je 113 osoba, a uvjetne osude izrečene su za 835 osoba ili 77,2% od svih osuđenih osoba, dok je rad za opće dobro izrečen je za 56 osoba.

Sigurnosne mjere izrečene su prema 97 osoba i to u najpretežnijem dijelu po članku 72. Kaznenog zakona, što je i razumljivo obzirom na ovu vrstu kriminaliteta.

Premda je u izvještajnom periodu neznatno povećan broj prijava, ipak se može reći da broj prijava pada iz godine u godinu. Tako su primjerice još 2007. bile prijavljene 2.394 osobe.

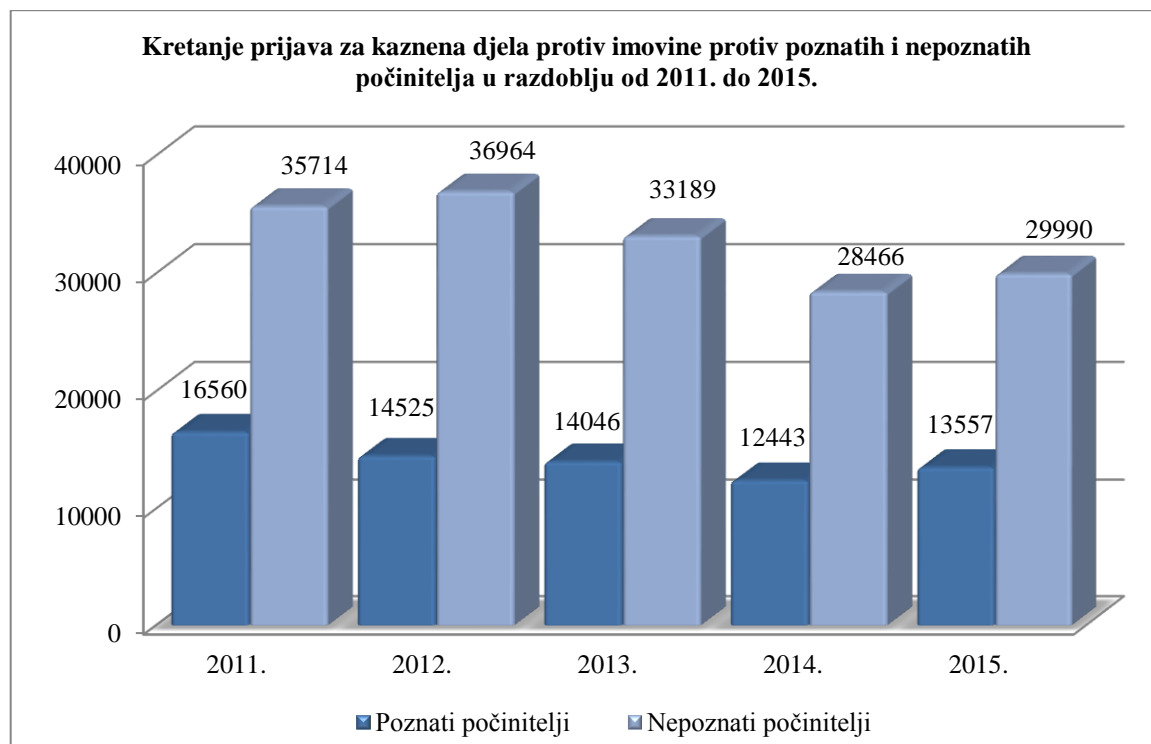
Analiza ishoda kaznenih prijava pokazuje da je postotak odbačenih kaznenih prijava prvi puta znatno ispod 20 %.

3.1.2.2.12. Kaznena djela protiv imovine

Kaznena djela protiv imovine u ukupnoj strukturi kriminaliteta prijavljenih poznatih fizičkih osoba (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici) zastupljena su s 13.360 prijava, odnosno 36,2% i po udjelu u ukupnoj strukturi najzastupljenija su kaznena djela, kao i u ranijim godinama. Tijekom 2015. za ova su kaznena djela prijavljene 10.453 odrasle osobe, 1.466 mlađih punoljetnih osoba i 1.441 maloljetnik, odnosno u zbiru 8,5% više nego u ranijem izvještajnom razdoblju (u 2014. za ova je kaznena djela prijavljeno 12.310 poznatih fizičkih osoba). Valja istaknuti kako su u porastu i prijave protiv pravnih osoba, i to za 48,1% (u 2015. prijavljeno je 197 pravnih osoba, dok su u 2014. za ova kaznena djela prijavljene 133 pravne osobe), kao i prijave

protiv nepoznatih počinitelja za kaznena djela protiv imovine, kojih je u 2015. zaprimljeno 29.990 ili 5,35% više nego u 2014., kada je zaprimljeno 28.466 prijava.

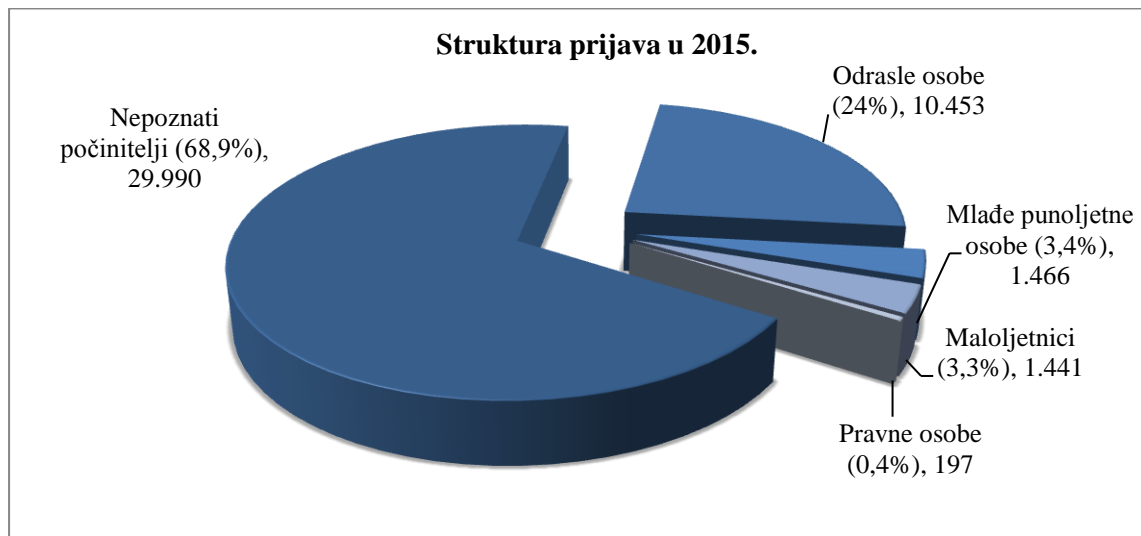
Obzirom na značajan udio kaznenih djela protiv imovine u cjelokupnoj strukturi kriminaliteta poznatih i nepoznatih počinitelja, u nastavku se daje grafički prikaz iz kojeg je vidljivo kretanje prijava za ova kaznena djela protiv poznatih i nepoznatih počinitelja u razdoblju od 2011. do 2015.

Kao što je vidljivo iz gornjeg grafikona, za razliku od prethodne tri godine (2012. – 2014.) u kojima se bilježio negativan trend u odnosu na broj zaprimljenih kaznenih prijava protiv poznatih i nepoznatih počinitelja kaznenih djela protiv imovine, tijekom 2015. ovo je kretanje zaustavljeno. Tako je u 2015. zaprimljeno ukupno 13.557 kaznenih prijava protiv poznatih počinitelja ovih kaznenih djela (fizičke i pravne osobe), odnosno 8,9% više nego u 2014. (12.443 prijave), te 29.990 kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja ili 5,3% više nego u 2014. (28.466).

Osnovni razlog za ponovni porast kaznenih prijava za kaznena djela protiv imovine je stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz svibnja 2015. Naime, navedenim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona vrijednost ukradene imovine za koju se kazneni postupak pokreće po privatnoj tužbi ponovno je vraćena na 1.000,00 kn (do tada je prema pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda Republike Hrvatske navedena vrijednost iznosila 2.000,00 kn), što je dovelo do rasta broja podnesenih kaznenih prijava za imovinska kaznena djela za koja se postupak sada ponovno pokreće po službenoj dužnosti. Obzirom da su izmjene i dopune stupile na snagu u lipnju 2015., za očekivati je da će i u idućem razdoblju doći do novog povećanja broja prijava za ova kaznena djela, odnosno da će broj prijava za imovinska kaznena djela biti vraćen na razine iz prijašnjih godina (2011. i 2012.).

U nastavku se daju podaci o strukturi svih prijavljenih poznatih i nepoznatih počinitelja kaznenih djela protiv imovine u 2015.

Iz gore navedenog grafikona vidljiva je struktura prijava za kaznena djela protiv imovine, koja u bitnome ne odstupa od strukture iz ranijih godina.

Kao što je vidljivo, i dalje je značajan udio prijava protiv nepoznatih počinitelja (68,9%), što je razumljivo obzirom na činjenicu da je otkrivanje počinitelja ovih kaznenih djela teško i složeno. Imajući u vidu prirodu i način počinjenja imovinskih kaznenih djela, za veliku većinu prijavljenih kaznenih djela počinitelji nikada ne budu otkriveni, a pronalaženje počinitelja kaznenih djela teške krađe i krađe po proteku godine dana od počinjenja djela u praksi je rijetko. Valja napomenuti kako je u tijeku 2015. otkriveno 2.535 počinitelja kaznenih djela protiv imovine za koja su tijekom 2015. podnesene prijave protiv nepoznatih počinitelja, iz čega slijedi da je postotak otkrivenosti svega 8,45% (ovdje nije uključeno 1.229 počinitelja ovih kaznenih djela koji su otkriveni u tijeku 2015., a za koja djela su prijave podnesene u ranijim godinama).

U ukupnoj strukturi prijava za kaznena djela protiv imovine odrasle osobe sudjeluju s 24%, mlađe punoljetne osobe s 3,4%, maloljetnici s 3,3%, a pravne osobe s 0,4%, što je na razini prethodnog razdoblja, uz manja odstupanja. Kod svih dobnih skupina (počinitelji fizičke osobe) prevladavaju krađe i teške krađe, time da valja istaknuti da podaci pokazuju da je kazneno djelo prijevare u značajnoj mjeri zastupljeno kod odraslih osoba i u porastu je u odnosu na prethodno razdoblje.

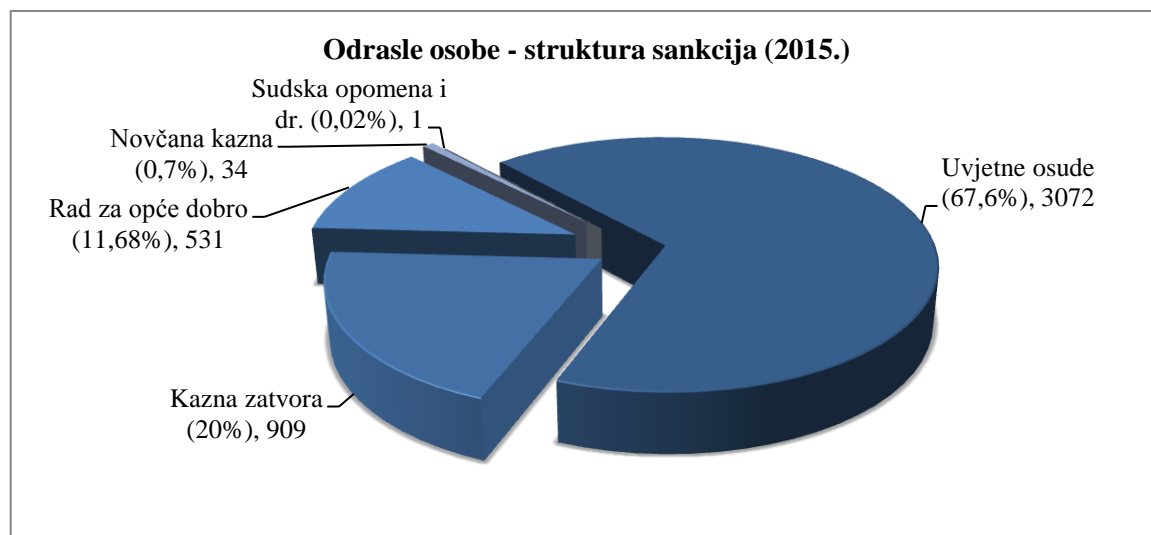
U slijedećoj tablici dan je prikaz učešća pojedinih imovinskih kaznenih djela za fizičke osobe po dobnim skupinama (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici).

	Odrasle osobe	Mlađe punoljetne osobe	Maloljetnici
Krađe i teške krađe	4813	1091	1132
Razbojništva i razbojničke krađe	360	82	83
Pronevjere	387	1	-
Oštećenje tuđe stvari	811	144	150
Prijevare	2883	63	11
Iznude	269	19	22
Ostalo	930	66	43
Ukupno	10453	1466	1441

U nastavku se daju podaci o radu na predmetima u kojima su kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba.

Tijekom 2015. riješeno je ukupno 9.400 prijava protiv odraslih osoba za kaznena djela protiv imovine, od čega 9.151 donošenjem odluke, a 249 na drugi način (spajanjem predmeta, ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu i sl.). Donošenjem rješenja o odbačaju riješeno je 3.638 prijava (38,7%), neposredne optužnice podignute su protiv 4.373 počinitelja (46,5%), dok je u odnosu na 1.140 osoba (12,1%) doneseno rješenje o provođenju istrage. Tijekom izvještajnog razdoblja donesena je i 1.351 odluka po dovršenoj istrazi, a nakon provedene istrage protiv 1.138 počinitelja (84,2% odluka nakon dovršene istrage) podignuta je optužnica pred nadležnim sudovima.

U odnosu na odrasle osobe, sudovi su tijekom 2015. donijeli 4.930 presuda, od čega 4.547 ili 92,2%, osuđujućih, 235 (4,8%) oslobađajućih i 148 (3%) odbijajućih, čime je zadržana visoka razina uspješnosti u postupku iz ranijih godina. U nastavku se daje prikaz strukture izrečenih sankcija za imovinska kaznena djela za odrasle osobe.

Iz grafikona je vidljivo da postotak kazni zatvora iznosi 20% što je na razini prethodnog razdoblja (19% u 2014.). I dalje prevladavaju uvjetne osude, koje su izrečene za 3.072 počinitelja (67,6%), rad za opće dobro sudjeluje s 11,68% (531 osoba), a novčana kazna je izrečena 34 počinitelja (0,7%).

Za kaznena djela protiv imovine se u pravilu, ako nema imovinskopravnog zahtjeva oštećenika, donosi odluka o oduzimanju imovinske koristi ili se oduzimaju predmeti koji su ukradeni. U tijeku 2015., u odnosu na odrasle osobe u 447 presuda dosuđeno je oduzimanje 11.179.319,20 kuna, što je gotovo istovjetno kao i prethodne godine. No, to ne znači da je u svim slučajevima ta imovinska korist koju počinitelji moraju platiti i uplaćena. Velika većina počinitelja nema imovine i nezaposleni su, te se korist od njih niti prisilnim putem ne može oduzeti, niti je moguće prije pokretanja postupka kroz privremene mjere osigurati buduće oduzimanje. Međutim, treba istaknuti da po Kaznenom zakonu oduzimanje imovinske koristi ne zastarijeva, te ako, i kada osuđenici budu imali imovine, ta se korist mora oduzeti. Uz to valja napomenuti, da se u opravdanim slučajevima, traži i izricanje novčane kazne, kao sporedne kazne, koju je moguće izreći za kaznena djela počinjena iz koristoljublja.

3.1.2.2.13. Kaznena djela protiv gospodarstva

Kaznena djela protiv gospodarstva u izvještajnom razdoblju, s 2.541 prijavljenom odraslom osobom i 15 mlađih punoljetnih osoba (ukupno 2.556) sudjeluju sa 6,92% u ukupnom broju svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba (36.896 prijavljenih osoba). Osim ovih fizičkih osoba, prijavljeno je i 755 pravnih osoba.

Obzirom da su počinitelji ovih kaznenih djela u pravilu samo odrasle osobe (starije od 21 godine) uz zanemarivi broj prijavljenih mlađih punoljetnih osoba, to se svi podaci i pokazatelji od značaja za ovo područje kriminaliteta i rad na istome iznose isključivo za odrasle osobe.

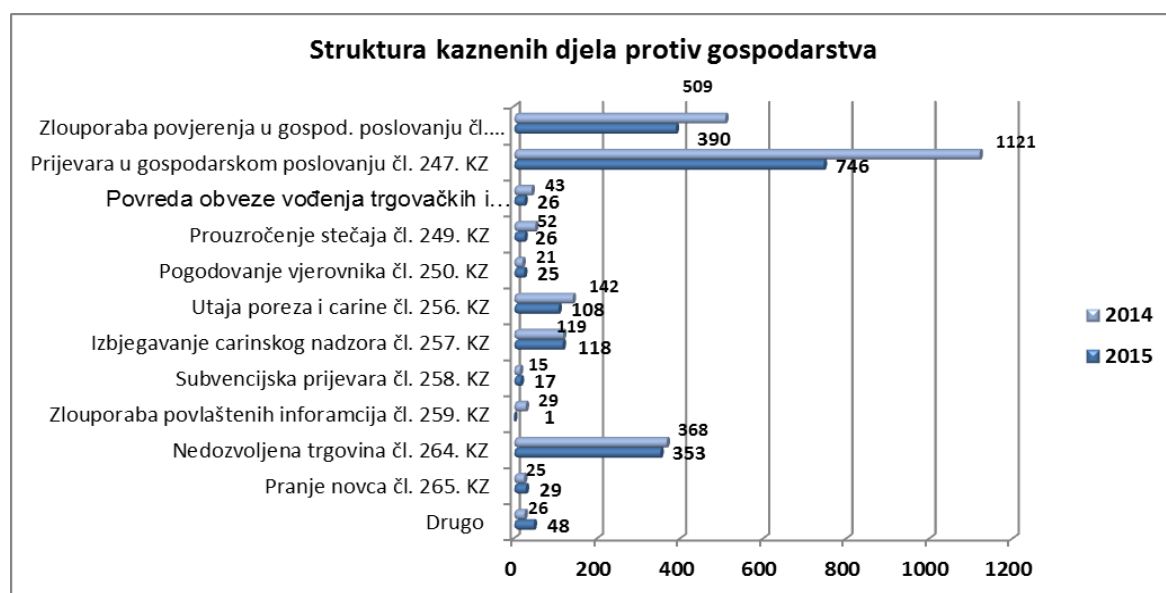
Ukoliko se broj prijava zbog ovih kaznenih djela stavi u odnos s ukupnim brojem svih prijava protiv odraslih osoba, tada ova kaznena djela sudjeluju s 7,84%, pa je evidentan porast učešća istih u odnosu na prethodno razdoblje kada su sudjelovala sa 6,8% (1.875 prijava), kao i 2013. godine, kada su sudjelovala s 5,8% (1.679 prijava).

Porast prijava u odnosu na prethodno razdoblje prisutan je kod većine kaznenih djela, pri čemu je najznačajniji za kaznena djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona (53% ili 208 prijava više), prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona (50,3% ili 375 prijava više), prouzročenja stečaja iz članka 249. Kaznenog zakona (100% ili 26 prijava više), povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz članka 248. Kaznenog zakona (65,4% ili 17 prijava više) i kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona (31% ili 34 prijave više). Zbog kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona prijavljeno je 15 osoba manje ili 4% manje u odnosu na prethodno razdoblje, dok je za ostala kaznena djela broj prijava na razini prethodnog razdoblja, s neznatnima odstupanjima.

I u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenija kaznena djela su kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona s 1.121 prijavom (44,11% svih prijava), kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona s 598 prijava (23,53%). Zatim slijede kazneno djelo nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona s 353 prijave (13,89%), kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona s 142 prijave (5,88%) i kazneno djelo izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona sa 119

prijava (4,68%) tako da se na ovih pet (5) kaznenih djela odnosi čak 91,81% svih prijava zbog kaznenih djela protiv gospodarstva.

Podaci iz donje tablice pokazuju da se struktura ovog kriminaliteta nije u bitnom izmijenila. Uočava se, međutim, kako je u izvještajnom razdoblju zbog kaznenog djela zlouporabe povlaštenih informacija iz članka 259. Kaznenog zakona, koje kazneno djelo je inače do donošenja novog Kaznenog zakona bilo propisano u Zakonu o kaznenim djelima protiv tržišta kapitala, prijavljen relativno veliki broj osoba. Naime, prijavljeno je 29 osoba dok su u prethodnom razdoblju bile prijavljene samo 2 osobe, a u 2013. 1 osoba. Razlog takvog povećanja leži u kaznenoj prijavi jedne državne agencije u kojoj je prijavljeno 26 osoba, odgovornih osoba jedne banke i više drugih osoba - vjerovnika banke, sada u stečaju, radi neovlaštenog otkrivanja informacije o stanju banke vjerovnicima, čime da bi ih naveli odnosno omogućili im razročenje depozita te druge pogodnosti u pravcu obeštećenja uloga, iako su znali da je banka nesposobna za podmirenje svojih obveza, odnosno da je uslijed velikih financijskih poteškoća nesposobnost za plaćanje vrlo izvjesna, a čime da bi državnoj agenciji prouzročile štetu. Kaznena prijava je odbačena obzirom da nakon provedenih izvida nije utvrđeno postojanje osnovane sumnje na učin prijavljenoga niti bilo kojeg drugog kaznenog djela za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti.

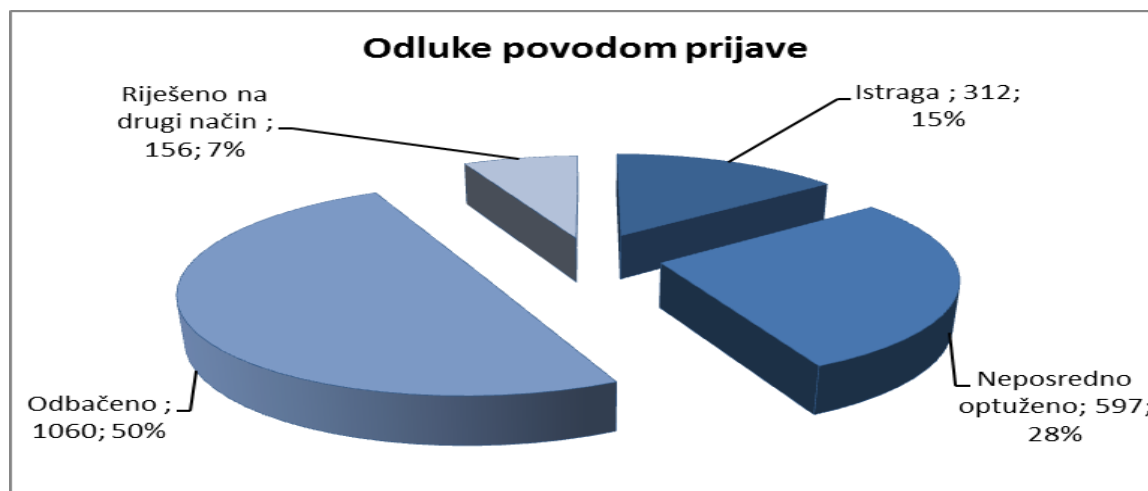

Zbog kaznenog djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona prijavljeno je 29 osoba. U prethodnom izvještajnom razdoblju bilo je podneseno 25 prijava, dok je u 2013. prijavljena samo jedna osoba, te je ukazano na novi pojavni oblik počinjenja tog kaznenog djela, kod kojeg se kao predikatno kazneno djelo javlja kazneno djelo računalne prijevare iz članka 271. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona, a koji je prisutan i u ovom izvještajnom razdoblju. Naime, Republika Hrvatska je i tijekom 2015. godine bila meta organiziranih hakerskih napada, posljedica kojih je pribavljanje neprispadne imovinske koristi, koja je potom transferirana ili trebala biti transferirana u inozemstvo. Kaznena djela su u većem broju slučajeva počinjena na način da su nepoznate osobe neovlaštenim korištenjem malicioznih računalnih programa, mijenjanjem podataka korisnika Internet - bankarstva, vršile transakcije s računa oštećenih pravnih i fizičkih osoba u korist računa prijavljenih osoba tzv. financijskih mula, koje su potom tako primljena sredstva prosljeđivala nepoznatim osobama u inozemstvo putem Western Uniona, za što su dobivala dogovorenu proviziju i na koji način su prikrili (u pravilu iz nehaja) nezakonito

podrijetlo novca. Analizom ovih predmeta utvrđeno je kako je od iznimne važnosti pravodobna reakcija Ureda za sprječavanje pranja novca i samih poslovnih banaka na detekciji sumnjivih transakcija te da je potrebno poboljšati sustave za zaštitu od neovlaštenih, hakerskih upada u račune klijenata. Ističe se kako je u pojedinim slučajevima uspješno spriječeno transferiranje pribavljene nepripadne materijalne koristi u inozemstvo, primjenom instituta privremene mjere osiguranja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom. Suradnja s Uredom za sprječavanje pranja novca je dvosmjerna, Ured dostavlja državnom odvjetništvu obavijesti o sumnjivim transakcijama, ali i državno odvjetništvo dostavlja Uredu inicijalnu informaciju o sumnjivim ili gotovinskim transakcijama, temeljenu na podacima iz pojedinog spisa zbog potrebe njihove provjere, a kako bi se pravovremeno mogle primijeniti odgovarajuće privremene mjere osiguranja. Ured dostavlja i obavijesti o transakcijama čije je provođenje obustavljeno, na vrijeme od 72 sata, sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, po kojima se pravovremeno predlažu odgovarajuće mjere sudu.

Iako je i u odnosu na neka druga kaznena djela vidljiv porast broja prijavljenih osoba, ne radi se o velikom apsolutnom broju te su navedeni podaci i dalje, po našem mišljenju, u nerazmjeru s kretanjima u gospodarstvu, velikim brojem stečajeva te u javnosti raširenom percepcijom o nezakonitostima u postupcima javne nabave, pri dodjeli sredstava s osnove državnih i drugih poticaja gospodarskim subjektima i dr. To se odnosi prije svega, na kazneno djelo prouzročenja stečaja iz članka 249. Kaznenog zakona i unatoč tome što su za to kazneno djelo u izvještajnom razdoblju podnesene 52 prijave u odnosu na 26 prijava u prethodnom razdoblju, kao i na kazneno djelo subvencijske prijave iz članka 258. Kaznenog zakona za koje je podneseno 15 prijava ili 2 prijave manje u odnosu na prethodno razdoblje. Također se odnosi i na kazneno djelo zlouporabe u postupku javne nabave iz članka 254. Kaznenog zakona zbog kojeg su u izvještajnom razdoblju podnesene 2 prijave, dok u 2014. i 2013. nije bila podnesena niti jedna prijava, kao i na kazneno djelo pogodovanja vjerovnika iz članka 250. Kaznenog zakona, kod kojeg je evidentan pad broja prijava. Za ovo kazneno djelo podnesena je 21 prijava, dok je u prethodnom razdoblju bilo podneseno 25 prijava.

Zajedno s prijavama koje su ostale u radu iz prethodnog razdoblja, u 2015. ukupno je bilo u radu 3.140 prijava po kojima je doneseno ukupno 2.125 odluka, od čega je 156 prijava riješeno spajanjem predmeta odnosno na drugi način. U usporedbi s podacima iz prethodnog razdoblja, državna odvjetništva su imala više prijava u radu, a donijeli su za 13,75% ili 257 odluka više.

Odluka nije donesena povodom 1.015 prijava (32,% od ukupnog broja svih prijava u radu). Povodom ovih prijava se provode izvidi, dokazne radnje i poduzimaju druge odgovarajuće radnje, pri čemu su samo 44 prijave ostale neriješene u državnom odvjetništvu, a sve ostale se nalaze u radu kod drugih tijela.

Struktura donesenih odluka po prijavi pokazuje kako je i dalje izrazito prisutna negativna selekcija u radu na prijavama za kaznena djela protiv gospodarstva, a donja tablica sadrži strukturu zaprimljenih prijava te odluke koje su donesene po pojedinim kaznenim djelima, s tim što su kroz optuženja iskazane ne samo neposredne optužnice već i one podignute po dovršenoj istrazi.

Naziv kaznenog djela	Prijavljen o	Odbačeno	Optuženo	Osuđujuće presude
Zloupotreba povjerenja gosp. poslovanju čl. 264. KZ	598	248	212	175
Prijevvara u gospodarskom poslovanju čl. 247. KZ	1121	604	213	202
Povreda obveze vođenja trg. i posl. knjiga čl. 248. KZ	43	10	13	24
Prouzročenje stečaja čl. 249. KZ	52	29	7	3
Pogodovanje vjerovnika čl. 250. KZ	21	6	14	16
Utaja poreza i carine čl. 256. KZ	142	45	68	68
Izbjegavanje carinskog nadzora čl. 257. KZ	119	9	104	82
Subvencijska prijevvara čl. 258. KZ	15	7	3	3
Nedozvoljena trgovina čl. 264. KZ	353	52	290	285
Pranje novca čl. 265. KZ	29	5	13	6
Drugo	48	45	4	2
Ukupno	2541	1060	941	866

Rješenja o odbačaju kaznene prijave i dalje su najzastupljenija odluka po prijavi, a u izvještajnom razdoblju je čak i nešto veće učešće odbačaja u odnosu na 2014. te u strukturi svih odluka o prijavi participiraju s gotovo 50%. Samo na kaznena djela zloupotrebe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona i kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona otpada preko 80% svih odbačaja, a kad se ovim kaznenim djelima pribroje i odbačaji za kaznena djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona i kaznena djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, proizlazi da se na ova 4 najzastupljenija kaznena djela odnosi 89,5% svih odbačenih kaznenih prijava zbog kaznenih djela protiv gospodarstva.

Razlozi ovako visoke negativne selekcije već su i ranije isticani te su i dalje prisutni. To je prije svega veliki broj kaznenih prijava zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona, koje uglavnom podnose oštećena trgovačka društva kao jedan od načina pokušaja naplate svojih potraživanja, nakon što to nisu uspjeli u odgovarajućem parničnom ili ovršnom postupku. Ove kaznene prijave se odbacuju kao neutemeljene, nakon što se provedenim izvidima ili dokaznim radnjama utvrdi da su podnositelji prijava i prijavljene osobe bile često u višegodišnjim, do tada urednim, poslovnim odnosima te da nepodmirenje obveza s osnova prodaje robe

ili drugih obavljenih usluga nije rezultat prijevarne namjere prijavljenih osoba, već posljedica objektivnih poslovnih poteškoća, recesije, višegodišnje gospodarske krize i poremećaja u gospodarskim odnosima, pa da se radi o građansko-pravnom odnosu, a ne o kaznenom djelu.

Osim toga, u odnosu na dokazivanje ovih kaznenih djela i uspješnost državnog odvjetnika u postupku, valja istaći kako je dokazivanje gospodarskih kaznenih djela izuzetno teško, jer je veći broj istih složene činjenične i pravne prirode te za kvalitetan i učinkovit rad zahtijevaju potrebna specijalizirana znanja i iz područja financija, knjigovodstva i drugih područja, zbog čega postoji potreba za kontinuiranom edukacijom državnih odvjetnika koji rade na ovim predmetima. Teškoće u dokazivanju dodatno su često uzrokovane i nedostatkom poslovne dokumentacije, bilo iz razloga što je ista uništena od strane odgovornih osoba trgovačkih društava ili što se radi, još uvijek u ne malom broju slučajeva, o kaznenim djelima koja bi bila počinjena u znatno ranijem razdoblju u odnosu na vrijeme podnošenja kaznene prijave pa je protekao zakonski rok čuvanja iste. Kod zaprimanja kaznenih prijava zbog poreznih kaznenih djela dostavlja se rješenje odnosno zapisnik o provedenom poreznom nadzoru koji se često temelji na procjeni Porezne uprave, a ne dostavlja se relevantna poslovna dokumentacija trgovačkih društava u prilogu istih. Bez originalne dokumentacije o poslovanju pravne osobe kao vjerodostojnih isprava za provođenje financijsko-knjigovodstvenih vještačenja ne može se utvrditi niti njihovo stvarno dugovanje i druge odgovarajuće činjenice značajne za dokazivanje kaznenih djela, pa je nužno dodatno tražiti istu od podnositelja ili je pokušati pribaviti na drugi odgovarajući način. Navedeno se sve odražava na duljinu trajanja izvida te na mogućnost provođenja, rezultat i trajanje knjigovodstveno-financijskih vještačenja, koja je kod većine ovih kaznenih djela potrebno provoditi. Stoga kazneni progon za ova kaznena djela u velikoj mjeri ovisi o visokoj stručnosti, predanosti, efikasnosti i suradnji tijela otkrivanja i tijela financijskog nadzora s državnim odvjetništvima.

Tome treba dodati i činjenicu da još uvijek postoje pravni problemi odnosno neujednačenost sudske prakse po pitanju postojanja pravnog kontinuiteta odnosno primjene blažeg zakona, kada su posrijedi kaznena djela koja su počinjena prije 2013. odnosno prije stupanja na snagu novog Kaznenog zakona. Ovo prije svega vezano za novo kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona (KZ/11), koje kao ključno gospodarsko kazneno djelo inkriminira kriminalitet upravljačkih struktura - menadžmenta u trgovačkim društvima s obilježjem prouzročenja štete na imovini koja im je povjerena i koju su dužni štiti, i više različitih kaznenih djela iz Kaznenog zakona (KZ/97), koja su u osnovi sadržavala ovakvu i sličnu inkriminaciju, a posebno kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz članka 292. KZ/97. Svi ovi razlozi, u konačnosti se odražavaju i na lošiju uspješnost u pokrenutim postupcima za ova kaznena djela.

Za uspješan kazneni progon za ova kaznena djela, u prijavljivanju i osiguranju dokaza, nužan je zajednički rad pojedinih tijela u sastavu Ministarstva financija i policije. Kako bi se osigurali dokazi za kazneni postupak te osiguralo oduzimanje imovinske koristi odnosno naknade štete počinjene kaznenim djelima, tijelo otkrivanja i druga tijela dužna su odmah po saznanju o mogućem počinjenju kaznenih djela poduzimati potrebne mjere.

Neophodno je, također, da oštećenici pravovremenim podnošenjem prijava usmjeravaju i omogućuju rad tijela otkrivanja i drugih tijela koja se bave nadzorom poslovanja na nezakovitosti i na manipulativna raspolaganja imovinom trgovačkih

društava, kako bi se na vrijeme osigurali potrebni dokazi. Uočava se, međutim, za ova kaznena djela zakašnjela reakcija vjerovnika koji podnose prijave najčešće tek nakon višegodišnjeg bezuspješnog pokušaja naplate svojih potraživanja, često nakon što je nad pravnom osobom otvoren stečaj odnosno nakon završetka stečajnog postupka u kojem se nisu uspjeli naplatiti. Kako se u pravilu prije pokretanja stečaja "izvlači" imovina društva i prestaje s redovnim poslovanjem, to najčešće za posljedicu ima nemogućnost naplate potraživanja vjerovnika, kako oštećenih trgovačkih društava tako radnika i države, što bi se pravovremenim postupanjem pojedinih tijela odmah po saznanju za prezaduženost i nesposobnost za plaćanje, moglo spriječiti i onemogućiti daljnje zlouporabe.

Struktura odluka donesenih po prijavama izmijenjena je samo utoliko što je porastao broj odbačaja, a s druge strane smanjeno je učešće istraga i neposrednih optužnica, uključujući i optužnice s kaznenim nalogom. Razlozi velikog broja odbačaja ovih kaznenih prijava su već prethodno navedeni. Pri tome treba kazati da se kao podnositelji kaznenih prijava zbog kaznenih djela iz članka 247. i članka 246. Kaznenog zakona, na koja se odnosi najveći broj rješenja o odbačaju, u značajno većem omjeru pojavljuju oštećena trgovačka društva i dr. u odnosu na broj prijava koje je podnijela policija, te se visoki postotak učešća odbačaja kaznenih prijava za ova kaznena djela odnosi u najvećem dijelu upravo na kaznene prijave koje su podnijela oštećena trgovačka društva.

Najveći broj neposrednih optužnica i optužnica s kaznenim nalogom je podignut zbog kaznenih djela nedopuštene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona i kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona, a zatim zbog kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona i kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, pa se na ova kaznena djela odnosi 80% svih neposrednih optuženja.

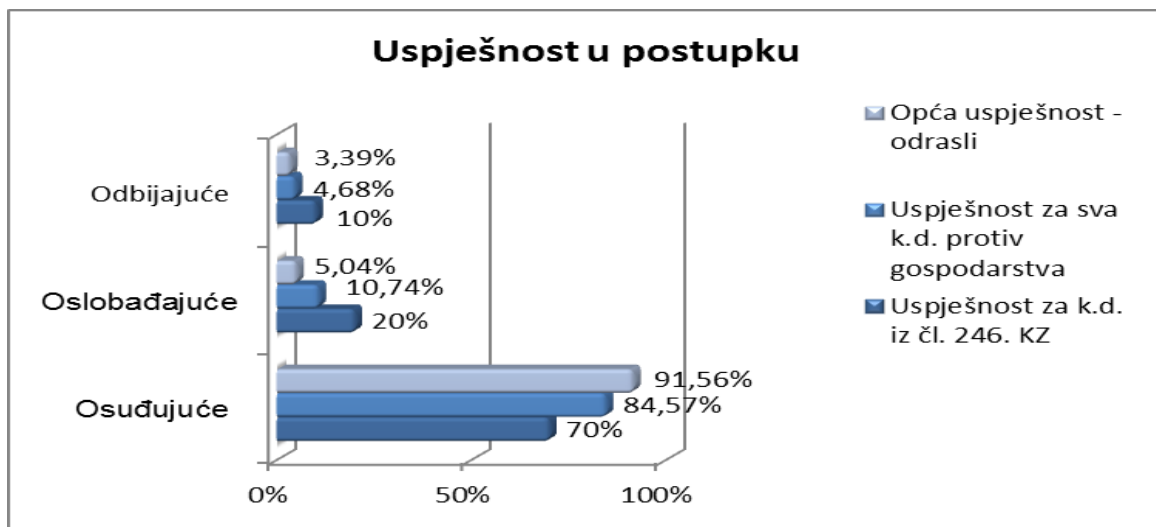
U izvještajnom razdoblju doneseno je 312 rješenja o provođenju istrage ili 15% svih odluka po prijavama. Najveći broj rješenja o provođenju istrage donesen je zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju i kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju, ukupno 80% svih istraga, što je i za očekivati obzirom na složenost ovih kaznenih djela i zapriječene kazne.

Po dovršenim istragama doneseno je 416 odluka, od kojih 344 optužnice ili 82,7% odluka, dok je istraga obustavljena ili prekinuta u odnosu na 60 osoba ili 14,4%, od čega samo jedna po rješenju suda, a sve druge po državnom odvjetniku. Ovi podaci, u usporedbi s podacima iz prethodnih razdoblja kada je učešće optuženja nakon istrage bilo manje, a učešće obustava istrage veće, upućuje na zaključak o kvalitetnijem radu u prethodnom postupku te kritičnoj i pravilnoj prosudbi osnovanosti kaznenih prijava.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je u radu 290 istraga, a u odnosu na samo 2 koje su dovršene nije donesena odluka.

Sudovi su donijeli 61 presudu manje u odnosu na prethodno razdoblje. Od ukupno 1.024 presude, 866 presuda ili 84,6% je osuđujućih, 110 presuda ili 10,7% oslobađajućih, a odbijajućih 48 presuda ili 4,7% svih presuda. Uspješnost u postupku za gospodarska kaznena djela veća je u odnosu na prethodno razdoblje, no i dalje lošija od opće uspješnosti u postupcima protiv svih odraslih osoba, a podaci za pojedina kaznena djela, posebno za kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka

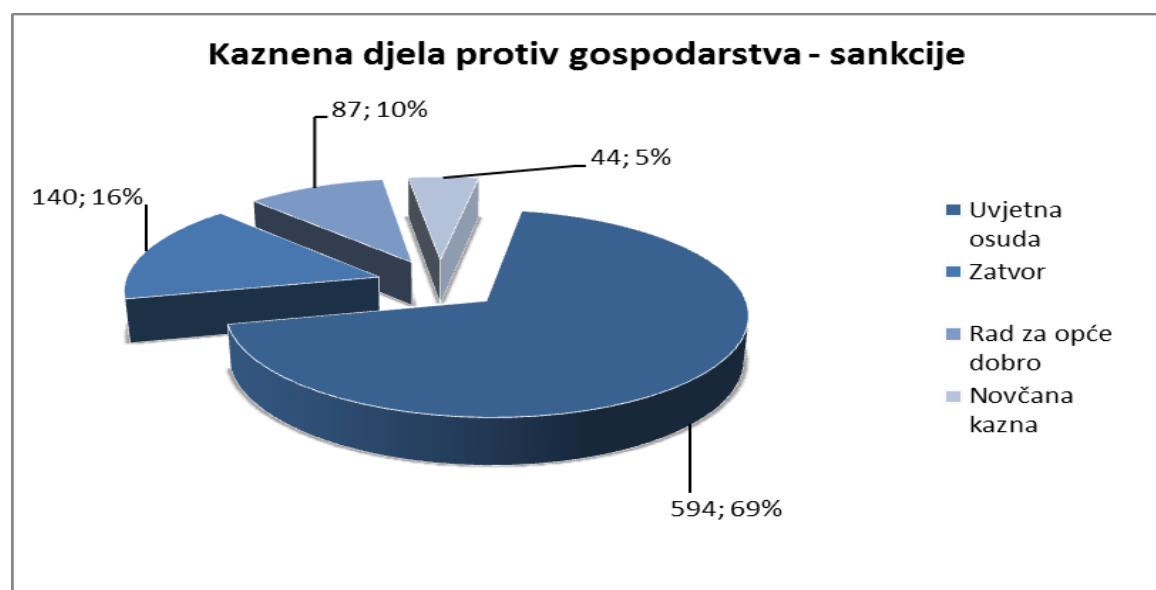
246. Kaznenog zakona još su nepovoljniji, na što je već prethodno ukazano, kao i na razloge za navedeno.

Od 866 osuđujućih presuda, 42 presude su donesene na temelju sporazuma stranaka. Državni odvjetnici ističu kao razlog malom broju ovakvih presuda kako okrivljenici nisu zainteresirani za sklapanje nagodbi, jer u postupku pred sudom očekuju blažu sankciju od one koju predlaže državni odvjetnik, a u pravilu nisu ni spremni na vraćanje pribavljene imovinske koristi ili naknadu štete, na čemu državni odvjetnici zaključujući sporazum inzistiraju.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostala je 2.141 optužena osoba bez donesene presude, što je na razini prošlog izvještajnog razdoblja, od čega najveći broj zbog kaznenih djela iz članka 246. i članka 247. Kaznenog zakona.

Struktura kaznenih sankcija nije bitno izmijenjena, osim što je izrečeno nešto manje kazni zatvora, a više novčanih kazni i rada za opće dobro, dok je učešće uvjetne osude identično onom iz prethodnog razdoblja.

Smanjenje broja kazni zatvora, kojih je izrečeno 140 ili 16% svih sankcija, posljedica je manje donesenih presuda zbog kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz čl. 246. i prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona, na koja inače otpada najveći dio izrečenih kazni zatvora.

Od 113 osoba osuđenih za gospodarska kaznena djela oduzeta je imovinska korist u ukupnom iznosu od 73.292.372,80 kuna, što predstavlja 45,7% oduzete imovinske koristi od svih odraslih osoba. Također je i od 7 pravnih osoba oduzet iznos od 4.604.705,88 kuna imovinske koristi pribavljene kaznenim djelima. Međutim, podaci o visini oduzete imovinske koristi nisu realan pokazatelj ukupno pribavljene imovinske koristi i pričinjene štete ovim kaznenim djelima. Naime, oštećenici u pravilu u postupku postavljaju imovinskopravni zahtjev koji ima prednost pred oduzimanjem imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Osim toga, kod ovih kaznenih djela imovinska korist se često pribavlja za pravne osobe, koje u trenutku donošenja presude nemaju više nikakve imovine, pa istu nije moguće naplatiti ni kroz ovrhu ili su u međuvremenu prestale postojati, bez pravnog slijednika, u kojem slučaju se ne može oduzeti imovinska korist. U svim predmetima, ukoliko je kaznenim djelom pričinjena šteta za Državni proračun, državno odvjetništvo postavlja imovinsko-pravni zahtjev, kojeg sud u pravilu i dosuđuje. U cilju što efikasnije primjene instituta oduzimanja imovinske koristi, potrebno je što prije stvoriti uvjete za stvarno funkcioniranje odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

U izvještajnom razdoblju podneseno je ukupno 278 žalbi protiv donesenih presuda, dok su sudovi povodom žalbi donijeli 236 odluka, pri čemu je usvojeno 38% žalbi.

3.1.2.2.14. Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka

U 2015. za kaznena djela kibernetičkog kriminaliteta nastavljen je očekivani trend povećanja broja kaznenih djela protiv poznatih počinitelja kaznenih djela, tako da su prijavljene 204 osobe (2014. prijavljena je 131 osoba), što je 64% više nego prethodne godine.

Većina kaznenih djela odnose se na kaznena djela računalnih prijevара iz članka 271. Kaznenog zakona, i to 88,7%.

Sudovi su donijeli 104 presude što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu (92) od 11%, od čega je 100 osuđujućih presuda, time da je za računalne prijevare osuđeno 17 počinitelja na kaznu zatvora, uz oduzimanje imovinske koristi, što je također porast u odnosu na prethodno razdoblje, kada je izrečeno 10 zatvorskih kazni.

3.1.2.2.15. Kaznena djela krivotvorenja

U 2015. za kaznena djela krivotvorenja podneseno je 1.776 prijava, što predstavlja nešto veći broj prijava u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja, s time da je od 2011. došlo do pada broja prijavljenih osoba za navedena kaznena djela u odnosu na ranija izvještajna razdoblja.

Kao i do sada, najbrojnije je zastupljeno kazneno djelo krivotvorenja isprave iz članka 278. Kaznenog zakona, za koje kazneno djelo je prijavljeno 1.388 osoba. Kao i ranijih godina slijedi kazneno djelo krivotvorenja službene i poslovne isprave iz članka 279. Kaznenog zakona, za koje je djelo prijavljeno 211 osoba, a za kazneno djelo ovjeravanja neistinitog sadržaja iz članka 281. Kaznenog zakona prijavljene su 64 osobe, dok ostali oblici izvršenja participiraju u znatno manjem obimu.

Ukupno je podignut 991 optužni akt, što je otprilike na razini prošlogodišnjeg broja.

Za sva kaznena djela krivotvorenja donesene su ukupno 1.062 presude, od čega 997 osuđujućih presuda, odnosno 93,9%, 11 osoba je presuđeno po sporazumu stranaka što čini 1% ukupnih presuda, a predstavlja također osuđujuće presude, oslobađajućih je presuda bilo za 37 osoba, odnosno 3,5%, a za 11 osoba ili 1% donijete su odbijajuće presude.

U odnosu na 997 osuđujućih presuda na kaznu zatvora osuđeno je 39 osoba. Kao i ranijih godina, izuzetno je visok udio uvjetnih osuda, koje su izrečene u odnosu na 903 osobe, rad za opće dobro izrečen je u odnosu na 53 osobe, a 5 je osoba osuđeno na novčanu kaznu.

Podneseno je 77 žalbi, i to 30 zbog kazne, a 47 iz drugih razloga, odnosno zbog kazne i drugih razloga. Sudovi su uvažili 33 žalbe, a odbili 50 žalbi od toga 23 zbog kazne.

3.1.2.2.16. Kaznena djela protiv intelektualnog vlasništva

Tijekom 2014. za kaznena djela protiv intelektualnog vlasništva zaprimljene su 63 kaznene prijave, od čega je zaprimljeno 50 kaznenih prijava protiv fizičkih osoba i 13 protiv pravnih osoba.

Sudovi su donijeli 19 presuda, od čega 15 osuđujućih presuda i jednu presudu po sporazumu stranaka, također osuđujuću.

Manjem broju zaprimljenih kaznenih prijava doprinosi činjenica da je stupanjem na snagu Kaznenog zakona (KZ/11) za ostvarenje obilježja kaznenog djela potrebno ostvarenje imovinske koristi ili nastanak štete u iznosu od 60.000,00 kuna.

3.1.2.2.17. Kaznena djela protiv službene dužnosti

U ukupnom broju svih prijavljenih fizičkih osoba u ovom izvještajnom razdoblju, kojih je 36.896, za kaznena djela protiv službene dužnosti prijavljeno je 1.615 (4,73%) osoba. Od novozaprimljenih prijava protiv pravnih osoba, kojih je u izvještajnom razdoblju ukupno 1.331, za kaznena djela protiv službene dužnosti prijavljena je ukupno 81 pravna osoba (6,09%). Nastavno se iznose podaci vezani uz fizičke osobe kao počinitelje kaznenih djela protiv službene dužnosti, budući je kriminalitet pravnih osoba posebno obrađen u poglavlju Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

Počinitelji kaznenih djela protiv službene dužnosti, imajući u vidu zakonska obilježja tih djela, odrasle su osobe, pa se u daljnjim izlaganjima i analizama ove oblasti kriminaliteta kao mjerodavni pokazatelji iskazuju podaci vezani uz poznate odrasle počinitelje.

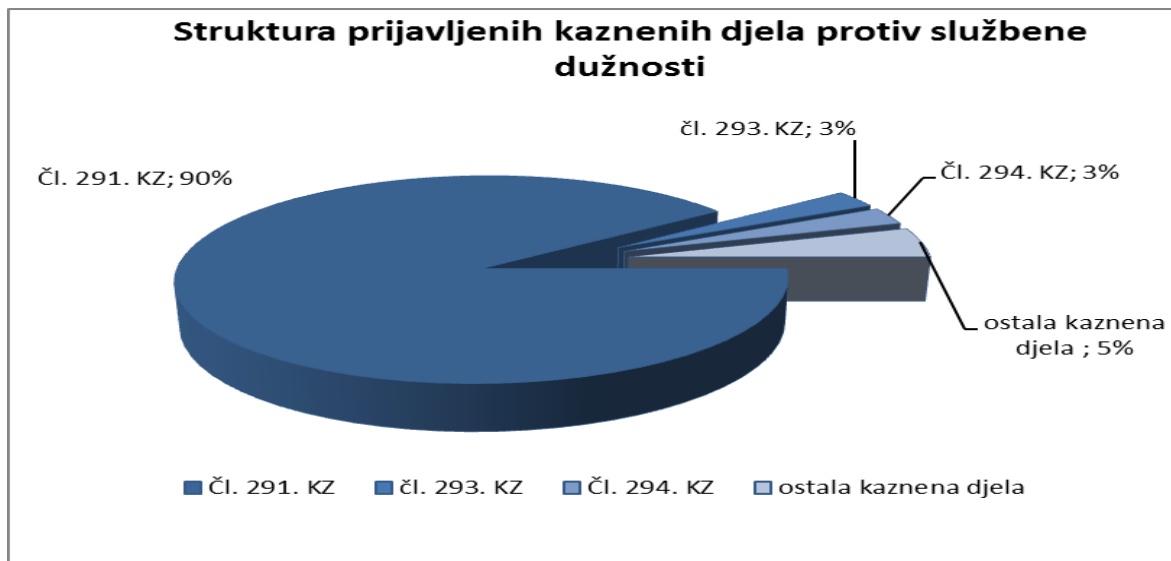
U izvještajnom razdoblju kaznena djela protiv službene dužnosti u strukturi kriminaliteta odraslih osoba sudjeluju s 5% te bilježe porast od 1,3% u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje kada je taj udio iznosio 3,7%.

	2013.	2014.	2015.
Novoevidentirane prijave iz Glave XXVIII. KZ	1493	1009	1615
Ukupno novoevidentiranih prijava	28979	27488	32394
Postotni udio	5,2%	3,7%	5%

Novoevidentiranih prijava je 1.615 te one bilježe porast od 60,1% u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje kada ih je bilo 1.009. Razlozi porasta broja prijava u ovoj oblasti kriminaliteta dvojaki su. S jedne strane, razlog je činjenica da prijavitelji za veći broj kaznenih djela iz ranije važećeg Kaznenog zakona (KZ/97 - kaznena djela iz članka 337. stavaka 1., 2. i 3., članka 346., članka 350., članka 112. i članka 289.) pravni kontinuitet nalaze u novom Kaznenom zakonu (KZ/11), pravno kvalificirajući sva ta kaznena djela (koja su ranije bila pozicionirana u različitim glavama KZ/97) kao kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona (KZ/11). Dijelom je razlog iskazanog povećanja prijava prijenos određenog broja podnesaka, s inicijalno šturim i za postupanje te kvalifikaciju i upis u upisnik kaznenih prijava nedovoljnim podacima, no ipak s naznakama mogućih nezakonitosti, iz upisnika raznih predmeta u upisnik kaznenih prijava, a nakon što su traženi te provedeni izvidi i prikupljene obavijesti dostatne za ocjenu osnovanosti prijavljenih sumnji na učin kaznenih djela, odnosno nakon što su prikupljene obavijesti dostatne za donošenje odluke. Unatoč porasta broja prijava od 60,1%, riješene novozaprimljene prijave te prijave ostale u radu iz prethodnog izvještajnog razdoblja pokazuju da je dinamika rješavanja prijava i nadalje visoka, jer opća riješenost svih prijava iznosi 84,32%. Unatoč iskazanog porasta broja prijava u izvještajnom razdoblju, zadržavanje visoke razine opće riješenosti svih prijava pokazatelj je pojačanog rada državnog odvjetništva.

Prema strukturi kaznenih djela protiv službene dužnosti nema odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, pa tako i nadalje najzastupljenija kaznena djela iz ove oblasti kriminaliteta predstavljaju kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona, zatim slijede kaznena djela primanje mita iz članka 293. i kaznena djela davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona te ostala kaznena djela.

Struktura prijavljenih djela protiv službene dužnosti

Uz novoevidentirane prijavljene osobe, u radu je iz prošloga izvještajnog razdoblja ostalo 146 prijavljenih osoba, odnosno u radu je u izvještajnom razdoblju bila ukupno 1.761 prijavljena osoba za kaznena djela protiv službene dužnosti, a odluka povodom prijave uslijedila je u odnosu na 1.485 osoba.

Odluke povodom prijave u radu

Odbačaji	1.080	73%
Istrage	246	17%
Neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom	53	4%
Na drugi način	103	7%
Ukupno riješeno prijave	1.485	100%

U strukturi odluka donesenih povodom prijave najzastupljeniju odluku predstavljaju rješenja o odbačaju kaznenih prijave, na koji način je riješeno 73% prijavljenih osoba. Osnovni razlog visokog učešća negativnih odluka povodom prijave nalazi se u činjenici nekritičkog podnošenja prijave od strane podnositelja, mahom fizičkih, ali i pravnih osoba, nezadovoljnih odlukama tijela s javnim ovlastima, ili nezadovoljnih i nesklonih prihvaćanju konačnih pravomoćnih odluka koje u svom radu donose službene osobe, pri čemu se nezadovoljstvo takvim odlukama, uz proizvoljno tumačenje zakonskih odredbi, uobličava u kaznene prijave. Takve kaznene prijave u pravilu se podnose protiv više osoba, a ne zasnivaju se na podacima koji bi u konačnici osnovano ukazivali na stvarno počinjeno kazneno djelo. Pritom je državno odvjetništvo često samo jedna u nizu institucija kojima se takvi podnositelji obraćaju te je čest slučaj da istovremeno identične prijave, a uz njih i podneske s iskazom nezadovoljstva donesenim odlukama, podnose i putem saborskih odbora, Ureda Predsjednice Republike Hrvatske i dr. Takve su prijave predmetom provjera, a nakon provedenih izvida većina ih je odbačena, zbog nepostojanja osnovane sumnje da bi prijavljene osobe počinile prijavljena kaznena djela, a niti kakvo drugo kazneno djelo za koje se progon poduzima

po službenoj dužnosti. Potrebno je dodatno naglasiti da se dio odbačenih kaznenih prijava pogrešno od strane prijavitelja označava kao kazneno djelo iz članka 291. Kaznenog zakona, pa se tako označavaju i pri donošenju rješenja o odbačaju kaznenih prijava, da bi se prijavitelju ostavila mogućnost preuzimanja progona upravo za to djelo, iako bi prema stvarnom sadržaju prijave bilo ispravnije kazneno djelo kvalificirati kao zlouporabu povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona, a koje kazneno djelo nije sadržano u glavi kaznenih djela protiv službene dužnosti. Navedeni razlozi u najvećoj mjeri utječu na visok postotak odbačaja u odlukama donesenim po prijavama.

U izvještajnom razdoblju istraga se vodila protiv 643 osobe, pri čemu je u odnosu na 416 osoba (64,69%) istraga dovršena, a ostala je u tijeku protiv 227 osoba (35,3%). Od 416 osoba u odnosu na koje je istraga dovršena, odluka je uslijedila u odnosu na 400 osoba (96,2%), dok je samo 16 osoba (3,8%) ostalo bez odluke na kraju izvještajnog razdoblja.

Broj vođenih istraga u izvještajnom razdoblju iskazuje pad u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje kada je istraga vođena protiv 976 osoba. Međutim, važno je naglasiti da je to očekivani podatak, kao i objektivni odraz stanja koje je uslijedilo nakon što su u prethodnom izvještajnom razdoblju visokom broju vođenih istraga znatno doprinijeli predmeti koji su, nakon višegodišnjih istraga koje su vođene od strane istražnih sudaca (sada sudaca istrage) županijskih sudova, kao nedovršene sudske istrage dostavljene državnim odvjetništvima. Naime, nakon što je Kazneni odjel Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeo pravno shvaćanje Su-4k-24/14-37 od 30. svibnja 2014., prema kojem se postupci započeti prema odredbama Zakona o kaznenom postupku (ZKP/97) nastavljaaju po odredbama Zakona o kaznenom postupku (ZKP/08) te istragu sada vodi državno odvjetništvo, velik broj istraga je sa sudova proslijeđen državnim odvjetništvima na postupanje. Navedeno je rezultiralo bitnim porastom broja istraga u prethodnom izvještajnom razdoblju, no predmeti tako zaprimljenih „starih sudskih“ istraga riješeni su po državnom odvjetništvu. Zbog te činjenice prethodno izvještajno razdoblje bilo je specifično po porastu istraga, što je ujedno razlogom zbog kojeg broj vođenih istraga u izvještajnoj godini nije osnovano komparirati s brojem istraga prethodnog izvještajnog razdoblja, jer takve usporedbe ne predstavljaju relevantan podatak za zaključivanje o objektivnom padu broja istraga u ovom izvještajnom razdoblju.

Zastupljenost odluka po dovršenoj istrazi

Obustava i prekid po nalogu državnog odvjetnika	74	18,5%
Optužnice	320	80%
Na drugi način	6	1,5%
Ukupno	400	100%

U odnosu na ukupno 400 osoba, nakon dovršene istrage, uslijedila je odluka na način da je u 80% uslijedilo podizanje optužnice, istraga je obustavljena ili prekinuta po nalogu državnog odvjetništva u 18,5%, a na drugi način istraga je riješena u 1,5%.

Kada se analiziraju optuženja u izvještajnom razdoblju, bilo da se radi o neposrednim optuženjima, bilo o optuženjima nakon istrage, razvidno je da su iz ove oblasti kriminaliteta u izvještajnom razdoblju ukupno optužene 373 osobe, od čega 85,79% nakon vođenja istrage.

Struktura optuženja

Optuženo nakon istrage	320	85,79%
Neposredna optuženja	38	10,18%
Optuženja s kaznenim nalogom	15	4,02%
Ukupno	373	100%

Prethodni podaci potvrđuju da je najveći broj osoba optužen nakon vođene istrage, dok neposredna optuženja sudjeluju s malim postotnim udjelom od ukupno 14% (neposredna optuženja i optuženja s kaznenim nalogom), što je rezultat Novele Zakona o kaznenom postupku iz 2008., prema kojoj se istraga vodi za sva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od 5 godina, a u takva kaznena djela spada većina kaznenih djela iz ove glave Kaznenog zakona.

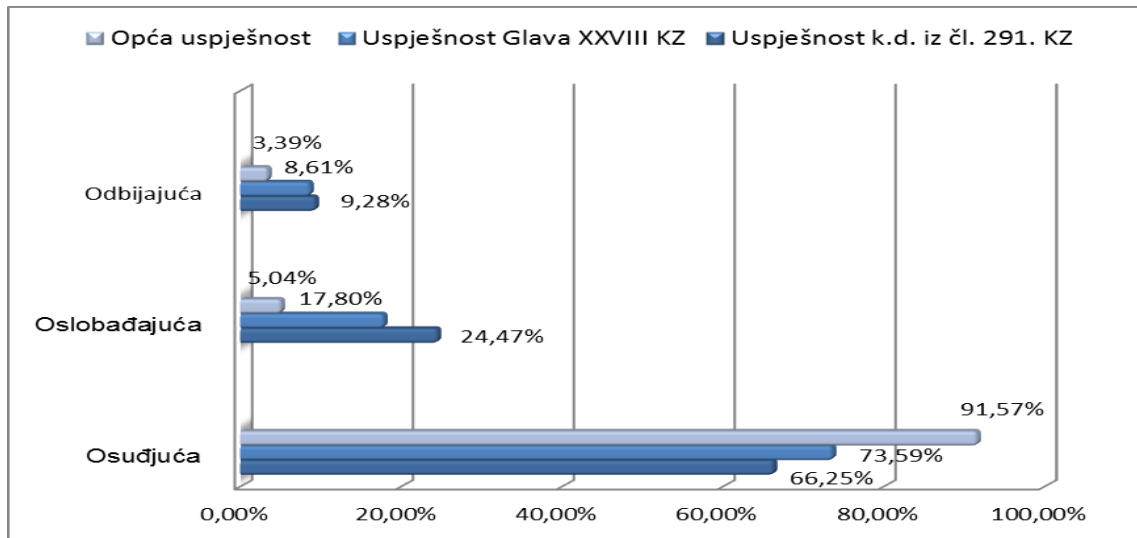
U izvještajnom razdoblju sudovi su donijeli ukupno 337 presuda čija je struktura prikazana u donjoj tablici.

Osuđujuće po sporazumu stranaka	125	37,09%
Osuđujuće	123	36,49%
Oslobađajuće	60	17,80%
Odbijajuće	29	8,60%
Ukupno	337	100,00%

Donesenih 337 presuda u izvještajnom razdoblju predstavlja znatan pad u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje kada su sudovi donijeli 558 presuda. U ukupnom broju donesenih presuda, osuđujuće presude čine 73,59%, oslobađajućih presuda je 17,8%, a odbijajućih presuda 8,6%. Ukupan broj osuđujućih presuda uključuje i presude po sporazumu stranaka (okrivljenika i državnog odvjetnika) te navedene presude predstavljaju 50,4% ukupnog broja osuđujućih presuda. Bez tog instituta (presuda po sporazumu stranaka) sudovi su donijeli 212 presuda. Podatak iz kojeg slijedi da je 37,09% ukupnog broja svih donesenih presuda, odnosno 50,4% osuđujućih presuda doneseno po sporazumu stranaka (okrivljenika i državnog odvjetnika) potvrđuje su opravdane primjene instituta sporazumijevanja kada za to postoje zakonski uvjeti, čime izostaju dugotrajna suđenja te se istovremeno u primjerenim rokovima ostvaruje svrha kažnjavanja i u znatnoj mjeri utječe na smanjenje troškova postupka.

Budući su počinjenja kaznenih djela protiv službene dužnosti moguća raznim modalitetima, nizom raznih protupravnih radnji koje su često međusobno povezane, a istovremeno prikrivene, to u dokaznom smislu ta kaznena djela predstavljaju najsloženija kaznena djela, a dokaznim materijalom često i najobimnija kaznena djela, pa je uspješnost u postupku nešto niža kod ovih kaznenih djela u odnosu na opću uspješnost u postupku. Ovo se posebice odnosi na kazneno djelo iz članka 291. Kaznenog zakona.

Uspješnost u postupku

Državna odvjetništva su na sve oslobođajuće presude podnijela žalbe.

Kaznena politika sudova je po ocjeni državnog odvjetništva preblaga. Naime, u odnosu na 123 osuđujuće presude, u koje se ne ubrajaju osuđujuće presude po sporazumu stranaka (okrivljenika i državnog odvjetnika) gdje je državno odvjetništvo sporazumno dogovorilo sankcije, uloženo je 57 žalbi koje se odnose na kaznu ili kaznu i druge razloge, iz kojeg podatka slijedi da su po stavu državnog odvjetništva preblage kazne izrečene u odnosu na 46,3% osuđujućih presuda.

Kada su počinitelji kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona službene osobe, kao i za kaznena djela primanja mita iz članka 293., davanja mita iz članka 294. i drugih djela iz ove glave Kaznenog zakona koja po članku 21. Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog spadaju u nadležnost Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, upućujemo na podatke i analizu ovog izvješća u poglavlju Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

U skladu s temeljnim načelom Kaznenog zakona da nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, kod kaznenih djela počinjenih s ciljem pribavljanja imovinske koristi istu je nužno oduzeti kada su za to ispunjene zakonske pretpostavke. Velik broj kaznenih djela upravo iz ove glave Kaznenog zakona kao bitno obilježje djela predviđa pribavljanje protupravne imovinske koristi, pa se uz kaznena djela protiv službene dužnosti veže i velik udio oduzete imovinske koristi.

Tako su u izvještajnom razdoblju izrečene 24 sigurnosne mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, a imovinska korist oduzeta je u iznosu od 68.829.273,00 kuna što je za 19.854.018,70 kuna više u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Kako bi se osiguralo da se imovinska korist u sudskom postupku oduzme, državno odvjetništvo osigurava „zamrzavanje“ imovine osumnjičenika i s njim povezanih osoba, zbog čega se posebna pozornost posvećuje provođenju financijskih istraga, s kojima se počinje u najranijim fazama izvida. U tu svrhu osnovani su i posebni Odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, pa i ovdje opetovano ističemo nužnost što žurnijih stvaranja uvjeta za njihovo stvarno i efikasno djelovanje. Sudovima se predlaže zamrzavanje dijela imovine koji je dovoljan da se osigura oduzimanje protupravno

stečene imovinske koristi, a ukoliko primjenom zakonskih odredbi postoji mogućnost proširenog oduzimanja imovinske koristi, sudovima se predlaže zamrzavanje cijele imovine osumnjičenika ili imovine prenesene na povezane osobe.

Za uspješnost rada u najsloženijim predmetima iz ove glave Kaznenog zakona, kao i kaznenih djela protiv gospodarstva, potreban je stručan, predan i temeljit rad. Uz educiranog, stručnog i predanog državnog odvjetnika nužan je angažman ostalih sudionika, posebice policijskih djelatnika, djelatnika porezne uprave, a po potrebi i drugih tijela koje je nužno angažirati i uključiti u rad na predmetu od početnih radnji istraživanja kaznenog djela, uz zahtjev da se temeljito prikupe i obrade dokazi, jer jedino multidisciplinarni i temeljit rad omogućuje uspješno prikupljanje relevantnih dokaza, nastavno vođenje učinkovite istrage od strane državnog odvjetnika, kvalitetnu odluku državnog odvjetnika, a kod podizanja optužnice u konačnici povećava uspjeh krajnje zadaće državnog odvjetnika, tj. ishoda osude počinitelja za počinjeno kazneno djelo.

3.1.2.2.17.1. Primjena Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije

Nakon donošenja Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije omogućeno je postupanje u situacijama u kojima postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo na koje je moguće primijeniti Zakon.

Odmah po stupanju na snagu predmetnog Zakona, državna odvjetništva su u većem broju predmeta poduzela potrebne radnje s ciljem da se osigura puna primjena navedenog Zakona. Cilj postupanja državnog odvjetništva je dodatnim aktivnostima nastojati provjeriti i prikupiti podatke o slučajevima na koje je moguća primjena Zakona. Taj rad je složen te zahtijeva angažman ne samo državnog odvjetništva već i drugih tijela (policija, porezna uprava, Ured za sprečavanje pranja novca, državni ured za reviziju i dr.) bez čijeg uključivanja nije moguće opravdano očekivati prikupljanje kvalitetnih podataka i dokaza za uspješno procesuiranje ovih kaznenih djela, posebice kada se ima u vidu da u radu na ovakvim predmetima postoje značajne poteškoće koje se ogledaju u nedostupnosti relevantne financijske i druge dokumentacije, koja često nije cjelovito dostupna ili više nije uopće raspoloživa zbog proteka rokova za njeno čuvanje, a protok vremena značajan je otežavajući čimbenik sa znatnim negativnim učincima i na kvalitetu iskazivanja svjedoka, sada već osoba, u pravilu starije životne dobi, koje često nisu u mogućnosti, zbog životne dobi i proteka vremena, okolnosno i vjerodostojno rekonstruirati prošla zbivanja i iskazivati o relevantnim okolnostima.

Tijekom izvještajnog razdoblja u raznim fazama postupka bilo je predmeta protiv ukupno 84 osobe. Od toga protiv 47 osoba postupak je u fazi podignute optužnice iz ranijeg razdoblja ili su u tijeku rasprave, a bez donesene prvostupanjske presude. Protiv dvije osobe uslijedilo je donošenje prvostupanjske presude u izvještajnom razdoblju. Dio presuda donesenih u proteklom izvještajnom razdoblju radi žalbe je strankama dostavljen tijekom 2015. te je uslijedilo podnošenje žalbi u izvještajnom razdoblju u predmetima protiv ukupno 7 osoba. Protiv 6 osoba u izvještajnom je razdoblju u tijeku bila istraga. U žalbenom postupku povodom žalbi izjavljenih u ranijim periodima, a bez donesenih odluka po žalbama, nalazilo se, u izvještajnom razdoblju, predmeta protiv ukupno 17 osoba. Doneseno je odluka po žalbama u odnosu na ukupno 6 osoba, pri čemu je u odnosu na 3 osobe, nakon odbijanja žalbe državnog odvjetnika, postupak pravomoćno okončan

oslobađajućim presudama, dok je u odnosu na 3 osobe, osuđujuća prvostupanjska presuda ukinuta i predmet vraćen na ponovno suđenje.

Iz navedenih podataka zaključuje se da su, zbog prethodno obrazloženih razloga (nepostojanje sačuvane dokumentacije i njena nedostupnost, necjelovitost dokumentacije, objektivne poteškoće u postupcima u odnosu na svjedoke te vjerodostojnost iskaza svjedoka zbog znatnog protoka vremena i, u pravilu, starije životne dobi svjedoka), pokazatelji o uspješnosti postupaka do sada pokrenutih za kaznena djela na koja je moguća primjena Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije takvi da, zasada, još uvijek nema značajnijeg broja pravomoćnih presuda za ova kaznena djela. No, državno odvjetništvo kontinuirano radi i prikuplja podatke od značaja za rad na predmetima ove vrste kriminaliteta te u slučaju relevantnog stupnja sumnje u učin kaznenih djela pokreće odgovarajuće postupke.

3.1.2.2.18. Kaznena djela protiv pravosuđa

Grupni zaštitni objekt ovih kaznenih djela je pravosuđe kao ukupnost odnosa u okvirima sudbene vlasti, kao i državnih tijela koje sudjeluju u postupcima pred sudovima. Ovim se djelima ugrožava djelatnost pravosuđa u onim njenim aspektima koji jamče zakonitost u postupanju. Pojedina kaznena djela iz ove glave proširena su izvan područja pravosuđa, u područje djelovanja državne uprave. Stupanjem na snagu novog Kaznenog zakona 1. siječnja 2013. proširila se kaznenopravna zaštita i na postupke pred međunarodnim sudbenim tijelima, tako da je grupni zaštitni objekt prestalo biti isključivo domaće odnosno nacionalno pravosuđe. Ova kaznena djela čine uglavnom odrasle osobe.

U izvještajnom razdoblju prijavljene su za kaznena djela protiv pravosuđa 873 osobe.

Postupajući po novozaprimljenim kaznenim prijavama i neriješenim prijavama iz ranijeg razdoblja (99) rješenjem je odbačeno 573 kaznenih prijava, što predstavlja 58,9% svih prijava u radu te je na razini prošlog izvještajnog razdoblja.

Struktura prijava za kaznena djela protiv pravosuđa

Čl. 303. - Pomoć počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela	30
Čl. 304. - Lažno prijavljivanje kaznenog djela	270
Čl. 305. - Davanje lažnog iskaza	426
Čl. 306. - Sprječavanje dokazivanja	66
Čl. 311. - Neizvršenje sudske odluke	30
Ostalo	51
Ukupno	873

U izvještajnom razdoblju podignute su 182 optužnice, i to 163 neposrednih i 19 optužnica nakon provedene istrage.

U strukturi kriminaliteta najviše ima, kao i ranije, kaznenih djela davanja lažnog iskaza iz članka 305. Kaznenog zakona (426 prijavljenih osoba ili 48,7%) i kaznenih djela lažnog prijavljivanja (270 prijavljenih osoba ili 30,9%).

Sudovi su donijeli ukupno 165 presuda, od toga 153 osuđujućih. I među osuđujućim presudama ima najviše onih za kazneno djelo davanja lažnog iskaza (52 presude ili 33,9%) i kazneno djelo lažnog prijavljivanja (73 presuda ili 47,7%).

Podneseno je 13 žalbi, od toga 4 zbog odluke o kaznenoj sankciji.

3.1.2.2.19. Kaznena djela protiv javnog reda

U 2015. za kaznena djela protiv javnog reda prijavljeno je 1.428 osoba, što je na razini prošlog izvještajnog razdoblja, od čega je 1.317 odraslih, 69 mlađih punoljetnika, a 42 maloljetnika.

Kao i do sada, najviše je kaznenih prijava podneseno zbog počinjenja kaznenog djela nedozvoljenog posjedovanja, izrade, nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. Kaznenog zakona, za koje kazneno djelo je prijavljeno 650 osoba, za počinjenje kaznenog djela protupravne naplate iz članka 323. Kaznenog zakona prijavljeno je 157 osoba, za počinjenje kaznenog djela napada na službenu osobu iz članka 315. prijavljeno je 146 osoba, a zbog kaznenog djela prisile prema službenoj osobi iz članka 314. Kaznenog zakona prijavljena je 161 osoba.

Kaznena djela protiv javnog reda

	Čl. 134.	Čl. 315.	Čl. 323	Čl. 326.	Čl. 328.	Čl. 331.	Ostalo	Ukupno
Odrasli	138	123	139	77	49	631	160	1317
Ml.punoljetnici	15	13	11	-	-	13	17	69
Maloljetnici	8	10	7	-	-	6	11	42
Ukupno	161	146	157	77	49	650	188	1428

U izvještajnom periodu odbačeno je 279 prijava (odrasli 247, mlađi punoljetnici 16 i maloljetnici 16). Podneseno je 1.017 optužnih akata (odrasli 966, mlađi punoljetnici 46, maloljetnici 5) te je doneseno 297 rješenja za provođenje istrage.

Sudovi su donijeli ukupno 992 presude protiv odraslih osoba i mlađih punoljetnika, od čega 954 osuđujuće (43 presude donesene su po sporazumu stranaka), 18 oslobađajućih i 20 odbijajućih, iz čega slijedi da je postotak osuđujućih presuda čak 96,2%, dakle, više i od prošlogodišnjih visokih 91,3%. Na bezuvjetnu kaznu zatvora osuđeno je 56 osoba, rad za opće dobro izrečen je za 64 osobe, na novčanu kaznu je osuđeno 45 osoba, a 786 osoba je uvjetno presuđeno, te prema tome proizlazi da uvjetne osude participiraju sa 82,4% u odnosu na ukupno izrečene sankcije.

Relativno velik broj negativnih odluka tijekom ove izvještajne godine leži u činjenici da je zbog izmjena i dopuna Kaznenog zakona iz svibnja 2015. promijenjeno biće kaznenog djela iz članka 331. Kaznenog zakona na način da više nije inkriminirano držanje oružja čije je posjedovanje dozvoljeno uz prethodno odobrenje, što je imalo utjecaja i na donošenje rješenja o odbačaju kaznenih prijava, i na obustavu kaznenih postupaka nakon podizanja optužnice.

3.1.2.2.20. Kaznena djela protiv biračkog prava

Statistički podaci za kaznena djela protiv biračkog prava iskazuju podatke o kaznenim djelima iz članka 333. do članka 339. Kaznenog zakona.

U 2015. za tu vrstu kaznenih djela zaprimljeno je ukupno novih prijava protiv 26 osoba, a protiv 1 osobe prijava je ostala u radu iz ranijeg izvještajnog razdoblja. Protiv 16 osoba zaprimljene su prijave zbog kaznenog djela povrede slobode odlučivanja birača iz članka 333. Kaznenog zakona, koja vrsta kaznenog djela je najzastupljenija u grupi kaznenih djela protiv biračkog prava. Slijedi kazneno djelo izborne prijave iz članka 338. Kaznenog zakona, za koje je u ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno ukupno 7 osoba.

Vezano za kaznene prijave iz grupe kaznenih djela protiv biračkog prava doneseno je ukupno rješenja o odbačaju u odnosu na 15 prijavljenih osoba, dok je u odnosu na 12 prijavljenih osoba ostalo neriješeno prijava na kraju izvještajnog perioda, zbog izvida u tijeku.

3.1.2.2.21. Kaznena djela protiv Republike Hrvatske

U izvještajnom razdoblju zbog kaznenih djela protiv Republike Hrvatske zaprimljene su kaznene prijave protiv 5 osoba i to za kazneno djelo povreda ugleda Republike Hrvatske iz članka 349. Kaznenog zakona. Protiv 5 osoba podignute su optužnice koje su u međuvremenu potvrđene te su u odnosu na 2 osobe donesene osuđujuće presude.

3.1.3. Kaznenopravna zaštita djece i maloljetnika, braka i obitelji

Zakonom o sudovima za mladež, pored odredbi za maloljetne i mlađe punoljetne počinitelje kaznenih djela, propisane su i odredbe o kaznenopravnoj zaštiti djece (članak 113. do 121.). Ovim odredbama uređen je kazneni postupak protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece (osobe koja u vrijeme počinjenja kaznenog djela nisu navršile osamnaest godina života). Radi se o kaznenim djelima koja su taksativno navedena u članku 113. Zakona o sudovima za mladež. Ovim su odredbama propisane i specifičnosti postupka koje se prije svega odnose na način ispitivanja djeteta žrtve ili svjedoka te pomoć koju ima za vrijeme trajanja kaznenog postupka od strane opunomoćenika i stručnog suradnika izvanpravne struke na sudu.

U izvještajnom je razdoblju prijavljeno 2.766 odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece, što predstavlja neznatni porast broja prijavljenih u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (prijavljeno 2.580 i ukupno prijava u radu 3.269). Počinitelji ovih kaznenih djela u ukupnom broju prijavljenih odraslih osoba (32.394) participiraju s 8,5%. Najviše prijavljenih bilježimo u nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (560), Varaždinu (294), Osijeku (258) i Puli (243).

Ukupno su u radu u 2015. državna odvjetništva imala 3.487 prijava u odnosu na koje su donijela 2.556 odluka. U najvećem broju slučajeva (1.326 ili 51,8%) prijave su riješene podizanjem optužnice, dok je u odnosu na 962 ili 37,6% prijava doneseno rješenje o odbačaju temeljem članka 206. Zakona o kaznenom postupku, od čega u odnosu na 67 ili 7,0% primjenom načela oportuniteta (članak 206.c i 206.d Zakona o kaznenom postupku). U odnosu na 125 prijava doneseno je rješenje o provođenju istrage

te je po dovršenoj istrazi podignuto 112 optužnica. Na kraju izvještajnog razdoblja u državnom odvjetništvu je ostalo neriješeno 11 ili 11,9% prijava (ukupno neriješenih 931).

U 2015. sudovi su potvrdili 1.267 optužnica u odnosu na koje su donijeli 1.205 presuda, od čega 1.090 ili 90,4% osuđujućih. Prevladavaju uvjetne osude (930) i kazne zatvora (111). Sudovi su počiniteljima ovih kaznenih djela izrekli ukupno 43 sigurnosne mjere, od čega 33 sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti.

U odnosu na po sudu donesenih 1.205 presuda, državna odvjetništva su uložila 131 žalbu. Najviše žalbi (62) je podneseno zbog drugih žalbenih razloga, a 47 zbog odluke o kazni. Sudovi su donijeli 151 odluku o žalbi državnog odvjetnika, od čega je 49 uvaženo.

Postupak u predmetima kaznenopravne zaštite djece je hitan (članak 4. Zakona o sudovima za mladež). Usprkos tome, sudovi u izvještajnom razdoblju nisu u odnosu na 2.185 optuženih odraslih osoba donijeli presudu. Razlog tome je prije svega izostanak specijalizacije sudaca za rad na ovim kaznenim predmetima, jer na velikom broju sudova u Republici Hrvatskoj ove predmete dobivaju u rad svi suci.

Državna odvjetništva su u 2015. zaprimila najviše kaznenih prijava zbog kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece (2.287), zatim slijede kaznena djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (202), protiv života i tijela (178) i protiv spolne slobode.

3.1.3.1. Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv spolne slobode

Ova kaznena djela propisana su u Glavama XVI. i XVII. Kaznenog zakona. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (prijavljeno 198) u ovom bilježimo neznatan porast broja prijavljenih (272). Najviše je prijava zbog kaznenog djela spolne zlouporabe djeteta mlađeg od petnaest godina iz članka 158. Kaznenog zakona (56), iskorištavanje djece za pornografiju iz članka 163. Kaznenog zakona (45) i kaznenog djela bludne radnje iz članka 155. Kaznenog zakona (33). U odnosu na ove kaznene prijave (ukupno 134) državna odvjetništva su podigla 68 optužnica i donijela 34 rješenja o provođenju istrage. Nakon dovršene istrage podignula su 27 optužnica. U izvještajnom razdoblju sudovi su potvrdili 81 optužnicu i donijeli ukupno 76 presuda od čega 72 ili 94,7% osuđujućih. Gotovo podjednako sudovi su počiniteljima ovih kaznenih djela izrekli kazne zatvora (26) i uvjetne osude (25). Državna odvjetništva su protiv svih presuda podnijela 12 žalbi.

U odnosu na kaznena djela protiv braka, obitelji i djece i kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta te kaznena djela protiv spolne slobode, navodimo posebnosti koje su propisane odredbama Zakona o sudovima za mladež.

To je prije svega prijedlog državnog odvjetnika sucu istrage za mladež za održavanje dokaznog ročišta radi ispitivanja djeteta žrtve odnosno svjedoka. Ovaj prijedlog državni odvjetnik mora staviti najkasnije u roku od tri dana od dana upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava. Ispitivanje djeteta koje u vrijeme ispitivanja nije navršilo šesnaest godina života uvijek se provodi prema odredbama Zakona o kaznenom postupku o ispitivanju djeteta kao svjedoka (članak 292.). Ispitivanje djeteta u

pravilu se provodi na sudu ali se može provesti i u stanu djeteta ili drugom posebno opremljenom prostoru. Ispitivanje provodi sudac istrage za mladež uz pomoć stručnog suradnika izvanpravne struke na sudu putem video linka. Snimka ispitivanja reproducirat će se na glavnoj raspravi. Svrha ovakvog ispitivanja je izbjeći daljnju viktimizaciju djeteta. Osim prostorija posebno opremljenih za ispitivanje djece na sudu, sudovima stoje na raspolaganju i takve prostorije na 27 lokacija u Republici Hrvatskoj u policijskim postajama. Vežano za ispitivanje djece žrtava i svjedoka tijekom 2015. provedena je multidisciplinarna edukacija kojoj su uz suce za mladež (istražne i raspravne) prisustvovali i državni odvjetnici za mladež. Daljnja posebnost je postavljanje opunomoćenika djetetu koji se postavlja iz redova odvjetnika i koji mora imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima iz područja kriminologije, socijalne pedagogije i psihologije mladih.

3.1.3.2. Kaznena djela protiv braka, obitelji i djece

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (2.227) u ovom bilježimo gotovo identičan broj prijava protiv počinitelja ovih kaznenih djela. Najviše je bilo prijavljenih zbog kaznenog djela povreda dužnosti uzdržavanja iz članka 172. Kaznenog zakona (1.339 ili 58,5%), kaznenog djela povreda djetetovih prava iz članka 177. Kaznenog zakona (715 ili 31,3%) i neprovođenje odluke za zaštitu dobrobiti djeteta iz članka 173. Kaznenog zakona (139 ili 6,1%).

Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju imala ukupno 2.934 prijave u radu u odnosu na koje su donijela 2.103 odluke. U odnosu na 1.123 ili 53,4% prijave podignuta je optužnica, dok je 911 ili 43,3% prijava riješeno odbačajem, od čega 61 prijava ili 6,7% primjenom načela oportuniteta iz članka 206.d Zakona o kaznenom postupku. U provođenju postupka tzv. uvjetovanog oportuniteta od osobite je važnosti uključivanje stručnih suradnika izvanpravne struke u državnim odvjetništvima.

Po dovršenoj istrazi državna odvjetništva su podigla 11 optužnica. Sudovi su u izvještajnom razdoblju potvrdili 1.054 optužnice, donijeli ukupno 967 presuda, od čega 874 ili 90,4% osuđujućih. Ukupno je doneseno 875 sankcija od čega 807 uvjetnih osuda (92,2%) i izrečeno je 29 sigurnosnih mjera obveznog liječenja od ovisnosti. Od ukupno podnesenih 78 žalbi uvaženo je 30.

Valja napomenuti da je 31. svibnja 2015. stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona kojim je ponovno, kao samostalno, propisano kazneno djelo nasilja u obitelji (članak 179.a Kaznenog zakona).

Što se tiče kaznenog djela iz članka 172. Kaznenog zakona, državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju donijela ukupno 1.298 odluka povodom prijave od čega 687 ili 53,0% optužnica. Potvrđeno je po sudu 728 optužnica i ukupno je doneseno 685 presuda, od čega 615 ili 89,8% osuđujućih. Ukupno je izrečeno 616 sankcija od čega 592 ili 96,1% uvjetnih osuda. Usprkos navedenom, u izvještajnom je razdoblju na sudovima ostalo neriješeno 1.197 optuženja.

Što se tiče kaznenog djela iz članka 177. Kaznenog zakona državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju donijela ukupno 603 odluke povodom prijave od čega 304 ili 50,4% optužnica. Potvrđeno je po sudu 295 optužnica i ukupno je doneseno 230 presuda,

od čega 210 ili 91,3% osuđujućih. Ukupno je izrečeno 210 sankcija, od čega 171 ili 81,4% uvjetnih osuda. U izvještajnom je razdoblju na sudovima ostalo neriješeno 538 optuženja.

3.1.4. Kriminalitet mladih punoljetnih osoba

Zbog specifičnosti postupanja, valja napomenuti da je Zakonom o sudovima za mladež propisano da za mlade punoljetne počinitelje kaznenih djela (osobe koje su u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršile 18, a nisu navršile 21 godinu života) vrijede odredbe Kaznenog zakona i kaznenopravne odredbe drugih zakona Republike Hrvatske, a uz uvjete predviđene ovim zakonom i odredbe koje vrijede za maloljetne počinitelje kaznenih djela.

Odredbe Zakona o sudovima za mladež koje vrijede za maloljetne počinitelje kaznenih djela primijenit će se prema mlađim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela u slučajevima kada je počinjeno kazneno djelo s obzirom na vrstu i način njegovog izvršenja u velikoj mjeri odraz njegove životne dobi, a okolnosti koje se odnose na njegovu ličnost i obiteljske prilike opravdavaju uvjerenje da će se svrha sankcija ostvariti izricanjem odgojnih mjera ili kazne maloljetničkog zatvora. Odgojna mjera izrečena mlađem punoljetniku može trajati do njegove navršene dvadeset i treće godine života.

Kada se prema mlađem punoljetniku primjenjuje maloljetničko kazneno pravo, tada za njega vrijede odredbe Zakona o sudovima za mladež koje propisuju hitnost postupanja, tajnost postupka, pravo na branitelja kod donošenja odluke prema načelu svrhovitosti u prethodnom postupku, uključivanje nadležnog centra za socijalnu skrb, trajanje istražnog zatvora, primjenu načela svrhovitosti, mogućnost snažanja troškova kaznenog postupka i ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva kao i odredbe koja propisuju postupak pri naknadnom izricanju maloljetničkog zatvora i brisanju osude.

Kod primjene općeg kaznenog prava ističemo da se mlađem punoljetniku ne može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od petnaest godina. Izuzetak od toga je počinjenje kaznenog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora i/ili stjecaj najmanje dva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora dulja od deset godina. Na mlađeg punoljetnika primjenjuju se i odredbe o ublažavanju kazne.

Kazneni postupak prema mlađem punoljetniku provodi se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku.

3.1.4.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

Tijekom izvještajnog razdoblja državno odvjetništvo primilo je u rad 2.397 prijava protiv mladih punoljetnih osoba što iznosi 6,5% od ukupnog broju prijavljenih poznatih fizičkih osoba (36.896). Uz primljene prijave državno odvjetništvo imalo je u radu i prijave iz prethodnog izvještajnog razdoblja (472) pa je 2015. ukupno imalo u radu 2.869 prijava.

U Tablici K-2 navedeni su podaci o kretanju broja prijavljenih mladih punoljetnih osoba u razdoblju od 2011. do 2015. po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima. Navedeni podaci odnose se na ukupni broj prijava koje su u izvještajnom razdoblju

zaprimila općinska i županijska državna odvjetništva, time da je najveći broj prijavljenih u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

U 2015. nastavljen je kontinuitet pada broja prijavljenih mlađih punoljetnih osoba koji je započeo 2012. Jedan od razloga za to je svakako izmjena kaznenog zakonodavstva kojim je najblaži oblik kaznenog djela vezanog za zlouporabu opojnih droga prešao u nadležnost prekršajnih sudova, budući je upravo ova dobna skupina bila u velikoj mjeri počinitelj ovog modaliteta kaznenog djela.

Prema teritorijalnoj rasprostranjenosti kriminaliteta ove dobne skupine po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima, najveći broj prijavljenih bilježimo na području Zagreba (369 ili 15,4%), zatim Splita (275 ili 11,5%), Varaždina (238 ili 9,9%) i Osijeka (214 ili 8,9%).

Porast broja prijavljenih mlađih punoljetnih osoba u odnosu na 2014. bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Puli i Velikoj Gorici. Razlog za to leži prije svega u činjenici da je 1. travnja 2015. stupio na snagu Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava ("Narodne novine" broj 128/14). Stupanjem na snagu ovog Zakona povećala se nadležnost Općinskog državnog odvjetništva u Puli - Pola u odnosu na mlađe punoljetne osobe koji su kaznena djela počinili na području mjesne nadležnosti Općinskog državnog odvjetništva u Pazinu, odnosno Općinsko državno odvjetništvo u Ivanić Gradu pripojilo se Općinskom državnom odvjetništvu u Velikoj Gorici i osnovano je novo Općinsko državno odvjetništvo u Novom Zagrebu, pa se nadležnost Općinskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici u odnosu na kaznena djela počinjena od strane mlađih punoljetnih osoba proširila i na područje novoosnovanog državnog odvjetništva (Novi Zagreb, Brezovica, Zaprešić).

Struktura kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba prikazana je u Tablici K-7. Kao i proteklih godina, mlađe punoljetne osobe počinile su najveći broj kaznenih djela protiv imovine (1.466 ili 61,1%), a zatim slijede kaznena djela vezana za zlouporabu opojnih droga (190 ili 7,9%), protiv života i tijela (175 ili 7,3%), protiv osobne slobode (152 ili 6,3%) i protiv sigurnosti prometa (100 ili 4,2%).

Od imovinskih delikata 42,7% prijavljenih mlađih punoljetnih osoba počinilo je kazneno djelo teške krađe. Izmjenama Kaznenog zakona koje su stupile na snagu 31. svibnja 2015. za ovo kazneno djelo sada je zapriječena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, slijedom čega se prema mlađim punoljetnim osobama, počiniteljima ovog kaznenog djela, pod uvjetima koje smo uvodno naveli, mogu primijeniti odredbe maloljetničkog prava koje propisuju primjenu načela svrhovitosti. Slijedi kazneno djelo krađe (465 ili 31,7%) i kazneno djelo oštećenje tuđe stvari (144 ili 9,8%).

Odluke državnih odvjetnika povodom kaznene prijave protiv mlađih punoljetnih osoba navedene su u Tablici K-14. U 2015. državna odvjetništva u Republici Hrvatskoj imala su u radu ukupno 2.869 prijava protiv mlađih punoljetnih osoba u odnosu na koje su donijela 2.201 odluku, dok je ostalo neriješeno 668 prijava. Od neriješenih prijava njih 618 nalazi se u radu kod drugih tijela, dok je u državnim odvjetništvima ostalo neriješeno 50 ili 1,7% prijava.

Od ukupnog broja odluka povodom prijave u odnosu na 822 mlađe punoljetne osobe doneseno je rješenje o odbačaju prijave.

Odredbe Zakona o sudovima za mladež (članak 71., 72. i 73.) omogućavaju da državni odvjetnik ne vodi kazneni postupak zbog počinjenja kaznenih djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna i to u slijedećim situacijama. Ponajprije, ako nije svrhovito vođenje kaznenog postupka s obzirom na narav kaznenog djela, okolnosti pod kojima je počinjeno, raniji život mlade punoljetne osobe i njegova osobna svojstva (članak 71.). Nadalje, a što je i najčešća situacija, iskazanom spremnošću mlađeg punoljetnika da izvrši određene, naložene mu obveze, nakon čega državni odvjetnik donosi konačnu odluku o nepokretanju kaznenog postupka (članak 72.). Zakon o sudovima za mladež propisuje široki dijapazon obveza (isprika oštećeniku, popravak štete, uključivanje u postupak posredovanja kroz izvansudsku nagodbu, uključivanje u rad humanitarnih organizacija ili poslove komunalnog ili ekološkog značenja, podvrgavanje postupku odvikavanje od droge, uključivanje u psihosocijalni tretman, provjera prometnih propisa). Nalaganjem neke od ovih obveza mlađem punoljetniku i njihovim izvršavanjem, daljnje vođenje kaznenog postupka ne ukazuje se svrsishodnim. I kao posljednje, kad je izvršenje kazne ili odgojne mjere u tijeku, a vođenje postupka i izricanje sankcije mlađem punoljetniku za počinjeno kazneno djelo, imajući u vidu težinu i narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno, ne bi bilo svrhovito.

I primjenom odredbe članka 206.d Zakona o kaznenom postupku državni odvjetnik može uvjetno odgoditi kazneni progon protiv mlade punoljetne osobe iako postoji osnovana sumnja da je ona počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je predviđena kazne zatvora do pet godina ili novčana kazna, ako osumnjičenik, mlađa punoljetna osoba, preuzme obveze (popravljanje ili naknada prouzročene štete, uplata određene svote u korist javne ustanove, humanitarne ili karitativne svrhe, podvrgavanje liječenju ili odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti, podvrgavanje psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja). Prethodno državni odvjetnik mora pribaviti suglasnost žrtve ili oštećenika.

U izvještajnom razdoblju doneseno je 401 (18,2%) rješenje o provođenju istrage i podignuto je 918 optužnica, od čega 573 neposrednih optužnica i 345 optužnica sa kaznenim nalogom. Nakon dovršene istrage optuženo je 380 (86,3%) mlađih punoljetnih osoba. Sudovi su u izvještajnom razdoblju ukupno donijeli 1.203 presude, od čega 1.145 (95,2%) osuđujućih (Tablica K-16).

Ukupno je mlađim punoljetnim osobama izrečeno 1.145 sankcija. U najvećem broju slučajeva izrečena je uvjetna zatvorska kazna (789 ili 68,9%), dok je u odnosu na 128 ili 11,2% mlađih punoljetnih osoba primijenjena maloljetnička sankcija. Od toga su izrečene 64 posebne obveze iz članka 10. Zakona o sudovima za mladež i 37 pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora iz članka 28. ovoga Zakona. U odnosu na 17 mlađih punoljetnih osoba primijenjena je odgojna mjera pojačana briga i nadzor iz članka 11. Zakona o sudovima za mladež. U slučajevima izricanja odgojnih mjera i maloljetničkog zatvora mlađim punoljetnim osobama sud mora uzeti u obzir dob mlađeg punoljetnika, njegovu psihofizičku razvijenost i osobine, osobne i obiteljske prilike, težinu i narav počinjenog kaznenog djela, pobude i okolnosti u kojima je djelo počinio, njegovo ponašanje nakon počinjenja djela i osobito da li je mogao i pokušao spriječiti nastupanje štetne posljedice, nastojao popraviti štetu i odnos prema žrtvi ili oštećeniku. Sve to u pravcu izbora odgojne mjere kojom će se najbolje ostvariti svrha odgojnih mjera.

3.1.5. Kriminalitet maloljetnika

Maloljetni počinitelji kaznenih djela su osobe koje su u vrijeme počinjenja kaznenih djela navršile 14, a nisu navršile 18 godina života. Prema njima se u kaznenom postupku izriču sankcije i to odgojne mjere i maloljetnički zatvor, a uz uvjete predviđene Zakonom o sudovima za mladež i sigurnosne mjere. Maloljetničko pravo primarno treba promatrati kao "odgojno kazneno pravo". To proizlazi i iz Zakonom o sudovima za mladež propisane svrhe maloljetničkih sankcija, a to je pružanje zaštite, brige, pomoći i nadzora te osiguravanje opće i stručne naobrazbe odnosno osposobljavanja sa svrhom utjecaja na odgoj maloljetnika, razvijanje njegove ličnosti i jačanje osobne odgovornosti radi suzdržavanja od ponovnog činjenja kaznenih djela i utjecaja na ostale da ne čine kaznena djela. Specifičnosti maloljetničkog prava ogledaju se i u spektru odgojnih mjera (mjere upozorenja i usmjeravanja – sudski ukor i posebne obveze, mjere trajnijeg stručnog nadzor i pomoći – pojačana briga i nadzor, mjere kratkotrajnog izdvajanja iz sredine u kojoj živi – disciplinski centar, pa do trajnijih i intenzivnijih mjera uz izdvajanje iz njegove životne sredine – upućivanje u odgojnu ustanovu, odgojni zavod ili posebnu odgojnu ustanovu). Ove potonje mjere primjenjuju se kao krajnje sredstvo i smiju trajati samo koliko je potrebno da bi se ostvarila svrha odgojnih mjera, naravno u granicama određenim Zakonom o sudovima za mladež. Maloljetnički zatvor je kazna lišenja slobode s posebnostima u odnosu na uvjete izricanja, trajanje, svrhu i sadržaj i može se izreći starijem maloljetniku (osobi od 16. do 18. godina) za kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna zatvora tri godine ili teža kazna. Pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora sud će izreći maloljetniku kad smatra da ga se izricanjem krivnje i prijetnjom naknadnog izricanja kazne može odvratiti od daljnjeg činjenja kaznenih djela. Uz pridržaj sud može maloljetniku izreći i odgojne mjere (pojačana briga i nadzor, upućivanje u disciplinski centar i posebne obveze).

U odnosu na postupanje državnog odvjetnika specifičnost maloljetničkog prava je primjena načela svrhovitosti prilikom odluke državnog odvjetnika za mladež o kaznenoj prijavi prema maloljetnom počinitelju kaznenih djela u prethodnom postupku. Naime, državni odvjetnik može odlučiti da se prema maloljetniku koji je počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna neće voditi kazneni postupak ako to nije svrhovito s obzirom na narav kaznenog djela, okolnosti pod kojima ga je počinio i njegov raniji život i osobna svojstva (članak 71. Zakona o sudovima za mladež). Nadalje, državni odvjetnik ovu odluku može donijeti u slučajevima kada je maloljetnik iskazao spremnost da izvrši određene, naložene mu obveze nakon čega će donijeti konačnu odluku o nepokretanju kaznenog postupka. Člankom 72. Zakona o sudovima za mladež propisan je široki dijapazon obveza (isprika oštećeniku, popravak štete, uključivanje u postupak posredovanja kroz izvansudsku nagodbu, uključivanje u rad humanitarnih organizacija ili poslove komunalnog ili ekološkog značenja, podvrgavanje postupku odvikavanje od droge, uključivanje u psihosocijalni tretman, provjera prometnih propisa). Nalaganjem neke od ovih obveza maloljetniku i njihovim izvršavanjem daljnje vođenje kaznenog postupka ne ukazuje se svrsishodnim (tzv. uvjetovani oporunitet). I kao posljednje, kad je izvršenje kazne ili odgojne mjere prema maloljetniku u tijeku pa se vođenje postupka i izricanje sankcije za počinjeno kazneno djelo, imajući u vidu težinu i narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno ne ukazuje svrhovitim (članak 73. Zakona o sudovima za mladež). Restitutivni pristup i primjena alternativnih sankcija od strane državnog odvjetnika u prethodnom postupku prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela ima preventivno djelovanje, omogućava žurnu intervenciju i postupanje odmah po počinjenom kaznenom djelu što je od značaja za redukciju recidivizma te značajno doprinosi rasterećenju sudova za mladež.

U postupku prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela postupaju državni odvjetnici za mladež, suci za mladež i stručni suradnici izvanpravne struke u državnim odvjetništvima i na sudovima. Osim Zakonom o sudovima za mladež poslovi stručnog suradnika izvanpravne struke u državnim odvjetništvima i na sudovima propisani su Pravilnikom o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima ("Narodne novine", broj 22/13).

3.1.5.1. Primjena Zakona o sudovima za mladež

Već smo prethodno ukazali da je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, 31. svibnja 2015., proširena mogućnost primjene načela svrhovitosti (oportuniteta) prema maloljetnim počiniteljima kaznenog djela teške krađe, što se pokazalo adekvatnim u velikom broju slučajeva. To osobito dolazi do izražaja kroz primjenu tzv. uvjetovanog oportuniteta u prethodnom postupku. Nadalje, odredbom članka 75. stavka 5. Zakona o sudovima za mladež propisano je kada započinje kazneni postupak prema maloljetniku (pravomoćnošću rješenja o provođenju pripremnog postupka i određivanjem sjednice vijeća ako nije proveden pripremi postupak) što uvelike doprinosi jačanju pravne sigurnosti maloljetnih počinitelja kaznenih djela.

Međutim, ukazujemo i na neka zakonska rješenja za koja smatramo da otežavaju i usporavaju rad državnih odvjetnika po prijavama prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela.

Odredbom članka 4. Zakona o sudovima za mladež propisano je da je kazneni postupak prema maloljetniku hitan. Hitnost u postupanju dolazi u pitanje kada je tijekom pripremnog postupka potrebno ispitati djecu ili maloljetne svjedoke. Ove svjedoke na dokaznom ročištu ispituje sudac istrage za mladež, koje zakonsko rješenje uvelike otežava poštivanje rokova koji su propisani državnom odvjetniku za rješavanje kaznene prijave, odnosno produžuje rad na predmetu. Identična je situacija i kada se radi o kaznenim djelima za koja se ne provodi pripremi postupak, a državni odvjetnik je dužan odluku o kaznenoj prijavi donijeti u roku od šest mjeseci od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava.

Mišljenja smo da bi se omogućavanjem ispitivanja ovih svjedoka od strane državnog odvjetnika za mladež, uz pomoć stručnih suradnika izvanpravne struke u državnim odvjetništvima, ubrzalo postupanje i donošenje odluka, a što je u korelaciji sa smislom i svrhom vođenja maloljetničkog postupka.

Nadalje, ukazujemo i na u praksi prisutno nepoštivanje odredbe članka 54. stavka 4. Zakona o sudovima za mladež, koja propisuje uvjete koje mora ispunjavati branitelj maloljetnika po službenoj dužnosti. Naime, nerijetko se događa da se na listi branitelja po službenoj dužnosti Hrvatske odvjetničke komore nalaze i branitelji od kojih većina nema nikakvog znanja o maloljetničkom kaznenom zakonodavstvu, a kamoli izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži niti vladaju osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe.

Odredbom članka 77. stavka 1. Zakona o sudovima za mladež propisano je da odluku o psihijatrijskom vještačenju maloljetnika, tjelesnom pregledu i uzimanju tjelesnih uzoraka u dokazne svrhe od maloljetnika, donosi sudac za mladež na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika. Potrebno je određeno vrijeme da sudac za mladež donese odluku i nalogom odredi provođenje predložene dokazne radnje. Nerijetko to vrijeme utječe na pravilno utvrđivanje i kvalitetu predloženog dokaza (primjerice utvrđivanje stupnja alkoholiziranosti maloljetnika ili utvrđivanje starosti tjelesnih ozljeda).

Zaključno navodimo da na hitnost u postupanju prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela u postupku pred sudom utječe i činjenica da suci za mladež postavljeni odredbom članka 39. Zakona o sudovima za mladež nerijetko, osim na predmetima maloljetničke delinkvencije rade i na drugim kaznenim predmetima u kojim slučajevima izostaje njihova specijalizacija.

3.1.5.2. Primjena Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku

Propisivanjem Glave XVII. Kaznenog zakona, koja nosi naziv Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta te definiranjem djeteta kao osobe koja nije navršila osamnaest godina života (članak 87. stavak 7. KZ/11) bilo je za očekivati da su u ovoj Glavi propisana sva kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, a da su u Glavi XVI. Kaznenog zakona, koja nosi naziv Kaznena djela protiv spolne slobode propisana, sva kaznena djela protiv spolne slobode počinjena na štetu punoljetne osobe. Međutim, tome nije tako pa se u praksi pojavljuju određene nejasnoće i poteškoće, osobito kada se ima u vidu da se u kaznenim djelima protiv spolne slobode ne koristi pojam djeteta nego pojam "žrtva posebno ranjiva zbog njezine dobi", pa se tako pojedina kaznena djela počinjena na štetu djeteta koje je navršilo 15 godina života kvalificiraju kao kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154. stavak 1. točka 2., članak 155. stavak 2., članak 156. stavak 1.), dok su istovremeno određena kažnjiva postupanja na štetu djeteta s navršenih 15 godina života propisana u Glavi XVII. Kaznenog zakona u kojoj, primjerice, članak 159. nosi naziv "Spolna zlouporaba djeteta starijeg od petnaest godina". Vezano za kaznena djela iz Glave XVII. Kaznenog zakona, ističemo i pitanje kontinuiteta pojedinih kaznenih djela iz ove Glave s kaznenim djelima iz Kaznenog zakona iz 1997, pa slijedom toga i primjenu blažeg zakona. To se prvenstveno odnosi na definiciju djeteta, jer je prema Kaznenom zakonu iz 1997. dijete osoba koja nije navršila 14 godina života, dok je prema Kaznenom zakonu iz 2011. dijete osoba koja nije navršila 18 godina života, pri čemu razlikujemo kaznena djela na štetu djeteta mlađeg odnosno starijeg od 15 godina. Slijedom toga, potrebno je kod pojedinih kaznenih djela procjenjivati da li se s obzirom na dob i druge okolnosti radilo o nemoćnim osobama odnosno osobama/žrtvama koje su posebno ranjive zbog svoje dobi.

Vezano za članak 161. stavak 1. Kaznenog zakona iz 2011. (Mamljenje djece za zadovoljenje spolnih potreba) valja navesti kako ovo kazneno djelo, kako je to propisano u stavku 1., može počinuti samo punoljetna osoba na štetu osobe mlađe od 15 godina, zbog čega je isključena mogućnost maloljetnog počinitelja ovog kaznenog djela. Međutim, upitno je zakonsko rješenje ovog kaznenog djela propisano u stavku 2., po kojem bi se za blaži oblik ovog kaznenog djela moglo procesuirati i maloljetnu osobu.

Ukazujemo nadalje na specifičnosti koje u odnosu na kaznena djela iz prethodno navedenih Glava Kaznenog zakona iz 2011. dolaze do izražaja u situacijama kada je na štetu djeteta kroz duži period od strane iste osobe počinjeno više istovrsnih kaznenih djela

(primjerice bludnih radnji ili spolne zlouporabe djeteta mlađeg/starijeg od petnaest godina). Naime, s obzirom na dob ųrtava, a ponekad i njihova druga osobna svojstva i mentalnu razvijenost, oĉito je da se radi o osobama koje nisu u stanju dovoljno detaljno i okolnosno iskazivati o tome kada i pod kojim okolnostima su sva kaznena djela poĉinjena. To osobito dolazi do izraųaja u sluĉajevima kada je iz iskaza djeteta nedvojbeno da je na njegovu ųtetu poĉinjen veĉi broj radnji od kojih svaka za sebe ostvaruje obiljeųje kaznenog djela te bi svaku pojedinu radnju valjalo kvalificirati kao zasebno kazneno djelo i pravno oznaĉiti kao stjecaj kaznenih djela (ĉlanak 51. Kaznenog zakona iz 2011). Kako se u praksi pokazalo da to nije moguće, upravo iz razloga ųto ųrtve nisu u stanju dovoljno detaljno i precizno opisati sve događaje, a ĉlankom 52. stavkom 2. Kaznenog zakona iz 2011. iskljuĉena je mogućnost da se kaznena djela koja predstavljaju napad na spolnu slobodu osobe mogu pravno oznaĉiti kao produljena, to se nerijetko događa da se u nedostatku dokaza za svako od pojedinih poĉinjenih kaznenih djela optuųnica podiųe za samo jedno, dok se poĉinjenje ostalih protupravnih radnji cijeni kao otegotna okolnost.

Istiĉemo da vezano za ova kaznena djela odnosno ispitivanje djece ųrtava/svjedoka nerijetko dolazi do sekundarne viktimizacije i retraumatizacije s obzirom da se tijekom rasprave u znatnom broju sluĉajeva djeca ponovno ispituju. To usprkos ĉinjenici ųto je odredbom ĉlanka 292. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku propisano da se dijete moųe samo iznimno ponovno ispitati i to na isti naĉin, dakle putem audio-video uređaja uz pomoć struĉnog suradnika izvanpravne struke na sudu i ųto je odredbom ĉlanka 115. stavka 4. Zakona o sudovima za mladeų propisano da će se na raspravi uvijek reproducirati snimka ispitivanja. Slijedom navedenog, dalo bi se zakljuĉiti kako će sud ponovno ispitivanje djeteta provesti samo onda kada je to potrebno radi dodatnog pojaųnjenja odnosno svestranog razjaųnjenja stvari i kada nisu kod prvog ispitivanja ispoųtovane procesne odredbe od kojih ovisi valjanost dokaza (na ispitivanje nije pozvan okrivljenik i njegov izabrani branitelj, obvezna obrana ili se okrivljenik nalazi u istraųnom zatvoru). Međutim, nerijetko se događa u praksi da sud ponovno ispitivanje djeteta odredi nakon ųto stranka/stranke u postupku postave pitanje vjerodostojnosti iskaza djeteta i predloųe vjeųtaĉenje na tu okolnost. Ovu situaciju smatramo krajnje problematiĉnom, jer ocjenu o vjerodostojnosti iskaza svakog svjedoka pa tako i djeteta daje sud, a ne vjeųtak.

Zakljuĉno, u odnosu na kaznena djela iz ovih glava Kaznenog zakona iz 2011., istiĉemo da tamne brojke ovog vida kriminaliteta nisu male s obzirom da jedan dio poĉinitelja, osobito u krugu obitelji, nikad ili vrlo kasno bude otkriven. Radi se o kaznenim djelima koja su planirana i nerijetko duboko skrivena od javnosti. U trenutku njihovog otkrivanja u pravilu izostaje vjerovanje ųrtvi i javlja se nepovjerenje prema njoj, osobito ako su ona poĉinjena u krugu obitelji i od strane bliskih osoba. Upravo ovakav stav okoline destimulira ųrtve.

Pozitivnim smatramo izmjenu odredbe ĉlanka 58. stavka 8. Kaznenog zakona iz 2011. (Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona,) kojom je produljen rok za opoziv uvjetne osude uz posebne obveze, sa prijaųnjih ųest mjeseci nakon isteka roka određenog za izvrųavanje posebne obveze iz ĉlanka 62. Kaznenog zakona iz 2011. na rok od godine dana nakon isteka roka za njezino izvrųavanje. Ovo je osobito znaĉajno za kazneno djelo povreda duųnosti uzdrųavanja iz ĉlanka 172. Kaznenog zakona iz 2011. (ĉlanak 62. stavak 2. toĉka 3. Kaznenog zakona iz 2011.) te kaznena djela povreda djetetovih prava iz ĉlanka 177. Kaznenog zakona iz 2011. i nasilje u obitelji iz ĉlanka 179.a Kaznenog zakona iz 2011. (ĉlanak 62. stavak 2. toĉka 4., 5. i 9. KZ/11).

3.1.5.3. Kretanje i struktura kriminaliteta

Pad broja prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela bilježimo i u ovom izvještajnom razdoblju kada je državno odvjetništvo primilo u rad 2.105 prijava prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela (Tablica K-3). U ukupnom broju prijavljenih fizičkih osoba maloljetnici participiraju s 5,7%. Od primljenih prijava općinska državna odvjetništva primila su u rad 2.041 prijavu. Najviše primljenih prijava bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu, Zagrebu, Osijeku i Splitu. Ukupno su državna odvjetništva u 2015. imala u radu 2.549 prijava (444 prijave iz prethodnog izvještajnog razdoblja).

Porast broja prijavljenih maloljetnih osoba bilježimo u izvještajnom razdoblju na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Puli-Pola (52,9%) i Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici (88,5%).

Naime, u Općinskom državnom odvjetništvu u Puli-Pola tijekom 2015. povećan je broj podnijetih kaznenih prijava protiv korisnika Doma za odgoj djece i mladeži Pula, koji su počinili kaznena djela na štetu drugih korisnika Doma i same ustanove te više imovinskih kaznenih djela na području Pule.

Na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici bilježimo porast broja prijavljenih maloljetnih osoba u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje iz razloga što je 1. travnja 2015. stupio na snagu Zakon o područjima i sjedištima državnih odvjetništava ("Narodne novine", broj 128/14). Stupanjem na snagu ovog zakona Općinsko državno odvjetništvo u Ivanić Gradu pripojilo se Općinskom državnom odvjetništvu u Velikoj Gorici i osnovano je novo Općinsko državno odvjetništvo u Novom Zagrebu, pa se nadležnost Općinskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici u odnosu na kaznena djela počinjena od strane maloljetnih osoba proširila i na područje novoosnovanog državnog odvjetništva (Novi Zagreb, Brezovica, Zaprešić).

Struktura kriminaliteta prijavljenih maloljetnih osoba prikazana je u Tablici K-8. Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, maloljetnici su počinili najviše kaznenih djela protiv imovine (1.441), slijede kaznena djela protiv života i tijela (243), protiv osobne slobode (106) i kaznena djela vezana za zlouporabu opojnih droga (91).

Od imovinskih delikata 682 ili 47,3% prijavljenih maloljetnika počinilo je kazneno djelo teške krađe. Izmjenama Kaznenog zakona koje su stupile na snagu 31. svibnja 2015. za ovo kazneno djelo sada je zapriječena kazna zatvora od šest mjeseci do pet godina, slijedom čega se prema maloljetnicima, počiniteljima ovog kaznenog djela može primijeniti i načelo svrhovitosti. Slijedi kazneno djelo krađe (450 ili 31,2%) i kazneno djelo oštećenje tuđe stvari (150 ili 10,4%).

U odnosu na kaznena djela protiv života i tijela najviše je maloljetnika (167 ili 68,7%) prijavljeno za kazneno djelo tjelesne ozljede i teške tjelesne ozljede (68 ili 27,9%).

Što se tiče spolne strukture u izvještajnom je razdoblju prijavljeno 1.870 ili 88,8% maloljetnika i 235 ili 11,2% maloljetnica. Po dobnoj strukturi prevladavaju stariji maloljetnici (u dobi od 16. do 18. godina), njih 1.327. Od ukupno prijavljenih maloljetnika njih 1.493 ili 70,9% sada se prvi puta pojavljuje kao počinitelj kaznenih djela dok je njih 612 ili 29,1% već ranije bilo prijavljeno. Nadalje, od ukupno prijavljenih

maloljetnika njih 196 ili 9,3% već je ranije imalo izrečeno maloljetničku sankciju dok to nije slučaj sa 1.909 ili 90,7% prijavljenih maloljetnika. S obzirom da su povratnici maloljetnici koji su u izvještajnom razdoblju u prevladavajućem broju već ranije bili prijavljeni kao maloljetnici i da su im u prevladavajućem broju već ranije bile izricane sankcije i to tzv. izvanzavodske odgojne mjere (sudski ukor, posebne obveze, pojačana briga i nadzor, pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi i disciplinski centar) nalazimo kako je i nadalje potrebno pažnju posvetiti praćenju povratništva maloljetnika.

Posebnu skupinu počinitelja kaznenih djela unutar izložene problematike čine djeca (osobe koje u vrijeme počinjenja kaznenog djela nisu navršile 14 godina života) na koju se ne primjenjuje kazneno zakonodavstvo. Ako je dijete počinilo kazneno djelo, kaznena prijava biti će odbačena ili postupak obustavljen. Državni odvjetnik će nadležnom centru za socijalnu skrb dostaviti podatke o kaznenom djelu i počinitelju koji će u okviru svojih ovlaštenja, postupajući po odredbama Obiteljskog zakona poduzeti potrebne mjere za zaštitu prava i interesa djeteta. U ovom postupanju državnog odvjetništva osobito dolazi do izražaja uloga stručnih suradnika izvanpravne struke.

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je bilo prijavljeno 453 djece počinitelja kaznenih djela u 2015. bilježimo pad prijavljene djece. Tako je u izvještajnom razdoblju ukupno prijavljeno 411 djece počinitelja kaznenih djela. Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju najviše je djece prijavljeno na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (93), Osijeku (68) i Vukovaru (56). Od ukupnog broja prijavljene djece njih 28 već je ranije bilo prijavljeno za počinjenje nekog od kaznenih djela.

3.1.5.4. Odluke državnog odvjetnika za mladež i suda za mladež

U odnosu na ukupan broj prijava u radu državnog odvjetništva su donijela 2.001 odluku dok je na kraju izvještajnog razdoblja ostalo neriješeno 548 prijava od čega 14 ili 0,5% na radu u državnom odvjetništvu (Tablica K-17).

1.403 ili 70,1% prijava riješeno je odbačajem kaznene prijave, od toga 1.159 ili 82,6% primjenom načela svrhovitosti (oportuniteta). U odnosu na 242 ili 12,1% prijava državnog odvjetništva su donijela rješenje o provođenju pripremnog postupka prema maloljetniku dok je u odnosu na 293 ili 14,6% prijava sudu za mladež podnesen prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije. Radi se o tzv. neposrednom prijedlogu (članak 82. Zakona o sudovima za mladež) kojeg državni odvjetnik podnosi sudu kada prikupljeni podaci koji se odnose na kazneno djelo i maloljetnikovu ličnost daju dovoljno osnove za stavljanje takvog prijedloga. Ovaj prijedlog treba razlikovati od prijedloga za izricanje maloljetničke sankcije kojeg državni odvjetnik podnosi sudu za mladež nakon provedenog pripremnog postupka prema maloljetniku.

U izvještajnom razdoblju dovršeno je 257 pripremnih postupaka u odnosu na koje su državni odvjetnici donijeli 256 odluka, od čega 200 (78,1%) prijedloga za izricanje maloljetničkih sankcija i 51 (19,9%) rješenje o obustavi pripremnog postupka (Tablica K-18).

U Tablici K-19 navedene su odluke koje su u izvještajnom razdoblju donijeli sudovi za mladež. Ukupno su donijeli 588 odluka (presuda – kada se maloljetniku izriče

maloljetnički zatvor ili pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora i rješenje – kada se izriče odgojna mjera). Sudovi za mladež izrekli su 450 (76,5%) odgojnih mjera i 50 (ukupno 8,5%) presuda, dok su u odnosu na 88 prijedloga za izricanje odgojne mjere postupak obustavili rješenjem (slučajevi kada sud u odnosu na odrasle osobe odbija optužbu ili oslobađa od optužbe, odnosno kad nije svrhovito izricanje kazne ili odgojne mjere). Od toga u 38 ili 43,2% primjenom načela oportuniteta.

U Tablici K-20 navedene su vrste sankcija koje su sudovi izrekli maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. U izvještajnom periodu izrečeno je ukupno 500 sankcija (kazni i odgojnih mjera). Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, najviše je izrečeno posebnih obveza (168 ili 33,6%), slijedi odgojna mjera pojačana briga i nadzor (93 ili 18,6%) i odgojna mjera pojačana briga i nadzor uz posebne obveze (76 ili 15,2%). Radi se o odgojnim mjerama koje imaju za cilj primjerenim nalogima ili zabranama, odnosno poduzimanjem trajnih mjera uz odgovarajući stručni nadzor i pomoć, a bez izdvajanja maloljetnika iz njegove primarne sredine, utjecati na njega i njegovo ponašanje. Kod ovih odgojnih mjera osobito dolazi do izražaja spremnost maloljetnika na suradnju. Izvršenje ovih mjera provodi se uz nadzor i sudjelovanje suda i centra za socijalnu skrb. U izvještajnom razdoblju izrečena su 43 ili 8,6% pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora.

Državni odvjetnici za mladež i stručni suradnici izvanpravne struke u državnim odvjetništvima sudjelovali su, sukladno opsegu primjene Zakona o sudovima za mladež i potrebama razvijanja preventivnih programa za suzbijanje maloljetničke delinkvencije u izvještajnom razdoblju i u većem broju izvanprocesnih aktivnosti. Ove aktivnosti prvenstveno se odnose na kontakte sa stručnim službama pojedinih institucija (centri za socijalnu skrb, škole, domovi zdravlja, policija) na lokalnoj razini, kontakte sa nevladinim udrugama, sudjelovanje u radu radnih skupina na izradi izmjena i dopuna zakona i provedbenih propisa, sudjelovanje u radu povjerenstava (Povjerenstvo za praćenje i unaprjeđivanje rada tijela kaznenog postupka i izvršavanja maloljetničkih sankcija) kao i na prisustvovanje znanstvenim skupovima, osobito ciljanim i multidisciplinarnim edukacijama u organizaciji Pravosudne akademije. Također su, sukladno odredbi članka 97. Zakona o sudovima za mladež, zajedno sa sucima za mladež i stručnim suradnicima izvanpravne struke na sudovima, prisustvovali obilasku maloljetnika koji su smješteni u odgojne ustanove.

Istražni zatvor prema maloljetniku određuje se kao krajnja mjera, u razmjeru prema težini djela i očekivanoj sankciji, u najkraćem mogućem nužnom trajanju i samo ako njegovu svrhu nije moguće postići primjenom mjera opreza, privremenog smještaja ili istražnog zatvora u domu. Iako državno odvjetništvo posebno ne prati broj istražnih zatvora određenih maloljetnicima, iz raspoloživih podataka Ministarstva pravosuđa, Uprave za zatvorski sustav, proizlazi da od 2013. bilježimo pad broja istražnih zatvora određenih maloljetnicima. U 2015. 33-trojici maloljetnika određen je istražni zatvor, od toga najveći broj (14) u nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu. Istražni zatvor kod maloljetnika karakterizira velika disperzija u odnosu na teritorijalnu nadležnost državnih odvjetništava (na području nadležnosti nekih državnih odvjetništava unatrag tri ili četiri godine nije određen niti jedan istražni zatvor maloljetniku) i sukladno zakonu minimalno nužno trajanje, a izvršava se, prema Odluci ministra pravosuđa iz 2013., u posebnim zatvorskim jedinicama u zatvorima u Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru, Zagrebu i Kaznionici i zatvoru u Šibeniku. S obzirom na navedeno odredba članka 66. Zakona o sudovima za mladež koja propisuje smještaj maloljetnika kojima je određen istražni zatvor u zatvorenu zavodsku ustanovu i uvjete kojima ona mora udovoljavati, nikada nije

zaživjela u praksi pa se postavlja pitanje potrebe i opravdanosti da i nadalje bude propisana u Zakonu.

3.1.6. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Rad i postupanje u koruptivnim predmetima kao i predmetima iz područja organiziranog kriminaliteta prvenstveno se veže za rad Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: Ured), no ovdje valja istaknuti kako se Ured bavi složenijim predmetima korupcije na visokoj razini, dok na drugim predmetima, sukladno odredbama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (u daljnjem tekstu: ZUSKOK), rade državni odvjetnici i zamjenici iz redovnih državnih odvjetništava. Njih na prijedlog ravnateljice Ureda, posebnim rješenjem na rad u tim predmetima, upućuje Glavni državni odvjetnik, s time da ravnateljica i zamjenici ravnateljice kontinuirano prate i nadziru rad na tim predmetima.

Kako bi se ravnateljici i zamjenicima ravnateljice Ureda omogućilo da se bave najsloženijim predmetima korupcije i organiziranog kriminaliteta, tijekom izvještajne 2015. u 187 predmeta (ili u odnosu na 319 osoba) došlo je do upućivanja u rad državnih odvjetnika i zamjenika iz redovnih državnih odvjetništava.

Iz tih razloga, prilikom razmatranja rada na predmetima organiziranog kriminaliteta i korupcije valja cijeliti rad državnog odvjetništva u cjelini.

3.1.6.1. Kretanje i struktura predmeta iz nadležnosti Ureda

3.1.6.1.1. Rad u predmetima Ureda - općenito

U izvještajnoj 2015. Ured je zaprimio ukupno 1.152 nove prijave protiv poznatih osoba, što je za 443 prijave ili 62,48% više u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo zaprimljeno novih prijava protiv 709 osoba.

Do znatnog porasta broja prijava protiv poznatih osoba u odnosu na prethodnu godinu došlo je uslijed velikog porasta broja novoprijavljenih osoba za koruptivna kaznena djela, dok je broj prijava za organizirani kriminalitet na razini ranijih godina.

Kada se broju novozaprimljenih prijava doda i 55 prijava iz ranijih godina, to je Ured u 2015. imao u radu ukupno 1.207 prijava, odnosno 374 prijave ili 44,9% više u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo ukupno 833.

U odnosu na ukupno 1.207 prijava u radu, doneseno je 1.164 odluka, iz čega proizlazi kako je odlukama riješeno 96,44% svih prijava u radu (2014. bilo je riješeno 93,4% prijava). Iz navedenog podatka proizlazi kako je Ured dodatno povećao ažurnost u radu po prijavama.

Rješenja o odbačaju kaznene prijave donesena su u odnosu na 778 osoba ili 66,84% (udio odbačaja u svim odlukama u 2014. iznosio je 56,04%), od čega se na koruptivna kaznena djela odnose odbačaji u odnosu na 732 osobe, a na kaznena djela organiziranog kriminaliteta u odnosu na 12 osoba.

Usljed znatnog porasta broja prijava u odnosu na prethodnu godinu, bilježi se i povećani udio odbačaja u ukupnom broju odluka, ali isto tako i porast broja drugih odluka- donesenih rješenja o provođenju istrage.

Razlog tako velikog udjela odbačaja u ukupnom broju donesenih odluka svakako treba tražiti u strukturi podnositelja kaznenih prijava. Naime, od ukupno podnesenih 1.152 novih prijava, njih 376 ili 32,64% podnijela je policija, dok su čak 776 prijava ili 67,36% podnijeli drugi podnositelji i to u velikom broju građani nezadovoljni odlukama suda i drugih državnih tijela.

Od 376 prijava koje je podnijela policija, u odnosu na njih 14 ili svega 3,72% doneseno je rješenje o odbačaju, dok su čak 733 prijave (94,46%) drugih podnositelja riješene odbačajem.

Velik broj prijava nezadovoljnih građana, koje su vrlo često neargumentirane i bez odgovarajućih dokaza, razlog je što je, kao i ranijih godina, najveći broj odbačaja donesen zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona (njih 670), iz čega proizlazi da na ovo jedno kazneno djelo otpada 86,12% svih odbačaja.

U izvještajnoj 2015. doneseno je 363 rješenja o provođenju istrage, što je za 38 rješenja ili 11,69 % više u odnosu na prethodnu godinu kada ih je donijeto 325. Od ukupnog broja donesenih rješenja o provođenju istrage, njih 185 se odnosi na organizirani kriminalitet, dok se 166 odnosi na koruptivna kaznena djela.

Optužene su ukupno 343 osobe, od toga 334 osobe po dovršetku istrage, dok je protiv 9 osoba podignuta neposredna optužnica. (broj optuženja na razini je 2014.). Pri tomu je za koruptivna kaznena djela optuženo 247 osoba ili 72% svih optuženja, dok je za kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminaliteta optuženo 89 osoba ili 26%.

Nakon podizanja optužnice šest je postupaka obustavljeno po optužnom vijeću, 20 je optužnica vraćenih po optužnom vijeću, dok je 7 optužnica povučeno prije odluke optužnog vijeća. Razlozi povlačenja optužnica uglavnom su bili nemogućnost pribavljanja dokaza putem međunarodne pravne pomoći za vrijeme zakonskog roka trajanja istrage ili nemogućnost vještaka da u roku dovrše naložena vještačenja.

Nakon podizanja i potvrđivanja optužnog akta sudovi su obustavili postupak protiv dvije optužene osobe (1,03%) od ukupno 194 osoba u odnosu na koje je optužno vijeće potvrdilo optužnice.

U izvještajnom razdoblju došlo je do velikog pada broja presuđenih osoba, pa je tako presuđena ukupno 251 osoba, što je, u odnosu na prethodnu godinu, kada su bile presuđene 622 osobe, čak 371 manje presuđenih osoba, odnosno pad od 59,65%.

Od ukupno 251 presuda donesenih tijekom 2015., njih 236 ili 94,02% je osuđujućih, 14 ili 5,58% je oslobađajućih, dok je jedna presuda ili 0,40% odbijajuća.

Za kaznena djela iz oblasti koruptivnog kriminaliteta presuđeno je ukupno 155 osoba ili 61,75%, za kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminaliteta 94 osobe ili 37,45%, dok su 2 osobe presuđene za ostala kaznena djela.

Od ukupnog broja presuda, 162 presude donesene su na temelju sporazuma stranaka, što u odnosu na ukupan broj donesenih presuda (251) čini 64,54%.

Razlog tako velikog pada broja presuđenih osoba svakako leži u činjenici što je velik broj presuda u 2014. bio donesen u samo jednom predmetu (Hipokrat). Naime, u 2014. u tom je predmetu donesena 271 presuda, što je više od ukupnog broja presuda (251) koje su donesene u izvještajnom razdoblju.

Drugi razlog pada broja presuda je i taj što je u protekloj godini bilo u tijeku više rasprava u velikim i složenim predmetima Ureda koje traju i više godina.

Sudovi su u odnosu na 236 osoba donijeli osuđujuće presude, od kojih je 138 osoba ili 58,47% osuđeno na kaznu zatvora, u odnosu na 93 osobe ili 39,41% izrečene su uvjetne osude, dok su u odnosu na pet osoba ili 2,12% izrečene novčane kazne. Od izrečenih 138 kazni zatvora, njih 86 ili 62,32% zamijenjeno je radom za opće dobro na slobodi.

3.1.6.2. Organizirani kriminalitet i korupcija

U 2015. Ured je primio prijava protiv 1.102 osoba i 12 prijava protiv pravnih osoba. Iz 2014. i ranijih godina ostalo je u radu 59 prijava, od čega 4 u odnosu na pravne osobe, tako da je u radu bilo ukupno 1.173 prijava.

U odnosu na 744 osobe donesena su rješenja o odbačaju kaznene prijave. Neposredne optužnice podignute su protiv devet osoba, dok su rješenja o provođenju istrage donesena u odnosu na 351 osobu, a nakon dovršene istrage optuženo je 327 osoba.

Dakle, u izvještajnom razdoblju Ured je za koruptivna kaznena djela i kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminaliteta optužio ukupno 336 osoba.

Sudovi su u 2015. donijeli presude u odnosu na 249 osoba, od kojih su 234 presude osuđujuće, 14 je oslobađajućih presuda i jedna odbijajuća presuda. Od ukupnog broja osuđenih osoba 138 osoba osuđeno je na kaznu zatvora od kojih je u odnosu na 86 osoba kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi. Ured je u izvještajnom razdoblju podnio ukupno 62 žalbe.

3.1.6.2.1. Organizirani kriminalitet

Od ukupno 1.102 prijavljene osobe u 2015., 211 osoba ili 19,15% prijavljeno je za kaznena djela organiziranog kriminaliteta.

U odnosu na 2014. kada su bile prijavljene 153 osobe za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, u ovom izvještajnom razdoblju zabilježen je porast od 37,91%. Međutim, promatrajući broj prijavljenih osoba iz oblasti organiziranog kriminala u posljednjih pet godina vidljivo je kako je u ovom izvještajnom razdoblju zaustavljen trend pada broja prijava iz oblasti organiziranog kriminaliteta zabilježen u 2013. i 2014., te se broj prijava za ovu vrstu kriminaliteta ustalio na razini 2013.

Broj prijavljenih za organizirani kriminalitet 2011. - 2015.

2011. godina	168
2012. godina	272
2013. godina	215
2014. godina	153
2015. godina	211

U 2015. od ukupno 211 prijavljenih osoba za organizirani kriminalitet, 24 osobe (11,37%) prijavljene su za kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. stavka 1. KZ/11 (organizatori), od kojih 7 osoba za kazneno djelo udruživanje za počinjenje kaznenih djela iz članka 333. stavka 1. KZ/97, te 24 osobe (11,37%) za kazneno djelo zločinačko udruženje iz članka 328. stavka 2. KZ/11 odnosno članstvo u grupi iz članka 333. stavka 3. KZ/97. Veći dio prijavljenih pripadnika grupe (njih 14) članovi su grupe organizirane radi počinjenja kaznenih djela prijevare iz članka 224. stavaka 1. i 4. KZ/97.

Za kazneno djelo neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz članka 190. stavka 2. i stavka 6. u vezi članka 329. stavka 1. KZ/11, tijekom 2015. prijavljeno je 88 osoba (41,71%), za kazneno djelo protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u RH iz članka 326. stavka 1. u vezi članka 329. stavka 1. KZ/11 prijavljeno je ukupno 29 osoba (13,74%), a za kaznena djela nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. u vezi članka 329. stavka 1. KZ/11, te zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavka 2. u vezi članka 329. stavka 1. KZ/11 po 11 osoba (5,21%). U ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno je i 9 osoba (4,27%) za teško kazneno djelo protiv okoliša - trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima iz članka 214. stavka 5. u vezi članka 202. i članka 329. stavka 1. KZ/11, te 7 osoba (3,32%) za kazneno djelo izbjegavanje carinskog nadzora iz članka 257. u vezi članka 329. stavka 1. KZ/11. Navedeno predstavlja 96,21% ukupnog broja prijavljenih osoba iz oblasti organiziranog kriminaliteta.

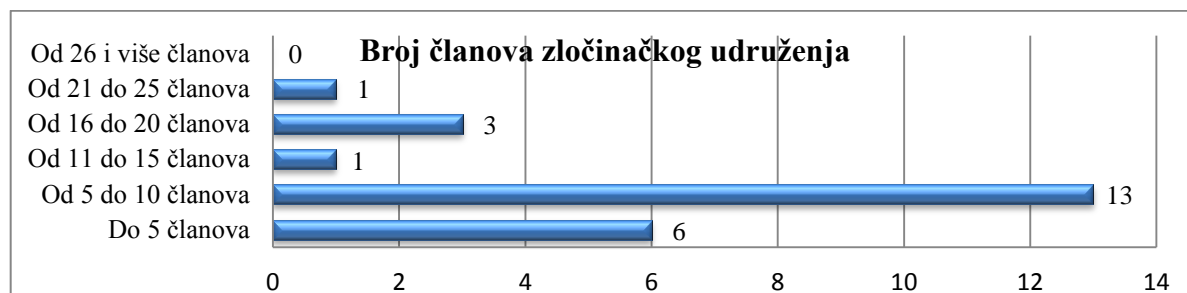
Kao i ranijih godina i u ovom izvještajnom razdoblju i nadalje su najbrojnije kaznene prijave za kaznena djela neovlaštene proizvodnje i prometa opojnim drogama i protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, počinjena u sastavu zločinačkog udruženja.

U slučajevima organiziranog kriminala najčešće se prijavljuje više osoba dok su prijave protiv jedne osobe rijetkost i u pravilu se odnose na pripadnike transnacionalnih organiziranih skupina kada su ostali članovi zločinačkog udruženja prijavljeni u drugim zemljama ili nisu poznati. Tako i u ovom izvještajnom razdoblju od 24 prijavljena zločinačka udruženja, njih 22 broje veći broj članova, dok su u dva slučaja prijavljena po dva člana zločinačkog udruženja organiziranog radi počinjenja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 2. u svezi članka 329. stavka 1. točke 4. KZ/11.

U donjoj tablici i grafikonu prikazane su prijavljene organizirane skupine prema broju članova.

Zločinačka udruženja (čl. 328 KZ/11) – broj članova

<i>Do 5 Članova</i>	<i>Od 5 do 10 članova</i>	<i>Od 11 do 15 članova</i>	<i>Od 16 do 20 članova</i>	<i>Od 21 do 25 članova</i>	Od 26 i više Članova
6	13	1	3	1	0

U ovom izvještajnom razdoblju bilježi se porast broja zločinačkih udruženja u odnosu na 2014. za 60% (15 zločinačkih udruženja 2014.), međutim, promatrajući broj prijavljenih organiziranih skupina u ranijim godinama uočava se kako je u 2014. bio zabilježen značajan pad broja prijavljenih zločinačkih udruženja u odnosu na ranije godine (2013.– 30 zločinačkih udruženja, 2012.– 26 zločinačkih udruženja, 2011.– 29 zločinačkih udruženja) te porast iskazan u ovom izvještajnom razdoblju predstavlja vraćanje broja prijavljenih zločinačkih udruženja na razinu prethodnih izvještajnih razdoblja. Pri tome je vidljivo kako najveće povećanje bilježe zločinačka udruženja koja broje od 5 do 10 članova u odnosu na koja je u 2014. bio iskazan najveći pad (2014. je bilo 4 takva zločinačka udruženja).

Struktura prijava za kaznena djela iz oblasti organiziranog kriminaliteta

<i>Kaznena djela</i>	<i>Broj zločinačkih udruženja</i>	<i>%</i>
<i>Trgovina narkoticima</i>	11	45,83%
<i>Ilegalno prebacivanje osoba preko granice</i>	5	20,83%
<i>Nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari</i>	2	8,33%
<i>Zlouporeba povjerenja u gospodarskom poslovanju</i>	2	8,33%
<i>Izbjegavanje carinskog nadzora</i>	1	4,17%
<i>Prostitucija</i>	1	4,17%
<i>Prijevара</i>	1	4,17%
<i>Teška kaznena djela protiv okoliša-trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima</i>	1	4,17%
Ukupno	24	100%

Kao i ranijih godina najviše zločinačkih udruženja organizirano je radi počinjenja kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavaka 2. i 6. u svezi članka 329. stavka 1. točke 4. KZ/11, te počinjenja kaznenog djela protuzakonito ulaženje, kretanje i boravak u Republici Hrvatskoj iz članka 326. stavka 1. u vezi članka 329. stavka 1. točke 2. KZ/11. Gledajući iste u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se značajan porast prijavljenih iz oblasti kriminaliteta droga počinjenih u sastavu zločinačkog udruženja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (za 125,46%), no kada se promatra broj prijavljenih osoba iz ove oblasti organiziranog kriminala u ranijim godinama vidljivo je kako je 2014. i u ovom segmentu bila izuzetak (2014. - prijavljeno 39 osoba, 2013. - 101 osoba, 2012. - 67 osoba) te je u ovom izvještajnom razdoblju broj prijavljenih iz oblasti kriminaliteta droga počinjenih u sastavu zločinačkog udruženja na razini ranijih godina. Udio prijavljenih zločinačkih udruženja za počinjenje kaznenog djela iz članka 326. stavka 1. u vezi članka 329. stavka 1. točke 2. KZ/11 na razini je onog iz prethodnog izvještajnog razdoblja, no i u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se trend pada broja prijavljenih osoba za ilegalno prebacivanje osoba preko granice (27,5%).

Uz uobičajene sporadične vrste zločinačkih udruženja organiziranih za počinjenje kaznenih djela nedozvoljeno posjedovanje, izrada i nabavljanje oružja i eksplozivnih tvari, izbjegavanje carinskog nadzora, prijevara i prostitucija, u ovom izvještajnom razdoblju pojavljuju se dva zločinačka udruženja organizirana za počinjenje kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavka 2. u svezi članka 329. stavka 1. točke 4. KZ/11, te zločinačko udruženje za počinjenje kaznenog djela trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima iz članka 202. stavaka 1. i 2. u svezi članka 214. stavka 5. i članka 329. stavka 1. točke 2. KZ/11 (protuzakonit izlov, krijumčarenje i ilegalna prodaja prstaca).

Od ukupnog broja prijava koje su bile u radu (211) doneseno je ukupno 197 odluka, odnosno riješeno je 93,37% prijava i to 12 odbačajem (6,09%), dok je u odnosu na 185 prijava doneseno rješenje o provođenju istrage (93,91%). Imajući u vidu da je u prethodnom izvještajnom razdoblju udio prijava riješenih odbačajem iznosio 17,39%, ovakvi rezultati govore o kvaliteti, odnosno osnovanosti kaznenih prijava podnesenih u ovom izvještajnom razdoblju.

Ured je tijekom ovog izvještajnog razdoblja po dovršenoj istrazi donio ukupno 95 odluka, od toga je 89 osoba optuženo (93,68%), u odnosu na pet osoba doneseno je rješenje o obustavi istrage (5,26%), dok je jedna istraga riješena na drugi način. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, struktura odluka donesenih po dovršenoj istrazi je gotovo identična (2014. optuženje – 94,53%, obustava – 5,4%).

I u ovom izvještajnom razdoblju bilježi se pad broja donesenih presuda. Tako su u 2015. godini sudovi za kaznena djela organiziranog kriminaliteta donijeli ukupno 94 presude što je u odnosu na 2014. pad za 33,80% (u 2014. zabilježen pad od 17,92%). Usporedbom kroz razdoblje od 5 godina vidljivo je kako se u 2015. bilježi najmanji broj donesenih prvostupanijskih sudskih odluka.

Broj presuda u razdoblju 2011. - 2015.

2011. godina	168
2012. godina	114
2013. godina	173
2014. godina	142
2015. godina	94

Od 94 donesene presude, 92 su osuđujuće (97,87%), jedna je odbijajuća te jedna oslobađajuća. U odnosu na osuđujuće presude, 54 je doneseno na temelju sporazuma stranaka (58,70%) što je na razini ranijih godina (2014. - 44,93%, 2013. - 63,43%). Sudovi su izrekli ukupno 44 zatvorske kazne (47,82%), 26 uvjetnih osuda (28,26%), dok je u 22 slučaja kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (50,0%). U strukturi izrečenih sankcija povećan je udio uvjetnih osuda koje su u 2014. godini participirale s 20,29%. U 61 navratu sudskim je odlukama oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu od 4.124.000,00 kuna, dok je u 13 navrata donesena odluka o oduzimanju predmeta.

Ured je podnio ukupno 22 žalbe i to 16 zbog odluke o kazni, 2 zbog drugih razloga te 4 zbog kazne i zbog drugih razloga. Žalbe su podnesene na svaku četvrtu presudu, dok su u prethodnom izvještajnom razdoblju žalbe podnesene na svaku šestu presudu. Imajući u vidu da je 54 presuda doneseno po sporazumu stranaka, proizlazi kako je u odnosu na ostalih 38 presuda kod kojih nije bilo sporazuma stranaka, žalba zbog odluke o kazni podnesena protiv svake druge presude.

3.1.6.2.2. Koruptivna kaznena djela

U 2015. za koruptivna kaznena djela prijavljena je 891 osoba što čini 77,34% od ukupnog broja prijavljenih osoba (1.152). U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u kojem je za koruptivna kaznena djela bilo prijavljeno 536 osoba, u 2015. došlo je do porasta broja prijavljenih osoba za ta kaznena djela od 66,23%.

Iz strukture prijavljenih koruptivnih kaznenih djela vidljiv je pad broja prijave za kaznena djela primanja mita i primanja mita u gospodarskom poslovanju, dok je došlo do porasta broja prijave za kaznena djela davanja mita, nezakonitog pogodovanja, trgovanja utjecajem, davanja mita za trgovanje utjecajem, te kaznenog djela zlorabe položaja i ovlasti.

Od ukupno 891 prijavljene osobe za koruptivna kaznena djela, 755 ili 84,74% prijava odnosi se na kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11. U prošloj godini navedeno kazneno djelo također je činilo većinu svih koruptivnih kaznenih djela (65,26%). Detaljniji podaci za kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11 posebno su navedeni u nastavku ovog Izvješća.

3.1.6.2.2.1. Koruptivna kaznena djela u užem smislu

Za koruptivna kaznena djela u užem smislu u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 136 osoba, što predstavlja 15,26% od ukupnog broja od 891 prijavljenih osoba za koruptivna kaznena djela.

Donji grafikon prikazuje postotak prijava za koruptivna kaznena djela u užem smislu i postotak prijava za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti koje su zaprimljene u 2015.

Struktura prijava koje su zaprimljene u 2015. za koruptivna kaznena djela u užem smislu prikazana je u sljedećem grafikonu:

Za kazneno djelo primanja mita iz članka 293. KZ/11 u 2015. prijavljeno je 38 osoba, što u odnosu na 2014. kada je bilo prijavljeno 40 osoba predstavlja neznatno smanjenje prijava za 5%. Kako je iz ranijih godina ostalo u radu šest prijava, to su u 2015. bile u radu kaznene prijave protiv ukupno 44 osobe.

Od 38 osoba prijavljenih za primanje mita, 34 osobe prijavljene su za "pravo" primanje mita iz članka 293. stavka 1. KZ/11 (slučajevi kada počinitelji zahtijevaju ili primaju dar ili kakvu drugu korist da u granicama svoje ovlasti obave radnju koju ne bi smjeli obaviti ili da ne obave radnju koju bi morale obaviti), tri su osobe prijavljene za "nepravo" primanje mita odnosno za zahtijevanje ili primanje dara ili kakve druge koristi za obavljanje službene radnje koju su bile dužne obaviti (članak 293. stavak 2. KZ/11), te

jedna osoba za zahtijevanje ili primanje mita nakon obavljanja odnosno neobavljanja službene radnje (članak 293. stavak 3. KZ/11).

Za kazneno djelo primanja mita u izvještajnom razdoblju kaznene prijave su odbačene u odnosu na 18 osoba. U odnosu na 23 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage, a nakon dovršene istrage postupak je obustavljen u odnosu na dvije osobe. Nakon istrage optuženo je 35 osoba. Jedna istraga riješena je na drugi način.

U 2015. za kazneno djelo primanja mita optuženi su direktor trgovačkog društva, pomoćnik ravnatelja Lučke uprave, službenik Ureda za katastar, zamjenica voditelja Zemljišno-knjižnog odjela, pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo, viši stručni suradnik Gradskog ureda za obrazovanje, šport i kulturu, policijski službenici, nogometni suci, carinik, voditelj i inspektor Inspektorata u PU Zagrebačkoj, profesor, stečajni upravitelj, direktor i zaposlenici u trgovačkim društvima. Iznosi mita su se kretali od manjih iznosa do 130.000,00 eura.

U izvještajnom razdoblju sudovi su za kazneno djelo primanja mita donijeli ukupno 57 presuda i sve su osuđujuće. Od 57 osuđujućih presuda 46 presuda je doneseno na temelju sporazuma stranaka (80,70%), 36 osoba osuđeno je na kaznu zatvora (63,15%), od kojih je u odnosu na 33 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (57,89%). U odnosu na 21 osobu izrečena je uvjetna osuda (36,84%). Također je izrečeno devet sigurnosnih mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti iz članka 71. KZ/11, a sigurnosna mjera oduzimanja imovinske koristi iz članka 77. KZ/11 izrečena je u odnosu na 50 osoba. Ured je podnio ukupno šest žalbi od kojih četiri zbog kazne, a dvije žalbe zbog kazne i drugih razloga.

Za kazneno djelo davanja mita iz članka 294. KZ/11 u 2015. prijavljene su 42 osobe, što u odnosu na prethodnu godinu, u kojoj su za to kazneno djelo bile prijavljene 33 osobe, predstavlja porast od 27,27%. Ako se novoprijavljenim osobama dodaju četiri prijave koje su ostale u radu iz ranijih godina, u izvještajnom razdoblju za kazneno djelo davanja mita u radu je bilo ukupno 46 prijava.

Od 42 osobe prijavljene za kazneno djelo davanja mita, 41 osoba prijavljena je za stavak 1. članka 294. KZ/11, dok je jedna osoba prijavljena za stavak 2. citiranog članka.

Kaznena prijava odbačena je u odnosu na devet osoba, neposredno je optuženo devet osoba, a u odnosu na 28 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. Nakon istrage optuženo je 29 osoba. Dakle, za kazneno djelo davanja mita iz članka 294. KZ/11 u izvještajnom razdoblju ukupno je optuženo 38 osoba.

U 2015. sudovi su za kazneno djelo davanja mita donijeli ukupno 28 presuda i sve su osuđujuće. Od 28 osuđujućih presuda, 23 presude donesene su na temelju sporazuma stranaka (82,14%), šest osoba osuđeno je na kaznu zatvora (21,43%), od kojih je u odnosu na pet osoba kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (17,86%). Novčana kazna izrečena je u odnosu na pet osoba (17,86%). U odnosu na 17 osoba izrečena je uvjetna osuda (60,71%). Također je izrečeno 13 sigurnosnih mjera oduzimanja predmeta iz članka 79. KZ/11. Ured je podnio tri žalbe i to jednu zbog kazne, a dvije zbog drugih razloga.

Za kazneno djelo nezakonitog pogodovanja iz članka 292. KZ/11 u izvještajnom razdoblju podneseno je 25 prijava. U 2014. za to kazneno djelo nije bilo prijava. U

odnosu na 19 osoba doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, a u odnosu na šest osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage.

U izvještajnom razdoblju za kazneno djelo trgovanja utjecajem iz članka 295. KZ/11 podneseno je 26 prijava (za to kazneno djelo tijekom 2014. nije bila podnesena niti jedna kaznena prijava). U odnosu na 13 osoba kaznena prijava je odbačena. Rješenje o provođenju istrage doneseno je protiv 13 osoba. Za navedeno kazneno djelo nakon provedene istrage optuženo je 19 osoba. Sudovi su donijeli tri osuđujuće presude na temelju sporazuma stranaka (izrečena je jedna kazna zatvora i dvije uvjetne osude). Također je izrečena jedna sigurnosna mjera oduzimanja imovinske koristi iz članka 77. KZ/11.

U odnosu na kazneno djelo davanja mita za trgovanje utjecajem iz članka 296. KZ/11 u 2015. prijavljeno je pet osoba (za isto kazneno djelo u 2014. bile su prijavljene tri osobe). U odnosu na tri osobe doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, dok je protiv dvije osobe doneseno rješenje o provođenju istrage. Nakon dovršene istrage optuženo je pet osoba. Sudovi su donijeli jednu osuđujuću presudu na temelju sporazuma stranaka (izrečena je zatvorska kazna i sigurnosna mjera oduzimanja imovinske koristi iz članka 77. KZ/11).

Za kazneno djelo primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 252. KZ/11 u izvještajnom razdoblju nije bilo prijava, dok su u 2014. za to kazneno djelo bile prijavljene dvije osobe. U odnosu na jednu osobu koja je optužena u prethodnom razdoblju sud je donio oslobađajuću presudu. Na oslobađajuću presudu Ured je podnio žalbu iz drugih razloga.

Za kazneno djelo davanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 253. KZ/11, kao i prethodne godine, u 2015. nije bilo prijava. U odnosu na jednu osobu koja je optužena u prethodnom razdoblju donesena je oslobađajuća presuda. U tom predmetu Ured je podnio žalbu iz drugih razloga.

Za kazneno djelo podmićivanja zastupnika iz članka 339. KZ/11 u 2015. nije bilo prijava.

3.1.6.2.2.2. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti

U 2015. Ured je za kazneno djelo iz članka 291. stavka 1. i 2. KZ/11 zaprimio 755 kaznenih prijava, što u odnosu na 2014. kada ih je bilo 457, predstavlja porast od 65,2%. Ako se tome doda 45 prijava koje su ostale u radu iz ranijih godina, u izvještajnom razdoblju za to kazneno djelo ukupno je u radu bilo 800 prijava.

Struktura kaznenih prijava za kazneno djelo iz članka 291. KZ/11 u izvještajnom razdoblju je sljedeća:

- za kazneno djelo iz članka 291. stavka 1. KZ/11 - 440 prijava (58,28%),
- za kazneno djelo iz članka 291. stavka 2. KZ/11 - 315 prijava (41,72%).

Od ukupnog broja od 800 prijava u radu za kazneno djelo iz članka 291. KZ/11, odbačajem je riješeno 670 prijava (83,75%).

Odbačaji kaznenih prijava za kaznena djela iz članka 291. KZ/11 sudjeluju sa 91,53% u ukupnom broju odbačenih prijava za koruptivna kaznena djela (732 odbačaja za korupciju), odnosno 86,12% u odnosu na odbačaje za sva kaznena djela (ukupno 778 odbačaja).

Za kaznena djela iz članka 291. KZ/11 donesena su 94 rješenja o provođenju istrage, nakon dovršene istrage podignute su optužnice protiv 150 osoba, dok je u odnosu na 12 osoba rješenjem državnog odvjetnika istraga obustavljena.

U 2015. za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz nadležnosti Ureda sudovi su donijeli ukupno 64 presude od čega 33 presude na temelju sporazuma stranaka (51,56%). Budući da je za to kazneno djelo 2014. bilo doneseno 99 presuda, u izvještajnom razdoblju došlo je do smanjenja broja presuda od 35,35%. Od ukupnog broja presuda, 53 su osuđujuće (82,81%) te 11 oslobađajućih (17,19%).

Od ukupnog broja osuđujućih presuda 28 osoba osuđeno je na kaznu zatvora (52,83%) od kojih je u odnosu na 26 osoba kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (92,85%). U odnosu na 25 osoba sudovi su izrekli uvjetne osude (47,17%). Ukupno je izrečeno 27 sigurnosnih mjera od kojih 13 sigurnosnih mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti iz članka 71. KZ/11, sedam sigurnosnih mjera oduzimanja imovinske koristi iz članka 77. KZ/11, te sedam sigurnosnih mjera oduzimanja predmeta iz članka 79. KZ/11. Ured je podnio ukupno 28 žalbi i to 10 žalbi zbog kazni, 15 žalbi iz drugih razloga, te tri žalbe zbog kazne i drugih razloga.

Iz analize odbačenih prijava zbog kaznenih djela iz članka 291. KZ/11 proizlazi da se u pravilu radi o kaznenim prijavama koje podnose stranke u sudskim i upravnim postupcima koje su nezadovoljne odlukama službenih osoba u tim postupcima. Znatan broj prijava podnosi se zbog izraženih pravnih stavova sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, samo uz tvrdnju podnositelja prijave da je službena osoba počinila kazneno djelo zato što nije donijela odluku za koju podnositelj smatra da je jedino ispravna, a u tim prijavama u pravilu nema daljnjih konkretnih podataka iz kojih bi proizlazio osnov za sumnju da bi u konkretnim slučajevima bilo počinjeno kazneno djelo.

U 2015. za koruptivna kaznena djela u radu je bilo prijava protiv ukupno 946 osoba (891 novoprijavljena osoba i 55 osoba iz ranijih godina).

Od ukupnog broja prijavljenih osoba koje su u izvještajnom razdoblju bile u radu za ovu vrstu kaznenih djela u odnosu na 732 osoba doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave (77,38%). U 2014. rješenje o odbačaju kaznene prijave doneseno je u odnosu na 407 osoba, iz čega proizlazi da je u izvještajnom razdoblju došlo je do porasta odbačaja od 79,85%.

U 2015. protiv devet osoba podignuta je neposredna optužnica (0,95%), dok je u 2014. neposredno optuženo bilo pet osoba.

U izvještajnom razdoblju u odnosu na 166 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage (17,55%). U odnosu na 2014. kada su rješenja o provođenju istrage bila donesena protiv 183 osobe, u 2015. je manje pokrenutih istraga za 9,29%.

Nakon dovršene istrage u odnosu na 14 osoba istraga je obustavljena rješenjem državnog odvjetnika, dok je 2014. istraga bila obustavljena u odnosu na 41 osobu, iz čega proizlazi kako je broj obustava istraga smanjen za 65,85%.

Po dovršenoj istrazi u izvještajnom razdoblju, 238 osoba je optuženo (25,16%), dok su prethodne godine po dovršenoj istrazi bile optužene 203 osobe, iz čega proizlazi kako je broj optuženja nakon dovršene istrage porastao za 17,24%.

Za koruptivna kaznena djela u 2015. ukupno je optuženo 247 osoba. Tijekom 2014. za tu vrstu kaznenih djela bilo je optuženo 208 osoba, što znači da je došlo do ukupnog porasta optuženja za koruptivna kaznena djela od 18,75%.

U izvještajnom razdoblju sudovi su za koruptivna kaznena djela donijeli ukupno 155 presuda (ranije 453 presude) iz čega proizlazi kako je došlo do pada presuda za 65,78%. Od ukupnog broja presuda 142 su osuđujuće presude (91,61%). Od ukupnog broja osuđujućih presuda 106 presuda doneseno je na temelju sporazuma stranaka (74,65%). Sudovi su donijeli 13 oslobađajućih presuda (8,38%). Od 142 osuđujuće presude 72 osobe osuđene su na kaznu zatvora (50,70%), od kojih je u odnosu na 64 osobe kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi (88,89%). Izrečeno je pet novčanih kazni (3,52%). U odnosu na 65 osoba izrečene su uvjetne osude (45,77%).

U 2015. došlo je do smanjenja broja osuđujućih presuda za 67,05% (u 2014. godini bila je donesena 431 osuđujuća presuda). Došlo je i do smanjenja oslobađajućih presuda od 42,10% budući da je u 2014. bilo doneseno 19 oslobađajućih presuda, a u 2015. 11 oslobađajućih presuda. Za razliku od prethodne godine kada su sudovi donijeli tri odbijajuće presude, u 2015. nije bilo odbijajućih presuda.

U izvještajnom razdoblju za koruptivna kaznena djela Ured je podnio ukupno 62 žalbe (31 žalba zbog odluke o kazni, 10 žalbi zbog kazne i zbog drugih razloga te 21 žalba iz drugih razloga). Dakle, Ured je podnio žalbe u odnosu na 40,52% presuda. Budući da je u 2014. bila podnesena 41 žalba, u izvještajnom razdoblju došlo je do porasta žalbi od 51,22%.

Posebno ističemo rad Ureda u predmetima koji se odnose na korupciju na lokalnim razinama.

Tijekom 2015. zbog kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti pokrenute su istrage protiv jednog gradonačelnika, trojice načelnika općina, pročelnika Jedinog upravnog odjela u jednom gradu, pročelnika Gradskog ureda za imovinsko-pravne odnose i imovinu u jednom gradu, te načelnika Odjela za zemljište Gradskog ureda za imovinsko-pravne odnose i imovinu u jednom gradu.

Zbog koruptivnih kaznenih djela Ured je u izvještajnom razdoblju podigao optužnice protiv dvojice župana zbog zlouporabe položaja i ovlasti, te protiv jedne županice zbog zlouporabe položaja i ovlasti, primanja mita i pranja novca.

Jedan gradonačelnik optužen je zbog zlouporabe položaja i ovlasti, a gradonačelnik jednog grada optužen je za sprječavanje dokazivanja.

Protiv dvojice načelnika općina i jednog bivšeg načelnika općine podignuta je optužnica zbog zlouporabe položaja i ovlasti.

Nadalje, zbog zlorab položaja i ovlasti optuženi su i računovodstveni referent Odjela za financije u jednoj općini, samostalni referent za komunalne poslove, voditeljica Odsjeka za prostorno planiranje i komunalne poslove u jednoj općini, pročelnik Jedinog upravnog odjela u jednoj općini, pročelnik Agencije za razvoj u jednoj županiji, viši savjetnik u Odsjeku za gospodarenje poslovnim prostorima u jednom gradu.

Također su zbog zlorabe položaja i ovlasti i krivotvorenja službene isprave optuženi savjetnik pročelnika Gradskog zavoda za prostorno uređenje u jednom gradu, pročelnik Gradskog ureda za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, izgradnju grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet jednog grada, pročelnica Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj jednog grada, pročelnica Jedinog upravnog odjela u jednoj općini pročelnik Gradskog zavoda za prostorno uređenje jednog grada, tajnik Gradskog poglavarstva jednog grada i tajnica Gradske skupštine jednog grada.

Zbog zlorabe položaja i primanja mita optužen je v.d. pročelnika Upravnog odjela za gospodarstvo jednog grada.

Zbog primanja mita optuženi su voditelj Odsjeka za građenje i održavanje javne rasvjete te viši stručni suradnik Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport jednog grada.

Osim navedenog, zbog primanja mita su podignute optužnice protiv voditelja jednog inspektorata i inspektora u Policijskoj upravi zagrebačkoj, a zbog kaznenog djela trgovanja utjecajem, podignuta je optužnica protiv voditelja Službe za sigurnost cestovnog prometa Uprave policije, MUP-a, v.d. voditelja Službe mobilne jedinice MUP-a i načelnika postaje prometne policije u Policijskoj upravi zagrebačkoj.

Sudovi su donijeli više osuđujućih presuda i to protiv bivšeg predsjednika Skupštine jedne županije zbog pomaganja u zlorabi položaja i ovlasti, protiv načelnika jedne općine zbog nezakonitog pogodovanja, protiv člana Općinskog vijeća jedne općine zbog zlorabe položaja i ovlasti, protiv voditelja Porezne uprave u jednoj ispostavi zbog zlorabe položaja i ovlasti te protiv pročelnika HZZO-a u jednom područnom uredu zbog primanja mita.

3.1.6.2.3. Zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi

U Uredu je u svibnju 2014. osnovan Odjel za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom. Odjel poduzima radnje radi utvrđivanja imovinske koristi i njene vrijednosti, pronalazak te osiguranje oduzimanja iste.

U radu na predmetima iz nadležnosti Ureda posebna pozornost se poklanja provođenju tzv. financijskih istraga s kojima se započinje u najranijim fazama izvida. Temeljno načelo prema kojemu nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, državno odvjetništvo, ali i druga tijela, dužni su dosljedno provoditi. Ne samo korupcijska kaznena djela i kaznena djela organiziranog kriminaliteta, nego i više od 50% svih prijavljenih kaznenih djela čine se radi stjecanja imovinske koristi. Stoga, u svim slučajevima u kojima su za to ispunjene zakonske pretpostavke treba na vrijeme „zamrznuti“ imovinu osumnjičenika, kao i imovinu s njima povezanih osoba, kako bi se osiguralo oduzimanje protupravne imovinske koristi u sudskom postupku.

Ured u pravilu, odmah kada se utvrdi postojanje osnova sumnje da je neka osoba počinila kazneno djelo i njime stekla imovinsku korist, predlaže sudu zamrzavanje ili cijele imovine ako u obzir dolazi prošireno oduzimanje ili dijela imovine dovoljnog da se osigura oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi, odnosno imovine koja je prenesena na povezane osobe.

Tijekom 2015. u 9 predmeta iz nadležnosti Ureda te u odnosu na 57 fizičkih i 6 pravnih osoba određene su privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi zabranom raspolaganja i otuđenja imovine u vrijednosti od oko 114.100.000,00 kuna. Od toga iznosa 59.400.000,00 kuna odnosi na koruptivna kaznena djela, dok se 54.700.000,00 kuna odnosi na kaznena djela organiziranog kriminala.

Od navedenog iznosa ukupno zamrznute imovine, u novcu je zamrznuto oko 29.936.000,00 kuna (9.877.433,84 kune, 1.596.516,96 eura, 1.982.369,84 KM i 8.070,80 CHF), od čega se iznos od 19.300.000,00 kuna odnosi na koruptivna kaznena djela, a iznos od 10.636.000,00 kuna na kaznena djela organiziranog kriminala, dok se ostala zamrznuta imovina (oko 84.164.000,00 kuna) sastoji od nekretnina, pokretnina (brodovi, vozila, poslovni udjeli, dragocjenosti), udjela u fondovima i dr.

Napominje se kako se iskazana procjena vrijednosti ne temelji isključivo na procjeni ovlaštenih sudskih vještaka, već da su većim dijelom korišteni podaci o vrijednosti imovine iz baza podataka Porezne uprave, iz raznih isprava koje su bile osnova stjecanja, a koje sadrže i podatke o vrijednosti, bankovnih procjena kao i drugih raspoloživih izvora.

U odnosu na 2014. u kojoj je zamrznuta imovina u ukupnoj vrijednosti od 112.311.000,00 kuna, u 2015. taj je iznos veći za 1,60%. Radi se o blagom povećanju, međutim uzimajući u obzir da je u 2014. zabilježen pad za 11,15 % u odnosu na prethodnu 2013., to je porast od 1,60 % u 2015. dobar pokazatelj efikasnosti financijskih istraga u prethodnom razdoblju.

U predmetima organiziranog kriminaliteta u odnosu na 2014., kada je zamrznuta imovina u vrijednosti od 40.359.925,00 kuna, vidljivo je povećanje za 35,53%, dok je u koruptivnim predmetima u odnosu na 2014., kada je zamrznuta imovina u vrijednosti od 71.951.075,00 kuna, manje zamrznuto imovine za 17,44%.

Obzirom da je i u 2014. zabilježeno povećanje zamrzavanja imovine u predmetima organiziranog kriminala (40,84%), te pad u zamrzavanju imovine kod koruptivnih kaznenih djela (26,12%), uočava se da je u 2015. nastavljen isti trend.

U izvještajnom razdoblju ukupno je od 120 fizičkih osoba oduzeto 7.903.603,00 kuna, od čega se iznos od 3.779.603,00 kuna odnosi na kaznena djela korupcije, a iznos od 4.124.000,00 kuna na kaznena djela organiziranog kriminala.

U odnosu na 2014. u kojoj je ukupno oduzeto 68.820.072,00 kuna vidljivo je značajno smanjenje od 88,52 %. Pri tome, u odnosu na 2014., u kojoj je od počinitelja koruptivnih kaznenih djela oduzeto 58.989.065 kuna, u 2015. je taj iznos smanjen za 93,60%, dok je u odnosu na kaznena djela organiziranog kriminala u izvještajnoj godini, u odnosu na 2014., kada je oduzeto 4.912.807,00 kuna, vidljivo smanjenje od 16,06% .

Navedeno znatno smanjenje ukupno oduzete imovinske koristi od 88,52% direktno je

vezano za smanjenje broja donesenih presuda u izvještajnom razdoblju. Naime, u izvještajnom razdoblju imovinska korist oduzeta je od 120 osoba, a u 2014. od 379 osoba, što je manje za 68,34%.

Tako je i kod koruptivnih kaznenih djela smanjenje oduzete imovinske koristi od 93,60%, posljedica smanjenja donesenih presuda u koruptivnim predmetima. Naime, u izvještajnom razdoblju u odnosu na 2014., u koruptivnim predmetima evidentiran je pad presuda za 67,05%, dok je za kaznena djela organiziranog kriminala u izvještajnom razdoblju u odnosu na 2014. zabilježen pad presuda za 34,51%, što evidentno ukazuje da je znatan pad oduzimanja imovinske koristi direktno vezan i prati trend smanjenja donesenih presuda, odnosno okončanja kaznenih postupaka.

3.1.6.2.4. Kapaciteti Ureda

Ured je i tijekom 2015. godine u radu imao više složenih predmeta, kako u odnosu na korupcijska kaznena djela tako i u odnosu na kaznena djela organiziranog kriminaliteta, u kojima su donesena rješenja o provođenju istrage i podignute optužnice. Ured je nastavio posebnu pozornost poklanjati provođenju financijskih istraga, tako da je ukupno u izvještajnom razdoblju zamrznuta imovina u vrijednosti od oko 114.100.000,00 kuna, dok vrijednost oduzete imovine iznosi 7.903.603,00 kuna.

U izvještajnom je razdoblju došlo do osjetnog porasta broja kaznenih prijava za 62,48% u odnosu na prethodnu godinu kada su bile prijavljene 443 osobe manje. U odnosu na koruptivni kriminalitet prijavljeno je 355 osoba više nego u prethodnoj godini (porast od čak 66,23%), dok je za organizirani kriminalitet u 2015. prijavljeno 58 osoba više nego 2014. godine (porast od 37,91%).

U odnosu na rad u konkretnim predmetima u izvještajnom razdoblju nastavljeno je procesuiranje korupcije na visokoj razini, kao i procesuiranje korupcije na lokalnim razinama u svezi čega su pokrenuti postupci protiv više župana, gradonačelnika, načelnika općina, službenika jedinica lokalne uprave i samouprave, kao i službenika Porezne uprave, Carinske uprave i policijskih službenika.

U 2015. godini bilježi se velik pad broja presuđenih osoba. Donesena je 251 presuda (najmanje presuđenih osoba od 2008.) što je u odnosu na 2014. manje za 371 presudu ili 59,65%. Od 251 presude, njih 236 ili 94,02% je osuđujućih, 14 oslobađajućih ili 5,58% te 1 ili 0,40% odbijajuća.

Jedan od razloga znatnog pada broja donesenih presuda svakako leži u činjenici što je u 2014. godini, i to najviše zahvaljujući predmetu „Hipokrat“, donesen rekordan broj presuda. Drugi razlog je činjenica što su u velikom broju složenih koruptivnih predmeta u tijeku rasprave pred sudovima, koje traju i više godina, tijekom kojih se ispituje velik broj svjedoka.

Od 251 presude, njih 162 ili 68,64% doneseno je na temelju sporazuma stranaka, tako da će Ured i u idućem razdoblju nastaviti sa postupcima sporazumijevanja radi donošenja presuda na temelju sporazuma, a što sve dovodi do bržeg i efikasnijeg okončanja kaznenog postupka, a time svakako i do velikih ušteda proračunskih sredstava.

Iako je donesen znatno manji broj presuda, zamjenici ravnateljice su u 2015. prisustvovali na 747 rasprava, što je neznatno manje u odnosu na 2014. godinu, kada su prisustvovali na 774 rasprave. S obzirom da se uglavnom radi o vrlo složenim predmetima koji zahtijevaju potrebne pripreme radi uspješnog zastupanja optužbe, jasno je da se bez povećanog angažmana ne bi moglo osigurati kvalitetno zastupanje na raspravama.

Isto tako, zamjenici ravnateljice su tijekom 2015. ispitali 348 okrivljenika, 1.124 svjedoka, a prisustvovali su i na 84 ročišta za određivanje istražnog zatvora. Pored iznijetih, podatak koji također zorno pokazuje obim posla u Uredu tijekom 2015. godine odnosi se na broj od 6.695 primljenih stranaka i održanih 1.767 koordinativnih i savjetodavnih sastanaka.

Ured je u izvještajnom razdoblju u 29 predmeta koristio instrumente međunarodne pravne pomoći, te je u 20 predmeta uputio 27 zamolbi inozemnim pravosudnim tijelima, a također je u 3 predmeta postupao po zamolnicama inozemnih pravosudnih tijela.

Valja istaknuti kako su, osim rada na konkretnim predmetima, ravnateljica i zamjenici ravnateljice tijekom 2015. sudjelovali u brojnim konferencijama, radionicama, seminarima i sastancima u organizaciji raznih domaćih i stranih institucija.

Obavljanje svih poslova iz nadležnosti Ureda i ostvarivanje rezultata, svakako ne bi bilo moguće bez povećanog angažmana zaposlenika.

U izvještajnom je razdoblju u Uredu radilo ukupno 68 zaposlenika, i to Ravnateljica i 32 zamjenika ravnateljice, 30 službenika i 5 namještenika, što je puno manje od broja radnih mjesta službenika i namještenika predviđenih sistematizacijom. U Uredu su radila i dva pravosudna policajca koje je Uredu na raspolaganje stavilo Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske.

U veljači 2015. donesen je novi Pravilnik o unutarnjem redu u Uredu, kojim je povećan broj sistematiziranih radnih mjesta službenika i namještenika, i to sa dosadašnjih sistematiziranih 65 radnih mjesta službenika i 6 radnih mjesta namještenika, tako da je novim Pravilnikom o unutarnjem redu Ureda sistematizirano ukupno 85 radnih mjesta za službenike i namještenike (od toga 77 službenika i 8 namještenika). Dakle, tijekom 2015. bilo je nepopunjeno 47 radnih mjesta službenika i 3 radna mjesta namještenika.

Nadalje, kako je tijekom 2015. godine proveden i dovršen javni natječaj za popunjavanje radnih mjesta savjetnika pravne struke, u Uredu je tijekom 2015. radilo deset savjetnika pravne struke, od kojih su šest savjetnika stalno zaposlena u Uredu, a ostala četiri savjetnika su privremeno bila premještena na rad iz općinskih i županijskih državnih odvjetništava na kraće razdoblje. Inače, važećim Pravilnikom predviđena su 22 radna mjesta savjetnika pravne struke (7 radnih mjesta viših savjetnika i 15 radnih mjesta savjetnika), tako da je stvarno nepopunjeno 16 radnih mjesta.

Sistematizacijom radnih mjesta predviđeno je sedam savjetničkih mjesta izvanpravne struke (3 radna mjesta viših stručnih savjetnika i 4 radna mjesta stručnih savjetnika), a u izvještajnom razdoblju u Uredu su radila tri savjetnika. Dakle, nepopunjena su i četiri radna mjesta savjetnika izvanpravne struke.

Također su za potrebe Odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, predviđena i dva mjesta financijskih istražitelja. Međutim, budući da u Uredu nema prostora u kojem bi isti radili s obzirom na nedostatak prostorija koje su na raspolaganju Uredu, kao i zbog niskih koeficijenata predviđenih za navedena radna mjesta, zbog čega nije za očekivati da bi interes za rad iskazale stručne osobe koje bi zadovoljavale potrebe Ureda, ova su radna mjesta ostala nepopunjena.

U Uredu je u 2015. radio jedan informatički referent, dok je tek krajem mjeseca listopada 2015., a po provedenom javnom natječaju, zaposlen još jedan informatički referent. Sistematizacijom je predviđeno i radno mjesto informatičkog savjetnika, višeg informatičkog referenta te još jednog informatičkog referenta.

U 2015. dovršeni su natječaji za popunjavanje pet savjetničkih mjesta pravne struke i četiri radna mjesta daktilografa (na kojemu su zaposlena tri daktilografa), a provedeni su još i natječaji za radno mjesto informatičkog referenta te oglasi za popunjavanje dva radna mjesta namještenika IV vrste – čistačica, s obzirom na odsutnost dvije namještenice Ureda raspoređene na navedeno radno mjesto uslijed dugotrajnog bolovanja.

Pored nedostatka kadrova, posebno valja istaknuti i neadekvatne materijalne uvjete rada Ureda. Naime, prostori koji su Uredu na raspolaganju u sjedištu u Zagrebu ne zadovoljavaju potrebe Ureda, i to do te mjere da se dovodi u pitanje redovno funkcioniranje Ureda. Naime, upravo je nedostatak prostora jedan od razloga što se slobodna mjesta državnih službenika i namještenika ne popunjavaju, budući za novo zaposlene službenike i namještenike u postojećim prostorima nije moguće osigurati radni prostor.

Koliko je sadašnji prostor Ureda u Zagrebu nedovoljan i neadekvatan za normalno funkcioniranje Ureda, ukazuje i rezultat inspekcijskog nadzora koje je u prosincu 2015. proveo Inspektorat rada Ministarstva rada i mirovinskog sustava, koji je zabranio obavljanje poslova prijepisa u Odjeljku prijepisa, budući da nisu ispunjeni uvjeti slobodne površine poda i slobodnog zračnog prostora. Osim prostora za službenike i namještenike nedostaje i prostor za zamjenike ravnateljice, koji sjede po dvoje u sobama, prostor za arhivu, sobe za snimanje, dok je izgradnjom interpolacije zgrade Uredu omogućeno korištenje dvorana za održavanje koordinacijskih i drugih sastanaka, na koji način je riješen dio prostornih problema.

Tijekom 2015. godine Ured je prema Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske pokrenuo inicijativu za osiguranje novog prostora Ureda, rezultat koje je bio dolazak predstavnika Ministarstva pravosuđa. Nakon izvršenog pregleda prostorija Ureda, Ministarstvo pravosuđa je izvijestilo Državni ured za upravljanje državnom imovinom da postojeći prostor (od oko 600 m²) nije adekvatan za potrebe Ureda, već da bi za adekvatan smještaj Ureda trebalo osigurati poslovni prostor površine oko 2.000 m². Takav prostor u izvještajnom razdoblju nije osiguran.

Ovakvo stanje kadrova upućuje na potrebu da se u što kraćem roku popune sistematizacijom predviđena radna mjesta, posebice u odnosu na savjetnike, zapisničare, informatičare i druge službenike i namještenike, kako bi Ured mogao na vrijeme i u zakonom propisanim rokovima izvršavati svoje obaveze. Poduzete aktivnosti u tom pravcu, u narednom periodu svakako bi trebale dovesti do popunjavanja sistematiziranih radnih mjesta kao i boljih prostornih uvjeta za rad Ureda.

3.1.7. Drugostupanjski kazneni postupak i postupak po izvanrednim pravnim lijekovima

3.1.7.1. Drugostupanjski kazneni postupak

Županijska državna odvjetništva i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sudjeluju u drugostupanjskom postupku sukladno odredbi članka 474. Zakona o kaznenom postupku za kaznena djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, pred nadležnim županijskim sudovima, odnosno pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, na način da nadležni sud dostavlja spise predmeta nadležnom državnom odvjetništvu na razgledanje, a ono nakon kontrole zakonitosti i pravilnosti postupanja prvostupanjskog državnog odvjetništva i ocjene osnovanosti žalbe državnog odvjetnika, od koje je ovlašteno odustati, spise predmeta vraća nadležnom sudu. Također, kada je u posjedu sudskog spisa, državno odvjetništvo ga koristi radi ocjene i odluke o sudjelovanju na sjednici ili javnoj sjednici, na kojoj, ako odluči nazočiti, izlaže najvažnije dijelove žalbe odnosno odgovora na žalbu te na zahtjev sudskog vijeća daje potrebna objašnjenja.

Tijekom 2015. godine županijska državna odvjetništva imala su u radu 5.783 drugostupanjska predmeta, a nazočila su na 303 javne sjednice i 663 sjednica vijeća drugostupanjskih županijskih sudova.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je kroz izvještajno razdoblje imalo u radu 1.387 drugostupanjskih predmeta, a budući da je za najteže oblike najpogibelnijih kaznenih djela po zakonu žalbu moguće podnijeti i protiv drugostupanjske presude, ovo je Državno odvjetništvo u radu imalo i 10 predmeta u trećem stupnju.

3.1.7.2. Zaštita zakonitosti u kaznenim i prekršajnim postupcima i drugi izvanredni pravni lijekovi

Županijska državna odvjetništva su tijekom 2015. godine zaprimila 1.308 predmeta kojima se inicira postupanje po izvanrednim pravnim lijekovima; dakle, u kojima je podnesen zahtjev za obnovu kaznenog postupka ili je stavljen pisani prijedlog za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

Navedena su državna odvjetništva, postupajući u ovim predmetima u razdoblju izvješćivanja, Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, uz svoje obrazloženo mišljenje dostavila 624 predmeta u kojima se inicira podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti te su podnijela ili dala odgovore u odnosu na 684 prijedloga za obnovu kaznenog postupka.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je tijekom 2015. zaprimilo ukupno 308 predmeta po izvanrednim pravnim lijekovima, i to prijedloga za izvanredno ublažavanje kazne, zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude i obnove kaznenog postupka te su u tim predmetima dani pisani odgovori, odnosno pisana mišljenja.

Najvažnije i ujedno pravno najsloženije postupanje Kaznenog odjela Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u oblasti izvanrednih pravnih lijekova je odlučivanje o

zaprmljenim inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i slijedom toga podizanje navedenog izvanrednog pravnog lijeka u kaznenim te, sve više, u prekršajnim predmetima Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Tijekom 2015. godine zaprimljena su ukupno 303 predmeta s inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, i to 184 predmeta u kaznenim postupcima sa 163 prijedloga stranaka i 21 inicijativom nižih državnih odvjetništava te 119 predmeta u prekršajnim postupcima sa 118 inicijativa stranaka i jednim prijedlogom nižeg državnog odvjetništva.

U izvještajnom razdoblju u kojem je, uz prethodno navedeni priljev novih, iz ranijih razdoblja ostalo neriješeno ukupno 355 predmeta, i to 228 u odnosu na kazneni te 127 u odnosu na prekršajni postupak, odbijeno je na sjednicama Kaznenog odjela 68 inicijativa u kaznenom i 54 inicijative u prekršajnom postupku, odnosno 122 prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

Podignuta su ukupno 62 zahtjeva za zaštitu zakonitosti, i to 38 zahtjeva u kaznenom postupku i 24 zahtjeva u prekršajnom postupku.

Tijekom 2015. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske usvojio je 33 podignuta zahtjeva za zaštitu zakonitosti od kojih se njih 20 odnosi na kazneni, a njih 13 na prekršajni postupak, dok su odbijena 3 zahtjeva za zaštitu zakonitosti u kaznenom i 2 zahtjeva u prekršajnom postupku.

Unatoč visokoj uspješnosti Kaznenog odjela Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u ispunjavanju ovih zakonskih obveza nalazimo potrebnim, posve istovjetno kao što smo to učinili u izvješću za prethodno razdoblje, ukazati na, po našem stajalištu, problematične učinke u primjeni odredbe iz članka 244. Prekršajnog zakona.

Prekršajni zakon iskoristio je Ustavnu mogućnost (članka 18. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske) i u članku 244. tog zakona propisao da se ne može podnijeti žalba protiv presude Prekršajnog suda ako sud nije odbio prigovor koji je podnesen protiv prekršajnog naloga zbog poricanja prekršaja ili nije donio presudu zbog postojanja nekog od razloga iz članka 196. točke 1. - 4. tog Zakona, dakle, protiv presude koja je donesena u žurnom postupku.

Jednako tako, ako je prigovor podnesen zbog izrečene kazne ili troškova prekršajnog postupka, sud će izvan rasprave ili žurnog postupka presudom odbiti prigovor i potvrditi prekršajni nalog, ako nađe da prigovor nije osnovan ili presudom preinačiti prekršajni nalog u pogledu odluke o kazni ili troškovima postupka, ako ustanovi da je prigovor dijelom ili u cijelosti osnovan, pa se ni protiv takve presude ne dopušta žalba.

Nalazeći da je takvom postupovnopравnom konstrukcijom osigurano dvostupanjsko sudbeno postupanje i zadovoljena navedena Ustavna odredba, pozitivan učinak se odrazio u činjenici da je Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske rasterećen odlučivanja o žalbama u takvim predmetima za koje se drži da nisu od takve težine ili značaja da bi im drugostupanjsko postupanje trebalo osigurati nadležnošću tog suda.

Međutim, Prekršajni zakon sadrži odredbe o mogućnosti podizanja zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravomoćnih sudskih odluka i protiv sudskog postupka koji je prethodio tim pravomoćnim odlukama (članka 220. Prekršajnog zakona), dakle protiv

presuda prekršajnih sudova protiv kojih prema naprijed izloženom, nema prava podnošenja žalbe. Spomenuti zahtjev se inicira putem podneska Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske, koji supletornom primjenom odredaba Zakona o kaznenom postupku, kada za to postoje zakonske osnove, može podići zahtjev za zaštitu zakonitosti u prekršajnom postupku, a o tom zahtjevu odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Navedena mogućnost otvorila je praksu koja je dovela do nelogičnog i, može se kazati, apsurdnog opterećenja neodgovarajućih dijelova sudbene vertikale, jer dolazi do brojnih podnesenih prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv presuda prekršajnih sudova protiv kojih nema prava na žalbu. U slučajevima gdje je prijedlog za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti prihvaćen i takav zahtjev podignut, Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje u vijećima od pet sudaca, a radi se o bagatelnim prekršajima kojima se, primjerice, sankcionira nepropisno parkiranje, vožnja motocikla bez zaštitne kacige i slično, čega se inače rasterećuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske nemogućnošću podnošenja žalbe protiv takvih odluka.

S obzirom samo na broj podignutih zahtjeva za zaštitu zakonitosti ne bi se možda radilo o nekom značajnijem opterećenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ali se radi o većem opterećenju Državnog odvjetništva Republike Hrvatske takvim predmetima, jer svakom podnositelju prijedloga treba pružiti argumentirano obrazloženje zbog čega se prijedlog ne prihvaća. U velikoj većini slučajeva to zahtijeva veći napor od predmeta gdje se radi o očitom kršenju zakona i podiže takav zahtjev sa jasnim i neupitnim argumentima.

Stoga, s obzirom da bi zbog ovako neprimjerenog osiguranja zaštite prava u sudbenoj vertikali trebalo iznaći drugačija rješenja kada se radi o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih presuda Prekršajnih sudova protiv kojih sadašnje odredbe iz članka 244. Prekršajnog zakona ne dopuštaju podnošenje žalbe, jer su danom donošenja postale pravomoćne.

Nalazimo da bi dovoljna i odgovarajuća zaštita bila osigurana eventualnim uvođenjem, kao izvanrednog pravnog lijeka u prekršajnom postupku, izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude, o kojem bi pravnom lijeku mogao odlučivati i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske s obzirom na razinu i opasnost i težinu prekršaja, kao predmeta odlučivanja. To bi mogao biti, jednako kao i u Zakonu o kaznenom postupku, izvanredni pravni lijek u rukama okrivljenika, budući da zahtjev za zaštitu zakonitosti po svojoj pravnoj prirodi ionako nije stranački pravni lijek, već sredstvo u rukama Glavnog državnog odvjetnika za prvenstveno načelno, a tek podredno, pojedinačnu zaštitu zakonitosti.

3.1.8. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana

Provođenje djelotvornih izvida pojedinih kaznenih djela nije uvijek moguće ili bi njihovo provođenje bilo vezano uz nesrazmjerne teškoće pa je u takvim slučajevima, ako su u pitanju kaznena djela precizno pobrojana u članku 334. Zakona o kaznenom postupku, moguće u svrhu provođenja izvida i prikupljanja dokaza primijeniti posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena Ustavna prava građana.

Za kaznena djela, taksativno određena Zakonom o kaznenom postupku, protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama ili sa drugim osobama sudjelovala u počinjenju takvih kaznenih djela, državni odvjetnik ovlašten je od suca istrage zahtijevati izdavanje naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana.

Sudac istrage izdaje nalog za provođenje posebnih dokaznih radnji isključivo na obrazloženi i osnovan zahtjev državnog odvjetnika. Naložiti se mogu samo one radnje koje su predviđene u članku 332. Zakona o kaznenom postupku, a odnose se na nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu, presretanje, prikupljanje i snimanje računalnih podataka, ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja prostorija, tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta, uporaba prikrivenih istražitelja i pouzdanika, simulirana prodaja i otkup predmeta te simulirano davanje potkupnine i simulirano primanje potkupnine, pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova te nadziranje prijevoza i isporuke predmeta kaznenog djela. Predlažu se i određuju uvijek samo one posebne dokazne radnje koje su dovoljne za ostvarenje svrhe, dakle posebne dokazne radnje vrlo se restriktivno i predlažu i određuju.

Posebne dokazne radnje, nakon što budu određene obrazloženim, pisanim nalogom suca istrage, povjeravaju se djelatnicima policije te ih provodi policija na način određen u nalogu. Svrhovitost i učinkovitost posebnih dokaznih radnji ocjenjuje se tijekom cijelog trajanja te se, bez odgađanja, predlaže obustava ukoliko se pokaže da ne ostvaruju svrhu radi koje su određene.

Zakonom je određeno trajanje posebnih dokaznih radnji. One mogu trajati najdulje šest mjeseci do godine dana za teška kaznena djela, uz iznimku za najteže oblike kaznenih djela, kada trajanje posebnih dokaznih radnji može maksimalno iznositi godinu i pol dana.

Vodeći računa o tome da se primjenom posebnih dokaznih radnji zadire u osobna prava i slobode građana, državno odvjetništvo, u skladu sa Zakonom, u svakom pojedinom slučaju kritički ocjenjuje da li su ispunjeni svi uvjeti za zahtijevanje izdavanja naloga i upućivanje takvog zahtijeva sucu istrage, a tijekom trajanja posebnih dokaznih radnji one se neprekidno nadziru te se predlaže obustava njihove primjene čim za to prestane potreba. Stoga u praksi posebne dokazne radnje iznimno rijetko vremenski traju do maksimalno Zakonom dozvoljenih rokova primjene, već u najvećem broju slučajeva završavaju prije isteka roka od 2 mjeseca.

Pored restriktivnog pristupa u korištenju posebnih dokaznih radnji nužno se vodi računa o privatnosti drugih osoba protiv kojih nije izdan nalog budući se zbog prirode posebnih dokaznih radnji neminovno tijekom njihovog provođenja registriraju i oni sadržaji koji nisu od interesa za postupak ili se registriraju kontakti osoba koje su se slučajno zatekle u kontaktima s nadziranom osobom ili na mjestu koje se nadzire, a nisu uključene ni u kakve kriminalne radnje. Radi zaštite privatnosti tih osoba, kao i zaštite privatnosti okrivljenika i članova njihovih obitelji, u odnosu na one registrirane sadržaje koji nisu ni od kakvog značaja za kazneni postupak, državni odvjetnik predlaže sucu istrage izdvajanje samo onih razgovora i snimaka koje su dokaz u postupku te predlaže izvođenje u postupku samo takvih, izdvojenih registriranih sadržaja i snimaka. Raspoložive cjelovite snimke svih registriranih sadržaja ostvarenih primjenom posebnih dokaznih radnji ne predlažu se kao dokaz, a raspoloživi su sudu radi kontrole onih sadržaja koji su izdvojeni i koji se kao dokaz u postupku predlažu. Na taj način

omogućena je daljnja sudska kontrola i otklanjanje svake sumnje u arbitrarno postupanje državnog odvjetnika u izvođenju zaključaka o dokazima pribavljenim primjenom posebnih dokaznih radnji u kaznenom postupku.

Osim osobe protiv koje je nalogom određeno provođenje posebnih dokaznih radnji, u Zakonom predviđenim situacijama, moguće je u određenim okolnostima kao dokaz koristiti registrirane sadržaje i u odnosu na one osobe za koje posebne dokazne radnje nisu određene.

Ukupno je u izvještajnom razdoblju, uključujući podatke koji se odnose na redovna državna odvjetništva (općinska i županijska) te Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) nalogom određeno provođenje posebnih dokaznih radnji u odnosu na ukupno 806 osoba. Obzirom na ukupan broj prijavljenih fizičkih osoba od 36.896 razvidno je da se posebne dokazne radnje primjenjuju prema cca 2% osoba, što je potvrda restriktivne primjene posebnih dokaznih radnji koje zadiru u temeljna Ustavna prava građana.

Rezultati posebnih dokaznih radnji

Broj osoba prema kojima su primijenjene posebne dokazne radnje	806	100%
Dovršene posebne dokazne radnje	658	81,63%
Dokazne radnje još uvijek u tijeku	148	18,36%

Rezultati dovršenih posebnih dokaznih radnji

Broj osoba prema kojima su dovršene posebne dokazne radnje	658	100%
Obustava bez postupka	335	50,91%
Usljedio daljnji postupak	323	49,09%

Dakle, oko 50% provedenih i dovršenih posebnih dokaznih radnji rezultiralo je daljnjim postupkom. Ovakav pokazatelj potvrđuje prethodno obrazloženog praćenja posebnih dokaznih radnji i obustave tih radnji po prijedlogu državnog odvjetnika u svim situacijama u kojima one nisu polučile očekivani rezultat u kratkom vremenu, sve kako bi zadiranje u temeljna Ustavna prava građana bilo svedeno na najmanju moguću mjeru, a uz istovremeno ispunjavanje svrhe ovakvih posebnih dokaznih radnji predviđenih Zakonom radi provjera sumnje i prikupljanja dokaza za najteža, Zakonom taksativno pobrojana, kaznena djela.

Osim posebnih dokaznih radnji, suci istrage, po prijedlogu državnog odvjetnika, izdavali su i naloge za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata temeljem članka 339.a Zakona o kaznenom postupku, s ciljem da se takvi izlisti koriste kao dokaz u postupku. Na temelju podataka o izdanim nalogima po članku 339.a Zakona o kaznenom postupku te naloga o posebnim dokaznim radnjama zaključuje se da počinitelji najtežih kaznenih djela u pravilu komuniciraju s većim brojem raznih telefonskih brojeva, koji se učestalo mijenjaju kako bi se otežalo i spriječilo tijela progona u razotkrivanju svih aktera i svih sudionika kriminalnih aktivnosti, te osujetilo kvalitetno prikupljanje dokaza.

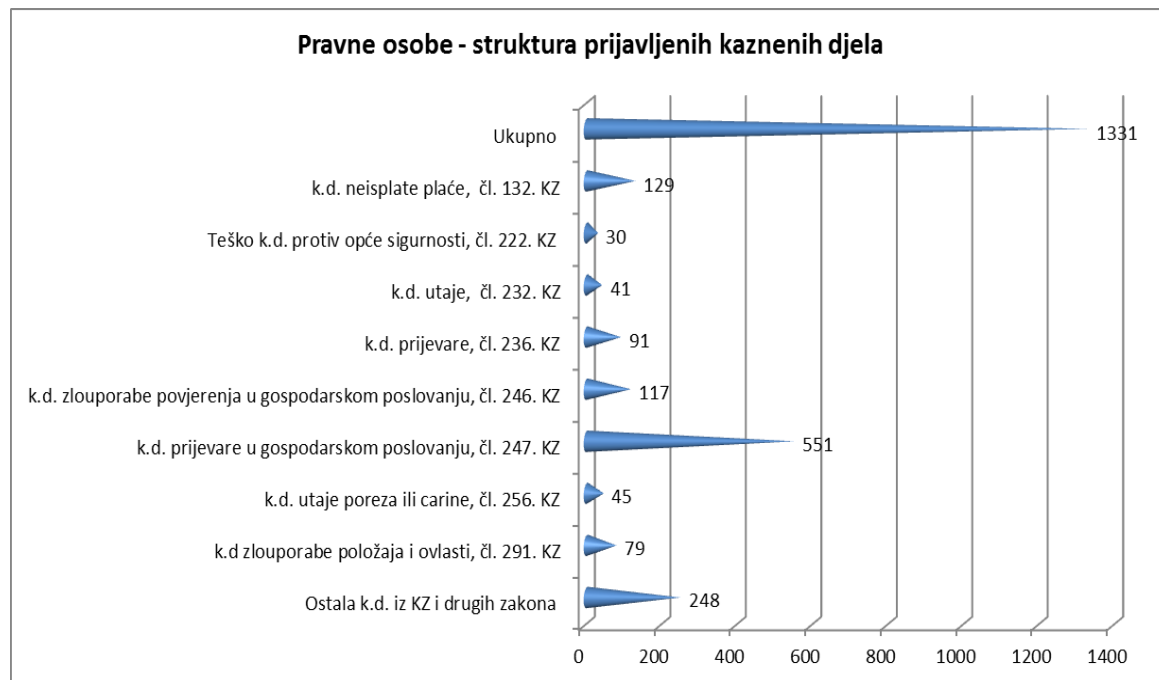
Posebne dokazne radnje i provjera uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata u najčešćoj su primjeni u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela

Tijekom 2015. podnesena je 1.331 prijava protiv pravnih osoba, što je značajno više u odnosu na prethodno razdoblje (912 prijava u 2014., 710 prijava u 2013.).

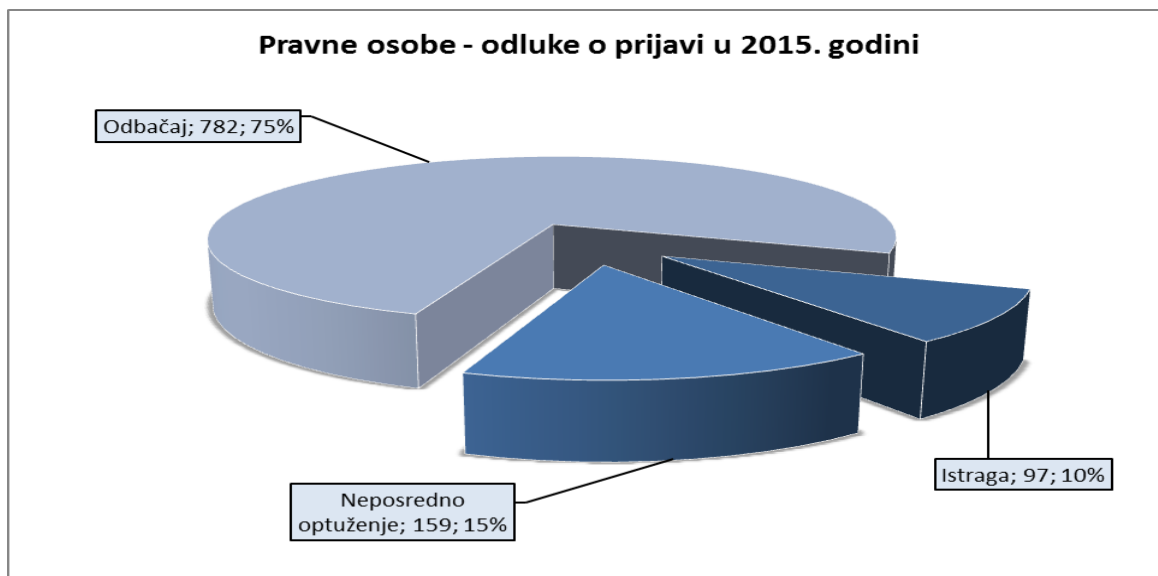
Struktura kriminaliteta pravnih osoba je neizmijenjena. Zbog gotovo svih kaznenih djela koja se inače javljaju u strukturi kriminaliteta pravnih osoba podneseno je više prijava, dok je smanjen broj kaznenih prijava zbog kaznenih djela protiv okoliša te nekih drugih koja uobičajeno sudjeluju s malim brojem prijava. Zbog kaznenih djela protiv gospodarstva, na koja se odnosi najveći dio svih podnesenih kaznenih prijava, prijavljeno je 755 pravnih osoba, 44,35% više u odnosu na 2014. Na ova kaznena djela otpada 56,7% svih podnesenih kaznenih prijava. Zbog kaznenih djela protiv imovine podneseno je 197 prijava (48% više), a zbog kaznenih djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja 144 prijave (33,4% više). Kaznena djela protiv službene dužnosti zbog kojih je podnesena 81 prijava, sudjeluju sa 6,1% u ukupnom broju svih prijava.

Kretanje broja prijavljenih pravnih osoba prikazano je u Tablici K-4, a struktura kriminaliteta prijavljenih pravnih osoba po pojedinim područjima kriminaliteta u Tablici K-9. Donji grafikon prikazuje strukturu prijava po pojedinim kaznenim djelima odnosno njihovu zastupljenost u ukupnom broju svih prijava.

Zajedno s prijavama koje su ostale u radu iz prethodnog razdoblja ukupno je u radu u bilo 1.647 prijava protiv pravnih osoba. Riješeno je 1.107 prijava, od toga 1.038 meritornom odlukom, a 65 na drugi način (spajanjem, ustupom i slično). Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 540 prijava, od čega samo 25 prijava u državnom odvjetništvu.

U slijedećem grafikonu prikazan je način rješavanja prijave.

Od svih donesenih odluka na rješenja o odbačaju kaznene prijave odnosi se 75% odluka. Odbačene su prijave protiv 792 pravne osobe. Ovako visok postotak odbačaja posljedica je strukture kriminaliteta prijavljenih pravnih osoba, ali i samih zakonskih okvira Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, Stečajnog zakona i dr. Najveći broj prijavi je podnesen zbog gospodarskih kaznenih djela, posebno zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona, zbog kojeg kaznene prijave u najvećem dijelu podnose oštećena trgovačka društva koja pokušavaju podnošenjem kaznene prijave i kroz eventualni kazneni postupak naplatiti svoja potraživanja od prijavljenih pravnih osoba. Međutim, u velikom broju slučajeva, nakon provedenih izvoda utvrđeno je kako u postupanjima odgovornih osoba u prijavljenim pravnim osobama nisu ostvarena obilježja kaznenih djela već da se radi o neriješenim imovinsko-pravnim - poslovnim odnosima između oštećene i prijavljene pravne osobe, pa kako nije utvrđena krivnja odgovorne osobe na kojoj se temelji odgovornost pravne osobe, to nema niti odgovornosti pravne osobe za prijavljeno kazneno djelo. Zbog toga se ove kaznene prijave, kao i prijave zbog drugih kaznenih djela u takvoj situaciji, odbacuju.

Međutim, značajan broj kaznenih prijavi protiv pravnih osoba odbačen je iako je utvrđena kaznenopravna odgovornost odgovorne osobe u pravnoj osobi. To se odnosi na prijave podnesene zbog kaznenih djela koja u svom zakonskom opisu ne sadrže kao bitno obilježje pribavljanje protupravne imovinske koristi za pravnu osobu ili povredu neke dužnosti pravne osobe, kao zakonsku pretpostavku kažnjivosti pravne osobe za kazneno djelo koje je počinila njezina odgovorna osoba. Dio kaznenih prijavi je odbačen i iz razloga što je utvrđeno da je pravna osoba prestala postojati odnosno brisana iz trgovačkog registra, a nema pravnog slijednika, što je također procesna smetnja za pokretanje i vođenje postupka protiv pravne osobe. Daljnji razlog odbačaja kaznenih prijavi ima temelj u odredbi članka 24. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, kojom je određeno da državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona ako pravna osoba nema imovine ili je ona tako neznatna da ne bi bila dovoljna niti za pokriće troškova postupka ili ako se protiv nje vodi stečajni postupak. To je često slučaj, pa državno odvjetništvo odbacuje kaznenu prijavu protiv

pravne osobe jer primjena kazne protiv prijavljenog trgovačkog društva ne bi ostvarila predviđenu svrhu, dok bi troškovi zastupanja predstavnika pravne osobe pali na teret proračunskih sredstava, a njihova kasnija naplata, kao i naplata eventualne novčane kazne iz sredstava trgovačkog društva, ne bi bila moguća.

U kaznenim prijavama koje nisu riješene u izvještajnom razdoblju, u tijeku su izvidi. Složenost u dokazivanju odgovornosti odgovornih osoba i same pravne osobe, kao i činjeničnog stanja, razlog su što izvidi dugo traju.

Neposredno je optuženo ukupno 159 pravnih osoba, od čega je 109 neposrednih optužnica, a 50 optužnica s kaznenim nalogom. Rješenje o provođenju istrage doneseno je protiv 97 pravnih osoba, od čega se samo na kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona i kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona odnosi 70% istraga.

Nakon dovršene istrage podignuto je 76 optužnica dok je obustavljeno 66 istraga, od čega u odnosu na 2 pravne osobe po rješenju suda, a sve ostale po državnom odvjetniku. Kada se ovim optužnicama pridoda broj neposrednih optuženja, u izvještajnom razdoblju je ukupno optuženo 235 pravnih osoba.

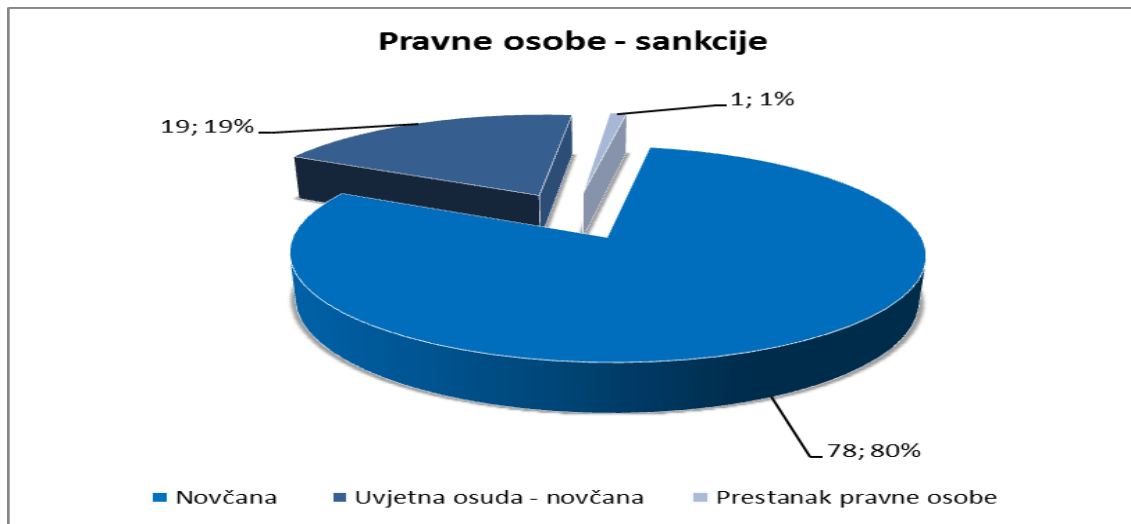
Sudovi su donijeli 145 presuda protiv pravnih osoba, od čega 98 osuđujućih (68%), 19 oslobađajućih (13%) i 28 odbijajućih presuda (19%).

Donja tablica pokazuje kretanje presuda protiv pravnih osoba

Presuda	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Osudjujuća	231	191	154	82	98
Oslobađajuća	39	22	48	16	19
Odbijajuća	34	37	37	28	28

Uspješnost u postupku protiv pravnih osoba je niska. Razlog tome je jednim dijelom težina i složenost dokazivanja kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta, zbog kojih je i podignut najveći broj optužnica, a za koja kaznena djela je uspješnost u postupku protiv fizičkih - odgovornih osoba u pravnim osobama lošija od opće uspješnosti u postupku, pa u slučaju kada u postupku nije dokazano da je odgovorna osoba počinila kazneno djelo i bude oslobođena, ne može odgovarati ni pravna osoba. Osim toga, česti su i slučajevi da nakon podizanja optužnice, za vrijeme trajanja postupka pred sudom nastupe one okolnosti koje su navedene već kao razlozi za odbacivanje velikog broja prijava (objektivna nemogućnost vođenja postupka protiv pravne osobe uslijede njezinog brisanja i dr.), te su iste također razlog i većeg učešća oslobađajućih i odbijajućih presuda.

U donesenim osuđujućim presudama sudovi su protiv 78 pravnih osoba izrekli novčane kazne, protiv 19 pravnih osoba uvjetnu osudu - novčanu, a u jednom slučaju prestanak pravne osobe.

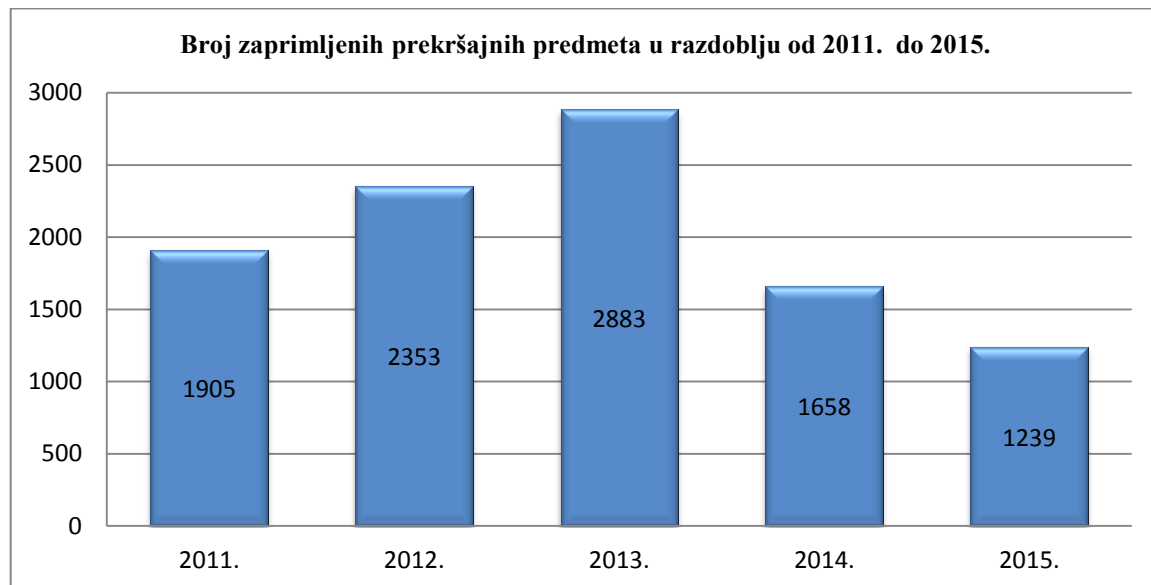
U svim onim slučajevima u kojima je utvrđeno da je kazneno djelo počinjeno u korist pravne osobe odnosno da je pravna osoba pribavila kaznenim djelom protupravnu imovinsku korist, predloženo je oduzimanje iste, a u izvještajnom razdoblju je od pravnih osoba oduzeto ukupno 5.319.209,90 kuna kao iznos imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

3.3. Prekršajni postupak i drugi razni predmeti

Uvodno je potrebno istaknuti kako je sukladno članku 109. Prekršajnog zakona jedan od ovlaštenih tužitelja u prekršajnom postupku i državni odvjetnik. Prema odredbi članka 110. istog Zakona, državni odvjetnik može podnijeti optužni prijedlog za sve prekršaje, a za prekršajni progon pred prekršajnim sudom stvarno je nadležan općinski državni odvjetnik. Dakle, općinski državni odvjetnik može podnijeti optužni prijedlog prekršajnom sudu za prekršaje za koje optužni prijedlog, u skladu s zakonom, kao ovlaštene tužitelji mogu podnijeti i pojedina tijela državne uprave, pravne osobe s javnim ovlastima i oštećenici. Izuzetak predstavlja odredba članka 49. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojoj je za prekršaje propisane tim Zakonom ovlaštenu tužitelj jedino državni odvjetnik. Na kraju treba dodati da državni odvjetnik pod uvjetima propisanim Prekršajnim zakonom može izdati i prekršajni nalog kao posebnu odluku o prekršaju.

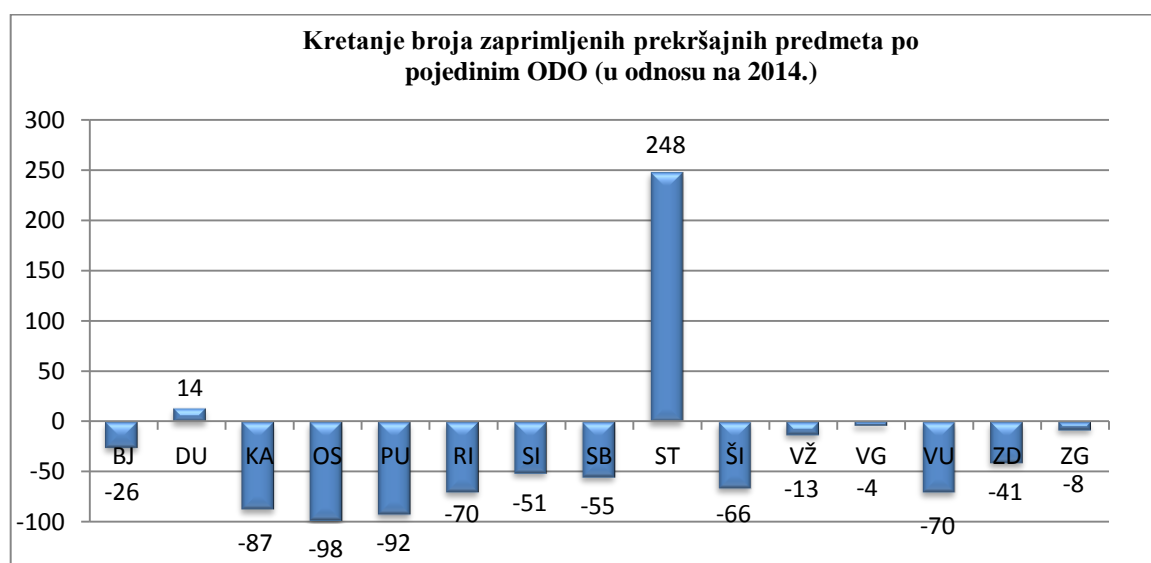
Tijekom 2015. godine općinska državna odvjetništva zaprimila su u rad 1.239 novih prekršajnih predmeta, čime je nastavljen trend pada ovih predmeta iz prethodnog izvještajnog razdoblja. U odnosu na ranije izvještajno razdoblje, kada je zaprimljeno 1.658 prekršajnih predmeta, u 2015. godini se bilježi pad broja predmeta od 25,3%. Ovakav pad prekršajnih predmeta može se objasniti manjim brojem prekršajnih prijavi koje su tijekom 2015. zaprimljene za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Naime, tijekom 2015. godine zaprimljena je 491 prijava za prekršaje iz navedenog Zakona, dok su u prethodnom izvještajnom razdoblju za ove prekršaje prijavljene 1.282 osobe. Radi se o padu broja prijavi od čak 61,7% (791 prijava manje u apsolutnom broju), a kako prijave za prekršaje iz citiranog Zakona prevladavaju u strukturi prekršajnih predmeta, njihov pad imao je izravnog utjecaja na ukupan broj zaprimljenih prekršajnih predmeta u 2015. Osim navedenog, padu broja prekršajnih predmeta na općinskim državnim odvjetništvima pridonijela je i očito pojačana aktivnost policije u pokretanju prekršajnih postupaka podnošenjem optužnih prijedloga prekršajnom sudu.

Kretanje broja zaprimljenih prekršajnih predmeta u razdoblju od 2011. do 2015. godine vidljivo je iz grafičkog prikaza.

Broj prekršajnih predmeta u padu je u većini općinskih državnih odvjetništava, i to upravo zbog smanjenog broja prekršajnih prijava za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Od ovog trenda odskakače Općinsko državno odvjetništvo u Splitu, koje je u odnosu na 2014. godinu, kada je zaprimljeno 95 predmeta, u proteklom izvještajnom razdoblju zaprimilo 343 predmeta, što je značajno povećanje od čak 261%. Razlog za navedeno odstupanje nalazi se u činjenici da su tijela nadležna za provedbu nadzora i obavljanje revizije sukladno Zakonu o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe navedenom državnom odvjetništvu tijekom 2015. godine dostavila 272 obavijesti o povredama citiranog Zakona za vrijeme lokalnih izbora 2013., 2014. i 2015. godine, uslijed čega je znatno povećan i ukupan broj prekršajnih predmeta u radu navedenog državnog odvjetništva.

Kretanje prekršajnih predmeta po pojedinim općinskim državnim odvjetništvima vidljivo je i iz grafičkog prikaza.

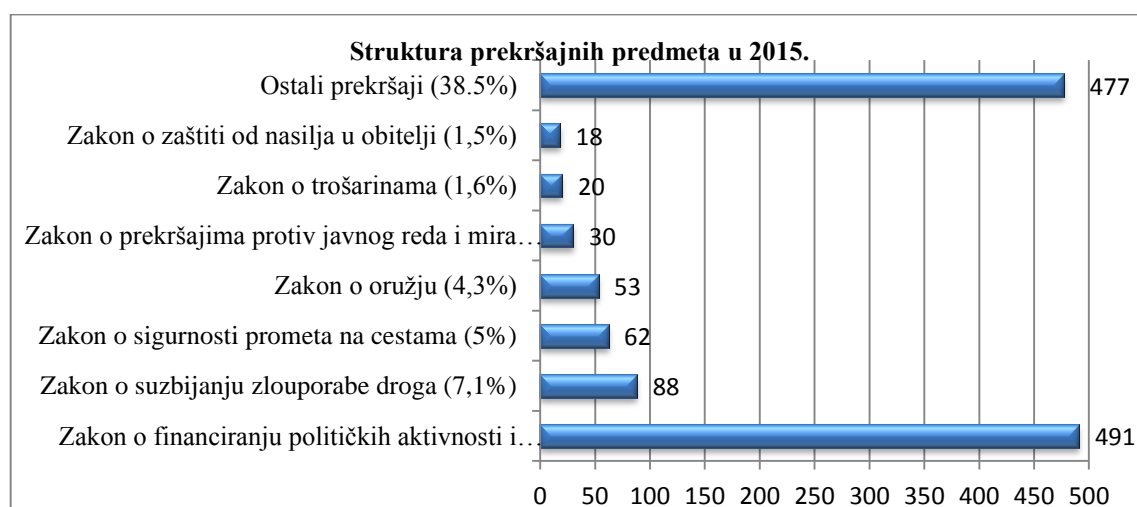

Analizirajući odluke državnih odvjetnika u prekršajnim predmetima, proizlazi da je u 2015. godini podneseno ukupno 968 optužnih prijedloga, od čega 962 prekršajnom sudu, a 6 nadležnim tijelima državne uprave. U istom razdoblju državna odvjetništva izdala su i 46 prekršajnih naloga protiv počinitelja prekršaja. Ukupan broj odluka donesenih tijekom 2015. godine manji je za 25,5% u odnosu na 2014., što je i razumljivo kada se ima u vidu manji broj zaprimljenih prekršajnih predmeta. Uspoređujući strukturu odluka donesenih u 2015. godini s onom iz prethodnog izvještajnog razdoblja, primjetan je znatan pad broja izdanih prekršajnih naloga od 69,7% (46 u 2015. godini naspram 152 u 2014. godini), a osnovni razlog za navedeno je manji broj izdanih prekršajnih naloga za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (17 u 2015. godini naspram 97. u 2014. godini) koji je rezultat pada ukupnog broja prijava za navedene prekršaje u proteklom izvještajnom razdoblju.

Na kraju valja istaknuti i aktivnosti državnih odvjetništava u cilju izbjegavanja povrede načela "*ne bis in idem*", odnosno izbjegavanja istovremenog pokretanja i vođenja kaznenog i prekršajnog postupka za činjenično istu radnju. U cilju izbjegavanja ove povrede, općinska državna odvjetništva održavaju redovne savjetodavne sastanke s djelatnicima policije, državnim inspekcijama i ovlaštenim tužiteljima u prekršajnim postupcima, na kojima se razmatraju pojedinačni predmeti radi donošenja odluke radi li se o kaznenom djelu ili o prekršaju. Također, s prekršajnim sudovima razmjenjuju se podaci o pokrenutim postupcima, pa ukoliko je kazneni postupak u tijeku, prekršajni sud zastaje s prekršajnim postupkom do donošenja odluke u kaznenom postupku.

Struktura prekršajnih predmeta u 2015. godini u bitnome ne odstupa od strukture iz prethodnog izvještajnog razdoblja. I dalje su najzastupljeniji prekršaji iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (491 predmeta ili 39,6%), a slijede ih prekršaji iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga (88 predmeta ili 7,1%). Po zastupljenosti valja istaknuti i prekršaje iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama (62 predmeta ili 5%), te prekršaje iz Zakona o oružju (53 predmeta ili 4,3%), dok prekršaji iz drugih zakona u ukupnom broju prekršajnih predmeta sudjeluju s malim pojedinačnim brojem prijava.

Struktura prekršajnih predmeta u 2015. godini vidljiva je iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Prekršajni sudovi i tijela državne uprave donijeli su tijekom 2015. ukupno 994 odluke (presude i rješenja) u prekršajnim postupcima koje je iniciralo državno odvjetništvo, od čega 812 osuđujućih, 112 oslobađajućih i 70 odbijajućih, iz čega slijedi da je uspješnost u prekršajnim postupcima u prethodnom izvještajnom razdoblju iznosila 81,7%. Od sankcija izrečenih počiniteljima prevladavaju novčane kazne s ukupnim udjelom od 87,8%, dok druge sankcije sudjeluju s 12,2%. Vezano uz postupke za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, držimo bitnim istaknuti kako je primjetno da sudovi u ovim predmetima često koriste institut sudskog ublažavanja kazne, koji pretpostavlja postojanje naročito olakotnih okolnosti na strani počinitelja, koje, prema mišljenju državnog odvjetništva u najvećem broju slučajeva ne postoje, već se radi o tzv. uobičajenim olakotnim okolnostima koje su od utjecaja na odmjeravanje kazne unutar zakonom propisane minimalne i maksimalne mjere novčane kazne. Očito je da sudovi novčane kazne za prekršaje propisane citiranim Zakonom smatraju prestrogima i neadekvatnima za postizanje svrhe kažnjavanja u pojedinačnim slučajevima, iz kojeg razloga se odlučuju na primjenu instituta sudskog ublažavanja kazne i kada realno nisu ostvareni zakonski uvjeti za njegovu primjenu. Također valja istaknuti da prekršajni sudovi u 2015. godini nisu počiniteljima izrekli niti jednu kaznu zatvora, za razliku od 2014. godine, kada je ova kazna izrečena u odnosu na 9 počinitelja. Iz navedenog slijedi da je kaznena politika prekršajnih sudova ponekad preblaga, a na istu državna odvjetništva nastoje utjecati podnošenjem žalbi. Tako su tijekom 2015. državna odvjetništva podnijela ukupno 240 žalbi, od kojih je odluka donesena povodom njih 66, time da je 45 žalbi državnog odvjetnika usvojeno (68,2%), a 21 žalba odbijena (31,8%).

Ovdje valja ukazati na svojevrsan način nelogičnu odredbu članka 109.a. Prekršajnog zakona, koja izaziva poteškoće u praksi. Naime, navedenim člankom propisana je obveza tužitelja dostaviti počinitelju prekršaja pisanu obavijest o onome za što se tereti, kao i o njegovim pravima, što nije sporno. Međutim, zakon propisuje da se navedena obavijest mora dostaviti počinitelju u dva primjerka te da jedan primjerak ostaje počinitelju, a da drugi, potpisani primjerak, mora tužitelj priložiti uz optužni akt. Ono što predstavlja teškoću je da počinitelji često, a što je na neki način i razumljivo, nakon poštom zaprimljene obavijesti, jedan potpisani primjerak obavijesti ne dostavljaju natrag državnom odvjetništvu, a državno odvjetništvo je isti dužno priložiti optužnom aktu. Tada državna odvjetništva postupaju sukladno članku 148. stavku 4. Prekršajnog zakona, na što i upućuje odredba članka 109.a. stavka 2. Prekršajnog zakona, te uz optužni prijedlog prilažu dostavnicu, no u pojedinim situacijama prekršajni sudovi inzistiraju na dostavljanju potpisane obavijesti iz članka 109.a., a ne samo dostavnice da je primio pismeno, pod prijetnjom odbacivanja optužnog prijedloga, u kojim slučajevima državna odvjetništva osiguravaju povratak potpisane obavijesti uručivanjem iste putem policije, a što dovodi do angažiranja policijskih službenika na poslovima koji nisu primarno u okviru njihovih zaduženja.

U nastavku se daje prikaz rada državnih odvjetništava na raznim predmetima.

Naime, državna odvjetništva, osim formalnih kaznenih prijava, primaju i veliki broj raznih podnesaka, obavijesti o pojedinim događajima (obavijesti o povredama, požarima, samoubojstvima, navodnim nepravilnostima i nezakonitostima i slično), te prijedloga i predstavki, koje je sve predmete nužno razmotriti radi ocjene radi li se o kaznenom djelu te postoji li potreba za daljnjim postupanjem državnog odvjetništva. Ti predmeti se, međutim, ne mogu upisati u upisnik kaznenih prijava, jer još nisu utvrđeni

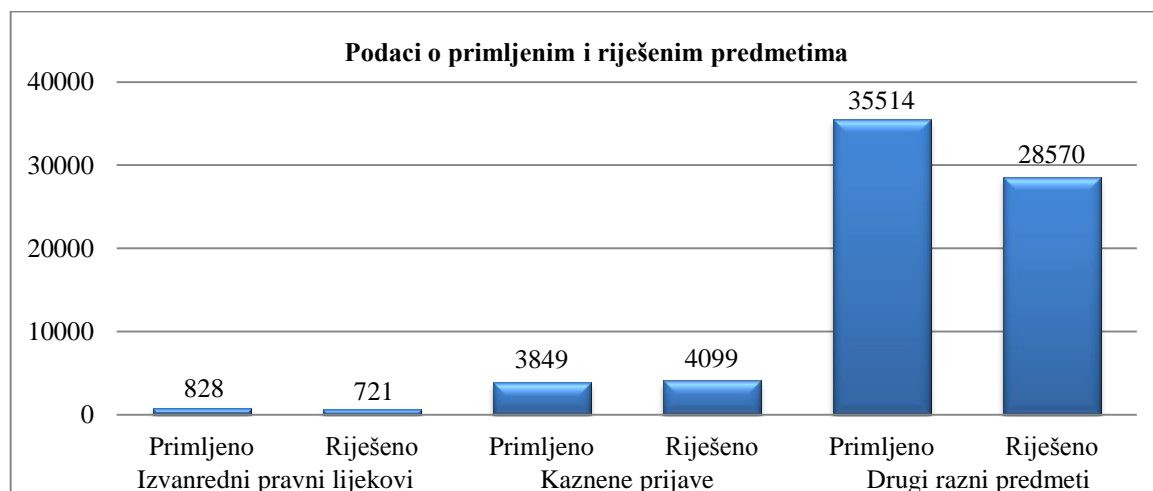
osnovi sumnje da bi bilo počinjeno kazneno djelo, odnosno isti ne sadrže sve potrebne podatke o događaju i počinitelju, pa se upisuju u upisnik raznih kaznenih predmeta. Nakon provedenih izvoda, ukoliko se utvrde osnove sumnje da je kazneno djelo počinjeno, predmet se upisuje u upisnik kaznenih prijava, a u protivnom se rad na takvom predmetu završava službenom bilješkom o razlozima arhiviranja predmeta, uz obavijest podnositelju ako ga ima.

Osim osnivanja takvih spisa povodom podnesaka drugih, u upisnik raznih predmeta upisuju se i službene bilješke državnog odvjetnika sačinjene sukladno članku 205. stavku 5. Zakona o kaznenom postupku, odnosno ako je do državnog odvjetnika dopro glas da je počinjeno kazneno djelo ili je primio dojavu žrtve.

Nadalje, prema stavku 6. ovog članka, ako kaznena prijava ne sadrži podatke o kaznenom djelu, odnosno ako državni odvjetnik iz same kaznene prijave ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi, taj se podnesak, nazvan kaznenom prijavom, također upisuje u upisnik raznih kaznenih predmeta te se poziva podnositelj da u roku od 15 dana ispravi ili dopuni kaznenu prijavu. Ako podnositelj ne postupi po pozivu za ispravak ili dopunu, državni odvjetnik sastavlja o tome bilješku. O tome se u roku od 8 dana od proteka roka za ispravak ili dopunu kaznene prijave, obavještava viši državni odvjetnik koji može naložiti upisivanje kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava (prema članku 205. stavku 7.).

Osim toga, u ovaj upisnik županijska državna odvjetništva upisuju i postupanje po izvanrednim pravnim lijekovima.

Tijekom izvještajne godine državna odvjetništva zaprimila su ukupno 40.191 novi predmet, odnosno 8% manje nego u 2014. godini, kada su zaprimljena 43.663 nova predmeta. Posljedično je smanjen i ukupan broj predmeta u radu, računajući novozaprimljene predmete s onima preostalima iz ranijeg razdoblja. U 2015. godini je tako ukupno u radu bilo 54.942 predmeta, za razliku od 2014. godine, kada ih je bilo 59.700 (smanjenje od 8%). No, i dalje je to znatan broj predmeta koji opterećuju rad kaznenih odjela državnih odvjetništava, a u mnogima se radi o kaznenopravno irelevantnim događajima.

Struktura i broj riješenih predmeta prema vrsti predmeta (izvanredni pravni lijekovi, tzv. kaznene prijave, drugi razni predmeti) dan je u gornjem grafikonu. Broj zaprimljenih izvanrednih pravnih lijekova na razini je prethodne godine, a primjetan je pad podnesaka nazvanih kaznenim prijavama (pad od 31,5%) koji su upisivani u upisnike raznih predmeta te pad drugih raznih predmeta (pad od 6,7%). Ovdje valja ponoviti da se podnesci koji se nazivaju kaznenim prijavama upisuju u upisnik raznih predmeta, nakon čega se, ako provjere daju dovoljno podataka za zaključak o kojem kaznenom djelu se radi i protiv koje se osobe prijava podnosi, ta prijava prenosi u upisnik kaznenih prijava i tamo rješava, bilo optuženjem, odnosno procesuiranjem počinitelja, bilo odbačajem, u kojem slučaju oštećenik ima pravo preuzeti progon. U protivnom se rad na takvom predmetu završava službenom bilješkom te se o takvoj odluci obavještava podnositelj.

Od prije navedenog ukupnog broja predmeta, tijekom 2015. godine riješeno je 40.517 predmeta (73,7%), od čega je u 33.390 (82,4%) donesena odluka, a 7.127 (17,6%) riješeno je na drugi način.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, kao državno odvjetništvo koje ne postupa u prvom stupnju, osim prijava koje su tom državnom odvjetništvu dostavljene kao nenadležnom državnom odvjetništvu za postupanje u prvom stupnju, te osim pritužbi i upita u vezi rada županijskih i općinskih državnih odvjetništava, kroz predmete upisane u upisnik raznih kaznenih predmeta, vodi i nadzor nad radom nižih državnih odvjetništava u značajnijim predmetima, odnosno o predmetima o kojima niža državna odvjetništva izvještavaju temeljem članka 42. Zakona o državnom odvjetništvu.

U tijeku 2015. godine, u upisnik raznih predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske upisana su 1907 nova predmeta, pa je zajedno s 364 predmeta koja su ostala neriješena iz prethodnog razdoblja u radu bilo ukupno 2271, a riješeno je 1842 predmeta, odnosno u radu ostalo 429 predmeta. Mnogi od ovih predmeta su vrlo složeni i zahtijevaju kvalitetan nadzor Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te pružanje pravne pomoći nižim državnim odvjetništvima.

4. RAD GRAĐANSKO-UPRAVNIH ODJELA

Državno odvjetništvo radeći na građanskim i upravnim predmetima izvršava drugi dio svoje ustavne i zakonske zadaće – zaštita imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske i poduzimanje radnji radi zaštite Ustava i zakona. U izvršavanju ovog dijela svoje zadaće državno odvjetništvo se pojavljuje u tri uloge:

- kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske poduzima pravne radnje radi zaštite njezine imovine i imovinskih interesa u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim tijelima,
- postupanjem kao stranka *sui generis* u upravnim sporovima, podizanjem zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude upravnog suda, u upravnim postupcima radi povrata oduzete imovine te u drugim slučajevima kad je posebnim zakonom dano ovlaštenje državnom odvjetništvu da poduzima pravne radnje u svoje ime, državno odvjetništvo postupa s ciljem zaštite zakonitosti dok
- davanjem pravnih mišljenja na pravne poslove koje sklapa Republika Hrvatska, kao jedna od ugovornih strana, državno odvjetništvo istodobno štiti zakonitost, osigurava pravedno i jednako postupanje prema svima, prevenira nastanak sporova, ali i štiti imovinske interese Republike Hrvatske.

4.1. Kretanje i struktura građanskih i upravnih predmeta

4.1.1. Kretanje i struktura predmeta u radu (odnos 2011. - 2015.)

U 2015. godini građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava primili su ukupno 71.583 nova predmeta. Iskazani broj primljenih predmeta predstavlja zbroj predmeta po svim upisnicima koje vodi državno odvjetništvo sukladno Poslovniku državnog odvjetništva (Narodne novine, broj 5/2014 i 123/2015).

Ranijih godina, pa tako i u 2015. godini, u godišnjem izvješću o radu nisu bili iskazivani predmeti iz upisnika R-DO u koji se upisuju predmeti koji se ne mogu razvrstati niti u jedan drugi upisnik. Radi se o predmetima u kojima se prikupljaju podaci potrebni za pokretanje nekog postupka, prati i/ili nadzire rad nižeg državnog odvjetništva na konkretnom predmetu, rješavaju predstavke i pritužbe na rad državnog odvjetništva ili određenog zamjenika državnog odvjetnika, molbe, upozorenja i dr.

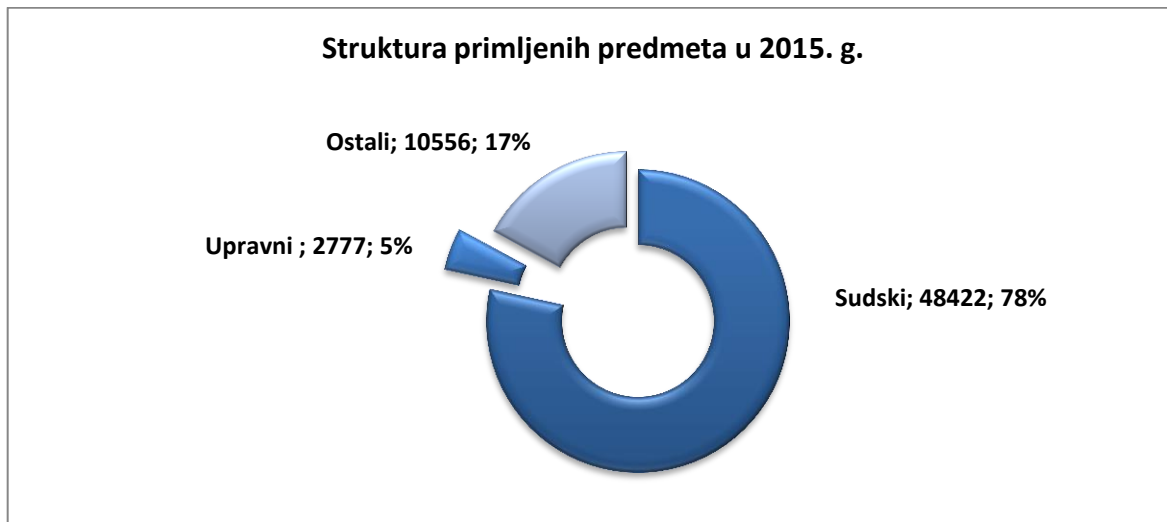
U nastavku izvješća predmet analize i razmatranja bit će, kao i ranijih godina, rad i kretanje predmeta bez onih iz upisnika R-DO. U 2015. godini građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava primili su ukupno 61.755 novih predmeta.

Kretanje građanskih i upravnih predmeta od 2011. do 2015. godine.

Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Ostali predmeti	Ukupno
2011.	49047	4818	18861	72726
2012.	46714	3319	16195	66228
2013.	45608	3116	13373	62097
2014.	48532	3117	12014	63663
2015.	48422	2777	10556	61755

Analizirajući kretanje predmeta po vrstama u gornjoj tablici uočava se da je nakon pada broja sudskih predmeta kroz tri godine, njihov broj u 2014. godini porastao, a u 2015. godini praktično ostao na istoj razini, dok je broj drugih vrsta predmeta u određenom padu.

U donjem grafikonu prikazana je struktura predmeta primljenih u 2015. godini.

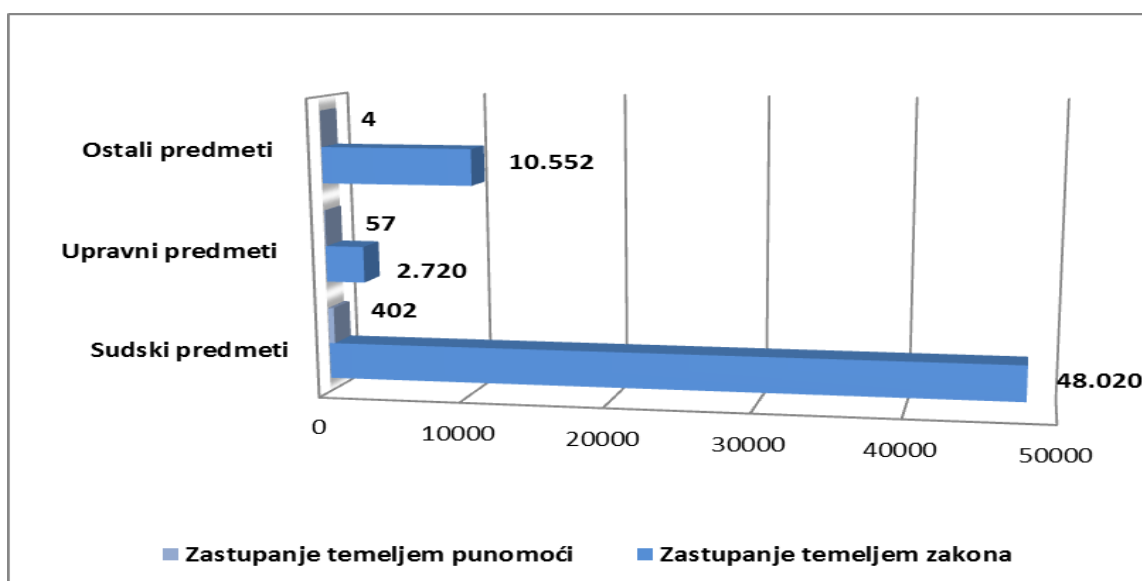

Tablica GUO 1. u dodatku daje pregled primljenih novih predmeta i predmeta u kojima nije donesena državnoodvjetnička odluka u ranijem izvještajnom razdoblju, po državnim odvjetništvima (bez predmeta iz upisnika R-DO).

U tablici GUO 2. prikazana je struktura primljenih predmeta po državnim odvjetništvima.

4.1.2. Struktura predmeta u odnosu na vrstu zastupanja

Slijedeći grafikon prikazuje strukturu primljenih predmeta u 2015. godini po osnovi zastupanja.

Broj predmeta u kojima je državno odvjetništvo zastupalo na temelju punomoći se udvostručio u odnosu na 2014. godinu. Time su se ostvarila naša očekivanja da će se u upravnim sporovima povećati broj zastupanja jer prema Zakonu o upravnim sporovima tuženo javnopravno tijelo može zastupati njegov čelnik ili od njega ovlaštena osoba, a temeljem punomoći samo državno odvjetništvo.

Državnom odvjetništvu su se tijekom izvještajnog razdoblja obraćale i pojedine državne agencije sa zamolbom da ih zastupamo u parnicama protiv osoba kod kojih su utvrđene nepravilnosti u korištenju sredstava iz EU fondova, što nismo bili u mogućnosti prihvatiti.

4.1.3. Pregled novih predmeta u 2015. godini prema državnom tijelu iz čijeg djelokruga proizlazi

U tablici GUO 3. prikazan je ukupan broj novih parničnih predmeta u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska kao i ukupna vrijednost predmeta spora, a prema ministarstvima iz čijeg djelokruga rada predmeti proizlaze. U tablicama GUO 3.a i GUO 3.b prikazani su isti podaci ali prema vrsti suda koji je nadležan za suđenje u konkretnoj parnici (općinski i trgovački sudovi).

Podaci iz ovih tablica pokazuju da je najveći broj parnica proizašao iz nadležnosti Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (939), Ministarstva pravosuđa (806) i Ministarstva poljoprivrede (647).

Ukupna vrijednost predmeta spora u parnicama koje su pokrenute po tužbama Republike Hrvatske iznosi 642.530.000,00 kuna, dok je vrijednost predmeta spora u parnicama protiv Republike Hrvatske 2.292.625.000,00 kn, odnosno dvostruko niža nego 2014. godine (4.775.885,00 kuna).

Pred općinskim sudovima vođene su parnice čija je ukupna vrijednost iznosila 1.695.135.000,00 kuna, a pred trgovačkim sudovima 1.240.020.000,00 kuna.

Ako se razmatraju vrijednosti na aktivnoj strani gdje su ministarstva i agencije tužitelji, vidi se da su na prijedlog Ministarstva financija podignute tužbe u kojima je ukupna vrijednost potraživanja iznosila 100.554.000,00 kuna, Ministarstva poljoprivrede 57.174.000,00 kuna, Ministarstva obrane 56.940.000,00 kuna itd.

Analiza potraživanja prema Republici Hrvatskoj kao tuženiku pokazuje da su najviša potraživanja prema Ministarstvu pravosuđa – 848.193.000,00 kuna, Ministarstvu pomorstva, prometa i infrastrukture – 569.282.000,00 kuna i Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom – 197.460.000,00 kuna.

4.2. Zastupanje Republike Hrvatske

Poslovi zastupanja uključuju zastupanje Republike Hrvatske u izvansudskim postupcima, postupcima koji se vode pred stranim i domaćim sudovima, upravnim i drugim tijelima odnosno arbitražama.

U 2015. godini državna odvjetništva su imala u radu ukupno 52.427 sudskih predmeta (primljena su 48.422 nova predmeta i 4.035 predmeta iz 2014. godine u kojima nije bila donijeta državnoodvjetnička odluka).

Zastupali smo na 17.892 ročišta pred sudovima, uložili 1.425 žalbi i 372 revizije.

Zbirni pregled predmeta u radu prikazan je u tablici GUO 1., a pregled predmeta po vrstama u radu pojedinih državnih odvjetništava u tablici GUO 2.

4.2.1. Izvansudsko rješavanje sporova (članak 186.a ZPP)

Člankom 186.a Zakona o parničnom postupku propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe nadležnom državnom odvjetništvu podnesu zahtjev za mirno rješavanje spora. Istu obvezu ima i državno odvjetništvo kad u ime Republike Hrvatske namjerava tužiti neku osobu.

No, bez obzira na ovu zakonsku obvezu, državna odvjetništva su dužna u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći interese Republike Hrvatske sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem izvan sudskih postupaka.

U donjoj tablici prikazan je broj zahtjeva podnesen u ime Republike Hrvatske i drugih podnositelja, broj sklopljenih nagodbi kao i njihova vrijednost od 2011. do 2015. godine.

Godina	UKUPAN BROJ N-DO SPISA			BROJ SKLOPLJENIH NAGODBI PO ČL. 186.a ZPP-a			VRIJEDNOST SKLOPLJENIH NAGODBI (u tisućama kuna)		
	Zahtjev RH	Zahtjev – ostali	Ukupno	Zahtjev RH	Zahtjev – ostali	Ukupno	Zahtjev RH	Zahtjev – ostali	Ukupno
	1	2	3 (1+ 2)	4	5	6 (4+ 5)	7	8	9 (7+ 8)
2011.	2.433	6.769	9.202	515	984	1.499	54.809	86.004	140.813
2012.	2.186	5.353	7.539	490	929	1.419	99.025	47.257	146.282
2013.	1.872	5.438	7.310	548	696	1.244	79.156	36.300	115.456
2014.	1.910	4.945	6.855	405	880	1.285	23.794	53.443	77.237
2015.	2.137	4.204	6.341	379	850	1.229	83.650	135.705	219.355
Ukupno	10.538	26.709	37.247	2.337	4.339	6.676	340.434	358.709	699.143

Tablica pokazuje da se kontinuirano smanjuje broj zahtjeva za mirno rješenje spora, što znači da se kontinuirano smanjuje i broj parnica na sudovima u kojima je stranka Republika Hrvatska. U 2015. godini zaprimljen je 6.341 predmet što je 8,1% manje nego u 2014. godini.

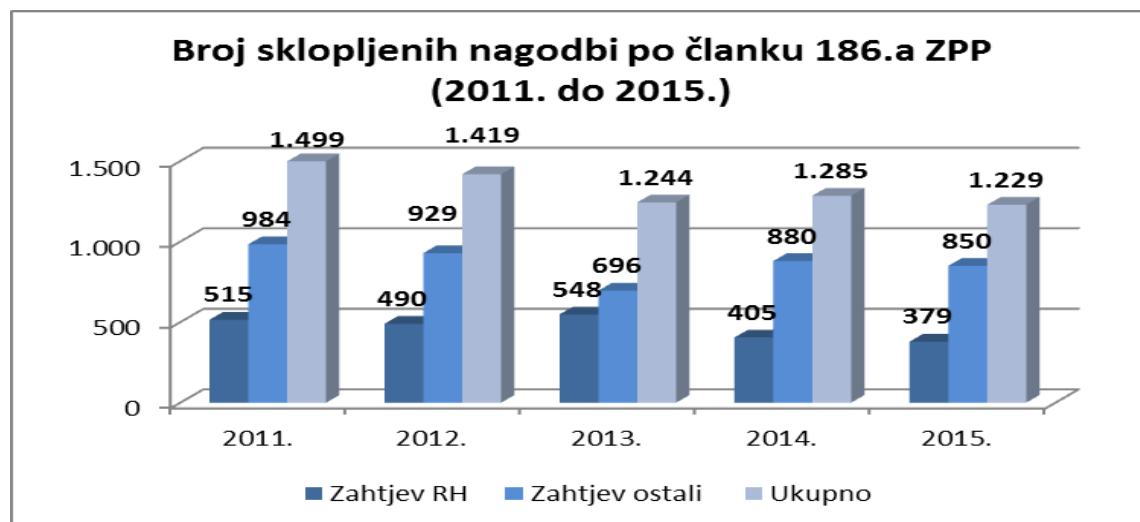
U 2015. godini sklopljeno je ukupno 1.229 nagodbi temeljem članka 186.a ZPP, što znači da je 19,37% svih zaprimljenih zahtjeva odnosno spornih odnosa riješeno izvan suda.

U ime Republike Hrvatske podneseno je 2.137 zahtjeva za mirno rješenje spora i sklopljeno je 379 nagodbi, čija je ukupna vrijednost 83.650.000,00 kuna. Zaprimljeno je 4.204 zahtjeva protustranaka za mirno rješenje spora, u ime Republike Hrvatske priznali smo u cijelosti ili djelomično njihove zahtjeve, te je sklopljeno ukupno 850 izvansudskih nagodbi ukupne vrijednosti 135.705.000,00 kuna.

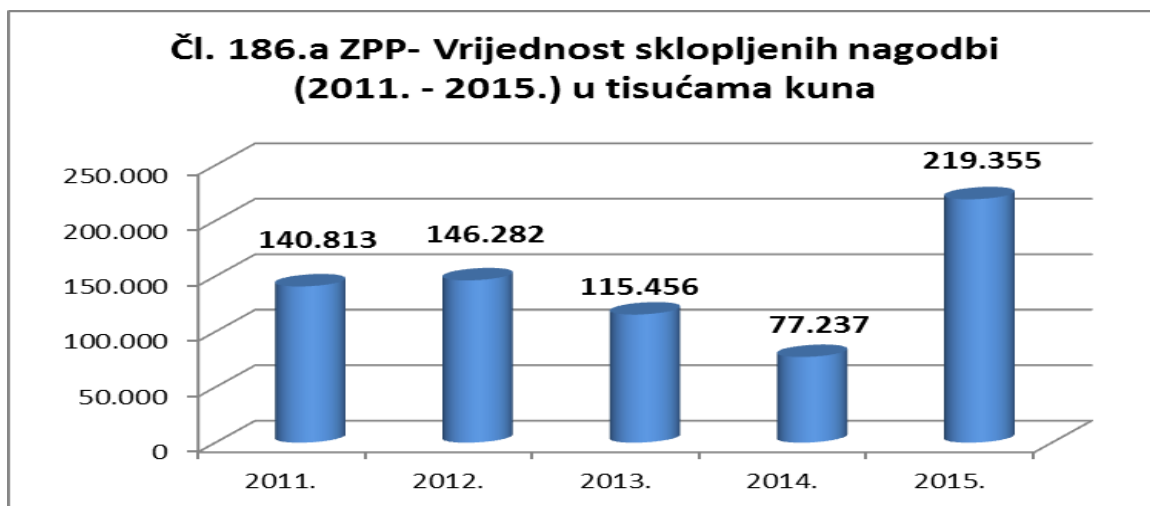
Dosadašnja iskustva državnog odvjetništva potvrđuju i podaci prikazani u slijedećem grafikonu - da je ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska dao najbolje rezultate, te smo stoga mišljenja da ga i nadalje treba koristiti, ali i stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi.

Broj sklopljenih nagodbi mogao bi biti veći kad bi se osigurala dodatna sredstva za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze (visina štete i dr.) ali i kad bi nadležna tijela pravodobno i u potpunosti izvještavala državno odvjetništvo o svim bitnim činjenicama o kojima ovisi odluka o osnovanosti zahtjeva. Međutim, potrebno je istodobno kroz okvirna mjerila za rad državnih odvjetnika i zamjenika vrednovati rad na ovim predmetima kako bi bili stimulirani za dodatni angažman na sklapanju nagodbi.

U donjem grafikonu prikazan je ukupan broj sklopljenih nagodbi te broj sklopljenih nagodbi prema tome tko je bio podnositelj zahtjeva za mirno rješenje spora, u razdoblju od 2011. do 2015. godine.

Ukupna vrijednost sklopljenih nagodbi u 2015. godini iznosila je 219.355.000,00 kuna, najviše u zadnjih 5 godina.

Od 2011. do kraja 2015. godine sklopljeno je ukupno 6.676 izvansudskih nagodbi, čija je ukupna vrijednost 699.143.000,00 kuna.

Nema dvojbe da se sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju troškovi kako direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.) tako i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva).

U 2016. godini državna odvjetništva će pratiti rad na tom području i obavještavati ministarstva u onim slučajevima kada je evidentno da vođenje parnica, s jedne strane opterećuje sustav državnog odvjetništva i sudova, a s druge strane povećava troškove postupka. Cilj je kroz izvansudske nagodbe smanjiti troškove države, odnosno broj postupaka u kojima je država tuženik.

Broj sklopljenih nagodbi bi mogao biti znatno veći da se osiguraju dodatna sredstva za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze (visina štete i dr.) i da nadležna tijela pravodobno i u potpunosti izvještavaju državno odvjetništvo o svim bitnim činjenicama o kojima ovisi odluka o osnovanosti zahtjeva. Smatramo nužnim da ministar pravosuđa kroz okvirna mjerila za rad državnih odvjetnika i zamjenika na odgovarajući način vrednuje rad na ovim predmetima kako bi oni bili stimulirani za dodatni angažman na sklapanju nagodbi.

Učinkovitost državnog odvjetništva u naplati tražbina Republike Hrvatske u sudskim postupcima bila bi znatno veća, a trajanje postupaka kraće, troškovi niži kad bi se državnom odvjetništvu omogućio besplatan pristup i povezivanje sa svim elektronskim bazama koje sadrže potrebne podatke (FINA, HZMO, Ministarstvo financija RH, Porezna uprava i dr.).

4.2.2. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima

U imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima, ustanovama i drugim tijelima Republiku Hrvatsku na temelju članka 89. stavaka 1. i 2. Zakona o državnom odvjetništvu, zastupa Državno odvjetništvo Republike Hrvatske. U postupcima koji se

vode u inozemstvu u kojima je isključena mogućnost zastupanja Republike Hrvatske po Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, ovlašćuje za zastupanje odgovarajućeg inozemnog stručnjaka. Kako bi se smanjili troškovi zastupanje se, u pravilu povjerava odvjetniku iz zemlje gdje se vodi postupak.

Prema tijelu pred kojim se vodi konkretan postupak ovi se predmeti mogu podijeliti u dvije grupe:

- postupci pred međunarodnim tijelima – međunarodne arbitraže,
- postupci koji se vode u inozemstvu pred sudovima te zemlje.

Postoje dvije vrste međunarodnih arbitraža:

- međunarodne arbitraže koje pokreću strani investitori protiv Republike Hrvatske zbog kršenja bilateralnih ugovora (međunarodnih ugovora) o poticanju i zaštiti stranih ulaganja koje je Republika Hrvatska sklopila s velikim brojem država, neovisno o konkretnom sporu između ugovornih strana i
- međunarodne arbitraže koje se vode jer su stranke (od kojih je jedna Republika Hrvatska) prilikom sklapanja ugovora za slučaj spora ugovorile nadležnost arbitraže umjesto postupka pred sudom.

4.2.2.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju izravna strana ulaganja postaju dio zajedničke trgovinske politike Europske unije, koja je u isključivoj nadležnosti Europske unije, te će biti potrebno revidirati i po potrebi izmijeniti ugovore sklopljene s državama koje nisu članice Europske unije, radi usklađenja s pravom Europske unije. Mišljenja smo da bi zbog toga trebalo pristupiti stvaranju stručnih timova koji će se educirati za pregovaranje i sklapanje bilateralnih ugovora o zaštiti i poticanju stranih ulaganja.

4.2.2.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

Pokretanju arbitražnog spora radi zaštite stranih ulaganja u pravilu prethodi postupak prijateljskog rješavanja spora. Odlukom Vlade Republike Hrvatske iz 2013. godine osnovano je Međuresorno povjerenstvo za postupanje po zahtjevima stranih ulagača vezanih uz sporove koji proizlaze iz dvostranih ugovora Republike Hrvatske iz područja poticanja i zaštite stranih ulaganja (u nastavku: Povjerenstvo), čiji su članovi zamjenici ministra vanjskih i europskih poslova, ministra gospodarstva, ministra pravosuđa, ministra financija, Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, predstojnik Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, te po potrebi predstavnici drugih nadležnih tijela i institucija. Zadaća je Povjerenstva razmatranje zahtjeva stranih ulagača za mirno rješavanje spora, a posebno analiza zahtjeva ulagača, prikupljanje potrebnih informacija od nadležnih tijela vezano uz rješavanje navedenih zahtjeva, podnošenje prijedloga Vladi Republike Hrvatske za postupanje glede zahtjeva ulagača. Odluku o podnesenom zahtjevu za prijateljsko rješavanje spora donosi Vlada Republike Hrvatske.

Faza mirnog rješavanja investicijskog spora izuzetno je bitna jer ima:

- političku dimenziju, kojom se šalje poruka stranim investitorima i prezentira Republika Hrvatska kao odgovorna i pouzdana zemlja domaćin,
- pravnu dimenziju, jer se utvrđuju sve bitne činjenice, procjenjuje utemeljenost zahtjeva i ishod moguće arbitraže, ali i ukazuje na potrebu promjene načina postupanja nadležnih tijela i osoba, kao i eventualne izmjene određenih propisa,
- preventivni učinak – argumentirano i kvalitetno pravno obrazloženo očitovanje kojim se odbija zahtjev investitora koji može rezultirati odustajanjem investitora od podizanja tužbe, te
- financijski učinak, jer su troškovi vođenja arbitražnog postupka izuzetno visoki (milijuni eura).

Tijekom 2015. godine pred Međuresornim povjerenstvom je vođeno ili pokrenuto ukupno 11 predmeta radi prijateljskog rješavanja spora, od toga je 7 zahtjeva stranih banaka zbog konverzije kredita u švicarskim francima.

Zahtjeve su podnijeli investitori iz Nizozemske (2), Slovačke (1) Luksemburga (1), Kanade (1), Austrije (3), Švicarske (1), Italije (1). U jednom predmetu je zahtjev investitora odbijen pa su ispunjeni uvjeti za pokretanje arbitraže. Međutim, do danas nismo obaviješteni da je podnesen zahtjev za pokretanje arbitražnog postupka. U drugom predmetu, Ministarstvo gospodarstva je samostalno s investitorom sklopilo sporazum bez Međuresornog povjerenstva. Time su u ovim predmetima ispunjene procesne pretpostavke za pokretanje arbitražnog postupka.

O drugim zahtjevima za prijateljsko rješavanje spora još nije odlučeno jer se još uvijek utvrđuju sve potrebne činjenice.

4.2.2.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku - uloga i postupanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Od postupaka međunarodne arbitraže, radi zaštite stranih ulaganja, posebno su značajni postupci koji se vode pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagačkih sporova (ICSID). U 2015. godini pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagačkih sporova (ICSID) protiv Republike Hrvatske su vođena 4 arbitražna postupka time da Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zajedno sa stranim odvjetničkim društvima trenutno zastupa Republiku Hrvatsku pred ICSID-om u sljedećim arbitražnim postupcima:

- po tužbi Georga Gavrilovića i Gavrilović d.o.o. kojom zahtijeva naknadu štete od 193.000.000,00 eura zajedno sa svim troškovima arbitražnog postupka i kamatama. Arbitražni postupak je pokrenut radi rješavanja spora koji je posljedica provedenog stečajnog postupka u kome je stečajni sud, tadašnji Okružni privredni sud u Zagrebu, još 1991. godine prodao tužitelju pet trgovačkih društava kao pravne osobe, a da nije utvrdio imovinu prodanih pravnih osoba. Tužitelj tvrdi da je Republika Hrvatska prekršila odredbe međunarodnog ugovora koji je sklopila sa Republikom Austrijom,
- po tužbi Van Riet, investitora koji traži naknadu štete u iznosu od 30.000.000 \$ koju su navodno pretrpjeli zbog toga što nije dozvoljena gradnja na nekretninama koje su kupili, zajedno sa svim troškovima arbitražnog postupka i kamatama. Tužitelji se u svojoj tužbi pozivaju na kršenje međunarodnog ugovora kojeg je

Republika Hrvatska sklopila s Belgijsko-luksemburškom ekonomskom unijom o uzajamnom poticanju i zaštiti ulaganja i

- po tužbi B3 Croatien Courier Cooperativ koji tvrdi da je Republika Hrvatska prekršila odredbe međunarodnog ugovora sklopljenog sa Kraljevinom Nizozemskom jer nije provela liberalizaciju poštanskog tržišta zbog čega je investitor pretrpio štetu u iznosu od 53 milijuna eura.

Rad na predmetima međunarodnih investicijskih arbitraža je izuzetno složen i zahtjevan. U tim postupcima Državno odvjetništvo Republike Hrvatske koordinira rad i dogovara strategiju obrane s odvjetničkim društvom koje zastupa pred ICSID-om i daje punu pravnu podršku u pogledu tumačenja i primjene domaćeg prava, prikuplja i analizira činjenice i dokaze bitne za postupak, koordinira rad s drugim državnim tijelima, sudovima, jedinicama lokalne i/ili područne samouprave, trgovačkim društvima, obavlja razgovore s osobama koje bi mogle imati određena saznanja o predmetu spora i dr. Time se, po našem mišljenju, osigurava kvalitetno zastupanje interesa Republike Hrvatske u ovim postupcima, ali i izravno utječe na smanjenje troškova zastupanja stranih odvjetničkih ureda.

Zbog nepotpunih i nedovoljno jasnih odredbi Zakona o državnom odvjetništvu sav teret ovih postupaka – organizacijski, financijski i kadrovski pada isključivo na Državno odvjetništvo Republike Hrvatske.

4.2.2.1.3. Izbor stranog odvjetničkog društva

Nakon zaprimanja zahtjeva tužitelja potrebno je, prije svega izvršiti izbor odvjetničkog društva kojem će se povjeriti zastupanje. Nagrade i naknade za zastupanje u međunarodnim arbitražama su izuzetno visoke ali ne mogu biti i nisu jedini kriterij za odabir odvjetnika.

Još 2013. godine smo predlagali da Vlada Republike Hrvatske ili od nje ovlašteno ministarstvo imenuje posebno povjerenstvo koje bi na temelju prikupljenih ponuda predlagalo Vladi Republike Hrvatske odvjetnička društva odnosno odvjetnike za zastupanje Republike Hrvatske u postupku. Time bi se osigurala transparentnost i moguće utjecalo na smanjenje troškova zastupanja, što smo već predlagali Ministarstvu pravosuđa.

4.2.2.1.4. Financijski troškovi

Troškove arbitraže čine – honorari stranog odvjetničkog društva, troškovi prijevoda vrlo opsežne dokumentacije, honorari i troškovi stručnih eksperata jer prema pravilima ICSID-a domaće pravo je činjenica koja se mora dokazati, honorari i troškovi vještaka, honorari arbitara, troškovi svjedoka, putovanja i smještaja za vrijeme trajanja rasprave itd. Troškovi za 3 arbitražna postupka u 2015. godini iznosili su ukupno 30 milijuna kuna ili 2/3 ukupnog proračuna Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (47 milijuna kuna).

Kako se radi o arbitražama koje se vode zbog toga što je navodno Republika Hrvatska odnosno njena tijela prekršila određeni bilateralni ugovor o zaštiti stranih ulaganja, mišljenja smo da bi se za troškove arbitraže trebalo teretiti ono ministarstvo u čijem je području nadležnosti došlo do povrede bilateralnog ugovora ili Ministarstvo

financija. Time bi se istodobno utjecalo na jačanje nadzorne funkcije ministarstava ali i jačanja financijske odgovornosti i discipline. Napominjemo da je ovakav prijedlog upućen Ministarstvu pravosuđa još 2013. godine.

4.2.2.1.5. Kadrovska popunjenost

U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske u Građansko-upravnom odjelu sada radi 9 zamjenika i 3 viša savjetnika. Na arbitražnim postupcima koji su sada u tijeku rade ulažući iznimne napore 3 zamjenika i 3 savjetnika, što već sada dovodi u pitanje izvršavanje drugih poslova iz redovne nadležnosti.

Polazeći od činjenice da se trenutno pred Međuresornim povjerenstvom nalazi čak 11 zahtjeva za mirno rješavanje investicijskog spora i vjerojatnost da se pokrene toliki broj novih arbitraža razvidno je da Državno odvjetništvo Republike Hrvatske za to nije kadrovski ekipirano.

Stoga je nužno bez odgode razmotriti ovaj problem i moguće načine njegova rješavanja ili kadrovskim jačanjem državnog odvjetništva (veći broj zamjenika, savjetnika, prevoditelji i službenici) ili osnivanjem posebnog tijela ili odjela u okviru jednog od ministarstava kao što to imaju neke druge države. U oba slučaja nužno je osigurati dodatna sredstva za edukaciju u inozemstvu. Neovisno o tome kakva će biti odluka i kome će se ovi poslovi dati u nadležnost Državno odvjetništvo Republike Hrvatske će pružiti punu stručnu pomoć u cilju zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske.

Navedeni problemi moraju se trajno i kvalitetno riješiti jer se u protivnom ozbiljno dovodi u pitanje ne samo zaštita imovinskih interesa Republike Hrvatske, već i međunarodni ugled Republike Hrvatske, njena spremnost i sposobnost da uredno izvršava svoje međunarodnim ugovorima preuzete obveze kao i potvrda njene otvorenosti prema stranim investitorima i investicijama. Zbog toga smatramo potrebnim pristupiti izmjeni odnosno donošenju novih propisa kojima bi se otvorena pitanja i problemi trajno i kvalitetno riješili.

4.2.2.2. Zastupanje pred stranim sudovima

U 2015. godini pred sudovima drugih država vođena su 2 parnična postupaka i to dva u SAD-u s osnove sukcesije iza bivše SFRJ i jedan radni spor u Bosni i Hercegovini.

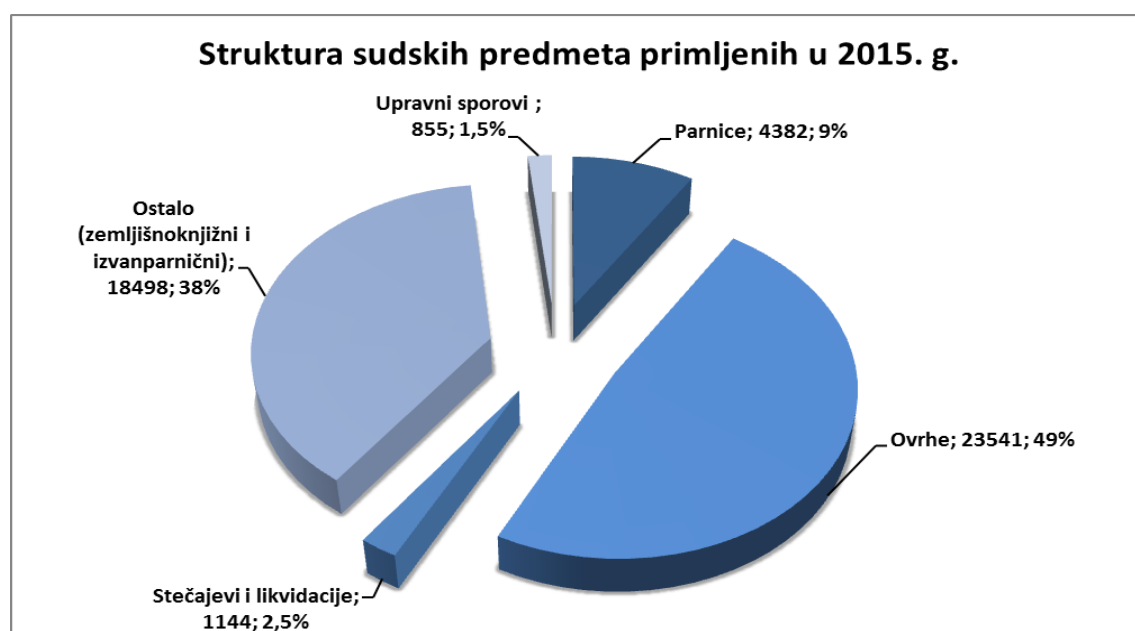
Jedna parnica u SAD-u je završena sklapanjem izvansudske nagodbe po kojoj je Republici Hrvatskoj priznat iznos od 15,5 milijuna dolara.

U SAD-u je pokrenut postupak protiv Republike Hrvatske, radi isplate odnosno izvršenja obveze u dijelu koji je Republika Hrvatska preuzela u postupku sukcesije bivše SFRJ.

4.2.3. Zastupanje Republike Hrvatske pred domaćim sudovima

U 2015. godini državna odvjetništva su zaprimila ukupno 48.422 sudska predmeta. Od toga su bile 4.382 parnice, 23.541 ovršni predmet, 1.223 stečajnih i predstečajnih prijava, 18.498 izvanparničnih predmeta i 855 upravnih sporova, zastupano je na ukupno 26.568 ročišta od čega je čak 7.449 ročišta održano izvan sjedišta državnog odvjetništva odnosno stalne službe. Uložena su 2.572 redovna pravna lijeka i 380 izvanrednih pravnih lijekova.

Potrebno je istaknuti da bi broj novih parničnih predmeta bio znatno veći i to za čak 28% da nisu sklapane izvansudske nagodbe na temelju odredbe članka 186.a Zakona o parničnom postupku. U 2015. godini sklopljeno je 1.229 nagodbi.

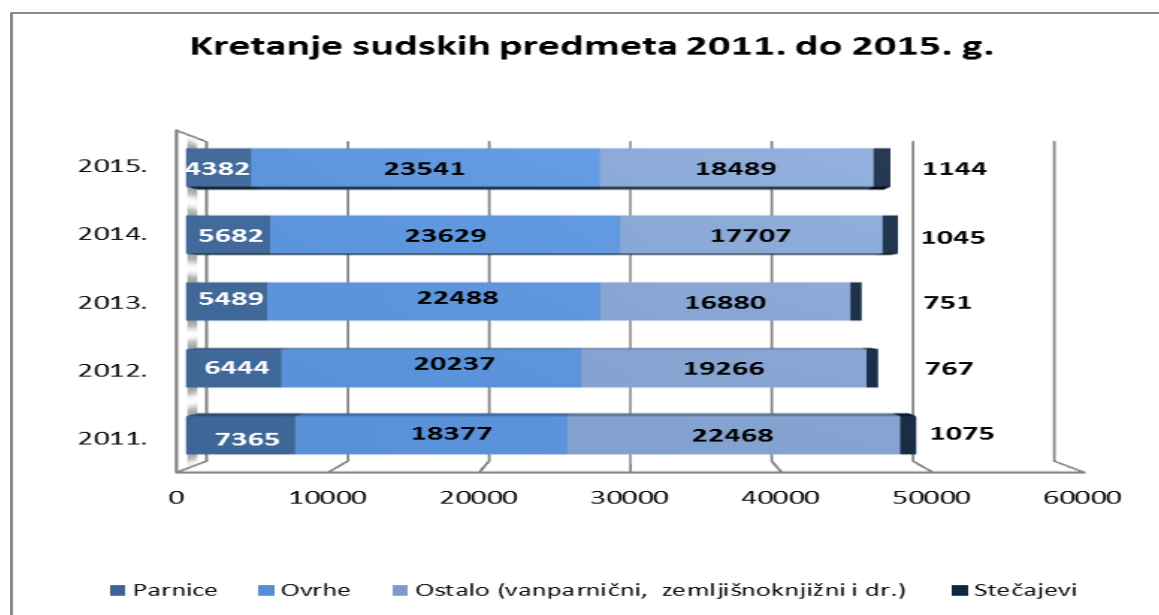

Gornji grafikon prikazuje strukturu primljenih sudskih predmeta u 2015. godini. Najviše je primljeno ovrha 23.541 ili 49%, ostalih predmeta 18.498 ili 38% (zemljišnoknjižni i izvanparnični predmeti), parnica 4.382 ili 9% i stečajnih predmeta 1.144 ili 2,5%, upravnih sporova 855 ili 1,5%.

Republiku Hrvatsku na temelju zakona zastupali smo u 48.020 (99%) predmeta, a na temelju punomoći u 402 ili u 1,00% svih sudskih predmeta. Broj predmeta u kojima je državno odvjetništvo zastupalo temeljem punomoći je dvostruko veći nego prošle godine. Razlog je tome povećani broj upravnih sporova jer prema odredbama zakona javnopravna tijela može pred upravnim sudom zastupati samo državno odvjetništvo.

U tablici GUO 2. dan je pregled vrsta predmeta u radu građansko-upravnih odjela po državnim odvjetništvima.

U donjem grafikonu prikazano je kretanje i struktura sudskih predmeta od 2011. - 2015. godine.

Podaci pokazuju da se u strukturi sudskih predmeta kontinuirano smanjuje broj parnica dok se broj ovrha kontinuirano povećava, kao i broj upravnih sporova koji su ovdje pribrojani u „ostalo“. Broj ovršnih predmeta već pet godina uzastopno raste, a što je s jedne strane odraz teške gospodarske i socijalne situacije u zemlji, a s druge strane posljedica je promjene zakona, jer je sada, osim za prisilnu naplatu tražbina Republike Hrvatske, državno odvjetništvo nadležno i za naplatu oduzete imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom te troškova kaznenog postupka.

U tablici GUO 10. dan je pregled izvanparničnih predmeta prema ministarstvima iz čijeg djelokruga rada predmeti proizlaze. Najveći broj predmeta proizašao je iz nadležnosti Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom (4.303 predmeta) i Ministarstva poljoprivrede (3.572 predmeta), a odnose se na uknjižbu prava vlasništva Republike Hrvatske.

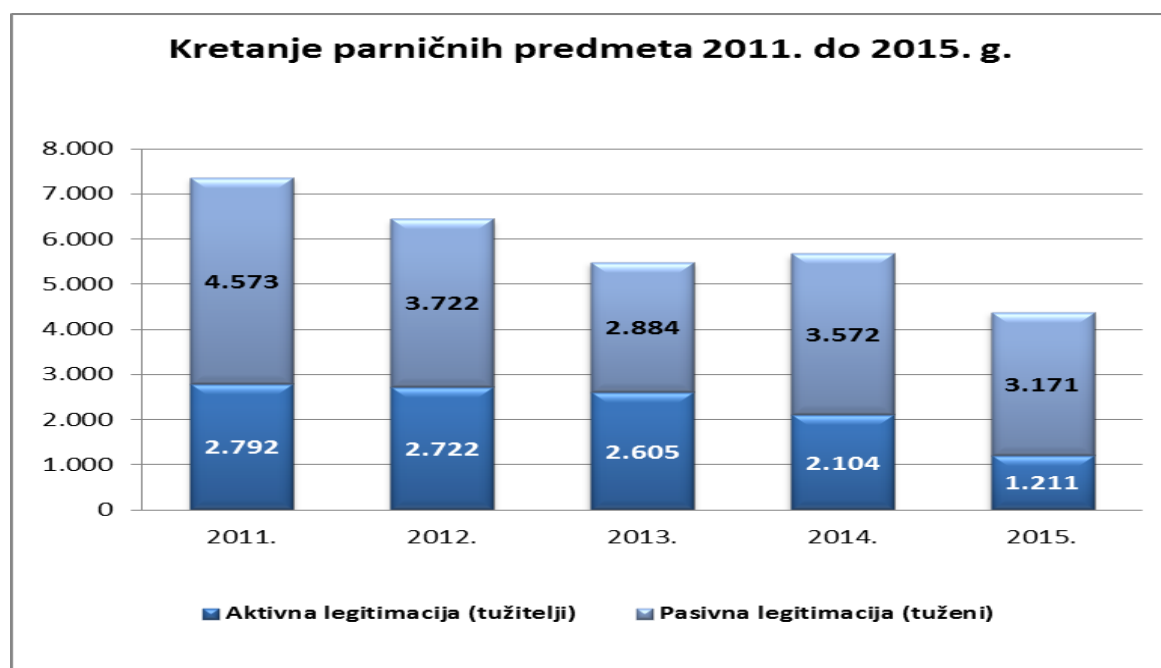
4.2.3.1. Parnični predmeti

U 2015. godini u radu državnog odvjetništva bila su ukupno 4.594 parnična predmeta. Primljena su 4.382 nova predmeta. Doneseno je ukupno 4.368 meritornih državnoodvjetničkih odluka (tužbe, odgovori na tužbu i dr.), zastupano je na 17.892 ročišta, uloženo je ukupno 1.425 redovnih pravnih lijekova (žalbe) i 372 izvanredna pravna lijeka (revizija, izvanrednih revizija).

U tablicama GUO 4., 4.a i 4.b prikazan je uspjeh u zastupanju u parničnim predmetima, odnosno kakve je prvostupanjske odluke donio sud u odnosu na Republiku Hrvatsku kao stranku u postupku. Uspjeh u zastupanju prikazan je po pojedinim ministarstvima i to posebno za parnice koje su vođene pred općinskim, a posebno za parnice pred trgovačkim sudovima.

Od ukupno 4.382 primljene parnice Republika Hrvatska bila je tužitelj u 1.211 parnica ili u 28%, a tuženik u 3.171 parnici ili 72%. Mišljenja smo da je primjena Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi u značajnoj mjeri utjecala na smanjenje broja parnica. Međutim, kako je donesen novi Zakon o stečaju za očekivati je njihov ponovni rast.

Donji grafikon pokazuje kretanje broja svih novih parničnih predmeta u razdoblju od 2011. do 2015. godine prema procesnom položaju Republike Hrvatske (tužitelj ili tuženik).

U donjoj tablici prikazano je kretanje parničnih predmeta prema vrsti odnosno pravnoj osnovi spora kroz zadnjih pet godina. Vidljivo je da se broj parnica radi naknade štete, u promatranom razdoblju, stabilizirao i lagano pada. Jedino je u porastu broj tzv. stambenih sporova koji uključuju sporove proizašle iz najma stanova, zakupa poslovnih prostora i naplate naknade za korištenje tih prostora bez pravne osnove, što je u velikoj mjeri rezultat aktivnosti Državnih nekretnina d.o.o.

Godina	Stvarnopravni	Štete	Radni	Stambeni	Isplate	Ostali
2011.	1773	770	2152	102	2246	322
2012.	1851	822	1090	86	2243	352
2013.	1104	772	842	51	2421	299
2014.	1260	765	1149	42	2118	342
2015.	1219	701	690	103	1399	275

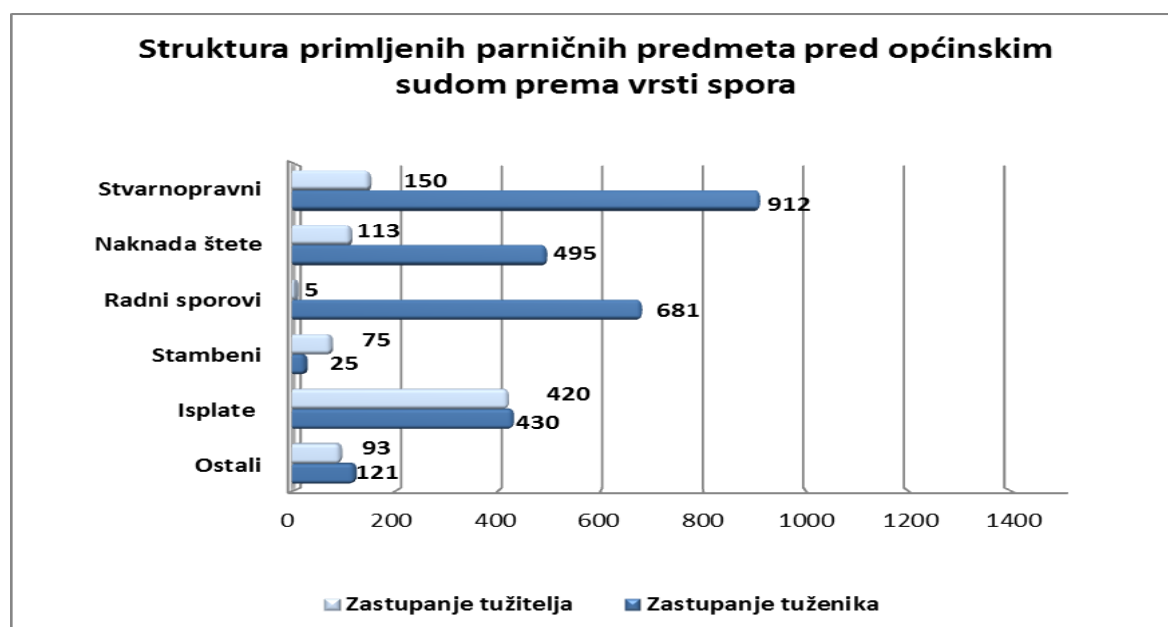
U svim novim parničnim predmetima u kojima zastupamo na temelju zakona, ukupna visina tužbenih zahtjeva iznosila je 2.935.155.000,00 kn što je 2,3 milijuna manje nego u 2014. godini (5.310.940.000,00 kn), od čega je potraživanje Republike Hrvatske kao tužitelja iznosilo samo 642.530.000,00 kuna, dok su potraživanja prema Republici

Hrvatskoj iznosila 2.292.625.000,00 kuna, što je dvostruko manje nego u 2014. godini, kad su utužena potraživanja prema Republici Hrvatskoj iznosila 4.775.885.000,00 kuna.

Zakon o parničnom postupku propisuje da je stranka koja izgubi spor dužna protivnoj strani naknaditi prouzročene parnične troškove. Troškove koje s te osnove ostvari državno odvjetništvo u zastupanju prihod su državnog proračuna. Tako je u 2015. godini na ime troškova Republici Hrvatskoj dosuđeno 104.454.000,00 kuna, dok je na ime troškova protivnoj strani, na teret državnog proračuna, trebalo isplatiti 21.715.000,00 kuna ili gotovo 5 puta manje.

4.2.3.1.1. Parnični predmeti pred općinskim sudovima

Sljedeći grafikon prikazuje strukturu parnica pred općinskim sudovima prema vrsti spora odnosno prema pravnoj osnovi te prema procesnom položaju Republike Hrvatske u sporu (tužitelj / tuženik).

U 2015. godini ukupna visina tužbenih zahtjeva u parnicama iz nadležnosti općinskih sudova u kojima je državno odvjetništvo zastupalo na temelju zakona iznosila je 1.694.531.000,00 kn. Potraživanja Republike Hrvatske kao tužitelja iznosila su ukupno 107.813.000,00 kn, dok su potraživanja prema Republici Hrvatskoj kao tuženiku iznosila 1.586.718.000,00 kn, što je 600 milijuna kuna više nego u 2014. godini, kad su iznosila 933.690.000,00 kuna.

Tablica GUO 3.a daje pregled primljenih parničnih predmeta pred općinskim sudovima u 2015. godini prema ministarstvima i tijelima iz čijeg djelokruga rada su proizašli, a također se daje prikaz vrijednosti tih sporova i to posebno za sporove u kojima smo zastupali tužitelja i posebno za sporove u kojima smo zastupali tuženika. U tim tablicama vrijednost sporova iskazana je u tisućama kuna.

4.2.3.1.2. Parnični predmeti pred trgovačkim sudovima

Zbog velike vrijednosti predmeta spora i složenosti, izdvojeni su parnični postupci koji se vode pred trgovačkim sudovima. Nakon izmjene Zakona o parničnom postupku krajem 2008. godine proširena je nadležnost trgovačkih sudova, što se odrazilo na povećanje broja parničnih predmeta u radu županijskih državnih odvjetništava koji postupaju pred tim sudovima.

Tablica GUO 3.b daje pregled primljenih parničnih predmeta pred trgovačkim sudovima u 2015. godini prema ministarstvima i tijelima iz čijeg djelokruga rada su proizašli, a također se daje prikaz vrijednosti tih sporova i to posebno za sporove u kojima smo zastupali tužitelja i posebno za sporove u kojima smo zastupali tuženika. U tim tablicama vrijednost sporova iskazana je u tisućama kuna.

Broj parnica pred trgovačkim sudovima kontinuirano raste te je u 2015. godini porastao za 28%. Republika Hrvatska podigla je 355 tužbi, dok je bila tužena u 507 parnica.

Broj parnica pred trgovačkim sudovima 2011.- 2015. godine.

Županijsko državno odvjetništvo	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Ukupno
Bjelovar	28	17	24	47	53	169
Dubrovnik	7	14	4	10	16	51
Karlovac	14	8	7	9	9	47
Osijek	17	13	23	17	23	93
Pula	23	38	34	89	69	253
Rijeka	30	52	38	51	105	276
Sisak	5	6	12	6	10	39
Slavonski Brod	9	10	10	9	14	52
Split	43	70	69	55	106	343
Šibenik	16	8	12	7	8	51
Varaždin	5	12	11	17	12	57
Velika Gorica	10	17	13	16	11	67
Vukovar	11	11	42	91	126	281
Zadar	25	22	21	22	21	111
Zagreb	178	156	199	185	284	1002
UKUPNO	421	454	519	631	867	2892

4.2.3.2. Rad i uspješnost u zastupanju u parničnim predmetima

Iako se povremeno čuju kritički tonovi u odnosu na kvalitetu i uspješnost državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske, prikupljeni podaci o ishodu parničnih sporova pokazuju da su takvi navodi netočni.

Podaci o broju riješenih predmeta pokazuju da su državna odvjetništva ažurna kad je u pitanju njihov rad odnosno donošenje odluka koje su u njihovoj nadležnosti. Treba istaknuti da se prema Napatku Glavnog državnog odvjetnika u državnom odvjetništvu predmet smatra riješenim kad se donese državnoodvjetnička odluka, kod parnica to znači kad se podigne tužba ili da odgovor na tužbu. Međutim, u sudskim i upravnim

predmetima se i nakon donošenja državnoodvjetničke odluke u predmetu nastavlja s radom jer tada tek počinje postupak pred sudom ili upravnim tijelom.

Državno odvjetništvo je u 2015. godini imalo kod sebe u radu ukupno 4.594 parnična predmeta (4.393 nova predmeta i 201 prenesen iz 2014. godine). Meritorno je riješeno 4.368 predmeta (podiglo tužbe, dalo odgovor na tužbu i dr.).

U 2015. godini doneseno je ukupno 4.141 presuda u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska dok su sudovi u 2014. godini donijeli 5.080 prvostupanjskih presuda. Državno odvjetništvo je u cijelosti uspjelo u sporu u 1.880 parnica, izgubljene su 1.743 parnice, djelomično je izgubljeno, a djelomično dobiveno 518 parnica. Sklopljeno je 196 sudskih nagodbi dok je na drugi način, bez donošenja meritorne odluke suda o sporu, riješena 1.251 parnica (povlačenje tužbe, izvansudske nagodbe, spajanje postupaka i dr.).

Navedeni podaci pokazuju da je u izvještajnom razdoblju zadržana ažurnost, ali i kvaliteta zastupanja. Međutim, za napomenuti je da kvaliteta zastupanja i uspjeh u parnicama nije samo rezultat zastupanja državnog odvjetništva već znatno ovisi o radu i kvaliteti rada državnih tijela te o kvaliteti suradnje između državnog odvjetništva i nadležnih državnih tijela.

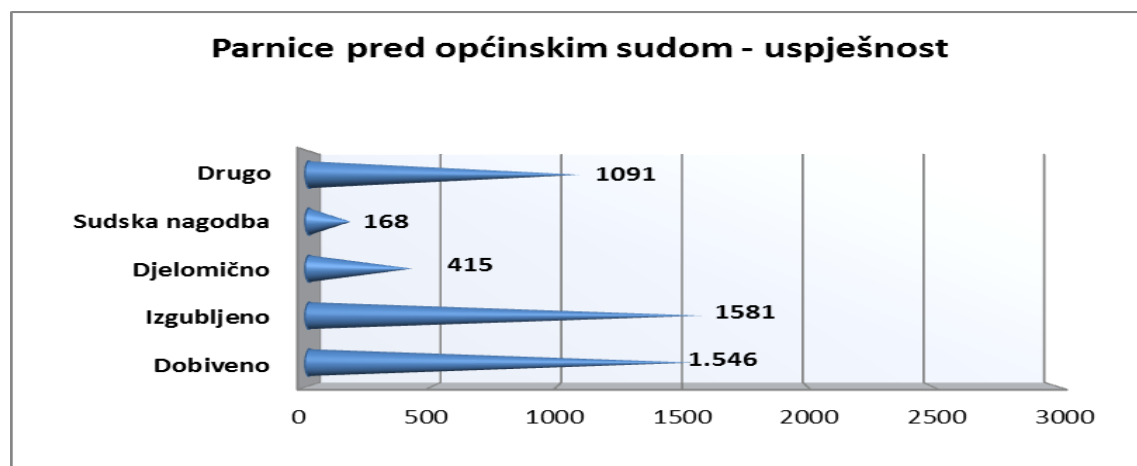
Tijekom 2015. godine državna odvjetništva su zastupala na 17.892 ročišta pred sudovima. Ako se uzme broj radnih dana u 2015. godini i ukupan broj ročišta proizlazi da je državno odvjetništvo svaki dan zastupalo prosječno na 71 ročištu. Uloženo je 1.425 žalbi protiv odluka prvostupanjskih sudova i 372 izvanredna pravna lijeka (redovne i izvanredne revizije protiv pravomoćnih sudskih odluka).

4.2.3.2.1. Rad i uspjeh u zastupanju pred općinskim sudovima

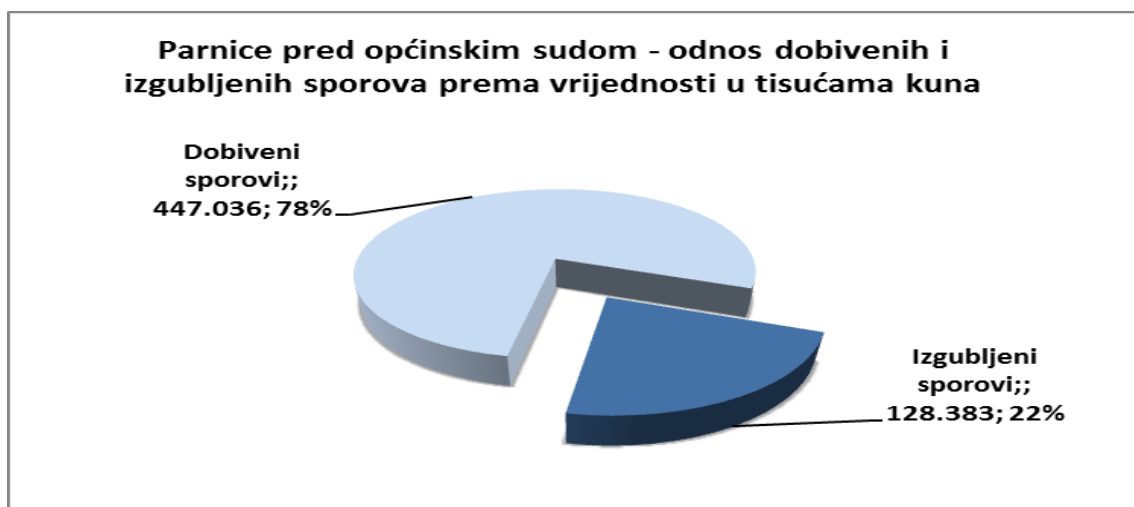
U 2015. godini iz nadležnosti općinskog suda državno odvjetništvo je imalo u radu ukupno 3.661 parnicu (3.526 novih parnica i 135 prenesenih iz 2014. godine). Zastupano je na 15.687 ročišta, uloženo je 1.245 žalbi protiv prvostupanjskih odluka i 359 revizija.

U parnicama u kojima je jedna od stranaka bila Republika Hrvatska općinski sudovi su u 2015. godini donijeli ukupno 3.542 meritorne prvostupanjske odluke (2014. godine donijeli su 4.747 presuda), sklopljeno je 168 nagodbi, a na drugi način (povlačenje tužbe, izvansudske nagodbe, spajanje postupaka i dr.) riješena je 1.091 parnica.

Donji grafikon prikazuje parnične predmete u 2015. godini prema načinu na koji je okončan prvostupanjski postupak pred općinskim sudovima.

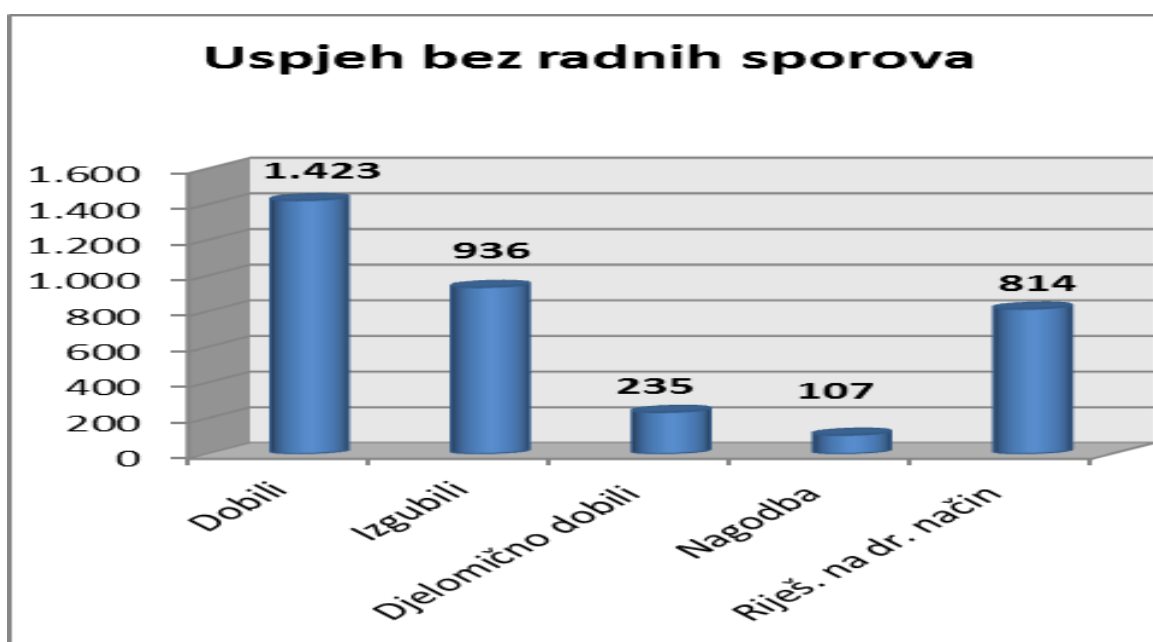
Donji grafikon prikazuje način rješavanja i uspjeh državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske u parnicama pred općinskim sudovima prema vrijednosti predmeta spora i neovisno o procesnom položaju Republike Hrvatske u postupku (tužitelj ili tuženik).

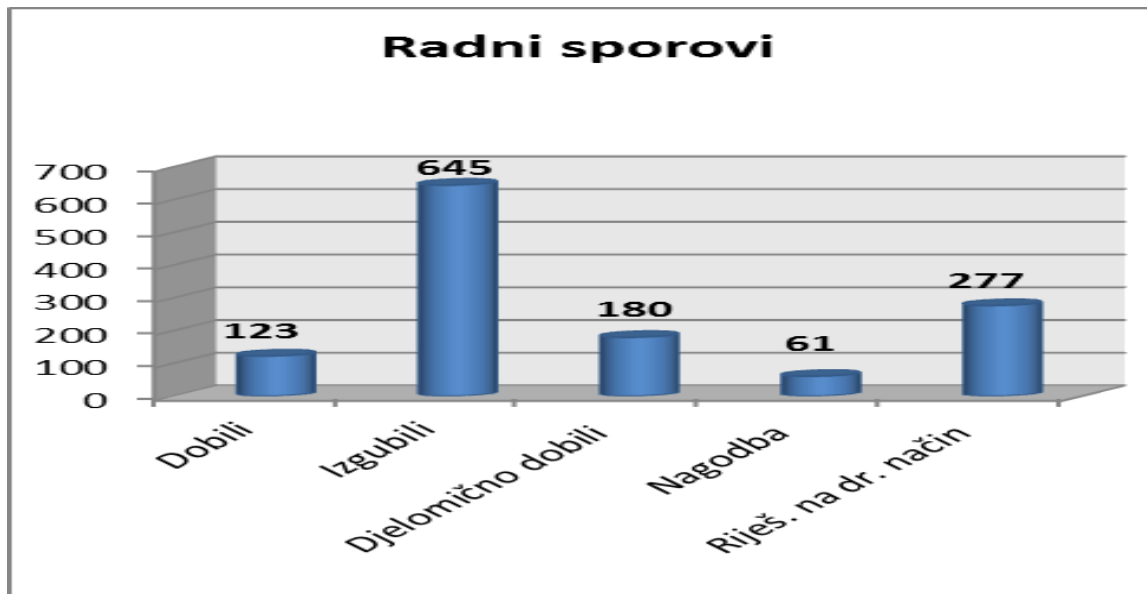

Ako promatramo uspjeh državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske kroz vrijednost predmeta spora, tada smo dobili parnice u ukupnoj vrijednosti od 447.036.000,00 kuna, a izgubili u ukupnoj vrijednosti od 128.383.000,00 kuna, odnosno 78% sporova je dobiveno, a 22% sporova izgubljeno.

Na ukupnu uspješnost u zastupanju negativno su utjecali radni sporovi (donji grafikon). Sudovi su donijeli ukupno 1.295 odluka u radnim sporovima, što je 27% svih donesenih prvostupanjskih odluka.

Prvi donji grafikon prikazuje uspješnost zastupanja državnog odvjetništva u svim sporovima bez radnih sporova, a drugi u radnim sporovima. Podaci u ovim grafikonima pokazuju koliko na uspješnost zastupanja u parničnim postupcima utječu radni sporovi koji su posljedica nepoštivanja prava priznatih zakonom ili kolektivnim ugovorom (prekovremeni rad, rad u smjenama, dežurstva i slično).

Izgubljeni radni sporovi prema prvostupanjskim presudama donesenim u 2015. godini mogu koštati Republiku Hrvatsku ukupno 31.148.000,00 kn (glavnica 25.148.000,00 kn i troškovi spora 6.095.000,00 kn) bez kamata.

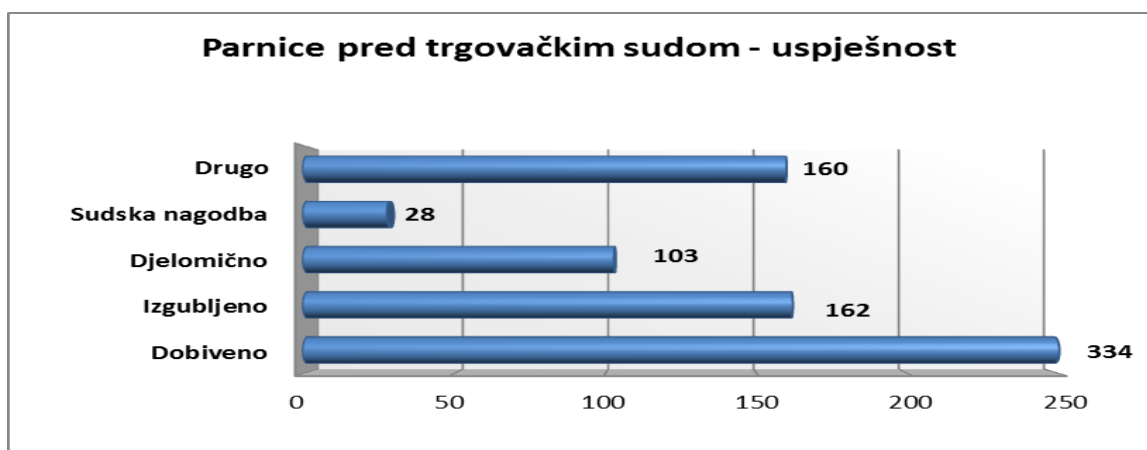
Uspješnost u zastupanju u parnicama po pojedinim ministarstvima i tijelima prikazana je u tablici GUO 4.a

4.2.3.2.2. Rad i uspjeh u zastupanju pred trgovačkim sudovima

U 2015. godini županijska državna odvjetništva imala su u radu ukupno 933 parnice iz nadležnosti trgovačkog suda što je 27% više nego u 2014. godini kad je bilo 683 parnica. Od toga je bilo 867 novih parnica i 66 prenesenih iz 2014. godine. Zastupano je na 2.205 ročišta što je dvostruko više nego godinu ranije (1.077 ročišta), uloženo je 180 žalbi protiv prvostupanjskih odluka i 13 revizija.

Udjel parnica na trgovačkom sudu u ukupnom broju parnica se povećava. Od ukupno 4.382 nova parnična predmeta u 2015. godini, 867 ili 20% odnosi se na primljene parnične predmete iz nadležnosti trgovačkih sudova (2014. godine bilo je 11%).

Tablica GUO 4.b pokazuje uspjeh državnog odvjetništva u zastupanju pred trgovačkim sudovima.

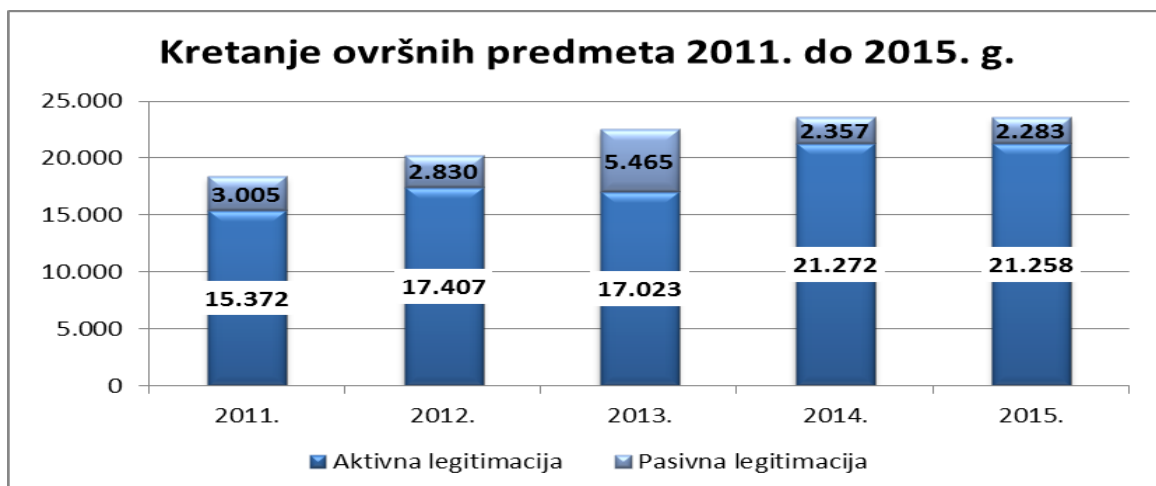
U 2015. godini od ukupno zaprimljenih 867 novih parničnih predmeta iz nadležnosti trgovačkih sudova, Republika Hrvatska je podigla 355 tužbi (u 2014. godini bilo je 277 tužbi) čija je ukupna vrijednost iznosila 534.251.000,00 kn što je 300 milijuna više nego godinu ranije (231.742.000,00 kuna) Međutim, protiv Republike Hrvatske podignuto je 507 tužbi (2014. godine bile su 354 tužbe) u vrijednosti od 705.769.000,00 kn, što je značajno niža vrijednost (2014. godine 3.111.792.000,00 kuna).

Trgovački sudovi su u 2015. godini donijeli ukupno 787 meritornih prvostupanjskih odluka po kojima smo u cijelosti uspjeli u 334 parnice uspjeli u cijelosti, izgubili u cijelosti 162 parnice u cijelosti, a djelomično uspjeli u 103 parnice. Sklopljeno je 28 sudskih nagodbi. Analizirajući uspjeh u parnicama prema vrijednosti predmeta spora proizlazi da su rezultati zastupanja još bolji jer smo dobili ukupno 502.322.000,00 kuna, a izgubili 84.915.000,00 kuna.

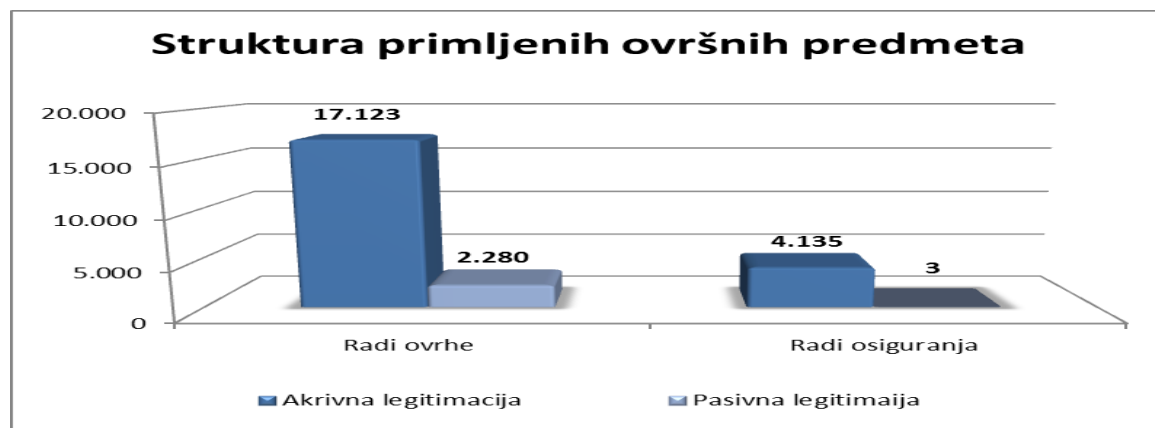
4.2.3.3. Ovršni predmeti

U 2015. godini primljen je 23.541 novi ovršni predmet, što je neznatno smanjenje u odnosu na broj predmeta primljenih u 2014. godini (23.629). Iz 2014. godine u radu je ostalo 2.284 predmeta, što ukupno iznosi 25.825 predmeta. Ovako veliki broj predmeta posljedica je, s jedne strane, teške gospodarske i socijalne situacije u zemlji, a s druge strane izmjene zakona kojima je nadležnost za pokretanje postupaka naplate troškova kaznenog postupka i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom prenesena na državno odvjetništvo (što su prije radili sudovi po službenoj dužnosti).

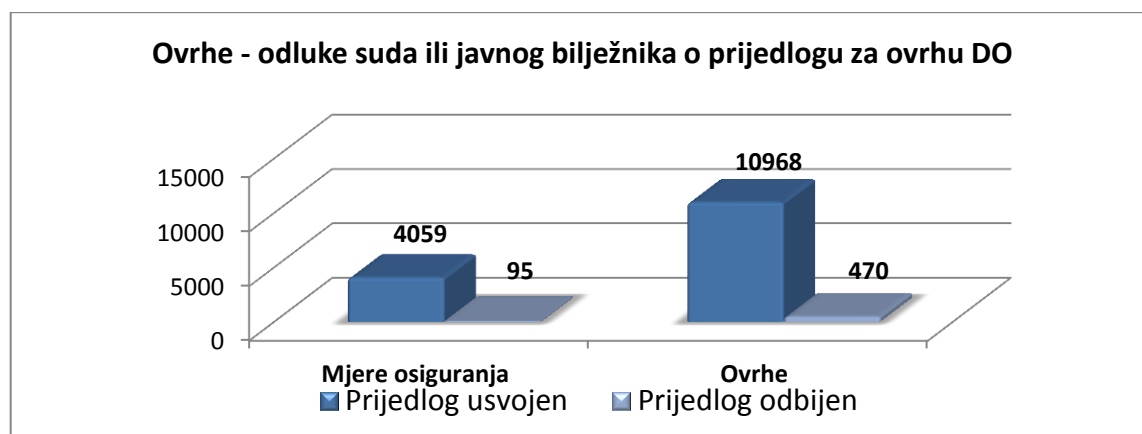
Tablica GUO 6. u dodatku daje pregled broja ovršnih predmeta, a gornji grafikon pokazuje kretanje primljenih ovršnih predmeta u zadnjih pet godina.

Ovršne predmete u kojima je Republika Hrvatska ovrhovoditelj možemo podijeliti u tri osnovne grupe, i to u prvu grupu u kojoj država prisilno naplaćuje svoja potraživanja, drugu grupu u kojoj se osniva prisilno založno pravo na nekretninama poreznih dužnika radi osiguranja poreznih tražbina i treću grupu u kojoj državno odvjetništvo nastupa kao ovrhovoditelj radi naplate troškova kaznenog i parničnog postupka, te oduzimanja imovinske koristi koju su osuđene osobe ostvarile počinjenjem kaznenog djela.

U gornjem grafikonu dana je struktura novih predmeta u 2015. godini prema navedenoj podjeli. Najveći broj ovršnih predmeta pokrenut je na zahtjev Ministarstva financija – Porezne uprave RH.

Republika Hrvatska je kao ovrhovoditelj u 2015. godini pokrenula 21.258 ovršnih postupaka radi naplate svojih potraživanja, dok su protiv Republike Hrvatske pokrenuta 2.283 ovršna postupka. Odlukama sudova odnosno javnih bilježnika prihvaćeno je 15.027 prijedloga za ovrhu s ukupnom vrijednošću potraživanja od 458.776.000,00 kuna, dok je odbijeno 565 prijedloga za ovrhu u ukupnom iznosu od 74.563.000,00 kuna.

Također je u ime Republike Hrvatske pokrenuto 4.135 prijedloga radi osiguranja tražbina, dok su protiv Republike Hrvatske s te osnove pokrenuta 3 postupka radi osiguranja tražbina.

Podaci o postupcima radi osiguranja tražbina ukazuju na to da su porezna tijela i u izvještajnom razdoblju nastavila osiguravati porezne tražbine, inicirajući pokretanje ovršnih postupaka osiguranja prisilnim zalogom prava na nekretninama dužnika, a što kasnije u stečajnim postupcima (ako se radi o pravnim osobama) omogućuje ostvarivanje razlučnih prava. Ako uspoređujemo izvještajno razdoblje s prethodnim razdobljem primjećuje se pad od 37%, a što je pokazatelj kontinuiranog rada na ovim predmetima, kako Ministarstva financija, tako i državnog odvjetništva.

Velik broj ovršnih predmeta u velikoj je mjeri posljedica Zakona o kaznenom postupku prema kojem je državno odvjetništvo nadležno za pokretanje ovršnih postupaka radi naplate oduzete imovinske koristi i troškova kaznenog postupka. U ovim predmetima ovrha se dosta teško provodi jer državna odvjetništva moraju vršiti izvide vezane uz podatak o imovini dužnika da bi se ovrha mogla pokrenuti i naplatiti dužni iznos. U navedenim predmetima radi se o maloj vrijednosti predmeta spora, najčešće od 150,00 do 500,00 kuna, a zbog nemogućnosti naplate u mnogima su troškovi provođenja ovrhe znatno viši od iznosa koji se ovršuje. Prije pokretanja ovršnih postupaka radi prisilne naplate troškova kaznenog postupka i oduzimanja imovinske koristi, uvijek se traže podaci o prebivalištu osuđene osobe (ovršenika), te podaci o imovini na kojoj se može provesti ovrha. Međutim, rezultati provedenih izvida ukazuju da se uglavnom radi o osobama bez stalnog prebivališta, kao i osobama bez primanja, odnosno bez ikakve imovine, te su to razlozi zbog kojih se ove ovrhe teško provode.

U izvještajnom razdoblju nastavljeno je postupanje po Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja Vlade Republike Hrvatske iz 2013. godine, te je temeljem te Uredbe otpisan dio potraživanja koja su nenaplativa zbog naprijed navedenih razloga.

Ažurnost rada državnog odvjetništva u ovim predmetima omogućilo je direktno pristupanje podacima Ministarstva unutarnjih poslova jer nam je odmah dostupan podatak o OIB-u i prebivalištu odnosno eventualnoj smrti ovršenika. Velika pomoć državnom odvjetništvu na radu u ovim predmetima je i mogućnost pregleda zemljišnih knjiga svih zemljišnoknjižnih sudova, što je omogućeno u ovom izvještajnom razdoblju kad su stvorene pretpostavke za korištenje baze podataka Ministarstva pravosuđa kroz aplikaciju One Stop Shop.

U ovršnim postupcima radi naplate troškova kaznenog postupka i oduzete imovinske koristi državni odvjetnik sukladno odredbi članka 33. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu ima prava i dužnosti ovrhovoditelja. Stoga se u praksi pojavio problem tko je u obvezi snasati troškove predujmova u ovim postupcima, je li to Ministarstvo pravosuđa, ili pak Ministarstvo financija, ili bi s obzirom na odredbu članka 46. Zakona o državnom odvjetništvu ti troškovi trebali pasti na teret državnog odvjetništva koje vodi postupak.

Nadalje, potrebno je istaknuti i problem postupanja Financijske agencije u predmetima po zahtjevu za izravnu naplatu. Naime, Financijska agencija vrlo često vraća osnove za plaćanje navodeći kako iste nisu podobne za postupanje, te je uočeno da svaka poslovnicu Financijske agencije postupa na različit način. Protiv postupanja Financijske agencije podnositelji osnova za plaćanje, pa tako i državno odvjetništvo, nemaju mogućnost ulaganja pravnog lijeka već se pokušava udovoljiti traženjima Financijske agencije ili se podnosi novi zahtjev za izravnu naplatu. Financijska agencija odbija postupanje u ovršnim predmetima radi naplate oduzete imovinske koristi temeljem

pravomoćne kaznene presude u kojoj je imovinska korist oduzeta temeljem članka 82. Kaznenog zakona, smatrajući da ista ne sadrži nalog, kao niti u čiju se korist oduzima. U tim slučajevima državno odvjetništvo ponovno traži izravnu naplatu ili se podnosi prijedlog za ovrhu redovnom sudu.

U ovim postupcima je i nadalje problem pokretanje ovrhe na pokretninama dužnika jer je vrlo često trošak takve ovrhe znatno veći od iznosa koji se ovrhom pokušava naplatiti.

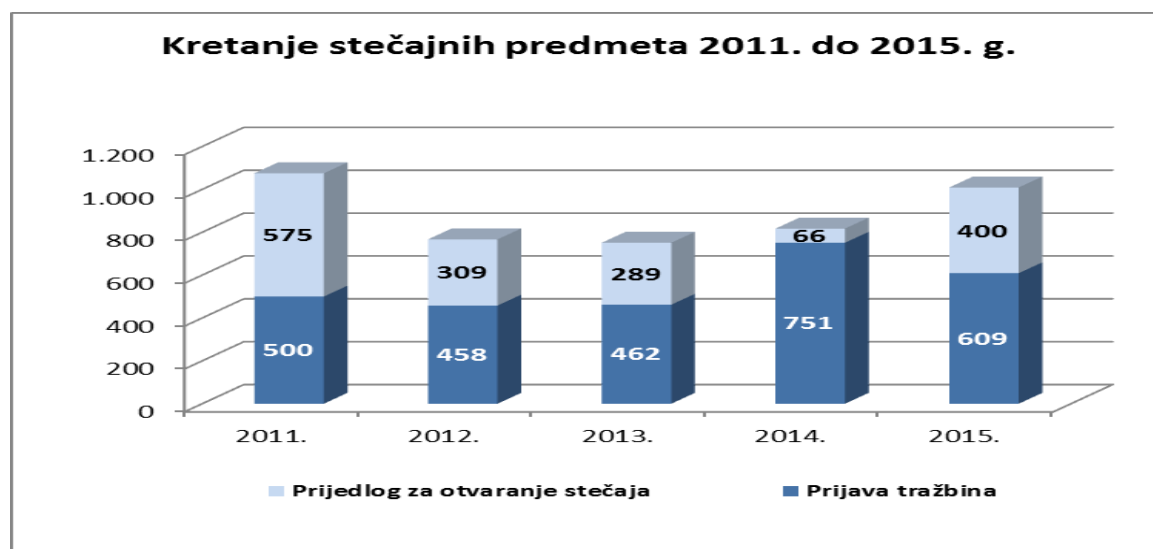
Najveći dio ovrha koje se vode protiv Republike Hrvatske odnosi se na prisilnu naplatu potraživanja utvrđenih pravomoćnim i ovršnim odlukama po kojima Republika Hrvatska (Ministarstvo financija, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova) ne postupa, čime se nepotrebno povećavaju troškovi i kamate, a time se nepotrebno opterećuje državni proračun.

4.2.3.4. Stečajni predmeti

Stečajni postupak provodi se radi skupnog namirenja vjerovnika stečajnog dužnika, unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima.

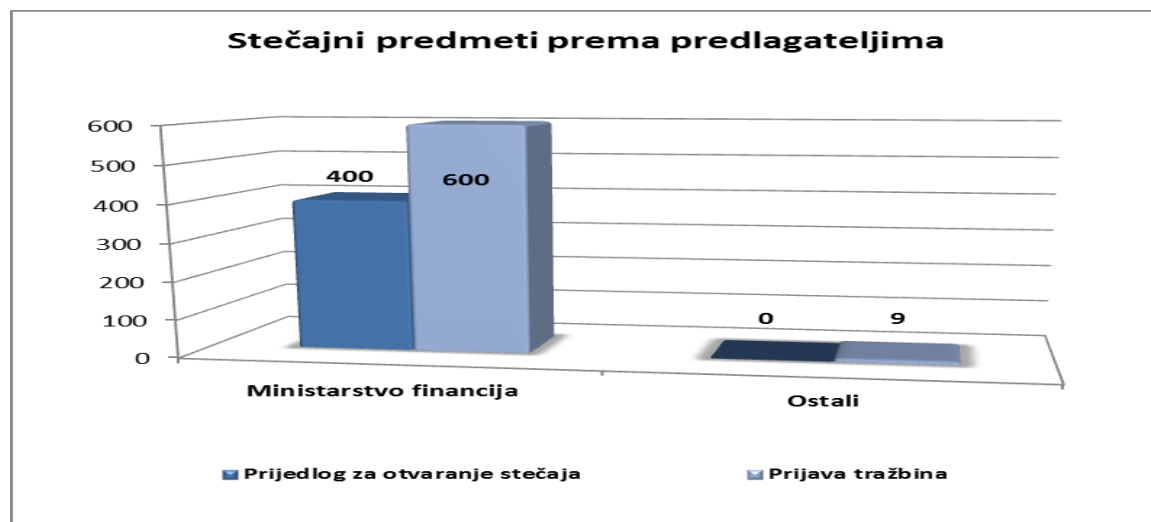
Državno odvjetništvo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske na prijedlog državnih tijela nadležnom trgovačkom sudu podnosi prijedloge za pokretanje stečajnog postupka kada su za to ispunjeni zakonski uvjeti ili prijavljuje potraživanja državnih tijela u stečajnim postupcima koje su pokrenule druge ovlaštene osobe.

U 2015. godini zaprimljeno je 1.105 novih stečajnih predmeta. U svim predmetima podnesene su prijave potraživanja Republike Hrvatske. U 404 stečajna postupka državno odvjetništvo je u ime Republike Hrvatske iniciralo otvaranje stečajnih postupaka, a u 663 predmeta je stečajni postupak otvoren na prijedlog drugih ovlaštenih osoba. U svim postupcima državno odvjetništvo je zastupalo Republiku Hrvatsku te je sudjelovalo na ukupno 2.968 ročišta (izvještajna, ispitna ročišta i skupštine vjerovnika).

Ukupna visina prijavljenih tražbina Republike Hrvatske u stečajnim postupcima, u 2015. godini iznosila je 1.417.035.000,00 kuna.

U stečajnim predmetima nositelj prijavljenih tražbina još uvijek je u najvećoj mjeri Ministarstvo financija, Porezna uprava. Tražbine su u pravilu uvijek priznate od strane stečajnog upravitelja. Međutim, navedene tražbine kao tražbine drugog višeg isplatnog reda u stečajnom se postupku u pravilu namiruju u znatno manjem postotku od ukupno prijavljenog iznosa.

Priroda stečajnog postupka i činjenica postojanja stečajnog razloga sami po sebi podrazumijevaju nemogućnost ili smanjenu mogućnost ostvarivanja tražbina, međutim, pravovremeno pokretanje stečajnih postupaka i kvalitetno osiguravanje tražbina svakako bi doveli do znatno bolje i značajnije naplate tražbina.

Pokretanju stečajnog postupka nerijetko prethodi manji ili veći broj povreda dužnosti članova uprave, pa se i nakon zaključenja stečajnog postupka, gdje to opravdavaju konkretne okolnosti, nastavljaju postupci u cilju utvrđivanja kaznene odgovornosti, te građanskopravne odgovornosti članova uprave.

Trgovačka društva nad kojima je otvoren stečajni postupak i u kojima se Republika Hrvatska pojavljuje kao jedan od većih vjerovnika u najvećem broju slučajeva nemaju značajne imovine ili je njihova imovina opterećena založnim pravima, uglavnom banaka, a sredstva iz stečajne mase dostatna su samo za troškove stečajnog postupka te podmirenje tražbina prvog isplatnog reda. Stoga se, priznate i utvrđene tražbine Republike Hrvatske uglavnom naplaćuju samo u neznatnom iznosu.

U izvještajnoj godini povećan je broj prijedloga Republike Hrvatske za otvaranje stečajnih postupaka, što je posljedica donošenja novog Stečajnog zakona koji je na snazi od 1. rujna 2015.

Novi Stečajni zakon ima opsežne novine, kako u pogledu materijalnih tako i u pogledu postupovnih odredaba koje imaju izravan utjecaj na vođenje postupka i na postupanje njegovih sudionika.

Jedan od osnovnih prigovora dosadašnjem zakonu bio je prije svega izostanak pravovremenog pokretanja stečajnog postupka, koje sve njegove dosadašnje mnogobrojne izmjene nisu uspjele otkloniti.

Novim Zakonom uvedena je novina da se sve stečajne odluke sudova objavljuju na E-Oglasnoj ploči sudova iz čega proizlazi obveza državnog odvjetništva, ali i svih državnih tijela da redovito prati te mrežne stranice kako bi bili u mogućnosti pravodobno podnositi prijavu tražbina koje imaju prema dužnicima nad kojima je stečajni postupak otvoren.

E-Oglasna ploča sudova postala je jedinstveno mjesto svih objava vezano za stečajne i predstečajne postupke, a propuštanje postupanja po objavi ima negativne posljedice za vjerovnike i ostvarenje njihovih prava.

Stečajni postupci, unatoč postojanju stečajnoga razloga i pravila o kaznenoj i građanskoj odgovornosti, proteklih godina, pokretali su se prekasno ili se uopće nisu pokretali, što je dovelo do toga da zbog davno otuđene imovine nema uvjeta za oporavak mnogih dužnika, a niti postoji imovina iz čije vrijednosti bi se mogli namiriti vjerovnici.

Pojedinim odredbama novog Stečajnog zakona stvorene su pretpostavke za bržu i učinkovitiju provedbu stečajnog postupka, te očekujemo se da će se to i kroz praksu potvrditi.

Očekivani i željeni pravni učinci stečajnih postupaka mogu se ostvariti jedino ako se u većoj mjeri budu pravovremeno pokretali i brzo završavali.

Jedna od važnijih novina zakonskog uređenja je i automatsko pokretanje stečaja kada je račun tvrtke blokiran dulje od 120 dana. U tom slučaju Financijska agencija treba pokrenuti postupak u roku od osam dana. Kao posljedica navedene odredbe povećan je broj stečajnih postupaka u izvještajnoj godini u odnosu na prethodnu.

Bitno je za naglasiti i da je novim Zakonom kroz stečajni plan omogućen nastavak poslovanja dužnika, što znači da stečajni postupak po novom uređenju nije više nužno likvidacijski stečajni postupak.

Iz podataka ovog izvješća i nadalje proizlazi kako su stečajevi do sada otvarani nad gospodarskim subjektima opterećenim visokim dugom za porezna i druga javna davanja, što ukazuje da su stečajni razlozi i uvjeti za pokretanje stečajnih postupaka postojali znatno prije otvaranja postupka, a nepravovremeno pokretanje stečajnih postupaka za posljedicu je imalo vrlo skromnu naplatu prijavljenih tražbina.

Državno odvjetništvo po zakonu nije ovlašteno pokretati stečajne postupke već su to isključivo vjerovnici, sam dužnik i Financijska agencija.

S obzirom na navedeno, postoji ograničenje u postupanju državnog odvjetništva koje se svodi na poduzimanje potrebnih radnji tek na inicijativu vjerovnika kojeg državno odvjetništvo zastupa, a što je razumljivo s obzirom da podatke o potraživanjima i ispunjenju uvjeta za pokretanje stečajnog postupka imaju za to ovlaštena državna tijela, a ne državno odvjetništvo.

U praksi se i nadalje potvrđuje kako dužnici prije otvaranja stečajnog postupka dobar dio imovine već otuđe, što dovodi do čestog pokretanja sudskih postupaka radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, radi povrata otuđene imovine u stečajnu masu i stvaranje što boljih uvjeta za namirenje vjerovnika.

Sudski postupci pokrenuti radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji do sada su dodatno utjecali na dužinu trajanja stečajnih postupaka, međutim, donošenjem novog Stečajnog zakona stvoreni su uvjeti za brže dovršenje postupaka pobijanja pravnih radnji.

S obzirom na nove odredbe Stečajnog zakona kojima se uređuje pobijanje pravnih radnji dužnika (iz ostvarenih sredstava najprije se namiruje vjerovnik koji je postupak vodio), za očekivati je da će se vjerovnici ubuduće češće odlučivati za pokretanje tih postupaka. Po odredbama starog Stečajnog zakona sav teret pokretanja, vođenja i troškova tih postupaka bio je teret vjerovnika koji ga je vodio, a po eventualnom uspjehu u parnici, dosuđena sredstva dijelila su se na sve vjerovnike razmjerno njihovim tražbinama.

S obzirom na opću gospodarsku krizu i nadalje je bilo otežano unovčenje stečajne mase jer nema zainteresiranih kupaca, oglašavanje o prodaji nekretnina i dražbe se višekratno ponavljaju, što na kraju znači prodaju imovine znatno ispod procijenjene cijene, ako do prodaje uopće i dođe, a sami postupci su trajali godinama.

Novim Stečajnim zakonom propisana je obveza prodaje nekretnina na kojima postoji razlučno pravo isključivo u stečajnom postupku uz primjenu pravila ovršnog postupka, s tim da su i na taj način stvoreni učinkovitiji uvjeti za što brže okončanje stečajnog postupka jer se nekretnine prodaju putem javne dražbe i to u četiri pokušaja.

Porezne i druge tražbine Ministarstva financija, Porezne uprave kada su osigurane u postupcima osiguranja prisilnim osnivanjem založnog prava na nekretninama dužnika, jamče mogućnost namirenja kroz ostvarivanje razlučnih prava, a samim time osiguravaju veću mogućnost naplate potraživanja.

4.2.3.4.1. Predmeti predstečajne nagodbe

Cilj predstečajnog postupka je uređenje pravnog položaja dužnika i njegovog odnosa prema vjerovnicima i održavanja njegove djelatnosti.

Nakon stupanja na snagu Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13) te Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona (Narodne novine, broj 133/12), znatno se smanjio broj pokrenutih stečajnih postupaka, što je bila posljedica obveze dužnika da u slučaju nastupanja razloga za pokretanje predstečajnog postupka taj postupak i pokrene, pod prijetnjom sankcija.

Nakon proteka tri godine u primjeni Zakona, prema dostupnim analizama i podacima, veliki broj dužnika nije ispunio uvjete za provedbu postupka te im je Financijska agencija zahtjev odbacila ili odbila, a znatan broj je i onih koji nakon sklopljene predstečajne nagodbe nisu bili u mogućnosti ispunjavati preuzete obveze.

Nastupanjem takvih posljedica ispunjeni su uvjeti za pokretanje stečajnog postupka po službenoj dužnosti, koje je temeljem Zakona podnosila nadležna Financijska agencija u izvještajnom periodu.

Stupanjem na snagu novog Stečajnog zakona u koji je inkorporiran i predstečajni postupak, a stavljen izvan snage Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi u dijelu koji se odnosi na predstečajnu nagodbu, situacija se znatno promijenila.

Više ne postoji obveza pokretanja predstečajnog postupka već je to ostavljeno na dispoziciju dužniku i vjerovniku (uz suglasnost dužnika) uz odredbe postupka koje su znatno strože nego što su to bile po Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Slijedom navedenog, u zadnjim mjesecima izvještajne godine, nakon stupanja na snagu Stečajnog zakona, bitno se povećao broj stečajnih, a znatno smanjio broj predstečajnih postupaka.

S obzirom da sada Stečajni zakon predviđa mogućnost nastavka poslovanja i tijekom stečajnog postupka i izradu stečajnog plana bez ograničenja (niz mjera koje stoje na raspolaganju dužniku i njegovim vjerovnicima u cilju financijske konsolidacije dužnika, a samim time i većeg stupnja namirenja vjerovnika nego što je to bilo moguće postići u likvidacijskom stečajnom postupku) interes za provedbu predstečajnog postupka je znatno manji, a i uvjeti za njegovo pokretanje su ograničeni.

Državno odvjetništvo u predstečajnim postupcima koji su po novom Stečajnom zakonu u cijelosti u nadležnosti trgovačkih sudova (nema više upravnog postupka pred Financijskom agencijom), podnosi prijavu tražbine Republike Hrvatske u vezi koje se vodi određeni sudski postupak te drugih tražbina Republike Hrvatske na zahtjev državnih tijela.

Za razliku od dosadašnjeg postupanja u primjeni Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, državno odvjetništvo u postupcima predstečajne nagodbe po novom Stečajnom zakonu zastupa Republiku Hrvatsku u predstečajnim postupcima, što je izrijekom propisano samim Stečajnim zakonom, a što je u skladu i s odredbama Zakona o državnom odvjetništvu.

U dosadašnjim postupcima predstečajne nagodbe koji su se vodili po Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi i sukladno Uredbi o uvjetima, načinu i postupku raspolaganja tražbinama s naslova poreznog duga (Narodne novine, broj 3/13), Ministarstvo financija, Poreznu upravu zastupali su ovlaštene službenici Porezne uprave, kako u upravnom postupku koji se provodio pred Financijskom agencijom, tako i pred trgovačkim sudom.

U izvještajnoj 2015. godini državno odvjetništvo je imalo u radu 102 predmeta predstečajnih nagodbi i to uglavnom u slučaju kad je samo prijavilo potraživanje u vezi koje je vodilo određeni sudski postupak, a u određenom broju postupaka je sudjelovalo na izričit poziv nekih sudaca koji nisu htjeli odobriti sklapanje predstečajne nagodbe bez državnog odvjetništva kao zastupnika po zakonu Republike Hrvatske. Ukupna vrijednost prijavljenih tražbina u predstečajnim postupcima iznosila je 436.333.000,00 kuna.

U sudskoj fazi postupaka predstečajne nagodbe u kojima je sudjelovalo državno odvjetništvo (u upravnim postupcima pred Financijskom agencijom nije sudjelovalo) prije svega je vodilo računa da stranke ne raspolazu pravima koja im ne pripadaju, da sadržaj nagodbe ne bude u suprotnosti s prisilnim propisima i javnim moralom društva te da je sklopljena nagodba podobna za provođenje ovrhe radi zaštite tražbina vjerovnika.

S obzirom na kogentne odredbe Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, u postupku sklapanja predstečajne nagodbe pred trgovačkim sudom državno odvjetništvo uglavnom nije bilo u mogućnosti ispraviti nepravilnosti do kojih je došlo u fazi upravnog postupka pred Financijskom agencijom.

Međutim, uz poseban angažman državnog odvjetništva, suradnju Ministarstva financija i pozitivan stav pojedinih sudaca, u nekim od najvećih predmeta predstečajnih nagodbi sklopljeni su upravni ugovori te je na taj način sporni dio potraživanja koji je bio obuhvaćen predstečajnom nagodbom izuzet iz nagodbe i riješen upravnim ugovorima između Ministarstva financija i dužnika. Na taj način nije došlo do obustave predstečajnog postupka te je došlo do njegove realizacije.

Međutim, u nekim predmetima sud nije usvojio prigovore državnog odvjetništva uz obrazloženje da je u upravnom postupku prihvaćen konkretan plan financijskog restrukturiranja i da ga nije moguće mijenjati u sudskom postupku. Takvu praksu je zauzeo i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske povodom uložениh žalbi.

U primjeni ovog Zakona uočen je niz dvojbi i različitih tumačenja pojedinih njegovih odredbi koje su, prije svega dovodile u pitanje objektivno sagledavanje položaja dužnika, osnovanost vjerovnikovih potraživanja te opravdanost umanjena tražbina vjerovnika koji ne prihvate plan financijskog i operativnog restrukturiranja u mjeri koja je Zakonom propisana.

Prema novom Stečajnom zakonu, kao što je već navedeno, provođenje postupaka predstečajnih nagodbi povjereno je trgovačkim sudovima, što uz redefiniranje pojedinih odredbi od značaja za postupak i vjerovnike, pruža dodatnu sigurnost sudionicima u zakonitost provođenja predstečajnih postupaka.

4.2.3.5. Upravni sporovi

Upravni sporovi su posebna vrsta sudskog postupka, a cilj toga postupka je osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka koja su povrijeđena pojedinim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela. Za rješavanje upravnih sporova nadležna su četiri upravna suda sa sjedištima u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, a drugostupanjski sud je Visoki upravni sud Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu. Upravni spor se pokreće tužbom protiv odluke javnopravnog tijela kojega u postupku pred upravnim sudovima zastupa čelnik tuženog javnopravnog tijela ili drugi službenik tuženog javnopravnog tijela koji je određen za zastupanje propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Temeljem punomoći javnopravno tijelo u upravnom sporu može zastupati samo državno odvjetništvo.

U praksi se javljaju problemi jer tijela državne uprave (ministarstva) i druga državna tijela koja su tuženici u upravnom sporu nemaju dovoljan broj državnih službenika koji bi mogli zastupati na raspravama pred upravnim sudovima izvan njihova

sjedišta. Zbog toga uglavnom zahtijevaju da ih pred upravnim sudovima temeljem punomoći zastupaju nadležna županijska državna odvjetništva.

Sukladno Zakonu o upravnim sporovima državno odvjetništvo se u ovim postupcima može pojaviti u tri različite uloge:

- kao stranka *sui generis* ili kao zakonski zastupnik Republike Hrvatske u postupcima u kojima se ispituje zakonitost donesene odluke u upravnom postupku u kojem je sudjelovalo državno odvjetništvo,
- kao punomoćnik tuženog javnopravnog tijela i
- kao zainteresirana osoba.

U izvještajnom razdoblju primljeno je ukupno 855 novih predmeta koji se odnose na upravne sporove, što je u odnosu na 2014. godinu 27% više novih predmeta. Iz 2014. godine ostalo je u radu 270 predmeta, što znači da je ukupno bilo u radu 1.125 predmeta.

U 2015. godini u gore navedenim predmetima donesene su 1.032 državnoodvjetničke odluke (tužba, odgovor na tužbu i dr.), dok su u radu u državnom odvjetništvu ostala neriješena 93 predmeta.

Temeljem punomoći zastupali smo tužena javnopravna tijela u 444 predmeta od kojih se najveći broj vodio pred Upravnim sudom u Splitu i Rijeci. Najveći dio upravnih sporova pokrenut je protiv rješenja Ministarstva branitelja i to 311 novih upravnih sporova. Iz prethodnog razdoblja ostalo je u radu 256 upravnih sporova iz njegovog djelokruga rada, to znači da je iz djelokruga rada Ministarstva branitelja u izvještajnom razdoblju bilo ukupno u radu 567 upravnih sporova, a što čini nešto više od polovine ukupnog broja svih predmeta koji se odnose na upravne sporove.

Zastupanje u upravnim sporovima predstavlja veliko opterećenje osobito za županijska državna odvjetništva u sjedištu upravnih sudova koja nemaju dovoljan broj zamjenika za povećan broj upravnih sporova.

U tablici GUO 9. u dodatku dan je pregled upravnih sporova prema ministarstvima iz čijeg djelokruga rada predmeti proizlaze, a također su dani i podaci o državnoodvjetničkim odlukama, kao i odlukama upravnih sudova.

4.2.4. Upravni predmeti

U izvještajnom razdoblju u najvećem broju upravnih predmeta državno odvjetništvo je sudjelovalo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske, kada Republika Hrvatska u tom postupku ima položaj stranke temeljem Zakona o upravnom postupku ili posebnih zakona.

Državno odvjetništvo u upravnim postupcima može temeljem punomoći zastupati državna tijela ili pravne osobe kojih je Republika Hrvatske osnivač, dioničar odnosno imatelj udjela.

Tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljeno je 2.359 novih upravnih predmeta, dok je iz ranijeg razdoblja ostalo u radu 377 predmeta. Doneseno je 2.406 meritornih državnoodvjetničkih odluka, zastupano na 2.373 ročišta, uloženo je 289 žalbi.

U usporedbi s prethodnom 2014. godinom kada je u radu bilo ukupno 3.682 predmeta, vidljiv je trend smanjenja broja upravnih predmeta.

U strukturi upravnih predmeta u izvještajnom razdoblju zastupljeni su predmeti koji se odnose na primjenu Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, Zakona o državnoj izmjeri i katastru zemljišta, Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije, Zakona o izvlaštenju, Zakona o konvalidaciji, Zakona o područjima posebne državne skrbi i drugih zakona.

U tablici GUO 11. u dodatku dan je pregled upravnih predmeta, kako prema zastupljenosti upravnih tijela, tako i u pogledu rada i uspješnosti državnog odvjetništva.

4.2.5. Postupci određeni posebnim zakonima

4.2.5.1. Zaštita prava na suđenje u razumnom roku

Ratifikacijom Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda 5. studenog 1997. Republiku Hrvatsku počela je obvezivati i odredba čl. 6. (Pravo na pošteno suđenje) Europske konvencije te je Republika Hrvatska preuzela obvezu osiguranja zaštite prava hrvatskim građanima na suđenje u razumnom roku. Do kraja 2005. godine zaštita prava na suđenje u razumnom roku ostvarivala se isključivo pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Naime, pravo na suđenje u razumnom roku promjenom Ustava Republike Hrvatske 9. studenog 2000. postalo je dijelom ustavnog poretka, a prema Ustavnom zakonu o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, koji je stupio na snagu 15. ožujka 2002., zaštita od povrede prava na suđenje u razumnom roku ostvarivala se podnošenjem ustavne tužbe Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Ovakva ustavnosudska zaštita izazvala je u praksi velik problem jer je zbog velikog broja ustavnih tužbi zbog povrede ustavnog prava na suđenje u razumnom roku došlo do preopterećenosti Ustavnog suda Republike Hrvatske, zbog čega se javila potreba za drugačijim zakonskim uređenjem.

Zakonom o sudovima (Narodne novine, broj 150/05) rješavanje predmeta radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku prešlo je u nadležnost sudova, i to županijskih sudova, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Upravnog suda Republike Hrvatske i Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

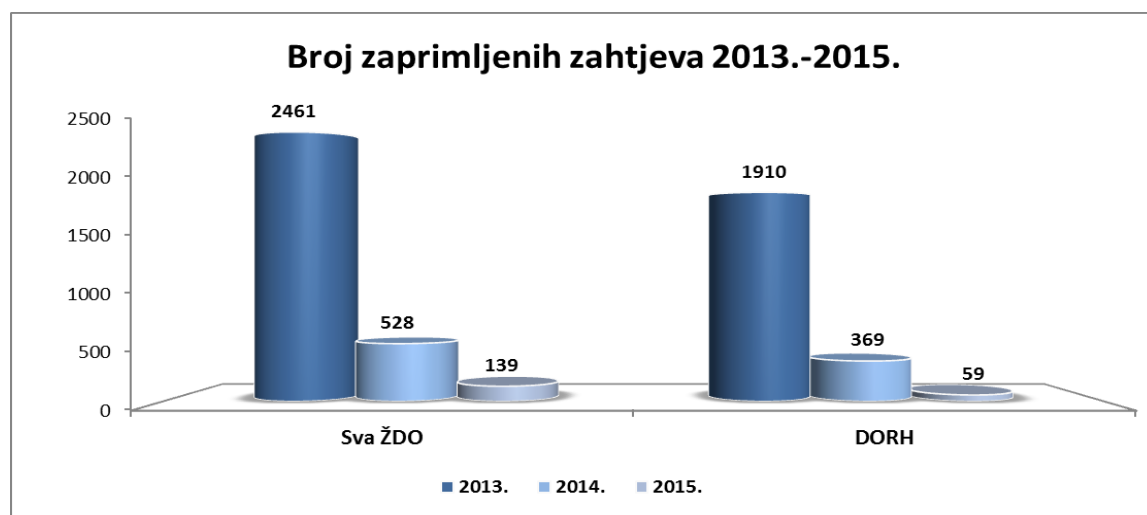
Zakonom o sudovima (Narodne novine, broj 28/13), koji je stupio na snagu 14. ožujka 2013., došlo je do reforme sustava zaštite prava na suđenje u razumnom roku te su uvedena dva pravna sredstava za zaštitu prava - zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se sudu pred kojim se postupak vodi, a odlučivanje o zahtjevu u nadležnosti je sudske uprave - predsjednika suda koji, ako utvrdi da je zahtjev osnovan odnosno da postupak predugo traje, određuje rok za rješavanje predmeta, time da ne dosuđuje naknadu. U ovom postupku državno odvjetništvo ne sudjeluje.

Ako predmet u odnosu na koji je zahtjev podnesen nije riješen u roku koji je odredio predsjednik suda, stranka može neposredno višem sudu podnijeti zahtjev za

isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku o kojem odlučuje sudac pojedinac, osim ako je postupak u tijeku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske tada odlučuje vijeće od tri suca tog suda. Neposredno viši sud određuje rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora riješiti predmet, kao i primjerenu naknadu koja pripada stranci zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. U ovom postupku državno odvjetništvo sudjeluje kao zastupnik Republike Hrvatske.

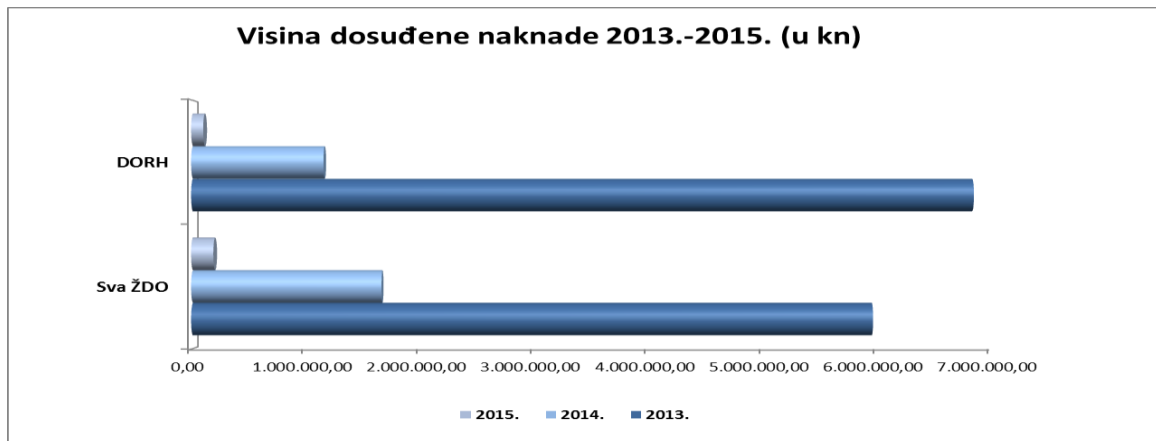
U 2015. godini u županijskim je državnim odvjetništvima zaprimljeno 139 predmeta, što je 389 predmeta manje nego u 2014. godini, dok je u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaprimljeno 59 predmeta, što je 310 predmeta manje nego u 2014. godini.

U 2015. godini broj predmeta povodom zaprimljenih zahtjeva za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku nastavio je padati, što je direktna posljedica novog zakonskog uređenja pravnog instituta zaštite prava na suđenje u razumnom roku. Naime, znatan broj predmeta povodom zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u kojima državno odvjetništvo ne sudjeluje rješava se u postupku pred predsjednikom suda i ako se postupi u skladu sa odlukom predsjednika suda te se predmet riješi u danom roku, nema uvjeta za pokretanje postupka za isplatu primjerene naknade.

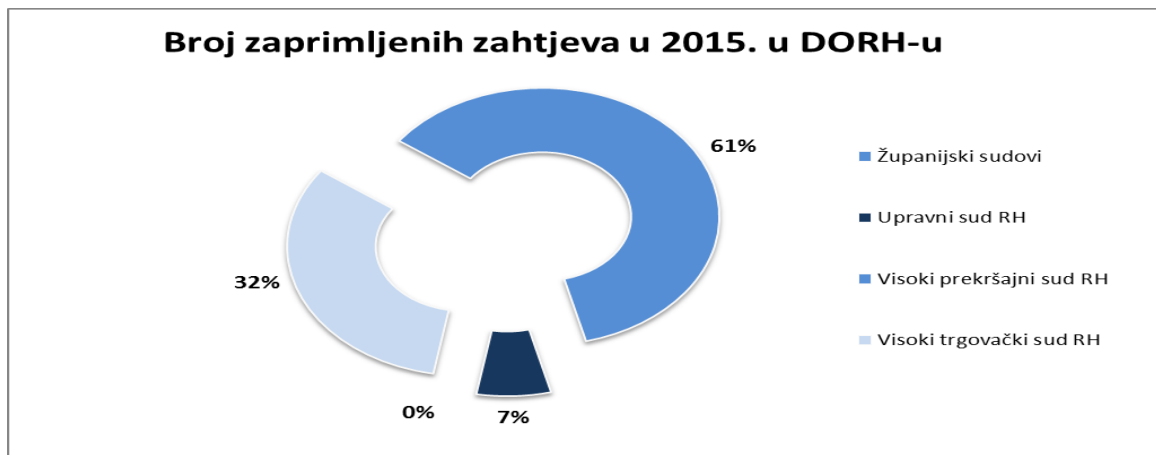

U 2015. godini sudovi su odredili naknadu za povredu prava na suđenje u razumnom roku u ukupnom iznosu od 302.310,00 kuna, što je 2.542.972,00 kuna manje nego u 2014. godini, odnosno 89,38% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Od 2010. godine ukupni iznos dosuđene naknade bitno se smanjuje. To je rezultat većeg broja odbijenih, odbačenih ili na drugi način riješenih zahtjeva, kao i novije prakse sudova, koji uz ostale kriterije za dosudu naknade uzimaju u obzir i gospodarske prilike u Republici Hrvatskoj. Nadalje, daljnji razlog smanjenja dosuđene naknade nalazi se i u činjenici da su razdoblja obuhvaćena zahtjevima sada kraća (3 godine), dok su u početku primjene ovog pravnog instituta zahtjevi obuhvaćali znatno dulja razdoblja (5 i više godina), što bitno utječe na visinu pravične naknade.

Zahtjevi za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku u nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske se u 61% slučajeva odnose na trajanje postupka pred županijskim sudovima.

Novo zakonsko uređenje, kojim je odlučivanje o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku stavljeno u nadležnost predsjednika sudova, osigurava bolji i učinkovitiji nadzor nad radom sudaca, a time i smanjenju povreda ovog prava.

4.2.5.2. Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine

U izvještajnom razdoblju državno odvjetništvo je kao stranka sui generis sudjelovalo u postupcima koji se vode po zahtjevima prijašnjih vlasnika radi ostvarenja prava na naknadu (naturalnom restitucijom ili u drugom obliku) po Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, broj 92/96, 39/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 80/02 i 81/02).

U radu državnog odvjetništva ovi predmeti zauzimaju više od 1/3 svih upravnih predmeta, a njihovo rješavanje je još uvijek dosta sporo.

Predmeti denacionalizacije su vrlo složeni i zahtjevni, što nužno traži visoku stručnost, a kako u uredima državne uprave koji rješavaju ove predmete još uvijek nedostaje kvalitetnih stručnih službenika, ta činjenica nužno utječe kako na kvalitetu, tako i na ažurnost u rješavanju ovih predmeta.

Na sporost rješavanja ovih predmeta utječe i neujednačenost prakse upravnih tijela i upravnih sudova oko primjene ovoga Zakona, što je i razumljivo jer njegove određene nejasne i nedorečene odredbe u praksi još uvijek izazivaju dvojbe i različita tumačenja. Osim toga i Visoki upravni sud Republike Hrvatske je više puta mijenjao svoju praksu. Sve navedeno utječe na povećano korištenje pravnih lijekova, kako na odluke upravnih tijela, tako i na odluke upravnih sudova, što nužno utječe na duljinu postupaka.

Nadalje, na sporost rješavanja ovih predmeta utječe i činjenica što prijašnji vlasnici uz svoje zahtjeve nisu priložili potrebnu dokumentaciju bez koje nije moguće rješavanje ovih predmeta. U najvećem dijelu radi se o nedostatku isprava na temelju kojih je prijašnjim vlasnicima oduzeta imovina, ili pak prijašnji vlasnici uopće nisu identificirali nekretnine koje su im oduzete.

U postupcima denacionalizacije pojavljuje se i problem iznalaženja zamjenskog poljoprivrednog zemljišta za zemljište koje je oduzeto prijašnjem vlasniku, a koje nije moguće vratiti u naturi i to, s jedne strane zbog nedostatka zemljišta namijenjenog za prijašnje vlasnike, a s druge strane zbog nejasnih i nedorečenih odredbi Uredbe o kriterijima za dodjelu zamjenskog poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske ovlaštenicima naknade za oduzeto poljoprivredno zemljište (Narodne novine, broj 93/15), koja je donesena 28. kolovoza 2015., a kojom je stavljena izvan snage Odluka o kriterijima za dodjelu zamjenskog poljoprivrednog zemljišta iz travnja 2014. godine. Međutim, ova Uredba nije uredila koji propis se primjenjuje na postupke u tijeku, a javljaju se i dvojbe kako u pogledu pravila postupanja, tako i u pogledu ovlasti tijela koja sudjeluju u postupku dodjele zamjenskog poljoprivrednog zemljišta, što je znatno usporilo proces dodjele zamjenskog poljoprivrednog zemljišta i utjecalo na broj sklopljenih nagodbi.

Uređeni vlasnički odnosi su preduvjet svih investicija, jer u situacijama kad se ne zna tko je vlasnik određene nekretnine onemogućeno je svako raspolaganje tom nekretninom. Stoga bi postupke denacionalizacije trebalo ubrzati jer bez rješenja tih postupaka nije moguće razriješiti imovinskopravne odnose na nekretninama.

4.2.5.3. Supotpis ugovora i izdavanje tabularne isprave

Odredbom članka 215. Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13 i 60/13) državno odvjetništvo je ovlašteno da, u slučajevima kad određena isprava kojom se raspolagalo nekretninama ne sadrži potrebnu tabularnu izjavu ili ima neke druge nedostatke zbog kojih nije podobna za uknjižbu prava vlasništva u zemljišnim knjigama, a pravna osoba koja ju je izdala više ne postoji i nema pravnog slijednika, može supotpisati tu ispravu i izdati tabularnu izjavu kako bi se mogla izvršiti uknjižba prava vlasništva.

Postupanjem u ovim predmetima, koje je povjereno županijskim državnim odvjetništvima, značajno se doprinijelo sređivanju faktičnog i zemljišnoknjižnog stanja nekretnina u pojedinačnim slučajevima i to izvansudskim putem. U 2015. godini

zaprimljen je 431 zahtjev, a većina zahtjeva je ocijenjena osnovanima te su izdane tražene tabularne isprave.

4.2.6. Pravna mišljenja

Davanjem pravnih mišljenja na nacрте zakona i drugih propisa, nacрте ugovora kojima se raspolaže nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske ili druge pravne poslove državno odvjetništvo, sukladno ustavnim ovlastima i dužnostima, istodobno, s jedne strane štiti zakonitost i jednakost svih pred zakonom, a s druge strane imovinu i imovinske interese Republike Hrvatske.

Za istaknuti je da se davanjem pravnih mišljenja na ugovore rješavaju i sporna pravna pitanja koja se javljaju u konkretnim slučajevima u primjeni različitih zakonskih propisa, što predstavlja i oblik preventivnog djelovanja kojim se otklanjaju mogući sudski sporovi između ugovornih strana.

Izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu, ali i drugih zakona, tijekom godina, došlo je do promjene nadležnosti državnog odvjetništva. Međutim, treba reći da zakonodavac prilikom izmjena tih propisa nije bio konzistentan. Tako je određenim zakonima proširena nadležnost državnog odvjetništva tako da državno odvjetništvo sada daje mišljenje na ugovore o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu, davanju u zakup šumskog zemljišta, ugovore o osnivanju prava građenja na građevinskom zemljištu kojim se upravlja i raspolaže temeljem odredbi Zakona o upravljanju i raspolaganju državnom imovinom. Međutim, istodobno je izmjenama Zakona o državnom odvjetništvu iz 2013. godine brisana obveza državnih tijela i pravnih osoba koje upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu države da ugovore kojima stječu ili otuđuju nekretnine dostavljaju prije sklapanja na mišljenje državnom odvjetništvu, već je to prepušteno njihovoj dispoziciji, iako se radi o pravno znatno složenijim i po vrijednosti puno značajnim pravnim poslovima.

Nadležnost državnog odvjetništva za davanje mišljenja propisana je osim Zakonom o državnom odvjetništvu i nizom posebnih zakona kao što su Zakon o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o šumama, Zakon o lovstvu, Zakon o područjima posebne državne skrbi, Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i dr.

Iz navedenih zakona proizlazi da nadležnost državnog odvjetništva kao pravosudnog tijela nije uređena sustavno. Osim toga, način postupanja i rada državnog odvjetništva u predmetima davanja mišljenja uopće nije propisan zakonom. Da bi se otklonili problemi do kojih je moglo doći zbog zakonske podnormiranosti, te radi osiguranja jedinstvenog načina postupanja i osiguranja jednakosti građana i pravnih osoba pred zakonom, Glavni državni odvjetnik je donio cijeli niz naputaka za postupanje. Zbog toga je nužno da se novim Zakonom o državnom odvjetništvu uredi rad i način postupanja u ovim predmetima, što je državno odvjetništvo već predlagalo. Time bi se znatno doprinijelo transparentnosti rada državnog odvjetništva.

Tijekom 2015. godine zaprimljeno je ukupno 4.048 predmeta. Iz 2014. godine ostala su u radu 325 predmeta, tako da su u radu bila ukupno 4.373 predmeta. Broj predmeta je ostao na istoj razini kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju. Riješeno je 3.966 predmeta, dok je u radu ostalo 407 predmeta. Ovi su predmeti ostali neriješeni jer

uz zahtjev nije bila dostavljena sva dokumentacija nužna za davanje mišljenja ili je bilo potrebno izvršiti određene provjere i pribaviti relevantnu dokumentaciju na osnovi koje se može dati mišljenje.

Od zaprimljenih zahtjeva za davanje mišljenja zatraženo je temeljem odredbe članka 87. stavka 4. Zakona o državnom odvjetništvu 2.447 mišljenja, zatim temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo zatraženo je 514 mišljenja, Zakona o poljoprivrednom zemljištu (iz 2008. godine) 255 mišljenja, Zakona o lovstvu 62 mišljenja i Zakona o šumama 100 mišljenja.

Brojčani pokazatelji po ministarstvima ili državnim tijelima dani su u tablici GUO 12. u dodatku.

4.2.6.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu

Po svim ranijim zakonima pravni poslovi kojima Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svoga vlasništva podliježali su obvezi prethodnog davanja mišljenja državnog odvjetništva o pravnoj valjanosti toga pravnog posla. Međutim, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 148/13) više nije propisana obveza državnih tijela da prije sklapanja pravnog posla kojim se stječu ili otuđuju nekretnine iz vlasništva Republike Hrvatske zatraže mišljenje nadležnog državnog odvjetništva. Prema tom Zakonu državna tijela samo mogu (ali ne moraju) zatražiti prethodno mišljenje državnog odvjetništva o pravnoj valjanosti pravnog posla.

U izvještajnom razdoblju državnom odvjetništvu je na mišljenje dostavljeno ukupno 2.447 ugovora, što je 128 ugovora više nego u 2014. godini, a čak 907 ugovora više nego u 2013. godini, kad je još postojala obveza državnih tijela za pribavljanje prethodnog mišljenja državnog odvjetništva.

Iz gornjih podataka može se zaključiti da su državna tijela u izvještajnom, kao i u prethodnom razdoblju, dostavila veći broj ugovora na mišljenje državnom odvjetništvu, nego u razdoblju kad je ta obveza bila propisana Zakonom o državnom odvjetništvu.

Međutim, istodobno je uočeno da državna tijela određene pravne poslove o raspolaganju nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske nisu dostavila na mišljenje državnom odvjetništvu, a naknadno je uočeno da ti pravni poslovi nisu bili sukladni s važećim zakonima.

Sve navedeno ukazuje da ukidanje obveze državnih tijela za pribavljanje klauzule mišljenja nadležnog državnog odvjetništva o pravnoj valjanosti pravnog posla o stjecanju i raspolaganju nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske nije uopće polučilo svoju svrhu. Stoga smo mišljenja da bi se ova obveza trebala ponovo propisati zakonom, ali na način da se jasno i određeno propiše o čemu državno odvjetništvo daje mišljenje. Smatramo da državno odvjetništvo treba davati mišljenje samo o sukladnosti pravnog posla sa zakonom, a nikako o oportunitetu raspolaganja ili stjecanja određene nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske, jer je to pitanje u isključivoj nadležnosti tijela koje upravlja i gospodari nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske.

4.2.6.1.1. Pravna mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske

Državno odvjetništvo je u 2015. godini temeljem odredbi čl. 87. Zakona o državnom odvjetništvu dalo 1.055 mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

Najveći broj ugovora o prodaji stanova sklopili su Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (temeljem Uredbe o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI), Ministarstvo obrane (temeljem Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane - Narodne novine, broj 116/11), Ministarstvo unutarnjih poslova te Državni ured za upravljanje državnom imovinom (na temelju Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske - Narodne novine, broj 144/13).

4.2.6.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima

Obvezu pribavljanja pravnog mišljenja od državnog odvjetništva prije sklapanja određenih vrsta ugovora propisuju Zakon o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o šumama, Zakon o lovstvu i Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

4.2.6.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu

Temeljem Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine, broj 39/13) dijelom je izmijenjena nadležnost državnog odvjetništva propisana ranijim zakonom.

Do tada je bila propisana nadležnost državnog odvjetništva za davanje mišljenja na nacрте ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Temeljem prijelaznih i završnih odredbi ovoga Zakona (članak 74.), županijska državna odvjetništva su nadležna za davanje pravnih mišljenja na nacрте ugovora o prodaji i zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u slučaju kad su bili pokrenuti postupci i objavljeni natječaji prodaje i davanja u zakup u vremenu do 31. prosinca 2011. Nadalje, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nadležno je za davanje pravnih mišljenja na nacрте ugovora o dugogodišnjem zakupu i dugogodišnjem zakupu ribnjaka ako je bio objavljen natječaj za ove oblike raspolaganja do stupanja na snagu novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu tj. 11. travnja 2013.

Na temelju odredbi Zakona o državnom odvjetništvu, a kao opće odredbe, državno odvjetništvo je nadležno za davanje mišljenja na nacрте ugovora o zamjeni i prodaji poljoprivrednog zemljišta.

Postupajući sukladno naprijed opisanoj nadležnosti, državno odvjetništvo provjerava pravnu utemeljenost pravnog posla i zakonitost provedenog postupka.

U pravilu postupci davanja pravnih mišljenja u državnim odvjetništvima traju kratko i to do 15 dana, a iznimno do mjesec dana.

Kod davanja pravnih mišljenja u nekim predmetima povremeno se pojavljuju poteškoće, polazeći od činjenice neusklađenosti kulture zemljišta u katastru i zemljišnoj knjizi, te stvarnog stanja na terenu. Kako od kulture zemljišta ovisi početna visina zakupnine ili kupoprodajne cijene poljoprivrednog zemljišta, a jedinica lokalne samouprave nije utvrdila stvarnu kulturu zemljišta prije objavljivanja natječaja, županijska državna odvjetništva su u pravilu na takve nacрте ugovora davala negativna pravna mišljenja. Međutim, u slučaju kad su županijska državna odvjetništva naknadno utvrdila da se neusklađenost kulture zemljišta u javnim registrima sa stvarnim stanjem na terenu ne odražava na početnu cijenu i ne ide na štetu Republike Hrvatske, naknadno su davala pozitivna pravna mišljenja.

Naprijed opisana neusklađenost kulture zemljišta u praksi je rezultirala činjenicom da su neki postupci raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske trajali i po nekoliko godina.

Posljedica nove zakonske nadležnosti državnog odvjetništva ogleda se u 2015. godini u smanjenju ukupnog broja predmeta davanja pravnih mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava, a u povećanju predmeta iz nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

U 2015. godini iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava zaprimljeno je 227 novih predmeta, što je 72,38% manje nego u prethodnoj godini, dok je u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaprimljeno 28 predmeta (26 više u odnosu na prethodnu godinu).

Mišljenja su dana u 217 predmeta, a u 2016. godinu preneseno je 38 predmeta.

4.2.6.2.2. Pravna mišljenja po Zakonu o šumama

Člankom 9. stavkom 1. Uredbe o načinima i kriterijima za davanje u zakup šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 76/14) propisana je nadležnost županijskog državnog odvjetništva na davanje mišljenja na nacрте ugovora o zakupu šumskog zemljišta. Međutim, iako ni Uredbom ni Zakonom o šumama nije propisana nadležnost za davanje mišljenja na nacрте ugovora o kupoprodaji šuma i/ili šumskog zemljišta ili za zamjenu takvog zemljišta, postoji mogućnost davanja pravnog mišljenja na ovakve nacрте ugovora temeljem čl. 87. st. 4. Zakona o državnom odvjetništvu u slučaju ako to zatraže Hrvatske šume d.o.o., koje sklapaju te pravne poslove.

U ovim predmetima državno odvjetništvo provjerava pravnu utemeljenost pravnog posla i zakonitost provedenog postupka.

Postupci davanja pravnog mišljenja, a nakon što je dostavljena sva potrebna dokumentacija, u pravilu traju kratko i to do 15 dana, a iznimno do mjesec dana.

U 2015. godini zaprimljena su 83 nacрта ugovora na koje se traži pravno mišljenje. Od ovog ukupnog broja predmeta 74 predmeta se odnose na nacрте ugovora o zakupu, dok se 9 predmeta odnosi na ugovore o kupoprodaji šume i šumskog zemljišta. Na 68 nacрта ugovora o zakupu dano je pozitivno mišljenje, dok je na 6 ugovora dano negativno mišljenje. Na 9 nacрта ugovora o kupoprodaji nekretnina dano je pozitivno mišljenje.

U 2015. godini također je dano i 17 pravnih mišljenja u svezi dvojbi oko primjene pojedinih odredbi Zakona o šumama.

4.2.6.2.3. Pravna mišljenja po Zakonu o lovstvu

Odredbom članka 24. i 39. stavka 5. Zakona o lovstvu (Narodne novine, broj 140/05, 75/09 i 14/14). propisana je obveza nadležnog ministarstva za lovstvo i šumarstvo, koje raspolaže državnim lovištima, da pribavi mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske na nacрте ugovora o koncesiji i na nacрте ugovora o zakupu kojima se ostvaruje pravo lova određenih ovlaštenika u državnim lovištima.

Tijekom 2015. godine u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaprimljen je ukupno 51 ugovor o zakupu za državna lovišta. Prema odredbama Zakona o lovstvu te Odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, broj A-7/06 od 4. siječnja 2006., pravna mišljenja na nacрте ugovora o zakupu za zajednička lovišta koja ustanovljuju županije, odnosno Grad Zagreb, daju nadležna županijska državna odvjetništva na čijem području se nalazi takvo lovište. Po navedenoj osnovi dano je 11 mišljenja.

4.2.6.2.4. Pravna mišljenja po Zakonu o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo

U 2015. godini državna odvjetništva su zaprimila ukupno 514 aneksa ugovora o prodaji stanova temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo (Narodne novine, broj 43/92, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94, 58/95, 103/95, 11/96, 111/96, 11/97, 103/97, 119/97, 68/98, 163/98, 22/99, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02).

Od ukupnog broja predmeta, u 73 predmeta dano je mišljenje na ugovore koje je sklopilo Ministarstvo obrane, u 39 predmeta na ugovore Ministarstva unutarnjih poslova, a u 402 predmeta radilo se o ugovorima ostalih ministarstava, upravnih organizacija, i drugih državnih tijela. Brojčani pokazatelji po ministarstvima i državnim tijelima iskazani su u tablici 12.

Kao i prethodnih godina, aneksi ugovora se sklapaju radi izmjene odredbe o obročnom plaćanju kupoprodajne cijene te se ugovara jednokratna isplata ostatka dugovanja. Često se aneksi ugovora odnose i na ispravak samog opisa stana, njegove površine i sl., a sve u cilju usklađenja s podacima u zemljišnoj knjizi, provedbe ugovora i uknjižbe vlasništva kupca. U pravilu se na anekse ugovora izdaju pozitivna mišljenja.

4.2.7. Pravna problematika

U nastavku izvješća izdvojili smo i posebno analizirali neke pravne probleme odnosno pitanja koja smo uočili zastupajući Republiku Hrvatsku pred sudovima. Kroz analizu određene problematike iz perspektive pravnih propisa, s jedne strane i sudske prakse, s druge strane, nastojali smo upozoriti na neka postupanja nadležnih tijela, na pravne praznine u propisima odnosno pitanja koja bi trebalo riješiti izmjenama i/ili

dopunama zakona s ciljem smanjenja broja sudskih postupaka, smanjenja troškova na teret državnog proračuna, učinkovitije i kvalitetnije zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske, ali istodobno i osiguravanja učinkovitog ostvarenja i zaštite legalnih i legitimnih prava i interesa svih građana i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj.

4.2.7.1. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete

Republika Hrvatska odgovara za štetu po različitim pravnim osnovama propisanim Zakonom o obveznim odnosima, Zakonom o sustavu državne uprave, Zakonom o sudovima, Zakonom o zemljišnim knjigama, Zakonom o izvršenju kaznenih sankcija, te posebnim propisima kao što je Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija i Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata, Zakona o suzbijanju diskriminacije. Republika Hrvatska odgovara i za štetu temeljem Zakona o autorskom i drugim srodnim pravima.

U 2015. godini zaprimljen je 701 predmet koji se odnosi na postupke radi naknade štete i to 570 pokrenutih protiv Republike Hrvatske i 131 predmet gdje je tužitelj Republika Hrvatska. Među njima zastupljeni su, primjerice, zahtjevi radi naknade štete zbog neodgovarajućih uvjeta u zatvoru, zahtjevi za naknadu štete zbog neosnovanog boravka u pritvoru, nezakonitog i nepravilnog rada tijela državne uprave, kao i zahtjevi za naknadu štete zbog nezakonitog i nepravilnog rada pravosudnih tijela.

Po vrijednosti spora značajni su predmeti po tužbama za naknadu štete pravnih osoba, raznih trgovačkih društava protiv Republike Hrvatske.

S obzirom da je Europski sud za ljudska prava u pojedinim svojim odlukama zauzeo stav o širokoj odgovornosti države, kako za rad državne uprave, tako i jedinica lokalne samouprave, a i Ustavni sud Republike Hrvatske je u jednom dijelu svojih odluka presudio arbitrarnost odluka sudova, to i državno odvjetništvo postupa sukladno pravnim shvaćanjima iznesenim u tim odlukama.

U tablici GUO 5. dan je pregled parničnih predmeta po vrsti spora tako da je vidljiv, između ostalih, i broj novih predmeta naknade štete, a u tablici GUO 3. vidljiva je i vrijednost tih sporova.

4.2.7.1.1. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog diskriminacije

Državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku u postupcima koji se vode po Zakonu o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, broj 85/08 i 112/12) povodom tužbi tužitelja koji tvrde da je diskriminacija počinjena postupanjem državnih tijela.

Zakon o suzbijanju diskriminacije (u daljnjem tekstu: ZSD) u normativnom smislu predstavlja krovni propis hrvatskog antidiskriminacijskog zakonodavstva kojim je problematika suzbijanja diskriminacije uređena na jedinstveni način. Radi se o organskom zakonu koji je po svojoj pravnoj snazi iznad običnih zakona, ali je ispod Ustava Republike Hrvatske. Donošenjem ovog Zakona Republika Hrvatska je u navedenom području uskladila svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom Europske unije i europskim standardima.

Osim materijalnopravnih odredbi, ZSD sadrži i postupovne odredbe kojima su pojedine postupovne radnje i instituti regulirani na drugačiji način nego u Zakonu o parničnom postupku koji se, osim u dijelu u kojem je to u SZD drugačije određeno, primjenjuje u sudskim postupcima povodom podnijetih tužbi za zaštitu od diskriminacije. Jedna od najznačajnijih specifičnosti sudskog postupka za zaštitu od diskriminacije je institut prebacivanja tereta dokazivanja koji je preuzet iz europskog prava. Naime, čl. 20. ZSD teret dokazivanja prebacuje na tuženika, što je suprotno od uređenja tereta dokazivanja prema Zakonu o parničnom postupku. Dakle, tužitelj mora učiniti vjerojatnim da je došlo do diskriminacije (dakle, treba iznijeti relevantne činjenice koje opravdavaju sumnju da je došlo do diskriminacije), a tuženik dokazuje sa sigurnošću da do diskriminacije nije došlo. Radi zaštite ustavnih prava okrivljenika i presumpcije nevinosti pravilo okretanja tereta dokazivanja isključeno je od primjene u prekršajnom i kaznenom postupku.

Osoba koja tvrdi da je žrtva diskriminacije zaštitu svojih prava može ostvariti na dva načina:

- u postupku u kojem traži zaštitu nekog svog prava koje je zbog diskriminacije povrijeđeno, u kojem se slučaju o postojanju diskriminacije ne odlučuje kao o glavnom pitanju, već se pitanje diskriminacije postavlja kao prethodno pitanje o čijem se postojanju stav suda iznosi isključivo u obrazloženje presude (čl. 16. st. 1.) ili
- u posebnom postupku, podnošenjem individualnih tužbi za zaštitu od diskriminacije po čl. 17. ZSD.

Posebni postupci za zaštitu od diskriminacije u području rada i zapošljavanja smatraju se sporovima iz radnog odnosa.

Pored individualnih tužbi za zaštitu od diskriminacije radi zaštite prava na jednako postupanje većeg broja osoba ZSD predviđeno je podnošenje udruženih (kolektivnih) tužbi.

U 2015. godini u državnim je odvjetništvima zaprimljeno ukupno 6 zahtjeva za mirno rješenje spora zbog diskriminacije sukladno zakonima koji reguliraju navedenu materiju. Od navedenog broja dva zahtjeva odbijena su u cijelosti kao neosnovana, u odnosu na jedan zahtjev odluku nije moguće donijeti jer je prije njenog donošenja potrebno pribaviti odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske u vezanom predmetu, a koja odluka za sada nije donesena, dok su u odnosu na tri zahtjeva zatražena očitovanja od nadležnih tijela.

Osim toga, zaprimljeno je 10 tužbi podnesenih sudovima protiv Republike Hrvatske, koje državna odvjetništva smatraju neosnovanima.

Također, nadležna državna odvjetništva zaprimila su jednu prvostupanjsku presudu kojom je u cijelosti usvojen tužbeni zahtjev tužitelja na koju je državno odvjetništvo uložilo žalbu.

Zaprimljene su i tri drugostupanjske presude kojima je odbijena žalba tužitelja i potvrđene prvostupanjske presude kojima su odbijeni tužbeni zahtjevi tužitelja te jedna drugostupanjska presuda kojom je preinačena prvostupanjska presuda te je tužitelj odbijen sa tužbenim zahtjevom. Protiv dvije pravomoćne presude tužitelji su izjavili reviziju

Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. O izjavljenim revizijama do sada nije donesena odluka.

Ukupan broj podnesenih zahtjeva za mirno rješenje spora u 2015. godini jednak je broju podnesenih zahtjeva u 2014. godini, ali je u odnosu na prijašnju godinu porastao broj zaprimljenih tužbi protiv Republike Hrvatske (u 2014. godini zaprimljene su samo četiri).

4.2.7.1.2. Problematika stanova u kojima stanuju zaštićeni najmoprimci s aspekta presude Europskog suda za ljudska prava - zahtjevi za naknadu štete

Državno odvjetništvo je u izvještajnom razdoblju zaprimilo desetak tužbi i desetak zahtjeva za mirno rješenje spora kojima vlasnici stanova u kojima stanuju zaštićeni najmoprimci traže od Republike Hrvatske naknadu štete u visini razlike između zaštićene najamnine koju bi mogli ostvariti na slobodnom tržištu. U najvećem dijelu radi se o stanovima u centrima gradova ili na atraktivnim lokacijama pa je razlika između tržišne i zaštićene najamnine znatna, što utječe na visinu tužbenih zahtjeva.

Vlasnici stanova svoj zahtjev za naknadu štete temelje na presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu *Statileo protiv Hrvatske*, koja je postala konačna 10. listopada 2014. Tom presudom utvrđeno je da je na stanovima u kojima stanuju zaštićeni najmoprimci došlo do povrede prava vlasnika stanova na mirno uživanje vlasništva.

Na temelju već ranije ustanovljene prakse u drugim predmetima u ovom predmetu Europski sud za ljudska prava utvrdio je da je u hrvatskom pravnom sustavu vlasnicima stanova u kojima stanuju zaštićeni najmoprimci nametnut prekomjerni individualni teret, što je protivno odredbi članka 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Prema navedenoj presudi sadašnji pravni propisi u Republici Hrvatskoj u pogledu zaštićene najamnine nisu ostvarili pravednu raspodjelu socijalnog i financijskog tereta odnosno taj teret je nepravedno prebačen na vlasnike stanova koji moraju snositi većinu socijalnih i financijskih obveza stambenog zbrinjavanja zaštićenih najmoprimaca. Europski sud za ljudska prava smatra da je socijalna i financijska obveza stambenog zbrinjavanja koja je pala isključivo na teret vlasnika dovela do povrede njihovih prava na mirno uživanje vlasništva.

Sud smatra da se ovaj problem tiče samog zakonodavstva Republike Hrvatske koja treba donijeti zakon kojim će se na primjeren način postići ravnotežu između vlasnika stanova i zaštićenih najmoprimaca.

Prema mišljenju Europskog suda za ljudska prava glavni nedostaci postojećeg zakonodavstva Republike Hrvatske u pogledu zaštićenih najmoprimaca ogledaju se u neodgovarajućoj visini zaštićene najamnine, restriktivnim uvjetima za otkazivanje zaštićenog najma i nepostojanju bilo kakvog vremenskog ograničenja zaštićenog najma.

Sud posebno upozorava da rješenje kojim bi se vlasnicima osiguralo nesmetano uživanje njihovih vlasničkih prava u smislu članka 1. Protokola broj 1 nikako ne smije automatski narušiti prava koja pripadaju najmoprimcima sukladno članku 8. Konvencije.

Naime, u ovom slučaju radi se o dva suprotstavljena interesa te ih je potrebno uravnotežiti na pravičan način, a način i mjere prepušteni su nadležnim tijelima Republike Hrvatske.

Iako za sada nema prakse županijskih sudova u pogledu prava vlasnika u parnicama koje vode protiv Republike Hrvatske (doneseno je nekoliko presuda općinskih sudova koji su različito odlučivali), mišljenja smo da se rješavanje ovog pitanja ne bi trebalo prepustiti sudskoj praksi. Ovo pitanje bi se trebalo čim prije urediti zakonom na način da se uspostavi pravična ravnoteža između vlasnika stanova i zaštićenih najmoprimaca, a opet da se Republici Hrvatskoj ne nametne preveliki financijski teret.

4.2.7.1.3. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog ukidanja Zakona o javnim ovršiteljima

Protiv Republike Hrvatske u izvještajnoj godini pokrenut je 21 sudski postupak radi naknade štete od strane tužitelja koji su rješenjima Ministarstva pravosuđa imenovani javnim ovršiteljima.

U sklopu pristupnih pregovora u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava, Hrvatska je uvela institut javnih ovršitelja.

Zakon o javnim ovršiteljima i Ovršni zakon izglasani su u Hrvatskom saboru 23. studenoga 2010. Pojedine odredbe zakona o javnim ovršiteljima trebale su stupiti na snagu 1. siječnja 2012., a preostale odredbe na dan ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja 2013.

Tijekom 2011. godine objavljen je javni natječaj za imenovanje javnih ovršitelja, a izabrani javni ovršitelji krajem te godine položili su prisegu i dobili odobrenje za početak obavljanja službe.

Nakon toga je novi saziv Hrvatskog sabora na konstituirajućoj sjednici 22. prosinca 2011. odgodio primjenu Ovršnog zakona i Zakona o javnim ovršiteljima do 1. srpnja 2012. U rujnu 2012. godine Zakon o javnim ovršiteljima je, nakon što je prethodno više puta mijenjan, stavljen izvan snage čime je ta služba ukinuta 15. listopada 2012.

Tužitelji tužbama traže naknadu imovinske i neimovinske štete temeljem izvanugovorne odgovornosti Republike Hrvatske za povredu legitimnih očekivanja da će u svojstvu javnih ovršitelja započeti s radom te da će tu dužnost obnašati do 70 godine života.

Ustavni sud Republike Hrvatske odbacio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom Zakona o javnim ovršiteljima (Narodne novine, broj 139/10, 150/11 i 70/12) i Zakona o izmjeni Zakona o javnim ovršiteljima (Narodne novine, broj 150/11), ali je istim rješenjem odredio da svaka od ukupno 71 osobe koju je ministar pravosuđa Republike Hrvatske imenovao javnim ovršiteljem na temelju Zakona o javnim ovršiteljima (Narodne novine, broj 139/10) ima pravo na zadovoljštinu u paušalnom neto iznosu od 18.000,00 kuna.

Međutim, Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci je ujedno obrazložio da ova zadovoljština nema utjecaja na pravo svake osobe da u sudskom postupku potražuje

naknadu pretrpljene štete prema općim pravilima obveznog prava, zbog čega se navedena zadovoljština ne može uračunavati u eventualnu naknadu štete.

Slijedom navedenog, imenovani javni ovršitelji, čija je funkcija naknadno ukinuta, podnijeli su tužbe protiv Republike Hrvatske radi naknade štete.

U dosadašnjem postupanju državno odvjetništvo se protivilo tužbenim zahtjevima u cijelosti, osporavajući njihovu osnovu i visinu.

Osim parničnih postupaka pokrenutih pred hrvatskim sudovima, tužitelji su podnijeli i tužbu Sudu Europske unije uz zahtjev da utvrdi kako je Europska komisija odgovorna za štetu koju su pretrpjeli ukidanjem službe javnih ovršitelja te da se naloži Komisiji da im isplati naknadu pretrpljene štete u iznosu od 600.000,00 eura po godini i po tužitelju, uvećanu za zakonske zatezne kamate te da snosi troškove postupka.

Tužitelji su tvrdili da uvođenje te profesije spada u obveze koje je Republika Hrvatska preuzela pristupnim ugovorom te da je Komisija dužna nadzirati poštivanje i provedbu te obveze. U veljači 2016. godine Sud Europske unije je odbacio tužbu Hrvatske udruge javnih ovršitelja protiv Europske komisije s obrazloženjem da nema odgovornosti Komisije jer je utvrdio da prema pristupnom ugovoru nema obveze za uvođenje toga instituta pa slijedom toga ni obveze Komisije da spriječi njegovo stavljanje izvan snage.

Pred hrvatskim sudovima u tijeku su parnični postupci, u nekima od njih donesene su međupresude u kojima je pravomoćno odlučeno o osnovanosti tužbenog zahtjeva. Državno odvjetništvo je protiv tih presuda uložilo izvanredni pravni lijek (revizije) o kojima Vrhovni sud Republike Hrvatske još nije donio odluku.

S obzirom na pravomoćno dovršene postupke o osnovanosti tužbenog zahtjeva, sudovi su nastavili postupke u kojima se utvrđuje visina štete. Postupci su još uvijek u tijeku i za sada nisu donesene pravomoćne presude.

4.2.7.2. Radni sporovi

U izvještajnom razdoblju evidentirano je 686 novih radnih sporova, što je znatno manje nego u 2014. godini (u kojoj je bilo 1.149 predmeta). Najveći broj radnih sporova posljedica je nevođenja ili nepravilnog vođenja određenih evidencija kao što su evidencije prisutnosti na radu ili evidencije prekovremenih sati. Zbog nepostojanja ili neurednog vođenja navedenih evidencija državno odvjetništvo nije moglo utvrditi osnovanost i/ili visinu postavljenog zahtjeva i izbjeći vođenje sporova sklapanjem izvansudskih nagodbi po članku 186.a ZPP-a. Iz navedenih razloga sudski postupci dulje traju obzirom da se odlučne činjenice moraju utvrđivati saslušanjem svjedoka, provođenjem vještačenja, što utječe na visinu troškova.

Veliki broj predmeta među radnim sporovima odnosi se na zahtjeve djelatnih vojnih osoba Ministarstva obrane koji potražuju isplatu s osnove prava prekovremenog rada, dežurstva, straže i terenskog rada. Nadalje, službenici Ministarstva unutarnjih poslova, pomorske policije, podnesenim zahtjevima potražuju isplatu naknade za prekovremeni rad, rad noću, subotom, nedjeljom, blagdanom te rad u smjeni i turnusima.

Također, radne sporove su pokretali namještenici zatvora i kaznionica protiv Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa kao poslodavca, radi pogrešne primjene odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike prilikom obračuna i isplata plaća, a vezano za problematiku prekovremenog rada, rada noću, na blagdane i neradne dane.

Prema prvotnim očitovanjima Ministarstva pravosuđa, Uprave za zatvorski sustav, osporavani su zahtjevi za mirno rješenje sporova od strane podnositelja, odluke sudova su bile različite te su u sporovima koji su završili na štetu Republike Hrvatske uložene revizije.

Međutim, naknadnim pregovorima i nakon sastanaka koji su održani te dodatnim izračunima, u određenom broju predmeta, zaključeno je kako je došlo do greške u izračunima i u pogrešnoj primjeni odredbi Kolektivnog ugovora, slijedom čega su nadležna državna odvjetništva počela sklapati izvansudske nagodbe sukladno članku 186.a Zakona o parničnom postupku ili sudske nagodbe u predmetima u kojima je već bio u tijeku parnični postupak.

Postupajući na naveden način izbjeglo se plaćanje visokih sudskih troškova koje bi dugotrajni parnični postupci uzrokovali.

U odnosu na zahtjeve namještenika zatvora i kaznionica protiv Republike Hrvatske, Ministarstva pravosuđa kao poslodavca, radi pogrešne primjene odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, važno je napomenuti da su sudovi zauzimali različite stavove zbog čega je bilo nužno ulagati revizije protiv pravomoćnih sudskih presuda da bi Vrhovni sud Republike Hrvatske mogao izraziti svoje pravno shvaćanje i time osigurati jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana.

Nakon što su sudovi počeli donositi presude u korist tužitelja, državno odvjetništvo je predložilo da računovodstvo zatvora i kaznionica izvrši obračun potraživanja u svakom konkretnom predmetu kako bi se izbjeglo provođenje nepotrebnih vještačenja po sudskim vještacima, a sve u cilju smanjenja troškova postupka. U svim predmetima u kojima je dodatnim provjerama i izračunima od nadležnog tijela utvrđeno da je došlo do krivog obračuna plaća, sklopljene su izvansudske ili sudske nagodbe.

4.2.7.3. Primjena Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije – problematika kampova

Zakonom o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (Narodne novine, broj 92/10 - u daljnjem tekstu Zakon o turističkom zemljištu), definiran je pojam turističkog i ostalog građevinskog zemljišta, a koje sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća nije procijenjeno u vrijednost društvenog kapitala u postupku pretvorbe, te se uređuju imovinskopravni odnosi na tom zemljištu kao i način korištenja.

Definirajući turističko zemljište ovaj Zakon utvrđuje da se i kampovi smatraju turističkim zemljištem. Ovo utvrđenje odnosi se u pravilu na kampove koje su izgradila društvena poduzeća i to prije njihove pretvorbe društvenog vlasništva.

Temeljem Zakona o turističkom zemljištu, dakle, *ex lege*, na kampovima je uspostavljena suvlasnička zajednica nekretnina između Republike Hrvatske i trgovačkog društva kao pravnog slijednika društvenog poduzeća koje je izgradilo kamp i to razmjerno veličini procijenjenog i neprocijenjenog zemljišta i građevina u postupku pretvorbe društvenog poduzeća. Ovim Zakonom nije propisana nadležnost upravnog tijela za utvrđivanje suvlasničkog omjera, a kako je to propisano za druge nekretnine na koje se odnosi ovaj Zakon. Stoga suvlasnici u kampu mogu sporazumno utvrditi svoje suvlasničke omjere sukladno Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. U slučaju ako izostane sporazum između Republike Hrvatske i trgovačkog društva, pravnog slijednika društvenog poduzeća, suvlasnički omjer određuje sud.

U praksi se otvaraju dvojbe dokle seže neki kamp jer kampovi kao građevine u pravilu nisu uknjiženi u zemljišnim knjigama i u katastru. Nadalje, u pravilu na dan stupanja na snagu Zakona o turističkom zemljištu, sve nekretnine, katastarske čestice zemljišta koje čine kamp, u pravilu nisu bile uknjižene kao društveno vlasništvo s pravom korištenja, upravljanja i raspolaganja društvenog poduzeća. Naime, društvena poduzeća su u pravilu rješavala imovinske odnose na zemljištu na kojem su gradila kamp ali isprave kojima su riješeni imovinski odnosi, rješenja o deposedaciji, eksproprijaciji ili moguće sklopljeni ugovori o kupoprodaji nisu dostavljani na uknjižbu mjesno nadležnim sudovima i katastrima. Stoga nisu rijetke situacije da su na nekretninama koje u naravi čine kamp kao vlasnici uknjižene fizičke osobe kao i jedinice lokalne samouprave.

Opisana zatečena uknjižba prava vlasništva na nekretninama koje čine kamp, znatno usporavaju pa i dijelom onemogućavaju sporazumno utvrđivanje suvlasničkog omjera Republike Hrvatske i trgovačkog društva. Potrebno je utvrditi kako su riješeni imovinski odnosi s uknjiženim vlasnicima, a što često može rezultirati i pokretanjem parničnih postupaka. Naime, vrlo je teško naći isprave na temelju kojih su riješeni imovinskopravni odnosi na nekretninama kad je izgrađivan kamp. Kampovi su uglavnom građeni u razdoblju do 1990. godine. Nakon što su riješeni imovinskopravni odnosi s uknjiženim vlasnicima, stečeni su uvjeti za određivanje suvlasničkog omjera između Republike Hrvatske i trgovačkog društva na cijelom kampu.

Po ovom Zakonu u pravilu u najvećoj mjeri vode se postupci na nekretninama koje leže uz more, dok u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske ima neznatan broj ovakvih predmeta.

4.2.7.4. Pomorsko dobro

Status pomorskog dobra kao općeg dobra, koje je izvan pravnog prometa i na korištenju svima, imaju more i morska obala na kopnu i otocima, uključujući luke, hridi, ušća rijeka i morske grebene i to po samom zakonu. Pomorsko dobro čini 1/3 hrvatskog teritorija i iznimno je atraktivno, a nositelj vlasti je Republika Hrvatska. Zbog toga, a i zbog činjenice da se radi o općem dobru, predmet je interesa raznih interesnih grupa i investitora te naravno države i drugih osoba javnog prava, kao i svih građana.

Međutim, usprkos značaju pomorskog dobra već desetljećima ne postoji kvalitetno i odgovarajuće zakonodavstvo ni nadzor, financiranje ni upravljanje (za razliku od cesta, šuma, voda i poljoprivrednog zemljišta kojima upravljaju za to posebno osnovane pravne osobe). Već kronični problem pravnog režima pomorskog dobra - opasna manjkavost propisa, sporo upisivanje ovog statusa u zemljišnu knjigu, sporo rješavanje

imovinskopravnih odnosa te nedostatak integralnog upravljanja obilježava i ovo izvještajno razdoblje.

Primjena propisa iz ovog područja oduvijek je predstavljala veliki problem u radu državnih odvjetništava. Protekom vremena nije došlo do pozitivnih promjena. Naprotiv, čini se da se konfliktne situacije u praksi u ovoj oblasti generiraju, da su sve češće i sve složenije jer se radi o zamršenom pravnom režimu koji je suštinski zanemarivan kroz niz propisa i u dugom razdoblju.

Uzrok ovog stanja nastao je davno prije, još u režimu društvenog vlasništva, ali i prije toga, jer se pomorsko dobro nije upisivalo u zemljišne knjige, a propisi su bili podnormirani, a nakon povijesnih procesa ukidanja režima društvenog vlasništva i pretvorbe, u posebnim propisima koji su uređivali pomorsko dobro nije bilo važnih odredbi o posljedicama ovih procesa na nekretnine odnosno prava i pravne odnose na pomorskom dobru. Da je tada zakon uredio sva bitna pitanja i da je država odvojila sredstva za sustavno određivanje granice pomorskog dobra i upis ovog statusa na nekretninama u zemljišne knjige, danas bi situacija bila bitno drugačija.

Praksa sudova i drugih tijela u primjeni važećeg Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, kao i prethodnih propisa koji su uređivali ovaj pravni režim je različita, a malo je odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji bi ovu praksu usmjeravali. Nadalje, situacija u praksi, osobito kad je u pitanju ocjena je li neka nekretnina u ovom statusu ili ne, razlikuje se od slučaja do slučaja pa procjena nije jednostavna.

U praksi je uočeno i nerazumijevanje instituta pomorskog dobra i načela na kojima se ono temelji, pa čak i od strane nekih upravnih tijela, zemljišnoknjižnih sudova, stečajnih sudova, stečajnih upravitelja i sl. te činjenice da je ono određeno zakonom, a da se odlukom nadležnog tijela samo deklaratorno utvrđuje što u prostoru po samom zakonu predstavlja pomorsko dobro, pa se tako pogrešno smatra da se ono tek konstituira odlukom nadležnog tijela. No kad se uzme u obzir povijesna podnormiranost propisa, onda niti ne čudi ovakvo postupanje u praksi.

Problem je i što često nisu ispunjene pretpostavke za upis pomorskog dobra temeljem odluke Vlade Republike Hrvatske donesenih po Pomorskom zakoniku. Isto tako u većem broju predmeta nisu izrađeni parcelacijski elaborati ni temeljem odluke koje je u upravnom postupku donijelo nadležno ministarstvo. Ne postoje prinudni propisi koji će naložiti ovlaštenicima prava na pomorskom dobru da plate izradu parcelacijskih elaborata temeljem kojih se može provesti upis, a država u tu svrhu nije osigurala sredstva, odnosno uopće nije osigurala dovoljno sredstava niti uvjete za sustavno utvrđivanje granica pomorskog dobra. U zemljišnim knjigama postoje još uvijek brojni upisi prava vlasništva koji se sporo i teško uklanjaju u parnicama, kao i zatečene hipoteke na nekretninama koje su pomorsko dobro. Postupci radi utvrđivanja granica pomorskog dobra traju predugo, žalbe se ne rješavaju, a sve to zajedno pogoduje nelegalnim korisnicima. Čak i osobe koje su imale zaključene ugovore o koncesiji koji su istekli, a koje nastoje doći do novih ugovora, nisu u mogućnosti to ostvariti jer nema pravovremene aktivnosti u postupcima koncesioniranja, često zbog apsurdne zakonske zapreke (da se ne može dati koncesija dok se pomorsko dobro ne upiše u zemljišnu knjigu, a ono je određeno po samom zakonu, pa je, primjerice, nesporno da je cijela luka *ex lege* pomorsko dobro).

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, na temelju iskustava iz prakse, predložilo je izmjenu i dopunu niza odredbi Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama kojima bi se razriješile dvojbe i različita tumačenja u praksi, razriješili imovinskopravni odnosi, ubrzala uknjižba te osigurala efikasnija zaštita pomorskog dobra. Međutim, samo dio odredbi je prihvaćen ili je prihvaćen fragmentarno. Praksa je ukazala na konkretne probleme koje su izazvale nedorečene odredbe zakona na koje smo sustavno upozoravali, ali bez uspjeha jer se važeći zakon u tom smislu nije novelirao niti se kroz nekoliko godina pokušaja uspio donijeti novi zakon.

Imajući u vidu da je u 2015. godini bio novi zakon u zakonodavnoj proceduri, u pregovorima sa strankama u postupku mirnog rješenja spora dogovarano je da se ne podnose tužbe dok ne bude poznata sudbina novog zakona koji je imao intenciju riješiti problem ulaganja na pomorskom dobru. Međutim, zadnja verzija tog teksta od 8. srpnja 2015. nije ponudila cjelovita rješenja, već je uputilo trgovačka društva, nastala pretvorbom bivših društvenih poduzeća kojima je u vrijednost kapitala prilikom pretvorbe procijenjeno ulaganje na pomorskom dobru, na podnošenje zahtjeva Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske za zaključenje nagodbe radi rješavanja imovinskopravnih odnosa na zemljištu i objektima u koje se ulagalo. Pritom nema uopće propisanih kriterija po kojima bi se ocijenilo postoji li ili ne postoji pravo iz ulaganja te kako bi se izračunala visina naknade. Ovakav koncept, ako bi opstao, otvorit će daljnje sporove umjesto da ih prevenira ili razriješi.

Primjerice, tijekom 2015. godine otvorena su, samo vezano uz javnu luku otvorenu za javni promet Split, tri nova predmeta u kojima pravne i fizičke osobe zahtijevaju od Republike Hrvatske isplatu naknade za ulaganja u objekte na pomorskom dobru izvršena prije pretvorbe i naknade za brisanje upisa prava vlasništva na objektima u ovoj luci. Samo u ta tri predmeta potraživanja za ulaganje na pomorskom dobru iznose preko 226 milijuna kuna bez kamata.

Daljnji je problem što se u praksi (nakon ekstenzivnog tumačenja dvije odluke Ustavnog i Vrhovnog suda Republike Hrvatske) pojavilo shvaćanje da se za svaki zatečeni upis pomorskog dobra na nekoj nekretnini koji se briše treba provesti postupak izvlaštenja, odnosno platiti naknada kao da je provedeno izvlaštenje, a da se pritom uopće ne ispituje je li upis zakonit ili ne. Pravo na naknadu imali bi samo oni čije nekretnine nisu izvorno bile pomorsko dobro, pa su to naknadno postale uslijed gradnje luke odnosno proširenja pomorskog dobra prema kopnu ili prirodnih pojava (potres, erozija i sl.), a ne i one osobe koje su se nezakonito upisale na pomorskom dobru (jer u trenutku upisa nije bilo oznake da se radi o pomorskom dobru ili se radi o upisu nakon pretvorbe i sl.), a takvih je upisa u zemljišnim knjigama na tisuće. Ovi nezakoniti upisi ne mogu se ukloniti u zemljišnoknjižnom postupku već se moraju pokretati parnice protiv upisanih vlasnika na pomorskom dobru, a koje dugo traju.

U ovom izvještajnom razdoblju nastavljeno je s podnošenjem prijedloga za upis pomorskog dobra temeljem odluke o granici nadležnog tijela, ali i temeljem samog zakona te je otvoren značajan broj predmeta u kojima je podnijet prijedlog za upis pomorskog dobra.

I dalje je različita praksa općinskih sudova u pogledu upisa pomorskog dobra u zemljišnoknjižnom postupku. Tako neki sudovi odmah odbijaju prijedloge ako su u zemljišnoj knjizi upisane određene osobe kao vlasnici, ili se radi o starim upisima iz režima društvenog vlasništva, dok drugi provode upis pomorskog dobra. Problem je

uočen i kad o zahtjevima za upis odlučuju sudovi na čijem području ne leži pomorsko dobro i koji tu materiju ne poznaju, a kojima se dostavljaju spisi na rješavanje.

Kao i u prethodnom razdoblju - postupak samog određivanja granice pomorskog dobra traje predugo - u prosjeku 10 godina od početne inicijative do podnošenja prijedloga sudu. Međutim, kad se podnese prijedlog sudu, u pravilu biva odbijen kao neosnovan. Razlozi odbijanja su doista brojni i raznoliki - da stranke nisu bile obaviještene o postupku utvrđivanja granice, zatim da iz koordinata iz Odluke Vlade Republike Hrvatske o granici pomorskog dobra nisu vidljive čestice na koje se iste odnose (iako je naknadno izgrađen geodetski elaborat iz kojeg je jasno vidljivo koje čestice ulaze u pojas pomorskog dobra) te da stranke - upisane fizičke osobe nisu sudjelovale u postupku izvlaštenja pa da stoga nije moguće provesti upis pomorskog dobra. Iz obrazloženja odbijajućih rješenja zemljišnoknjižnog odjela vidljivo je da ovlašteni zemljišnoknjižni referenti ne razumiju dovoljno materiju pomorskog dobra i da neki sudovi ne razlikuju prijedlog podnesen temeljem odluke nadležnog tijela ili prijedlog podnesen *ex lege*, a posebno ne vrednuju što to znači opće dobro na kojem nije moguće stjecati prava vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

Također ukazujemo i na problematiku tzv. malih brodogradilišta i njihove pretvorbe u pogledu kojih su propisi bili nekonzistentni, a koji traže da ih se jednako tretira kao i velika brodogradilišta, odnosno da im se plati naknada za "izvlaštene" nekretnine na pomorskom dobru.

U izvještajnom razdoblju pokrenuto je desetak novih parnica s milijunskim vrijednostima spora protiv više trgovačkih društava koja su koristila pomorsko dobro bez koncesije ili nisu platili koncesijsku naknadu.

Zaključno, samo kvalitetan novi zakon koji bi temeljito i transparentno uredio ovu materiju nakon prethodne analize stanja u praksi i dijagnosticiranja spornih pitanja i akutnih problema stvorio bi preduvjete, kako za zaštitu pomorskog dobra tako i za njegovo kvalitetno gospodarsko korištenje. Nije pretjerano tvrditi da se u ovom trenutku radi o najsloženijem pravnom režimu u pravnom sustavu Republike Hrvatske kojeg nije jednostavno urediti, te velikom spektru raznih interesa koji se međusobno često isključuju i to su razlozi zbog čega sve do danas nije postignut konsenzus oko sadržaja novog zakona.

4.2.7.5. Naplata tražbina Republike Hrvatske u inozemstvu

Zastupanje pred stranim sudovima obuhvaća i vođenje parničnih i/ili ovršnih postupaka pred sudovima drugih država radi naplate tražbina Republike Hrvatske, što je u nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Ovi predmeti mogu se podijeliti u četiri osnovne skupine:

1. predmeti radi naplate pravomoćno dosuđene tražbine Republike Hrvatske, što uključuje glavnice, zakonske zatezne kamate i troškove;
2. predmeti radi naplate sudskih troškova (parnični troškovi i troškovi kaznenog postupka) koje su strani državljani dužni platiti temeljem pravomoćnih presuda i rješenja sudova u Republici Hrvatskoj;
3. predmeti radi naplate oduzete imovinske koristi ostvarene izvršenjem kaznenog djela i

4. predmeti radi naplate protupravno isplaćene invalidnine ili posebnog doplatka koji su plaćani korisnicima u inozemstvu na temelju Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, odnosno Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Nadležna državna odvjetništva, nakon pravomoćno dovršenih sudskih postupaka, te nakon što utvrde da dužnik nema prebivalište, niti imovinu u Republici Hrvatskoj, dostavljaju presudu Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske radi pokretanja postupka pred stranim sudom.

Najveći problem u radu na predmetima u kojima je dužnik državljanin zemlje koja nije članica Europske unije, predstavlja okolnost što prije pokretanja postupaka ovrhe u inozemstvu treba kod nadležnog suda u inozemstvu provesti postupak priznanja sudske odluke, a u postupcima radi isplate neosnovano primljenih iznosa invalidnine ili posebnog dodatka najprije kod nadležnog suda u inozemstvu treba provesti parnični postupak. Tek nakon toga moguće je kod nadležnog suda pokrenuti ovršni postupak.

Parnični i ovršni postupci mogu trajati godinama i njihov ishod je uvijek neizvjestan jer ne raspoložemo podacima o imovini i zaposlenju ovršenika, a često nisu poznate ni njihove adrese. Uglavnom se radi o osobama s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, Srbiji, SAD-u, Slovačkoj, Australiji, Švicarskoj itd. Tražbine su u većini slučajeva manje od 10.000,00 kuna. U ovim postupcima veliki problem su i troškovi zastupanja jer za zastupanje treba angažirati odvjetnika u stranoj državi, a u ovršnim postupcima sve troškove prethodno snosi predlagatelj, odnosno Republika Hrvatska i ti troškovi se naknađuju tek ako ovrha bude uspješno provedena. Do sada je pokrenuto više postupaka u Bosni i Hercegovini radi povrata neosnovano primljenih iznosa invalidnine.

Imajući u vidu visoke troškove i dugotrajnost postupka, te u pravilu vrlo malu vjerojatnost naplate tražbina, smatramo nesvršishodnim vođenje postupaka u inozemstvu, osim u slučaju vrlo visokih tražbina Republike Hrvatske u pojedinom predmetu. Odluku o tome, međutim, može temeljem članka 68. stavka 4. Zakona o proračunu (Narodne novine, broj 87/08, 136/12 i 15/15) donijeti samo Vlada Republike Hrvatske, koja na prijedlog ministra financija može prodati, otpisati ili djelomično otpisati tražbinu. Radi provedbe ovih ovlasti Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine, broj 52/13 i 94/14) na temelju koje Uredbe se Ministarstvu financija podnose zahtjevi za otpis tražbina za koje postupak radi naplate treba provesti u inozemstvu.

4.2.7.6. Primjena Zakona o sprečavanju sukoba interesa

Zakon o sprečavanju sukoba interesa (Narodne novine, broj 26/11, 12/12, 126/12, 148/13 - pročišćeni tekst) u odredbi članaka 17. i 18. propisao je nadležnost državnog odvjetništva za vođenje postupaka radi utvrđivanja ništetnosti pravnih poslova odnosno pravnih akata za koje je Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa utvrdilo da postoji sukob interesa.

Nije sporna aktivna legitimacija državnog odvjetništva u pogledu zahtjeva za ništetnost, međutim, može biti sporno u pogledu zahtjeva za restituciju kao pravne posljedice ništetnosti, i to u situaciji kad je jedna od stranaka iz ugovora općina ili grad.

Naime, u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana ima obvezu vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće treba se dati odgovarajuća novčana naknada (članak 323. ZOO-a). Stoga je potrebno u budućoj izmjeni zakona i to pitanje preciznije urediti da se ne bi stvarale dvojbe u praksi.

Na temelju odluka Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u kojima je utvrđeno da sukob interesa postoji, državno odvjetništvo je pokrenulo sedam postupaka.

4.2.7.7. Proces uknjižbe vlasništva i drugih stvarnih prava na Republiku Hrvatsku i općih dobara

Obzirom da je zaštita imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske jedna od temeljnih zadaća državnog odvjetništva, uknjižba prava vlasništva na nekretninama i javnim dobrima u vlasništvu Republike Hrvatske kao i općeg dobra je jedan od prioriteta i kontinuiranih zadataka. Način na koji je izvršena pretvorba društvenog vlasništva na nekretninama, nedostatak evidencija, zapostavljenost zemljišnih knjiga kroz dugi niz godina i nesređenost zemljišnoknjižnog stanja, čija posljedica je da su na nekretninama često zaostali stari upisi, kao i nedovoljna financijska sredstva, temeljni su razlozi zbog kojih i nakon 25 godina imamo brojne neriješene imovinskopravne odnose i brojne sporove, a društveno vlasništvo još uvijek nije izbrisano u zemljišnim knjigama.

Naime, Ustavom Republike Hrvatske iz 1990. godine (Narodne novine, broj 56/1990) ukinuto je društveno vlasništvo, nakon čega je započeo postupak pretvorbe sveukupnog društvenog vlasništva. Republika Hrvatska je stekla vlasništvo na nekretninama temeljem velikog broja različitih zakona, no najveći broj nekretnina stekla je temeljem Zakona o šumama, Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Uredbe o preuzimanju sredstava JNA i SSNO na teritoriju Republike Hrvatske u vlasništvo Republike Hrvatske, Zakona o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske, Zakona o vodama, članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, Zakona u udrugama, Zakona o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno političkih organizacija i dr.

Brojnost propisa temeljem kojih je najveći dio nekretnina postao vlasništvo Republike Hrvatske ukazuje na složenost procesa u kojem treba prije svega identificirati te nekretnine i potom ih upisati i uknjižiti u zemljišnim knjigama. Identifikacija nekretnina je najveći problem u praksi jer za tu namjenu nisu osigurana potrebna sredstva.

U prilogu Izvješća nalaze se tablice GUO 14.-17. koje pokazuju rezultate rada na uknjižbi nekretnina koje su prema podacima bivšeg Središnjeg ureda za upravljanje državnim imovinom, 2008. godine bile upisane kao društveno vlasništvo i uknjižbi nekretnina koje su rezultat podataka koje je prikupilo samo državno odvjetništvo.

Državno odvjetništvo je do 31. prosinca 2015. obradilo ili provjerilo 1.541.718 zemljišnoknjižnih čestica od ukupno 1. 542.422 koliko ih je bilo na dopunjenom popisu koji nam je dostavilo Ministarstvo pravosuđa, Sektor za zemljišne knjige. Popis koji nam je dostavljen 2008. godine sadržavao je zemljišnoknjižne podatke o nekretninama koje su bile upisane kao društveno vlasništvo te javno ili opće dobro, a koje su mogle temeljem nekog od brojnih propisa kojima je izvršena pretvorba društvenog vlasništva postati

vlasništvo Republike Hrvatske. Zbog toga je državno odvjetništvo moralo pribavljati dodatne podatke od drugih državnih tijela kako bi utvrdilo je li neka čestica i stvarno postala vlasništvo Republike Hrvatske. Zbog neusklađenih evidencija i neupisivanja prava u javnim evidencijama (izbjegavanje plaćanja poreza, neznanje izvanknjižnih vlasnika i dr.) događalo se da su neke nekretnine uknjižene kao vlasništvo Republike Hrvatske, a da treće osobe smatraju da su one njihovo vlasništvo. Ovakve situacije nastoje se riješiti u mirnom postupku izvan suda primjenom odredbe članka 186.a Zakona o parničnom postupku.

Na temelju izvršenih provjera i pribavljenih podataka od nadležnih tijela državno odvjetništvo je od početka 2009. do 31. prosinca 2015.:

- uknjižilo 1.119.415 zk. čestica u zemljišnim knjigama kao vlasništvo Republike Hrvatske;
- podnijelo 23.569 prijedloga za uknjižbu sudovima o kojima još nije odlučeno;
- podiglo tužbe radi utvrđenja vlasništva Republike Hrvatske za 154 zk. čestice o kojima se postupci još vode;
- podnijelo zahtjeve upravnim tijelima za utvrđenje vlasništva Republike Hrvatske na temelju članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine za 1.685 nekretnina, dok je
- za 296.557 zk. čestica, na temelju pribavljene dokumentacije, utvrđeno je da su vlasništvo jedinica lokalne samouprave ili drugih pravnih osoba pa nisu pokretani nikakvi postupci;
- od ureda nadležnih za poslove prostornog planiranja zatražilo izdavanje uvjerenja o pravnom statusu 11.362 zk. čestica (je li određena nekretnina bila unutar ili izvan granica građevinskog područja na dan stupanja na snagu Zakona o šumama odnosno Zakona o poljoprivrednom zemljištu te tako postala vlasništvo Republike Hrvatske).

Za provjeru su ostale 704 zk. čestice ili 0,05% (od ukupno 1.542.422 zk. čestice).

Osim na opisani način, državno odvjetništvo vrši uknjižbu vlasništva Republike Hrvatske kad na bilo koji način dođe do saznanja o nekretninama koje su moguće vlasništvo Republike Hrvatske (zaprimljeni zahtjevi za mirno rješenje spora, prilikom davanja mišljenja i sl.), a koje nisu bile evidentirane na CD-u i podacima Ministarstva pravosuđa. Tako je tijekom 2015. godine provjereno 5.271 zk. čestica, odnosno do kraja 2015. godine provjereno je ukupno 215.849 zk. čestica. Od toga je izvršena uknjižba vlasništva Republike Hrvatske na ukupno 182.958 zk. čestica, podneseno prijedloga za uknjižbu 16.525 zk. čestica o kojima još nije odlučeno, podignute tužbe radi utvrđenja vlasništva na 3.398 zk. čestica o kojima se još vode postupci, te je po članku 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine podneseno zahtjeva za utvrđenje vlasništva Republike Hrvatske za 2.001 zk. česticu.

S obzirom da u Republici Hrvatskoj preko 280 katastarskih općina nema zemljišne knjige ili su stavljene izvan snage, a tu se također nalaze značajne nekretnine u vlasništvu države, provodimo postupke „polaganja isprava“ kod sudova radi njihove evidencije i zaštite imovinskih interesa države. Do kraja 2015. godine na ovaj način evidentirano je vlasništvo države na 6.379 katastarskih čestica.

U tablici GUO 15. u dodatku dani su podaci o primljenim zahtjevima za uknjižbu. U razdoblju od 1. siječnja 2009. do kraja 2015. godine osnovano je u državnim odvjetništvima ukupno 86.748 predmeta, od toga je 66.420 predmeta ili 76% predmeta osnovano po službenoj dužnosti, isključivo na temelju podataka koje je prikupljalo državno odvjetništvo. U istom razdoblju je samo 10.361 predmet osnovan na prijedlog trgovačkih društava koja upravljaju i/ili raspolažu nekretninama u vlasništvu države (Hrvatske vode, Hrvatske šume d.o.o., Hrvatske željeznice d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o.).

Navedeni podaci upućuju na zaključak da još uvijek neke pravne osobe, ali i jedinice lokalne samouprave, nisu svjesne značaja uknjižbe vlasništva nekretnina i činjenice da se radi o postupku koji traži kontinuiran i sistematičan rad. Nažalost, najčešće se pitanje uknjižbe vlasništva i rješavanja imovinskopravnih odnosa postavi tek kad se pojavi zainteresirani investitor ili određeni projekt koji bi se mogao financirati iz fondova Europske unije i ako se problem ne može odmah riješiti, odgovornost se najčešće prebacuje na pravosuđe. Stoga bi bilo nužno obvezati sva tijela i sve pravne osobe koje drže u posjedu, upravljaju ili gospodare tim nekretninama da bez odgode provjere kakav je upis u zemljišnim knjigama, prikupe potrebnu dokumentaciju i dostave nadležnom općinskom državnom odvjetništvu radi uknjižbe. Također je nužno osigurati financijska sredstva za izradu parcelacija i dr.

Kako je proces brisanja društvenog vlasništva i uknjižbe vlasništva Republike Hrvatske, kao i jedinica lokalne i regionalne samouprave, temeljna pretpostavka za ostvarenje bilo koje investicije i povlačenje sredstava iz fondova Europske unije, u nastavku je prikazan tijek uknjižbe po pojedinim vrstama nekretnina koje su temeljem zakona postale vlasništvo Republike Hrvatske.

4.2.7.7.1. Postupci izmjere, osnivanja i preoblikovanja zemljišnih knjiga

Osnivanje, obnova i dopuna zemljišnih knjiga, kao sustavnog načina usklađivanja podataka zemljišnih knjiga i katastra označene su u strategiji zemljišnih knjiga i katastra kao jedan od prioritarnih poslova zemljišnoknjižnih sudova i katastarskih ureda. U tom kontekstu nužno je da svi sudionici postupka, a time i nadležna državna odvjetništva kao stranke u postupku, aktivno sudjeluju u svim postupcima osnivanja, obnove i dopune zemljišnih knjiga.

Nakon dovršetka katastarske izmjere provodi se izlaganje novih katastarskih operata i otvaranje novih z.k. uložaka, za koje poslove se osnivaju katastarska i sudska povjerenstva, koja kroz paralelni i istodobni rad osiguravaju otvaranje novih zemljišnih knjiga.

Potrebno je istaknuti da ovi poslovi ne spadaju u redovne poslove provedbe upisa u zemljišnu knjigu, već se radi o postupcima koji se provode kontinuirano i uz sudjelovanje stranaka, a s ciljem potpunog usklađenja katastarskih i zemljišnoknjižnih evidencija kroz donošenje novih zemljišnih knjiga, te je nužno osigurati aktivno sudjelovanje svih sudionika postupka.

U ovim složenim i dugotrajnim postupcima (rad na jednoj katastarskoj općini traje i dvije pa i više godina) sudjeluje i državno odvjetništvo kao zastupnik države. Obavljanje ovih poslova stvara i dodatne materijalne troškove koji dosad nisu planirani u proračunskim stavkama državnog odvjetništva.

Radi otklanjanja određenih zapreka i ubrzavanja ovih postupaka koji su značajni, ne samo zbog zaštite imovine Republike Hrvatske, već i zbog bržeg i kvalitetnijeg načina raspolaganja nekretninama, a time i poticanja ulaganja, državno odvjetništvo je predložilo izmjene i dopune pojedinih odredbi Zakona o zemljišnim knjigama, što je i prihvaćeno posljednjim izmjenama i dopunama tog Zakona.

Zadnje izmjene Zakona o zemljišnim knjigama otvaraju mogućnost osnivanja, obnove i dopune zemljišnih knjiga i za dijelove katastarske općine, a kroz preoblikovanje zemljišnih knjiga i usklađivanje podataka zemljišne knjige i katastra bez provedbe novih katastarskih izmjera.

Smatramo da bi bilo zbog istih razloga nužno izvršiti i određene izmjene i dopune Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, te izmjenju većeg broja podzakonskih akata.

Uz potrebu donošenja propisa radi otklanjanja uočenih smetnji u obavljanju poslova bilo bi nužno osigurati i sudjelovanje svih relevantnih institucija, pa time i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u izradi katastarskih propisa jer bi primjerice označavanje pravnog statusa nekretnine (šumsko zemljište, građevinsko zemljište i sl.) o kojem ovisi i način raspolaganja, značajno ubrzalo rješavanje imovinskopravnih odnosa. Predložili smo da se u predstojećim izmjenama zakona u katastru kao kultura nekretnine upisuju kampovi i golf tereni i ribnjaci. Zbog posebnog značaja upravljanja graničnim prijelazima potrebno je također kao kulturu odnosno nekretninu označiti i granični prijelaz.

U praksi postoji velik broj geodetskih elaborata koji su provedeni u katastru, a nisu provedeni u zemljišnim knjigama. Smatramo da bi se izmjenama određenih propisa moglo osnažiti ove elaborate što bi omogućilo da ti već izrađeni i naplaćeni elaborati koji se nalaze u katastru budu provedeni u zemljišnim knjigama. Time bi se riješio velik broj nekretnina bez novih dodatnih troškova i u kratkom roku.

4.2.7.7.2. Uknjižba šuma i šumskog zemljišta

Uknjižba prava vlasništva Republike Hrvatske na šumama i šumskom zemljištu vrši se na temelju podataka i dokumentacije koju nadležnim državnim odvjetništvima dostavljaju Hrvatske šume d.o.o. koje upravljaju i gospodare šumama i šumskim zemljištem u vlasništvu države, odnosno Uprave šuma na terenu.

Prema podacima Hrvatskih šuma d.o.o. one gospodare sa 2.018.986 ha šuma i šumskog zemljišta koji su obuhvaćeni Šumsko-gospodarskom osnovom 2006.-2015. Prema posljednjim podacima površina šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske je veća i iznosi 2.037.926 ha. Do kraja 2015. godine obrađeno je i predložena uknjižba 98,99% ukupnih površina, time da je u zemljišnim knjigama izvršena uknjižba 1.812.936 ha ili 88,96% površina.

Površine šuma i šumskog zemljišta koje se trebaju pripremiti za uknjižbu čine 1,1% ukupnih površina. Tu se u pravilu radi o česticama koje su „sporne“ jer postoji neslaganje veličine i oblika u katastru i zemljišnim knjigama, zaostali upisi na privatne osobe i sl. U zadnjem slučaju će se pitanje vlasništva najvjerojatnije morati rješavati u parnicama radi utvrđenja vlasništva Republike Hrvatske.

Važno je istaknuti da se na području Uprave šuma Osijek nalaze površine od 6.048 ha na lijevoj strani Dunava koje su vlasništvo Republike Hrvatske, ali njima ne mogu stvarno gospodariti jer su nedostupne zbog neriješenog pitanja granice sa Srbijom.

4.2.7.7.3. Uknjižba poljoprivrednog zemljišta

U Republici Hrvatskoj ne postoji popis čestica zemlje i površina poljoprivrednog zemljišta koje su na temelju zakona iz 1991. godine postale vlasništvo države. Zato se uknjižba, u pravilu, vrši na temelju podataka koje državno odvjetništvo samo pribavlja od nadležnih tijela. Potvrda da su se određene nekretnine na dan stupanja na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu iz 1991. godine nalazile izvan granica građevinskog područja je temeljna pretpostavka za uknjižbu. Međutim, postupci izdavanja ovih potvrda koji su u nadležnosti državnih ureda za prostorno uređenje predugo traju te bi ih trebalo ubrzati jer to posljedično utječe na trajanje postupka uknjižbe.

Poseban je problem poljoprivredno zemljište za koje nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo na koji način je preneseno u društveno vlasništvo jer su fizičke osobe ostale upisane u zemljišnim knjigama kao vlasnici. U praksi se radi o velikim površinama poljoprivrednog zemljišta koje su bivši PIK-ovi kupovali ili vršili zamjene zemljišta ili je bio proveden postupak arondacije, što nije bilo provedeno u zemljišnim knjigama. Uknjižba na ovom zemljištu moguća je jedino na način da se podignu tužbe protiv upisanih vlasnika odnosno njihovih nasljednika ili pokretanje zemljišnoknjižnih ispravnih postupaka, za što bi trebalo osigurati dodatna sredstva.

4.2.7.7.4. Upis pomorskog dobra

Tijekom 2015. godine državno odvjetništvo je nastavilo s podnošenjem prijedloga za upis pomorskog dobra temeljem rješenja nadležnog tijela o granici, ali i temeljem samog zakona. Međutim, upis pomorskog dobra i dalje teče sporo i uz brojne poteškoće.

Poseban problem je različita praksa sudova u pogledu upisa pomorskog dobra. Naime, neki sudovi provode upis, neovisno o tome je li ili nije upisano pravo vlasništva treće osobe na toj nekretnini, smatrajući da je pomorsko dobro određeno samim zakonom, dok drugi sudovi dozvoljavaju i provode upis pomorskog dobra samo ako je predmetna nekretnina u zemljišnim knjigama upisana kao društveno vlasništvo, općenarodna imovina i sl. i na kojoj nema upisa prava vlasništva. U takvim predmetima nužno je i nadalje podnositi izvanredne revizije sukladno članku 382. stavku 2. Zakona o parničnom postupku kako bi Vrhovni sud Republike Hrvatske mogao izraziti svoje pravno shvaćanje i tako utjecati na stvaranje jedinstvene sudske prakse.

4.2.7.7.5. Upis zgrada i uknjižba vlasništva na stanovima i zgradama

Uknjižba prava vlasništva na zgradama i stanovima je posebno složena, skupa i dugotrajna jer najveći dio objekata uopće nije upisan u zemljišnim knjigama. Zbog toga je potrebno najprije izvršiti upis zgrade u zemljišnoj knjizi, a nakon toga izvršiti etažiranje zgrade da bi se tek tada mogli uknjižiti stanovi i poslovni prostori kao posebni dijelovi zgrade. Zbog nedostatka novca ovaj proces u praksi teče jako sporo.

U 2010. godini stupio je na snagu Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela zgrade što je omogućilo

intenzivniji rad na ovoj vrsti predmeta. Prema ovom Pravilniku Republika Hrvatska je dužna sudjelovati u ovim postupcima ne samo kad je vlasnica posebnog dijela zgrade (stana, poslovnog prostora), već i onda kad nije moguće utvrditi tko je vlasnik.

4.2.7.7.6. Uknjižba javnog vodnog dobra, javnih cesta i željezničke infrastrukture

4.2.7.7.6.1. Uknjižba javnog vodnog dobra

Zakon o vodama koji je stupio na snagu 2009. godine izrijekom je obvezao Hrvatske vode da moraju dostavljati državnom odvjetništvu potrebne podatke za uknjižbu javnog vodnog dobra.

Državno odvjetništvo ne raspolaže podacima o broju čestica koje imaju pravni status javnog vodnog dobra. Međutim, iako je novi Zakon o vodama značajno pojednostavio, a time omogućio brži postupak uknjižbe, ipak ocjenjujemo da uknjižba ovih nekretnina teče presporo. Dovršetak ovog procesa ovisi o Hrvatskim vodama koje trebaju sve podatke potrebne za uknjižbu dostavljati nadležnim državnim odvjetništvima.

Od 1. siječnja 2009. do kraja 2015. godine Hrvatske vode su dostavile potrebnu dokumentaciju i inicirale uknjižbu javnog vodnog dobra u ukupno 5.277 predmeta. Imajući u vidu brojne rijeke, jezera i vodotoke i dr. u Republici Hrvatskoj, smatramo da ovaj postupak teče presporo i neizvjesno je kad će ovim tempom postupak uknjižbe javnog vodnog dobra uopće biti dovršen.

4.2.7.7.6.2. Uknjižba javnih cesta i željezničke infrastrukture

Zakon o cestama koji je donesen 2011. godine, riješio je dugogodišnji problem pravnog statusa javnih i nerazvrstanih cesta i uknjižbe izgrađenih cesta. Najveći broj cesta u Republici Hrvatskoj nije upisan u zemljišnim knjigama zbog nepostojanja propisane dokumentacije (građevinskih dozvola, projektne dokumentacije ili uporabne dozvole). Odredbama ovog Zakona propisano je da će se uknjižba izgrađenih cesta izvršiti na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta kojom se određuju autoceste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste koju donosi ministar nadležan za poslove prometa i geodetskog elaborata kojim je snimljeno izvedeno stanje. Državna geodetska uprava je izradila naputak kojim je određeno što sve mora sadržavati navedeni geodetski elaborat, a koji financiraju upravitelji cesta, pa je time otklonjena i posljednja formalna zapreka za provođenje postupka uknjižbe. Daljnji tijek i brzina uknjižbe ovisit će isključivo o angažmanu i organizaciji pravnih osoba koje upravljaju cestama.

U svim predmetima u kojima je državno odvjetništvo zaprimilo potrebnu dokumentaciju podneseni su prijedlozi za uknjižbu nadležnom sudu. Na temelju dostavljene dokumentacije Hrvatskih cesta d.o.o. pokrenuto je 2.656 postupaka, a na temelju isprava koje su dostavile Hrvatske autoceste d.o.o. pokrenuto je 470 postupaka.

Na temelju podataka i dokumentacije koju dostavlja HŽ-Infrastruktura d.o.o. za zemljišnoknjižni opis željezničke infrastrukture nadležna državna odvjetništva podnijela su od 2009. do kraja 2015. godine ukupno samo 525 prijedloga radi uknjižbe prava vlasništva Republike Hrvatske u statusu javnog dobra željezničke infrastrukture. Smatramo da i ovaj postupak teče presporo.

4.2.8. Rad na zaštiti zakonitosti u građanskim i upravnim predmetima

U odnosu na poduzimanje radnji na zaštiti zakonitosti u upravnim predmetima temeljem Zakona o upravnim sporovima propisano je ovlaštenje Državnog odvjetništva za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude, kao i na ovlaštenje za pokretanje postupaka temeljem posebnih zakona, npr. Zakona o obveznim odnosima, Zakona o udrugama, Zakona o koncesijama i dr.

Stranke u upravnom sporu mogu zbog povrede zakona predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske odluke (presude i rješenja) upravnih sudova ili Visokog upravnog suda Republike Hrvatske. Svrha podnošenja tog izvanrednog pravnog lijeka je u jednakom tumačenju i primjeni prava te osiguranju i usklađivanju sudske prakse upravnih sudova. Također, ulaganjem ovog izvanrednog pravnog lijeka od strane Državnog odvjetništva ostvaruje se ustavna odredba prema kojoj Vrhovni sud Republike Hrvatske (koji odlučuje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske) kao najviši sud u Republici Hrvatskoj osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost građana.

U 2015. godini u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaprimljeno je 105 zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih presuda u kojima se kao predlagatelji u više od polovine tih predmeta javljaju državna tijela (ministarstva), dok u ostalom dijelu ostale pravne i fizičke osobe. Podneseno je 16 zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih presuda upravnih sudova, dok su u 89 predmeta prijedlozi odbijeni. Najveći broj predmeta u kojima se traži ulaganje ovog izvanrednog pravnog lijeka odnosi se na problematiku poreza, denacionalizacije i prava branitelja.

4.2.9. Ostali poslovi u građansko-upravnim odjelima

Državno odvjetništvo u cilju razrješavanja imovinskopravnih odnosa između Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih i fizičkih osoba sudjelovalo je u radu državnih tijela koja upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske. Naime, zbog zapostavljenosti zemljišnih knjiga kroz dugi niz godina i nesređenosti zemljišnoknjižnog stanja, čija posljedica je da su na nekretninama često zaostali stari upisi, državno odvjetništvo značajno pomaže državnim tijelima kako bi se ti odnosi razriješili i izvršila uknjižba prava vlasništva, što je preduvjet pokretanja bilo kakvih investicijskih projekata ili povlačenja sredstava iz EU fondova.

Nadalje, zamjenici Glavnog državnog odvjetnika sudjelovali su u radu radnih skupina za izradu niza zakona i podzakonskih akata, kao što su, primjerice, Zakon o izvanparničnom postupku, Stečajni zakon, Zakon o parničnom postupku, Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama i dr. Također, zamjenici su bili i članovi pojedinih povjerenstava te su sudjelovali u radu i drugih stručnih radnih skupina.

4.2.10. Financijski učinci rada i postupanja građansko-upravnih odjela

4.2.10.1. Financijske obveze Republike Hrvatske proizašle iz obveznopравnih i radnih sporova

Odredbom članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu, koja je dodana u tekst Zakona iz 2013. godine (Narodne novine, broj 72/13 i 148/13), obvezano je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske voditi jedinstvenu evidenciju o svim postupcima koje vodi i u kojima zastupa Republiku Hrvatsku, ili se radi o predmetima koji se vode radi zaštite njenih imovinskih interesa, ili zaštite Ustava i zakona. Na zahtjev Vlade Republike Hrvatske, državnih tijela ili pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske koju zastupa, nadležno državno odvjetništvo dužno je u roku od 15 dana od primitka zahtjeva dostaviti podatke o stanju predmeta iz ove evidencije.

Uz pomoć kredita Svjetske banke razvija se program elektroničke evidencije predmeta (*Case tracking system*, u nastavku: CTS) koji je upravo zbog naprijed navedene zakonske odredbe bilo nužno dorađivati da bi se mogle iskazati potencijalne i stvarne financijske obveze Republike Hrvatske. Zbog izmjena brojnih zakona i donošenja novih (Stečajni zakon, Zakon o stečaju potrošača i dr.) ovaj će se program morati kontinuirano dograđivati i unapređivati, povezivati s bazama podataka sudova, drugih tijela i agencija.

Sva državna odvjetništva u Republici Hrvatskoj su tek od 1. prosinca 2015. počela u potpunosti koristiti i unositi podatke u CTS. Upravo zbog toga elektroničke baze podataka državnog odvjetništva su samo djelomične i podaci o najvećem broju predmeta se nalaze u pisanim, ručno vođenim upisnicima.

Zakon o proračunu obvezuje sve korisnike proračunskih sredstava da evidentiraju svoje financijske obveze u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Državna revizija je prilikom kontrole proračunskih korisnika utvrdila da ministarstva nemaju potpunu evidenciju svojih obveza osobito onih koja su predmet sudskih postupaka odnosno spora. Zbog toga su neka ministarstva zatražila od Državnog odvjetništva Republike Hrvatske dostavljanje podataka o svim parničnim predmetima u kojima je Republika Hrvatska tužena strana.

Kako bi se pokušalo što točnije procijeniti financijske obveze (bilančne i izvanbilančne), a polazeći od činjenice da državno odvjetništvo ima u radu desetke tisuća predmeta, koji nisu uneseni u elektroničke evidencije, zatraženo je od svih državnih odvjetništava da dostave podatke i to samo o parnicama koje su u tijeku, a vode se s osnove obveznopравnih i radnopравnih odnosa, prema stanju na dan 31. prosinca 2015. Prikupljeni podaci su razvrstani prema ministarstvima i tijelima iz čije nadležnosti proizlaze i prikazani su u tablici GUO 18. u dodatku.

Iz prikupljenih podataka je vidljivo da su najstarije parnice koje se još vode i u kojima nije donesena pravomoćna sudska odluka pokrenute 1999. godine. Najveći broj parnica koje se vode potpada ili proizlazi iz nadležnosti Ministarstva obrane - 2.739 parnica, Ministarstva pravosuđa - 2.003 parnice, Ministarstva unutarnjih poslova - 1.235 parnica, dok se ukupno najviši iznosi (na ime glavnice) potražuju od Ministarstva pravosuđa - 2,8 milijardi kuna i Ministarstva obrane – 1,8 milijardi kuna.

Potrebno je naglasiti da su dani podaci rezultat ručnog pretraživanja pisanih upisnika i pojedinačnih spisa, zbog čega nije moguće jamčiti njihovu apsolutnu točnost,

pa ih prije svega treba koristiti kao izvor informacija – indikator, ali i kao osnovu za stvaranje vlastite baze podataka.

4.2.10.2. Procjena vrijednosti izvršenih pravnih radnji poduzetih tijekom 2015. godine radi zaštite imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske

Kako se povremeno u javnosti postavlja pitanje učinkovitosti zastupanja Republike Hrvatske pokušali smo izvršiti procjenu poduzetih pravnih radnji u zastupanju Republike Hrvatske i zaštiti njezinih imovinskopravnih interesa te pravnih radnji radi zaštite zakonitosti.

Državno odvjetništvo je tijekom 2015. godine primilo ukupno 61.292 nova predmeta u kojima je postupalo temeljem zakona, zastupalo na ukupno 28.945 ročišta, podnijelo 2.301 redovni pravni lijek (žalbe i prigovori) i 381 izvanredni pravni lijek (redovne i izvanredne revizije), sklopilo ukupno 1.229 nagodbi po članku 186.a Zakona o parničnom postupku od čega je 379 nagodbi samo sastavilo, dalo je 3.737 mišljenja na ugovore i 229 složenih pravnih mišljenja.

S obzirom da se državnom odvjetništvu priznaje pravo na troškove zastupanja prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika sukladno odredbama Zakona o državnom odvjetništvu, to su njene odredbe korištene za procjenu vrijednosti pravnih radnji u drugim vrstama predmeta. Pri tome moramo naglasiti da smo procjenu radili na temelju godišnjih statistika koje ne sadrže podatke o pojedinom predmetu zbog čega smo, kad je to bilo moguće, izračunali prosječnu vrijednost, a kad to nije bilo moguće uzimali smo najniži iznos odvjetničke tarife. Moramo napomenuti da radnje kao što su dopisi stranci (državnim tijelima), pisanje opomena protustrankama, izvidi pravomoćnosti, pravne upute i sl. nisu uključene u procjenu.

U donjoj tablici iskazana je procjena vrijednosti poduzetih pravnih radnji po pojedinim vrstama predmeta uz naznaku vrste pravnih radnji.

Vrsta predmeta	Tužba/prijedlog nagodba, odgovor mišljenje itd.	Ročišta	Redovni pravni lijek	Izvanredni pravni lijek	Iznos
1	2	3	4	5	6
Prevenција (Čl. 186.a ZPP)	5.457	-	-	-	3.549.500,00
Parnice	4.368	17.892	1.425	372	51.419.848,00
Ovrhe	22.780	-	570	-	166.811.777,00
Stečaj	1.511	3.067	15	-	246.231.000,00
Zemljišnoknjižni predmeti	12.443	5.202	534	8	8.555.750,00
Upravni spor	914	407	38	-	1.972.500,00
Upravni predmeti	1.480	2.373	289	1	2.092.125,00
Mišljenja	3.966	-	-	-	8.096.000,00
Ukupno:	52.919	28.941	2.871	381	488.728.500,00

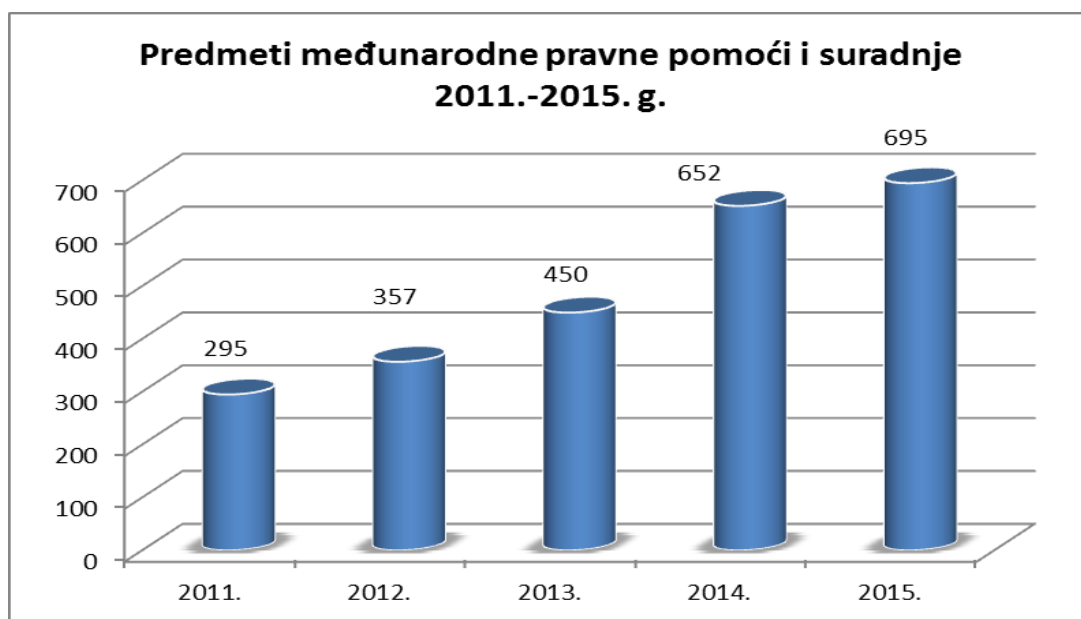
Procjena vrijednosti poduzetih pravnih radnji ili izvršenih poslova samo iz djelokruga građansko-upravnih odjela iznosi 488.728.500,00 kuna, dok su u državnom proračunu za 2015. godinu za rad državnog odvjetništva na svim razinama bila osigurana sredstva u iznosu od 283.989.042,40 kuna.

5. MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ I SURADNJA

5.1. Međunarodna pravna pomoć i suradnja

U 2015. godini državna odvjetništva bilježe trend povećanja broja kaznenih predmeta u kojima je došlo do pružanja međunarodne pravne pomoći u kaznenim stvarima i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima.

Tijekom 2011. godine bilo je u radu 295 predmeta, u 2012. godini 357 predmeta, u 2013. godini 450 predmeta, u 2014. godini 652 predmeta, dok je u 2015. godini bilo u radu 695 predmeta, a što je za 6,6% više nego prethodne godine, odnosno 135,6% više nego 2011. godine.

5.1.1. Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima

Imajući u vidu stalni porast broja kaznenih djela s međunarodnim elementom, nadležna državna odvjetništva su tijekom postupka od pravosudnih tijela drugih država zahtijevali pružanje međunarodne pravne pomoći radi poduzimanja potrebnih procesnih radnji, odnosno izvršavali su zamolnice zaprimljene od nadležnih tijela drugih država. Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima pružana je sukladno odredbama relevantnih bilateralnih ugovora, Konvencija Vijeća Europe i Konvencija Ujedinjenih naroda te prema odredbama Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Nadležna državna odvjetništva uputila su u 2015. godini 280 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, od čega se najviše odnosilo na tzv. „malu“ međunarodnu pravnu pomoć (256), dok je ustupa kaznenog progona drugoj državi bilo 118, a preuzimanja kaznenog progona od druge države u 72 predmeta.

U 10 kaznenih predmeta zamolnice su se odnosile na pribavljanje bankovnih podataka, zatim u 4 predmeta na pribavljanje računalnih podataka, 6 zamolnica odnosilo

se na osiguranje i oduzimanje imovinske koristi, a u postupcima izručenja državna odvjetništva sudjelovala su u 14 kaznenih predmeta.

Tijekom 2015. godine državna odvjetništva imala su u radu 97 potraga od čega su u 30 predmeta sadržani i podaci o europskom uhidbenom nalogu, dok je u radu bilo i 6 zahtjeva za transfer.

Razmatrajući strukturu kriminaliteta koja je obuhvaćena klasičnom međunarodnom pravnom pomoći, vidljivo je da se odnose u najvećem broju slučajeva na kaznena djela izazivanja prometne nesreće, krivotvorenja isprave, prijevare, ratnih zločina, pranja novca, krađe i teške krađe, uz napomenu da je najveći broj zamolnica od strane Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, Županijskog državnog odvjetništva u Puli-Pola te Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

5.1.2. Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima

Nakon što je Republika Hrvatska od 2013. godine postala članica Europske unije, nadležna državna odvjetništva bilježe porast predmeta u kojima je došlo do pravosudne suradnje s drugim pravosudnim tijelima zemalja članica Europske unije temeljem instrumenta pravosudne suradnje u Europskoj uniji, odnosno primjenom Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije. Državna odvjetništva su pravosudnu suradnju ostvarila u 112 kaznenih predmeta, time da je najviše suradnje bilo prilikom izdavanja i izvršenja europskih uhidbenih naloga (101 europski uhidbeni nalog).

Pravosudna suradnja izdavanjem europskog dokaznog naloga ostvarena je u 3 kaznena predmeta, u 2 predmeta izvršavani su nalozi za osiguranje imovine ili dokaza, u 4 predmeta izdani su odnosno izvršavani nalozi za oduzimanje imovine ili predmeta, dok je do izvršenja odluka kojima su izrečene alternativne sankcije došlo u 2 kaznena predmeta. U odnosu na prethodnu godinu bilježi se porast predaja traženih osoba izvršenjem europskog uhidbenog naloga, tako da su u 2015. izvršene predaje 90 traženih osoba (u 2014. predaje 53 tražene osobe).

Struktura kriminaliteta u predmetima pravosudne suradnje sa zemljama članicama Europske unije odnosi se u najvećoj mjeri na kaznena djela počinjena u okviru zločinačkog udruženja, kaznena djela zlouporabe opojne droge, zlouporabe položaja i ovlasti, prijevare, pranja novca, kibernetičkog kriminaliteta, teške krađe i dr.

Prema izvješću zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji kao nacionalni član ispred Republike Hrvatske sudjeluju u radu EUROJUST-a u 2015. godini zaprimljeno je 285 predmeta (dok je u istom razdoblju 2014. godine bilo u radu 205 predmeta) iz čega proizlazi da svake godine dolazi do povećanja pravosudne suradnje putem EUROJUST-a.

U 2015. godini razna domaća tijela uputila su 27 zahtjeva preko nacionalnog člana Republike Hrvatske u EUROJUST-u. Od navedenog broja državna odvjetništva uputila su 13 zahtjeva, sudovi 10 zahtjeva, a ostali se odnose na Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. U navedenom razdoblju 80 zahtjeva zaprimljeno je od država članica Europske unije, a koji su bili upućeni raznim tijelima u Republici Hrvatskoj. U ostalom dijelu radilo se o raznim vrstama upita (u formi upitnika ili anketa) iniciranih od strane

EUROJUST-a, a odnose se na pružanje raznih informacija o pravnom sustavu i slično. Posebno napominjemo sudjelovanje nacionalnog člana Republike Hrvatske u radu Odjela za međunarodne odnose EUROJUST-a s ciljem koordinacije suzbijanja terorističkih aktivnosti unutar Europske unije.

U kaznenim postupcima s međunarodnim elementom za državna odvjetništva pokazalo se vrlo učinkovitim korištenje EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže. Radi se o onim kaznenim predmetima gdje se ostvaruje suradnja nadležnih državnih odvjetništava s pravosudnim tijelima jedne ili više država članica Europske unije, pa su tako u 3 kaznena predmeta održani konzultativni sastanci radi koordinacije postupanja tijekom istrage. U ostalom dijelu radilo se o požurivanju postupanja po zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć, raznim oblicima pravosudne suradnje, pribavljanja dopunskih podataka i dr.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva u 2015. godini su temeljem potpisanih Protokola odnosno Memoranduma o suglasnosti u ostvarivanju i unaprjeđenju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala nastavila neposrednu razmjenu korisnih podataka i pružanje raznih oblika pomoći prema državnim odvjetništvima, odnosno tužiteljstvima stranih zemalja, a tijekom prethodnog postupka informacije i podaci, posebice u odnosu na traganje i otkrivanje imovine stečene kaznenim djelom razmjenjivani su temeljem Zakona o pojednostavljenju razmjene podataka između tijela država članica Europske unije nadležnih za provedbu zakona. Predmet ovog oblika pravne pomoći između tužiteljstava bila je razmjena korisnih informacija, obavijesti o adresama, razmjena preslika dokumenata, raznih evidencija, podataka nužnih za razna vještačenja, podataka o imovini, tijeku kaznenih postupaka i dr.

5.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske tijekom godine prima zahtjeve Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava vezano za zahtjeve (tužbe) koje su Europskom sudu za ljudska prava podnijeli pojedinci ističući neku od povreda Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Stoga, dio poslova koje obavlja državno odvjetništvo jest i pružanje potpore i pomoći Uredu zastupnika pred Europskim sudom za ljudska prava u pripremi očitovanja u pojedinim predmetima i dostavljanje dokumentacije potrebne za obranu Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

U 2015. godini Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimio je zahtjeve Ureda u trideset (30) kaznenih predmeta i šest (6) građanskih predmeta te je u svima dostavilo svoje očitovanje u traženim rokovima. U nekim kaznenim predmetima, uz očitovanje Kaznenih odjela, tražilo se i očitovanje o postupanju Građansko-upravnih odjela.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, putem svojeg predstavnika, član je i Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava te kroz suradnju s Odjelom za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava aktivno sudjeluje u postupcima izvršenja svih presuda i odluka koje su donesene u predmetima protiv Republike Hrvatske.

5.3. Međunarodna suradnja

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su u 2015. godini s međunarodnom suradnjom aktivno sudjelujući u raznim projektima u okviru regionalnih, europskih i globalnih asocijacija.

U okviru nacionalnog koordinativnog sustava EUROJUST-a predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, koji su kontakt osobe sudjelovali su na više sastanaka stručnjaka za područje genocida, organiziranog kriminaliteta i korupcije, zajedničkih istražnih timova, Europske pravosudne mreže, a po prvi puta u listopadu 2015. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske bilo je domaćin i suorganizator regionalnog sastanka (sudjelovali su predstavnici pravosudnih tijela iz četiri države) Europske pravosudne mreže (EJN) u kaznenim stvarima.

U 2015. godini Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i drugi predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su na tri savjetodavna foruma glavnih tužitelja zemalja članica Europske unije i mreže tužitelja u organizaciji EUROJUST-a, više regionalnih sastanaka, seminara i konferencija održanih u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama u vezi unaprjeđenja međunarodne pravosudne suradnje u otkrivanju, istragama i procesuiranju ratnih zločina, terorizma, trgovanja ljudima, korupcije i organiziranog kriminala, kibernetičkog kriminaliteta, kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva, krivotvorenja novca te zločina iz mržnje.

Predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske tijekom 2015. godine posjetili su više inozemnih pravosudnih tijela, prije svega tijela kaznenog progona odnosno tužiteljstva i državna odvjetništva stranih zemalja u cilju jačanja međusobne pravosudne suradnje u borbi protiv svih oblika kriminala. Isto tako ostvarene su posjete i održano je više sastanaka s predstavnicima Europske komisije u vezi budućeg ustrojavanja Ureda europskog javnog tužitelja, predstavnicima OLAF-a u svezi suradnje u istragama i procesuiranju kaznenih djela na štetu financijskih interesa Europske unije, delegacijom GENVAL-a u svezi suzbijanja kibernetičkog kriminaliteta i dječje pornografije kao i posjete više glavnih tužitelja i državnih odvjetnika drugih zemalja u svezi unaprjeđenja suradnje, razmjene iskustava i položaja tužitelja u okviru reformi pravosuđa.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske član je i aktivno sudjeluje u radu Međunarodnog udruženja tužitelja (IAP), a jedan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske član je Izvršnog odbora te je 2015. sudjelovao u radu Opće skupštine Međunarodnog udruženja tužitelja i na dva sastanka Izvršnog odbora Međunarodnog udruženja tužitelja. Zamjenici Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, kao predstavnici Republike Hrvatske, sudjeluju u radu GRECO-a, MONEYVAL-a i T-CY, stalnih tijela Vijeća Europe za područje borbe protiv korupcije, pranja novca/financiranja terorizma i kibernetičkog kriminala, kao i Savjetodavnog vijeća tužitelja Europe (CCPE).

U okviru Programa "Temeljna prava" Europska unija i Vijeće Europe pokrenuli su program pod nazivom "HELP in the 28" koji je namijenjen edukaciji pravnikâ iz područja ljudskih prava i obuhvaća razvoj nastavnih materijala iz područja borbe protiv rasizma, ksenofobije i homofobije, zaštite podataka i prava na privatnost te radnih prava, a predstavnik Državnog odvjetništva Republike Hrvatske određen je za hrvatsku nacionalnu kontakt osobu u navedenom projektu te je u okviru istog sudjelovao na sastanku u studenom 2015. održanom u Strasbourgu.

6. NADZOR NAD RADOM NIŽIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA

6.1. Oblici nadzora

Nadzornoj i instruktivnoj funkciji Državnog odvjetništva Republike Hrvatske poklanja se posebna pozornost. Jednako kao i ranijih godina, i u izvještajnoj 2015. godini nadzorna i instruktivna djelatnost redovito je provedena u odnosu na niža državna odvjetništva.

Ova djelatnost Državnog odvjetništva Republike Hrvatske ostvaruje se kroz različite vidove praćenja rada i postupanja nižih državnih odvjetništava, počevši od praćenja rada putem mjesečnih statističkih izvješća, kroz koje se, osim uvida u rad odvjetništva kao cjeline, prati i nadzire rad svakog pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika, zatim kroz davanje pojašnjenja i pravnih mišljenja u pojedinim predmetima, kroz praćenje rada i neposrednim nadzorom rada u posebno značajnim predmetima, putem obavljanja redovitih godišnjih pregleda rada nižih državnih odvjetništava, odnosno kroz pregled rada pojedinih državnih odvjetnika, zamjenika ili savjetnika prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika u drugom državnom odvjetništvu.

Jednako tako nadzorna funkcija ostvaruje se i kroz rad na drugostupanjskim predmetima pri čemu se nadležno državno odvjetništvo upoznaje s nedostacima i eventualnim propustima u radu uočenim kroz žalbeni postupak, te i kroz rad na predstavkama i pritužbama građana na rad državnog odvjetništva općenito ili u konkretnom predmetu, putem traženja izvješća i drugih podataka o postupanju i pregleda pojedinog spisa te nalaganja poduzimanja pojedinih radnji sukladno zakonu.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno nadzire i prati rad nižih državnih odvjetništava i po potrebi usmjerava taj rad i vrši preglede rada županijskih državnih odvjetništava. Županijska državna odvjetništva redovito vrše nadzor i preglede rada općinskih državnih odvjetništava.

Izuzev navedenog, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u obavljanju poslova državnoodvjetničke uprave prati i nadzire rad nižih državnih odvjetništava u obavljanju ovih poslova i po potrebi predlaže Državnoodvjetničkom vijeću imenovanje novih državnih odvjetnika, odnosno razrješenje u onim slučajevima kada je to nužno za pravilno i zakonito obavljanje državnoodvjetničkih poslova.

Nadzorna i instruktivna djelatnost posebno je značajna za ujednačavanje postupanja i sprječavanje mogućih zlouporaba.

6.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova

Redoviti nadzor rada provodio se i tijekom žalbenog postupka na način da su uočene primjedbe na rad dostavljane nižem državnom odvjetništvu, uz vođenje posebne evidencije o upućenim primjedbama. Na sastancima s nižim državnim odvjetnicima i zamjenicima ukazuje se na uočene nedostatke te se po potrebi daju smjernice za poboljšanje kvalitete rada u žalbenom postupku, ali i u ostalim fazama postupanja.

Time se ujednačava postupanje nižih državnih odvjetništava, razvija se sudska praksa i educiraju se državni odvjetnici i zamjenici.

No, promjene uvedene člankom 3. i člankom 5. Zakona o područjima i sjedištima sudova, kojima se u kaznenim predmetima za odlučivanje o žalbama protiv presuda svih općinskih sudova kao nadležni određuju svi županijski sudovi, a da se predmeti dodjeljuju u rad elektroničkom nasumičnom dodjelom, u praksi su se pokazale upitnima s pozicije državnoodvjetničke organizacije, ako se ima u vidu da je time jednim dijelom derogirana nadzorna funkcija višeg državnog odvjetništva nad radom podređenih mu općinskih državnih odvjetništava u predmetima povodom redovitih pravnih lijekova.

6.1.2. Pritužbe i predstavke

Jedan od oblika nadzorne djelatnosti državnog odvjetništva je i rad po predstavkama i pritužbama na rad pojedinih državnih odvjetnika i zamjenika u konkretnim predmetima. Povodom predstavki i pritužbi, koje se zaprimaju na rad državnog odvjetništva temeljem odredbi Zakona o državnom odvjetništvu, ili pak temeljem odredbi Zakona o kaznenom postupku, od nadležnog državnog odvjetništva se pribavljaju izvješća i očitovanja o radu i postupanju u konkretnom predmetu, po potrebi se vrši uvid u cjelokupan spis na koji se pritužba odnosi te se podnositelj pritužbe pisanim putem izvješćuje o rezultatima provedenog nadzora.

Pritužbe u najvećem broju slučajeva podnose podnositelji kaznenih prijave, ujedno i oštećenici nezadovoljni rješenjima o odbačaju kaznene prijave, koji se najčešće ne koriste svojim zakonskim pravom na preuzimanje kaznenog progona pred nadležnim sudom, nego se, nezadovoljni rješenjem o odbačaju kaznene prijave, odlučuju na podnošenje pritužbe višem državnom odvjetništvu i drugim državnim tijelima.

U slučajevima u kojima je provedenim nadzorom rada utvrđena osnovanost navoda iz pritužbe, o uočenim nepravilnostima upoznaje se zamjenik koji postupa u predmetu, pisane primjedbe ulažu se u njegov osobni spis radi praćenja rada i ocjenjivanja te se, u situacijama u kojima je to zakonom propisano, nalaže poduzimanje potrebnih radnji u zakonom propisanim rokovima.

6.1.3. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava

Pregledi rada, kao jedan od oblika nadzora nad radom državnih odvjetništava provode se, sukladno odredbama Zakona o državnom odvjetništvu i Poslovnika državnog odvjetništva, kao redoviti ili izvanredni pregledi.

Pregled cjelokupnog ili dijela poslovanja županijskih državnih odvjetništava provodi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske svake dvije godine, pri čemu se tijekom pregleda županijskog državnog odvjetništva ili zasebno mogu obaviti i potpuni ili djelomični pregledi općinskih državnih odvjetništava na području županijskog državnog odvjetništva.

Pregled cjelokupnog ili pojedinih dijelova poslovanja općinskih državnih odvjetništava provodi nadležno županijsko državno odvjetništvo svake dvije godine.

Pregledi rada svakog pojedinog državnog odvjetnika, zamjenika državnog odvjetnika i savjetnika provode se i prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika u drugom državnom odvjetništvu. Tim pregledom obuhvaća se dvogodišnje razdoblje koje prethodi prijavi na oglas za premještaj ili imenovanje.

Izvanredni pregledi rada poduzimaju se ukoliko se utvrde poremećaji u radu državnih odvjetništava, a radi utvrđivanja i otklanjanja uzroka koji su doveli do poremećaja.

U izvještajnoj 2015. godini obavljani su svi pregledi županijskih državnih odvjetništava sukladno donesenom Programu rada Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2015. godinu.

7. PRIJEDLOZI RADI POVEĆANJA UČINKOVITOSTI RADA I PROCJENA POTREBA

Slijedom naprijed iznesenih konstatacija i raščlamba rada državnih odvjetništava u 2015. godini, u nastavku se daju prijedlozi mjera koje bi trebalo poduzeti radi povećanja učinkovitosti državnoodvjetničke organizacije u Republici Hrvatskoj na poslovima progona počinitelja kaznenih djela, zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske i zaštite zakonitosti, kao što se i procjenjuju potrebe državnih odvjetništava za nastavak jednako kvalitetnog i ažurnog rada na poslovima povjerenim im relevantnim propisima.

7.1. Propisi

I. DRŽAVNOODVJETNIČKO ORGANIZACIJSKI PROPISI

- donošenje novog Zakona o državnom odvjetništvu
 - izdvajanje iz Zakona o državnom odvjetništvu odredbi koje se odnose na Državnoodvjetničko vijeće
 - izuzimanje iz Zakona o državnom odvjetništvu odredbi kaznenopravnog karaktera i odredbi o pravosudnoj suradnji između zemalja članica EU
 - mandat Glavnog državnog odvjetnika treba učiniti neovisnim od političkog glasovanja o godišnjem izvješću Glavnog državnog odvjetnika o stanju i kretanju kriminaliteta u državi
 - preciziranje odnosa u državnoodvjetničkoj organizaciji (nazivlje, odjeli, nadležnost viših državnih odvjetništava u odnosu na akte državnoodvjetničke uprave nižih državnih odvjetništava, donošenje općih uputa/obvezatnih naputaka/naloga i dr.)
 - detaljno propisivanjem nadležnosti i ovlasti građansko-upravnog odjela u zaštiti imovinskih interesa Republike Hrvatske (zastupanje pred stranim sudovima, zastupanje pred međunarodnim arbitražama zbog povrede ugovora o zaštiti stranih ulaganja, pred sudovima članica EU, urediti pitanje snošenja troškova u ovim postupcima kao i postupcima pred domaćim sudovima i upravnim tijelima, davanje mišljenja na ugovore o prometu nekretnina i dr.)
- donošenje Zakona o Državnoodvjetničkom vijeću
 - osim odredbi koje već sadrži Zakon o državnom odvjetništvu i koje je potrebno doraditi radi međusobne usklade i preciziranja, potrebno je propisati način izbora članova Državnoodvjetničkog vijeća, posebno iz redova zamjenika državnih odvjetnika, kvalitetnije razraditi stegovni postupak i stegovna djela
- izmjene i dopune Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
 - koncentracija stvarne nadležnosti na najteža i najpogibelnija kaznena djela korupcije i organiziranog kriminaliteta
- izmjene i dopune Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi
 - potreba propisivanja višeg koeficijenta složenosti poslova za radno mjesto financijskog istražitelja u državnom odvjetništvu radi omogućavanja početka funkcioniranja Odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u punom opsegu
 - usklađivanje članka 10. Uredbe s novim položajem državnog odvjetništva (stručni suradnik – prevoditelj, viši informatički referent u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, viši informatički referent u uredu državnog odvjetnika,

- informatički referent u uredu državnog odvjetnika i administrativni tajnik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske)
- ujednačavanje koeficijentata složenosti poslova u tijelima sudbene vlasti (članak 9. Uredbe) i u državnom odvjetništvu (članak 10. Uredbe)

II. KAZNENOPRAVNA PROBLEMATIKA

A. postupovni propisi

- Zakon o kaznenom postupku
 - valja pristupiti izradi modernog i funkcionalnog postupovnog zakona koji bi u jednakoj mjeri jamčio zaštitu ljudskih prava okrivljenika i žrtve, ali i učinkovito postupanje, uz dodatno jasno, nedvosmisleno i izričito razdvajanje funkcije otkrivanja i kriminalističkog istraživanja kaznenih djela od funkcije prikupljanja dokaza kroz državnoodvjetničku istragu (za sva kaznena djela) i optuživanja, pri čemu je posebno potrebno minimalno obratiti pažnju na izmjene postojećih postupovnih instituta:
 - instruktivni rokovi za završetak istrage
 - prekluzivni rok za podizanje optužnice
 - ponovno uvođenje instituta proširenja istrage
 - ograničenje instituta jamstva na opasnost od bijega
 - pravo žalbe državnom odvjetniku na sve odluke optužnog vijeća
 - podizanje optužnice sa zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga bez obveze prethodnog ispitivanja okrivljenika
 - troškovi kaznenog postupka

B. materijalni propisi

- Kazneni zakon i zakoni kojima se propisuju prekršajna djela
 - suštinski reformski valjalo bi se „pozabaviti“ i kaznenim materijalnim pravom i prekršajnim pravom, s ciljem svodenja kaznenih djela minimalne pogibeljnosti na nižu razinu kažnjivih djela te otklanjanjem određenih prekršaja iz sudske u administrativnu nadležnost, što bi konzekventno, omogućilo uz nevelike napore sjedinjenje prvostupajskih prekršajnih s općinskim sudovima, kao specijalnih organizacijskih cjelina, s izvjesnom daljnjom posljedicom svekolike racionalizacije glomaznog pravosudnog aparata

C. propisi međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima

- izmjene i dopune Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima
 - postojeći Zakon se temelji na zakonskim rješenjima iz Zakona o kaznenom postupku/97
- povlačenje rezervi na članak 4. te članke 17. - 19. Drugog dopunskog protokola uz Konvenciju Vijeća Europe o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima od 2001.
- izmjene i dopune Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije
 - transponirati u domaće zakonodavstvo Direktivu 2014/41/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima

- poduzeti potrebne radnje kako bi se ishodilo donošenje odluke Vijeća EU o stupanju na snagu Konvencija Europske unije o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije iz 2000. i Protokola iz 2001. u odnosu na Republiku Hrvatsku

D. propisi o prekršajnom postupku

- izmjene i dopune Prekršajnog zakona
 - jasno definirati ulogu državnog odvjetnika kao univerzalnog ovlaštenika pokretanja prekršajnog postupka isključivo za one prekršaje za koje je saznao obavljajući svoju ovlast i dužnost kaznenog progona počinitelja kaznenih djela, te redefinirati ulogu Glavnog državnog odvjetnika
 - radi osiguravanja zaštite prava stranaka u predmetima u kojima je osuđenicima isključeno pravo žalbe protiv presuda prekršajnog suda, umjesto isključive mogućnost podizanja zahtjeva za zaštitu zakonitosti, kao način kontrole rada prekršajnih sudova, propisati npr. mogućnost podnošenja izvanrednog pravnog lijeka – izvanrednog preispitivanja pravomoćne presude o kojem bi odlučivao Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske, a ne Vrhovni sud Republike Hrvatske

III. GRAĐANSKO-UPRAVNA PROBLEMATIKA

- izmijeniti i dopuniti Zakon o parničnom postupku u cilju ubrzanja postupka
- izmijeniti i dopuniti Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH tako da se otklone dvojbe u pogledu oslobođenja od plaćanja poreza, komunalne naknade i drugih javnih davanja, propiše obveza snošenja svih troškova potrebnih za identifikaciju, upis nekretnina i njihovu uknjižbu u zemljišnim knjigama te vođenja vlasničkih sporova i dr. u vezi nekretnina kojima upravlja i raspolaže Državni ured za upravljanje državnom imovinom, kao i način rješavanja imovinskopravnih odnosa i raspolaganja nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske na kojima su treće osobe izgradile objekt koji je po posebnom zakonu legaliziran
- izraditi novi Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama kojim bi se efikasno zaštitilo pomorsko dobro te omogućilo njegovo zakonito gospodarsko korištenje
- izmijeniti i dopuniti Zakon o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije jer je potrebno jasnije urediti imovinskopravne odnose na kampovima, jednostavnije definirati tzv. "preostalo turističko zemljište" te razmotriti odredbe kojima se bivšim vlasnicima priznaju povlaštena prava
- izraditi novi Zakon o poljoprivrednom zemljištu s mogućnošću da se ponište svi natječaji koji do sada nisu završili odlukama o raspolaganju poljoprivrednim zemljištem po zakonu koji je bio na snazi prije sada važećeg Zakona
- izraditi novi Zakon o područjima posebne državne skrbi kojim bi se otklonile postojeće proturječnosti, nedorečenosti i nejasnoće, posebno u pogledu statusa i prava bivših nositelja stanarskog prava, ovlasti Državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, propisati tko su stranke u postupku te otkloniti niz drugih manjkavosti koje su u praksi stvarale dvojbe i različita tumačenja, a time i arbitrarnost u postupanju posebno u pogledu pitanja tko su ovlaštenici prava na stambeno zbrinjavanje te tko se može smatrati prognanikom i izbjeglicom i koliko taj status traje odnosno kako se računa
- dopuniti Zakon o izvlaštenju i određivanju naknade radi rješavanja pitanja iseljenja zaštićenih i drugih najmoprimaca te drugih posjednika na nekretninama koje se mogu

izvlastiti za potrebe izgradnje objekata od interesa za Republiku Hrvatsku u slučajevima kad je investitor vlasnik nekretnine u kojoj se nalazi zaštićeni najmoprimac ili kad se vlasnik i investitor dogovore, a zaštićeni najmoprimac na to ne pristaje

- izmijeniti i dopuniti Zakon o cestama radi rješavanja pitanja korištenja cestovnog zemljišta kroz koncesiju na zemljištu i koncesiju za obavljanje djelatnosti na cestovnom zemljištu sukladno Zakonu o koncesijama te pitanje prava trgovačkih društava čiji su pravni prednici izgradili objekte na cestovnom zemljištu kao općem dobru te ulaganje u te objekte iskazali u vrijednosti društvenog kapitala u postupku pretvorbe
- donijeti zakon kojim bi se riješio status zaštićenih najmoprimaca u stanovima u privatnom vlasništvu sukladno pravnom shvaćanju iz presude Europskog suda za ljudska prava (*Statileo protiv Hrvatske*)
- donijeti zakon koji će riješiti pitanje najma i prodaje stanova u vlasništvu Republike Hrvatske što se je do sada rješavalo uredbama i odlukama Vlade Republike Hrvatske
- izmijeniti i dopuniti Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine jer je potrebno, uz druge dvojbe i probleme, riješiti pitanje stranaca i njihova prava na povrat što se posebno odnosi na državljane bivše SFRJ s čijim državama nema reciprociteta
- izmijeniti i dopuniti Zakon o koncesijama te jasnije propisati naplatu koncesijske naknade, čime bi se efikasnije provela naplata
- pripremiti propis koji bi sukladno preporukama Europske komisije uredio materiju metoda financijskih vještačenja, a posebno u materiji izgubljene dobiti (*lost of profits*) zbog različitog postupanja sudskih vještaka, neujednačenost u primjeni, nepostojanja stručnih standarda i objektivnih mjerila za provjeru nalaza i mišljenja, a radi se o sporovima s višemilijunskim iznosima
- izmijeniti Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji u odnosu na prava udovica hrvatskih branitelja u primjeni članka 117. stavak 1.

7.2. Jačanje ljudskih potencijala

- popunjavanje svih sistematiziranih mjesta državnoodvjetničkih dužnosnika
- zapošljavanje državnoodvjetničkih vježbenika
- stvaranje uvjeta za upis u Državnu školu za pravosudne dužnosnike i za pristupanje završnom ispitu
- adekvatno rješavanje statusa hrvatskog Nacionalnog člana pri EUROJUST-u, ali i svih ostalih dužnosnika koji zbog obavljanja poslova u Republici Hrvatskoj ili u međunarodnim institucijama napuštaju mjesta svojih prebivališta na duže, određeno, vrijeme
- zapošljavanje dostatnog broja službenika i namještenika, a posebno visokoobrazovnih službenika sa specijalističkim stručnim znanjima na radna mjesta financijskih istražitelja, informatičara, tajnika državnih odvjetništava, prevoditelja i stručnih suradnika defektologa
- edukacija stranih jezika za državnoodvjetničke dužnosnike i određene kategorije službenika
- organiziranje i provođenje stalne edukacije i usavršavanja službenika u državnim odvjetništvima
- nastavak projekta stručnog osposobljavanja

7.3. Poboljšanje materijalnih i financijskih uvjeta rada

- osiguranje i adekvatno opremanje uredskih i arhivskih prostora potrebnih za redoviti rad državnih odvjetništva, prioritetno za Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta
- opremanje nedostajućom informatičkom i komunikacijskom opremom te osiguravanje redovitog znavljanja postojeće opreme, posebice one za audio-vizualno snimanje provođenja dokaznih radnji ispitivanja
- nabavka potrebnih količina službenih vozila
- povećanje iznosa financijskih sredstava za intelektualne usluge (vještačenja, prevođenja i naknade braniteljima po službenoj dužnosti), za nabavku stručne literature, službena putovanja i naknade za poslove obavljene u službi dežurstva

7.4. Ostalo

- nastavak nadogradnje i razvoja CTS-a i provođenje potrebnih edukacija za njegovo korištenje
- osuvremenjivanje mrežnih stranica DORH-a uključujući novi web dizajn i prevođenje najvažnijih dijelova na engleski jezik te kreiranje zasebne mrežne stranice Državnoodvjetničkog vijeća
- unapređenje aplikacije e-oglasna ploča radi olakšanja i ubrzanja pretraživanja
- osiguravanje provođenja stalne edukacije za službenike iz državnih tijela čiji je djelokrug usko vezan uz rad državnih odvjetništava (policija, djelatnici porezne i carinske uprava i slično) na stručnim područjima od važnosti za državna odvjetništva
- popunjavanje svih upražnjenih mjesta imovinskopravnih referenata u uredima državne uprave kako bi se što prije mogli završiti svi predmeti po Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, kao i povećati broj izvršitelja koji rješavaju žalbe po ovim predmetima u Ministarstvu pravosuđa, koji su postupci pokrenuti još 1997., a rješavanje ovih predmeta je pretpostavka za rješavanje imovinskopravnih odnosa i predstavljaju blokadu svake ozbiljnije investicije
- obvezivanje svih tijela, svih koji upravljaju i gospodare nekretninama, da u određenom roku provjere i poduzmu potrebne radnje da se te nekretnine upišu u zemljišne knjige i riješi pitanje vlasništva
- aktiviranje stručne radne skupine radi pripreme u sklapanju bilateralnog ugovora između Republike Hrvatske i Republike Srbije te između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a kojim će se urediti imovinski odnosi kao posljedica sukcesije
- imenovanje novih koordinatora radi provedbe obveze iz odredbe članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu te ustrojiti evidencije sudskih postupaka koji se vode u svakom tijelu i ustrojiti određenu jedinicu koja će pratiti njihov tijek

8. ZAKLJUČCI

Tijekom izvještajne 2015. godine državno odvjetništvo je i nadalje zadržalo visok stupanj ažurnosti, efikasnosti i kvalitete u radu. To je prije svega rezultat iznadprosječnog angažmana i zalaganja svih državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika, kao i službenika i namještenika.

Postizanju rezultata sadržanih u ovom Godišnjem izvješću u znatnoj mjeri pridonijelo je provođenje kontinuirane edukacije državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, koja se provodi kroz sudjelovanje u edukacijskim programima Pravosudne akademije, ali i unutar sustava državnog odvjetništva.

Značajnu ulogu u ostvarivanju naprijed navedenih rezultata, kao i u nastojanjima za daljnjim unaprjeđenjem rada državnog odvjetništva, svakako ima i provođenje stalnog i sustavnog nadzora nad radom svih državnih odvjetništava, ali i svakog pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika.

Kako bi i u narednom razdoblju državnoodvjetnička organizacija nastavila raditi s jednakim stupnjem dostignutih rezultata, naročitu je pažnju potrebno posvetiti daljnjem razvoju ljudskih potencijala, posebno kroz zapošljavanje vježbenika i državnoodvjetničkih savjetnika te podizanje stupnja i kvalitete opremljenosti državnih odvjetništava.

GLAVNI DRŽAVNI ODVJETNIK
REPUBLIKE HRVATSKE

Dinko Cvitan

**STATISTIČKI PODACI ZA PREDMETE
IZ NADLEŽNOSTI KAZNENIH ODJELA
U 2015. GODINI**

9. Dodatak; tablice i grafikoni

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH ODRASLIH OSOBA 2010. - 2015. (Općinska i županijska državna odvjetništva i USKOK)

Tablica K-1

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
2010.	2085	1540	2464	2820	3369	3332	1899	1822	4473	1075	3365	1935	1677	2004	9361	1101	44322
2011.	1904	1618	2043	2607	3260	2982	1687	1651	4154	1058	3391	1569	1668	2060	10010	1184	42846
2012.	1952	1383	1897	2234	2387	2119	1384	1561	3452	964	2626	1407	1208	1744	6999	1226	34543
2013.	1872	1066	1433	2351	1776	1714	1235	1447	2401	793	2347	1225	1222	1363	5455	1279	28979
2014.	1929	1028	1464	2130	1549	1743	1282	1264	2146	666	2351	1352	1216	1219	5440	709	27488
2015.	2143	1173	1634	2114	2357	1722	1295	1354	3265	769	2566	2054	1122	1495	6179	1152	32394

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH MLADIH PUNOLJETNIH OSOBA 2010. - 201
(Općinska i županijska državna odvjetništva)

Tablica K-2

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
2010.	186	156	231	345	329	319	143	157	458	106	291	157	140	227	660	3905
2011.	215	150	181	351	301	329	152	175	470	113	308	145	189	185	700	3964
2012.	181	139	126	315	288	245	166	187	474	114	224	110	164	199	611	3543
2013.	173	72	137	298	158	219	125	171	346	83	280	103	129	145	418	2857
2014.	161	61	127	252	117	156	121	122	280	83	266	92	137	92	392	2459
2015.	118	67	102	214	127	181	109	129	275	101	238	144	94	129	369	2397

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH MALOLJETNIKA 2010. - 2015.
(Općinska i županijska državna odvjetništva)

Tablica K-3

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
2010.	219	127	115	310	195	251	172	198	504	117	304	160	224	159	634	3689
2011.	215	98	139	372	158	245	131	252	501	111	410	164	157	193	684	3830
2012.	199	72	116	462	139	217	123	219	358	82	312	130	140	177	601	3347
2013.	149	43	116	310	96	129	93	202	265	88	381	116	133	155	435	2711
2014.	125	43	126	288	85	133	107	189	165	76	383	61	119	122	346	2368
2015.	124	46	88	197	130	150	81	123	164	54	345	115	121	85	282	2105

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH PRAVNIH OSOBA 2010. - 2015.
(Općinska i županijska državna odvjetništva i USKOK)

Tablica K-4

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
2010.	30	21	60	111	134	123	49	52	70	18	228	76	40	82	444	11	1549
2011.	40	18	65	109	121	142	54	50	120	37	245	76	47	110	563	19	1816
2012.	34	23	44	66	77	55	35	59	72	18	153	56	35	65	249	30	1071
2013.	43	14	30	40	43	40	25	36	43	24	131	36	41	40	98	26	710
2014.	22	13	56	63	59	66	38	41	31	16	127	39	49	39	235	18	912
2015.	60	17	37	93	154	70	38	47	104	12	156	85	51	36	359	12	1331

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH NEPOZNATIH OSOBA 2010. - 2015.
(Općinska i županijska državna odvjetništva i USKOK)

Tablica K-5

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	S B	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
2010.	889	471	1481	1866	4055	2238	948	771	3333	996	2126	1236	958	1678	11321	56	34367
2011.	1068	483	1673	1744	4387	2288	1010	876	3209	859	2257	1474	984	1824	13989	50	38175
2012.	1056	512	2006	1932	5304	2311	1042	953	3440	931	2673	1722	1093	2013	12368	37	39393
2013.	1019	457	1713	1790	4329	2527	909	1048	3097	831	2129	1494	950	2189	11513	26	36021
2014.	1010	425	1809	1161	3069	2153	875	1033	2478	1003	2239	1419	805	1802	9850	25	31156
2015.	1075	442	1761	1189	3480	2778	764	1079	3083	980	2266	2501	772	2079	8880	27	33156

STRUKTURA KRIMINALITETA ODRASLIH OSOBA
(osobe od navršene 21 godine)

Tablica K-6

Naziv Glave Kaznenog zakona	2014.	2015.
K. D. PROTIV ČOVJEČNOSTI I LJUDSKOG DOSTOJANSTVA (Glava IX.)	37 0,1%	55 0,2%
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	1555 5,7%	1576 4,9%
K. D. PROTIV RADNIH ODNOSA I SOCIJALNOG OSIGURANJA (Glava XII. KZ)	269 1,0%	382 1,2%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	3652 13,3%	4975 15,3%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	185 0,7%	274 0,8%
K. D. PROTIV SPOLNE SLOBODE (Glava XVI. KZ)	242 0,9%	273 0,8%
K. D. SPOLNOG ZLOSTAVLJANJA I ISKORIŠTAVANJA DJETETA (Glava XVII. KZ)	149 0,5%	202 0,6%
K. D. PROTIV BRAKA, OBITELJI I DJECE (Glava XVIII. KZ)	2227 8,1%	2338 7,2%
K. D. PROTIV ZDRAVLJA LJUDI (bez zlouporabe opojnih droga i stvari zabranjenih u sportu) (Glava XIX. KZ)	70 0,3%	93 0,3%
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA I TVARI ZABRANJENIH U SPORTU (dio Glave XIX. KZ)	1080 3,9%	1145 3,5%
K. D. PROTIV OKOLIŠA (Glava XX. KZ)	236 0,9%	235 0,7%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	242 0,9%	370 1,2%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	1403 5,1%	1446 4,5%
K. D. PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	9217 33,5%	10453 32,3%
K. D. PROTIV GOSPODARSTVA (Glava XXIV. KZ)	1875 6,8%	2541 7,8%
K. D. PROTIV PROTIV RAČUNALNIH SUSTAVA, PROGRAMA I PODATAKA (Glava XXV. KZ)	131 0,5%	197 0,6%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	1539 5,6%	1709 5,3%
K. D. PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI (Glava XXVIII. KZ)	1009 3,7%	1615 5%
K. D. PROTIV PRAVOSUĐA (Glava XXIX. KZ)	657 2,4%	873 2,7%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	1420 5,2%	1317 4,1%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ I POSEBNIH ZAKONA	1373 5,0%	325 1%
UKUPNO:	27488 100%	32394 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA MLADIH PUNOLJETNIH OSOBA

(osobe od navršene 18. do navršene 21. godine)

Tablica K-7

Naziv Glave Kaznenog zakona	2014.	2015.
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	214 8,7%	175 7,3%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	122 5,0%	152 6,3%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	15 0,6%	9 0,4%
K. D. PROTIV SPOLNE SLOBODE (Glava XVI. KZ)	16 0,7%	29 1,2%
K. D. SPOLNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA DJETETA (Glava XVII. KZ)	42 1,7%	46 1,9%
K. D. PROTIV BRAKA, OBITELJI I DJECE (Glava XVIII. KZ)	27 1,1%	16 0,7%
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA I TVARI ZABRANJENIH U SPORTU (dio Glave XIX. KZ)	220 8,9%	190 7,9%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	18 0,7%	19 0,8%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	89 3,6%	100 4,2%
K. D. PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	1471 59,8%	1466 61,1%
K. D. PROTIV PROTIV RAČUNALNIH SUSTAVA, PROGRAMA I PODATAKA (Glava XXV. KZ)	18 0,7%	26 1,1%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	62 2,5%	47 2%
K. D. PROTIV PRAVOSUĐA (Glava XXIX. KZ)	35 1,4%	25 1%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	75 3,1%	69 2,9%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ	35 1,4%	28 1,2%
UKUPNO:	2459 100%	2397 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA MALOLJETNIKA

(osobe od navršene 14. do navršene 18. godine)

Tablica K-8

Naziv Glave kaznenog zakona	2014.	2015.
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	264 11,1%	243 11,5%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	108 4,6%	106 5,0%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	12 0,5%	5 0,2%
K. D. PROTIV SPOLNE SLOBODE (Glava XVI. KZ)	10 0,4%	17 0,8%
K. D. SPOLNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA DJETETA (Glava XVII. KZ)	32 1,4%	29 1,4%
K. D. PROTIV BRAKA, OBITELJI I DJECE (Glava XVIII. KZ)	15 0,6%	22 1,1%
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA I TVARI ZABRANJENIH U SPORTU (dio Glave XIX. KZ)	134 5,7%	91 4,3%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	20 0,8%	18 0,9%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	13 0,5%	15 0,7%
K. D. PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	1622 68,5%	1441 68,5%
K. D. PROTIV PROTIV RAČUNALNIH SUSTAVA, PROGRAMA I PODATAKA (Glava XXV. KZ)	25 1,1%	22 1,1%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	31 1,3%	20 0,9%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	30 1,3%	42 2,0%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ	52 2,2%	34 1,6%
UKUPNO:	2368 100%	2105 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA PRAVNIH OSOBA

Tablica K-9

Naziv Glave Kaznenog zakona	2014.	2015.
K. D. PROTIV RADNIH ODNOSA I SOCIJALNOG OSIGURANJA (Glava XII. KZ)	108 11,8%	144 10,8%
K. D. PROTIV OKOLIŠA (Glava XX. KZ)	19 2,1%	14 1%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	16 1,8%	46 3,5%
KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	133 14,6%	197 14,8%
KAZNENA DJELA PROTIV GOSPODARSTVA (Glava XXIV. KZ)	523 57,3%	755 56,7%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	16 1,8%	29 2,2%
K. D. PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI (Glava XXVIII. KZ)	60 6,6%	81 6,1%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ I POSEBNIH ZAKONA	37 4,1%	65 4,9%
UKUPNO:	912 100%	1331 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA NEPOZNATIH POČINITELJA

Tablica K-10

Naziv glave Kaznenog zakona	2014.	2015.	Otkriven počinitelj (od 2015.)
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	234 0,8%	256 0,8%	45 17,6%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	360 1,2%	453 1,4%	116 25,6%
K. D. PROTIV ZDRAVLJA LJUDI (Glava XIX. KZ)	108 0,3%	62 0,2%	10 16,1%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	219 0,7%	268 0,8%	39 14,5%
K. D. PROTIV OKOLIŠA (Glava XX. KZ)	163 0,5%	119 0,4%	3 2,5%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	181 0,6%	193 0,6%	10 5,2%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	75 0,2%	80 0,2%	8 10%
KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	28466 91,4%	29990 90,4%	2535 8,5%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	637 2,0%	627 1,9%	27 4,3%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	85 0,3%	84 0,2%	17 20,2%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ I POSEBNIH ZAKONA	628 2,0%	1024 3,1%	79 7,7%
UKUPNO:	31156 100,0%	33156 100%	2889 8,7%

Odluka povodom prijave u 2015. (odrasle osobe)

Tablica K-11

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	US	UKUPNO	
Svega prijava u radu	2465	1399	1958	2319	2673	1895	1589	1575	3707	954	3133	2293	1231	1831	7424	1207	37653	
Riješeno	Svega odluka	1924	1158	1587	1994	2129	1565	1167	1212	3059	764	2407	1742	1090	1282	5272	1164	29516
		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Odbačaj	647	358	670	700	1099	627	492	484	1463	264	892	680	325	486	2398	778	12363
		33,6%	30,9%	42,2%	35,1%	51,6%	40,1%	42,1%	39,9%	47,8%	34,5%	37%	39%	29,8%	37,9%	45,5%	66,8%	42%
	Odbačaj od toga čl. 33. KZ	21	11	9	21	17	12	21	5	48	1	15	7	2	-	47	-	237
		3,2%	3%	1,3%	3%	1,5%	1,9%	4,3%	1%	3,3%	0,4%	1,7%	1%	0,6%	-	1,9%	-	1,9%
Odbačaj od toga oportunitet	2	-	1	13	37	16	6	13	29	-	13	20	3	-	31	-	184	
	0,3%	-	0,1%	1,8%	3,4%	2,5%	1,2%	2,7%	2%	-	1,4%	2,9%	0,9%	-	1,3%	-	1,5%	
Neposredno optuženje	1022	636	798	1079	764	670	538	598	1136	388	1172	800	557	607	1927	9	12701	
	53,1%	54,9%	50,3%	54,1%	35,9%	42,8%	46,1%	49,3%	37,1%	50,8%	48,7%	33,2%	51,1%	47,3%	36,5%	0,7%	43%	
Istraga	156	136	99	215	225	260	129	89	368	98	260	219	153	181	632	363	3583	
	8,1%	11,7%	6,2%	10,8%	8,4%	16,6%	11%	7,3%	12%	12,8%	10,8%	12,6%	14%	14,1%	12%	31,2%	12%	
Prijave u radu-u tijeku izvidi, dokazne radnje i dr.	541	241	364	319	442	329	422	363	627	190	726	485	141	549	2049	10	7798	
	21,9%	17,2%	18,6%	13,7%	16,5%	17,4%	26,5%	23%	16,9%	19,9%	23,2%	21,1%	11,4%	30%	27,6%	0,8%	20,7%	
Prijave u radu u DO	-	-	7	6	102	1	-	-	21	-	-	66	-	-	103	33	339	
	-	-	0,3%	0,2%	3,8%	0,05%	-	-	0,5%	-	-	2,9%	-	-	1,4%	2,7%	0,9%	

Odluka po dovršenoj istrazi u 2015. (odrasle osobe)

Tablica K-12

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
Ukupno dovršenih istraga	136	138	107	208	252	297	173	93	399	112	234	246	136	176	788	346	3841
Svega odluka po dovršenoj istrazi	133 100%	138 100%	121 100%	208 100%	252 100%	298 100%	173 100%	93 100%	399 100%	109 100%	267 100%	246 100%	138 100%	176 100%	797 100%	357 100%	3905 100%
Od toga obustava i prekid istrage	21 15,8%	10 7,2%	15 12,4%	23 11%	52 20,6%	51 17,1%	30 17,3%	15 16,1%	49 12,3%	19 17,4%	30 11,2%	45 18,3%	9 6,5%	6 3,4%	150 18,8%	19 5,3%	544 13,9%
Od toga optuženje nakon istrage	111 83,4%	121 87,7%	101 83,5%	178 85,6%	194 77%	230 77,2%	139 80,3%	74 79,6%	342 85,7%	86 78,9%	232 86,9%	190 77,2%	124 89,8%	156 88,6%	618 77,5%	334 93,5%	3230 82,7%

Vrste presuda u 2015. (odrasle osobe)

Tablica K-13

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
Ukupno	986 100%	637 100%	547 100%	1540 100%	919 100%	784 100%	547 100%	602 100%	1081 100%	422 100%	1301 100%	898 100%	593 100%	606 100%	2906 100%	251 100%	14620 100%
Osuđujuća	902 91,5%	601 94,3%	488 89,2%	1440 93,5%	839 91,3%	686 87,5%	494 90,3%	580 96,3%	987 91,3%	395 93,6%	1236 95%	830 92,4%	569 95,9%	519 85,6%	2585 88,9%	236 94%	13387 91,6%
Oslobađajuća	37 3,7%	29 4,6%	31 5,6%	67 4,3%	39 4,2%	58 7,4%	30 5,5%	16 2,7%	43 4%	18 4,3%	42 3,2%	50 5,6%	14 2,4%	62 10,2%	187 6,5%	14 5,6%	737 5%
Odbijajuća	47 4,8%	7 1,1%	28 5,2%	33 2,2%	41 4,5%	40 5,1%	23 4,2%	6 1%	51 4,7%	9 2,1%	23 1,8%	18 2%	10 1,7%	25 4,2%	134 4,6%	1 0,4%	496 3,4%

Odluke povodom prijave u 2015. (mlađe punoljetne osobe)

Tablica K-14

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO	
Svega prijava u radu	156	84	123	248	156	218	140	145	335	126	279	173	96	147	443	2869	
Riješeno	Svega odluka	106	75	100	207	118	150	105	112	268	90	241	124	87	85	333	2201
		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Odbačaj	51	16	38	64	52	52	34	60	94	31	65	31	25	32	177	822
		48,1%	21,3%	38%	30,9%	44,1%	34,7%	32,4%	53,6%	35,1%	34,4%	27%	25%	28,7%	37,6%	53,1%	37,3%
	Odbačaj od toga čl. 33. KZ	1	-	-	5	-	-	2	5	5	-	2	-	-	-	9	29
		2%	-	-	7,8%	-	-	5,9%	8,3%	5,3%	-	3,1%	-	-	-	5,1%	3,5%
Odbačaj od toga oportunitet	31	9	12	45	24	28	17	44	47	13	37	19	16	18	71	431	
	60,8%	56,3%	31,6%	70,3%	46,1%	53,8%	50%	73,3%	50%	41,9%	56,9%	61,3%	64%	56,3%	40,1%	52,4%	
Neposredno optuženje	33	43	54	98	40	65	47	42	114	38	133	63	33	42	73	918	
	31,1%	57,4%	54%	47,3%	33,9%	43,3%	44,8%	37,5%	42,5%	42,2%	55,2%	50,8%	37,9%	49,4%	21,9%	41,7%	
Istraga	7	16	5	45	24	32	24	10	44	21	39	29	21	11	73	401	
	6,6%	21,3%	5%	21,8%	20,3%	21,3%	22,8%	8,9%	16,4%	23,4%	16,2%	23,4%	24,1%	13%	21,9%	18,2%	
Prijave u radu kod socijalne skrbi i dr.	50	9	23	41	2	68	35	33	65	36	38	38	9	62	109	618	
	32%	10,7%	18,7%	16,5%	1,3%	31,2%	25%	22,7%	19,4%	28,6%	13,6%	22%	9,4%	42,2%	24,6%	21,5%	
Prijave u radu u DO	-	-	-	-	36	-	-	-	2	-	-	11	-	-	1	50	
	-	-	-	-	23,1%	-	-	-	0,6%	-	-	6,3%	-	-	0,2%	1,7%	

Odluka po dovršenoj istrazi u 2015. (mlađe punoljetne osobe)

Tablica K-15

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Ukupno dovršenih istraga	6	18	7	43	25	43	32	7	52	18	40	22	21	22	77	433
Svega odluka po dovršenoj istrazi	6 100%	18 100%	7 100%	43 100%	25 100%	43 100%	32 100%	7 100%	59 100%	18 100%	40 100%	22 100%	22 100%	22 100%	76 100%	440 100%
Od toga obustava i prekid istrage	- -	2 11,1%	2 28,6%	4 9,3%	4 16%	10 23,2%	5 15,6%	2 28,6%	1 1,7%	6 33,3%	5 12,5%	2 9,1%	1 4,5%	1 4,5%	9 11,8%	54 12,3%
Od toga optuženje nakon istrage	6 100%	16 88,9%	4 57,1%	39 90,7%	20 80%	33 76,8%	27 84,4%	5 71,4%	58 98,3%	11 61,1%	35 87,5%	20 90,9%	21 95,5%	18 81,8%	67 88,2%	380 86,3%

Vrste presuda u 2015. (mlađe punoljetne osobe)

Tablica K-16

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Ukupno	38 100%	58 100%	59 100%	175 100%	81 100%	67 100%	70 100%	45 100%	148 100%	30 100%	126 100%	45 100%	40 100%	73 100%	148 100%	1203 100%
Osuđujuća	35 92,1%	55 94,8%	56 94,9%	172 98,3%	79 97,5%	62 92,5%	67 95,7%	43 95,5%	140 94,6%	27 90%	126 100%	45 100%	36 90%	69 94,5%	133 89,9%	1145 95,2%
Oslobađajuća	- -	3 5,2%	1 1,7%	3 1,7%	2 2,5%	4 6%	2 2,9%	- -	- -	3 10%	- -	- -	4 10%	3 4,1%	11 7,4%	36 3%
Odbijajuća	3 7,9%	- -	2 3,4%	- -	- -	1 1,5%	1 1,4%	2 4,5%	8 5,4%	- -	- -	- -	- -	1 1,4%	4 2,7%	22 1,8%

Odluke povodom prijave u 2015. (maloljetnici)

Tablica K-17

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO	
Svega prijava u radu	148	58	116	252	167	197	102	147	205	77	373	121	136	110	340	2549	
Riješeno	Svega odluka	123 100%	33 100%	99 100%	210 100%	138 100%	121 100%	73 100%	134 100%	164 100%	63 100%	333 100%	90 100%	119 100%	73 100%	228 100%	2001 100%
	Odbačaj	78 63,4%	17 51,5%	56 56,6%	143 68,1%	116 84%	91 75,2%	62 84,9%	94 70,1%	108 65,8%	46 73%	248 74,5%	50 55,5%	85 71,4%	59 80,8%	150 65,8%	1403 70,1%
	Odbačaj od toga oportunitet	72 92,3%	13 76,5%	27 48,2%	132 92,3%	94 81%	74 81,3%	59 95,2%	78 83%	98 90,7%	44 95,6%	222 89,5%	42 84%	79 92,9%	45 76,3%	80 53,3%	1159 82,6%
	Odbačaj od toga čl. 33. KZ	- -	- -	1 1,8%	3 2,1%	1 0,9%	- -	1 1,6%	2 2,1%	3 2,8%	- -	2 0,8%	2 4%	- -	- -	- -	15 1,1%
	Rješenje za provođenje pripremnog postupka	6 4,9%	5 15,1%	16 16,2%	43 20,5%	14 10,1%	17 14%	5 6,9%	2 1,5%	10 6,1%	7 11,1%	42 12,6%	14 15,6%	11 9,2%	2 2,7%	48 21%	242 12,1%
	Neposredni prijedlog za sankciju	23 18,7%	6 18,2%	20 20,2%	20 9,5%	7 5,1%	13 10,8%	6 8,2%	32 23,9%	37 22,6%	10 15,9%	42 12,6%	25 27,8%	13 10,9%	11 15,1%	28 12,3%	293 14,6%
Prijave u radu kod socijalne skrbi dr.	25 16,9%	25 43,1%	16 13,8%	42 16,7%	29 17,4%	76 38,6%	29 28,4%	13 8,8%	41 20%	11 14,3%	40 10,7%	23 19%	17 12,5%	37 33,6%	110 32,4%	534 20,9%	
Prijave u radu u DO	- -	- -	1 0,9%	- -	- -	- -	- -	- -	- -	3 3,9%	- -	8 6,6%	- -	- -	2 0,6%	14 0,5%	

Odluke po dovršenom pripremnom postupku u 2015. (maloljetnici)

Tablica K-18

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Svega odluka po dovršenom pripremnom. postupku	5 100%	3 100%	19 100%	57 100%	13 100%	20 100%	10 100%	3 100%	9 100%	9 100%	34 100%	13 100%	11 100%	3 100%	47 100%	256 100%
Obustava ukupno	2 40%	- -	6 31,6%	8 14%	3 23,1%	4 20%	- -	- -	3 33,3%	2 22,2%	2 5,9%	3 23,1%	- -	- -	18 38,3%	51 19,9%
Obustava od toga oportunitet	1 50%	- -	1 16,7%	7 87,5%	- -	- -	- -	- -	1 33,3%	- -	1 50%	- -	- -	- -	5 27,8%	16 31,4%
Prijedlog za sankciju	3 60%	3 100%	12 63,1%	47 82,5%	10 76,9%	16 80%	10 100%	3 100%	6 66,7%	7 77,8%	32 94,1%	9 69,2%	11 100%	3 100%	28 59,6%	200 78,1%

Odluke vijeća za mladež u 2015. (maloljetnici)

Tablica K-19

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO	
Svega odluka vijeća	15 100%	15 100%	36 100%	72 100%	18 100%	28 100%	18 100%	39 100%	62 100%	20 100%	114 100%	27 100%	19 100%	25 100%	80 100%	588 100%	
Sankcije	Kazna maloljetničkog zatvora	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	5 4,4%	1 3,7%	- -	- -	1 1,25%	7 1,2%	
	Pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora	1 6,65%	1 6,65%	4 11,1%	3 4,2%	5 27,8%	2 7,1%	- -	1 2,6%	10 16,1%	1 5%	7 6,1%	4 14,8%	1 5,3%	2 8%	1 1,25%	43 7,3%
	Odgojne mjere	13 86,7%	12 80%	24 66,7%	52 72,2%	11 61,1%	26 92,9%	18 100%	32 82%	50 80,6%	15 75%	80 70,2%	17 63%	16 84,2%	18 72%	66 82,5%	450 76,5%
Obustava ukupno	1 6,65%	2 13,35%	8 22,2%	17 23,6%	2 11,1%	- -	- -	6 15,4%	2 3,3%	4 20%	22 19,3%	5 18,5%	2 10,5%	5 20%	12 15%	88 15%	
Obustava od toga oportunitet	- -	1 50%	- -	8 47%	- -	- -	- -	6 100%	- -	2 50%	19 86,4%	- -	1 50%	- -	1 8,3%	38 43,2%	

Sankcije u 2015. (maloljetnici)

Tablica K-20

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Ukupno sankcija	14 100%	13 100%	28 100%	55 100%	16 100%	28 100%	18 100%	33 100%	60 100%	16 100%	92 100%	22 100%	17 100%	20 100%	68 100%	500 100%
Sudski ukor	3 21,5%	- -	- -	1 1,8%	- -	1 3,6%	2 11,1%	5 15,2%	2 3,3%	2 12,5%	1 1,1%	- -	- -	4 20%	7 10,3%	28 5,6%
Posebne obveze	6 42,9%	7 53,8%	8 28,6%	26 47,3%	3 18,7%	12 42,9%	6 33,3%	11 33,3%	12 20%	4 25%	32 34,8%	6 27,3%	1 5,9%	8 40%	26 38,2%	168 33,6%
Pojačana briga i nadzor	2 14,3%	4 30,8%	4 14,3%	20 36,4%	5 31,3%	5 17,8%	3 16,7%	12 36,4%	5 8,3%	3 18,75%	9 9,8%	2 9,1%	5 29,4%	4 20%	10 14,7%	93 18,6%
PBN uz PO	- -	- -	2 7,1%	- -	- -	5 17,8%	7 38,9%	3 9,1%	20 33,3%	4 25%	16 17,4%	2 9,1%	5 29,4%	1 5%	11 16,2%	76 15,2%
PBN uz DB u OU	- -	- -	2 7,1%	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	1 1,1%	- -	- -	- -	2 2,9%	5 1%
Upućivanje u DC	1 7,1%	- -	7 25%	1 1,8%	1 6,2%	1 3,6%	- -	- -	- -	- -	8 8,7%	2 9,1%	1 5,9%	- -	4 5,9%	26 5,2%
Upućivanje u odgojnu ustanovu	1 7,1%	1 7,7%	- -	3 5,45%	2 12,5%	1 3,6%	- -	1 3%	7 11,7%	1 6,25%	1 1,1%	3 13,6%	3 17,6%	- -	2 2,9%	26 5,2%
Upućivanje u odgojni zavod	- -	- -	1 3,6%	1 1,8%	- -	1 3,6%	- -	- -	4 6,7%	1 6,25%	10 10,8%	2 9,1%	1 5,9%	1 5%	4 5,9%	26 5,2%
Upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	2 2,2%	- -	- -	- -	- -	2 0,4%
Kazna maloljetničkog zatvora	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	5 5,4%	1 4,5%	- -	- -	1 1,5%	7 1,4%
Pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora	1 7,1%	1 7,7%	4 14,3%	3 5,45%	5 31,3%	2 7,1%	- -	1 3%	10 16,7%	1 6,25%	7 7,6%	4 18,2%	1 5,9%	2 10%	1 1,5%	43 8,6%

* PNB = pojačana briga i nadzor, DC = disciplinski centar, DB = dnevni boravak, PO = posebne obveze, OU = odgojna ustanova

Nacionalna struktura dužnosnika u državnim odvjetništvima na dan 31.12.2015.

Državno odvjetništvo	Broj dužnosnika	Hrvati	Srbi	Slovenci	Crnogorci	Bošnjaci	Talijani	Makedonci	Mađari	Ukrajinci	Česi
DORH	24	23				1					
USKOK	32	31	1								
ŽDO-i	154	143	9	1			1				
ODO-i	419	405	7		2		1	1	1	1	1
U K U P N O	629	602	17	1	2	1	2	1	1	1	1
	<i>% udjel</i>	<i>95,71%</i>	<i>2,70%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,32%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,32%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,16%</i>

**STATISTIČKI PODACI ZA PREDMETE
IZ NADLEŽNOSTI GRAĐANSKO-UPRAVNIH ODJELA
U 2015. GODINI**

**Pregled predmeta u radu državnih odvjetništava
za razdoblje od 01.01.2015. do 31.12.2015.**

Tablica GUO 1.

DRŽAVNO ODVJETNIŠVO	Sudski predmeti u radu			Upravni predmeti u radu			Ostali predmeti u radu			Ukupno primljeno u izv. razdoblju		Ukupno u radu
	Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Primljeni u izv. razdoblju		Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Primljeni u izv. razdoblju		Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Primljeni u izv. razdoblju		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći	
		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BJELOVAR	51	3221	7	5	409		57	1323		4953	7	5073
DUBROVNIK	51	1400	5		170	1	16	176		1746	6	1819
KARLOVAC	132	1881		13	54		117	884		2819		3081
OSIJEK	309	3934	215	3	96		71	562		4592	215	5190
PULA	319	2866	1	71	205		64	468		3539	1	3994
RIJEKA	205	3174	2	57	168	56	63	369		3711	58	4094
SISAK	113	2437		10	215		78	501		3153		3354
SL. BROT	121	2805	2	20	165		77	492		3462	2	3682
SPLIT	481	4060	163	41	336		141	891		5287	163	6113
ŠIBENIK	93	930		6	105		80	440		1475		1654
VARAŽDIN	227	3846	2	2	88		112	333		4267	2	4610
V. GORICA	107	2568		8	45		40	319		2932		3087
VUKOVAR	106	2303	3	15	44		36	934		3281	3	3441
ZADAR	97	2684		15	109		54	489		3282		3448
ZAGREB	1601	9807	2	175	508		770	1461	4	11776	6	14328
UKUPNO DRŽ. ODV.	4013	47916	402	441	2717	57	1776	9642	4	60275	463	66968
Građansko-upravni odjel DORH	22	104		2	3		417	910		1017		1458
UKUPNO DRŽ. ODVJETN. I DORH	4035	48020	402	443	2720	57	2193	10552	4	61292	463	68426

**Vrste predmeta po državnim odvjetništvima
za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.**

Tablica GUO 2.

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	Uk. DO	DORH	Sveukupno
Parnice	363	126	161	342	263	147	246	113	616	256	136	119	294	312	898	4392	1	4393
Mišljenja	387	38	460	241	163	135	317	231	195	163	82	89	385	193	695	3774	274	4048
Upravni predmeti	409	157	54	89	205	123	210	164	336	103	88	44	44	109	400	2535	3	2538
Upravni sporovi	20	14	7	234	55	94	5	12	252	3	19	1	13	16	108	853	2	855
Preventivna djelatnost	933	138	424	321	305	234	184	261	696	277	243	219	548	296	1256	6335	9	6344
Ovrhe	1812	595	977	2499	1448	1294	981	1275	1874	381	2346	1399	1195	760	4705	23541		23541
Stečajevi	44	52	42	65	102	64	11	58	53	53	117	30	66	10	344	1111		1111
Predstečajevi	3			7		14		2	11		8	11	1	2	53	112		112
Izvanparnični predmeti	987	631	701	1008	999	1660	1198	1345	1417	240	1224	1008	733	1579	3768	18498		18498
Imov. pravni zahtjevi	2		2	1		11		2			6	10	3	5	29	71		71
Sveukupno	4960	1751	2828	4807	3540	3776	3152	3463	5450	1476	4269	2930	3282	3282	12256	61222	289	61511

Napomena: Nisu obuhvaćeni razni predmeti, koji se vode u R-DO upisniku i dr.

**Broj primljenih parnica i vrijednost predmeta spora u 2015. godini
(zastupanje RH)
Sveukupno**

Tablica GUO 3.

Naziv	Broj parnica			Vrijednost parnica (u tisućama kuna)		
	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno parnica	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno
RH/Vlada RH	4	8	12	500	131054	131554
Min. financija	96	161	257	27886	156156	184042
Min. obrane	134	256	390	17831	18998	36829
Min. vanj. i eur. posl.	1	3	4	4755	443	5198
Min. unut. posl.	75	268	343	4663	35482	40145
Min. pravosuđa	31	775	806	1715	846478	848193
Min. uprave	5	5	10	66	1226	1292
Min. gospodarstva	9	5	14	4782	47565	52347
Min. reg. raz. i fond. EU	4	16	20	329	9801	10130
Min. poduzet. i obrta	3		3	2132		2132
Min. rada i mir. sustava		5	5		334	334
Min. pom., prom. i infr.	23	44	67	12977	556305	569282
Min. poljoprivrede	281	366	647	45109	57168	102277
Min. turizma	15		15	2720		2720
Min. zašt. okoliša i prir.		7	7		488	488
Min. grad. i prost. uređ.		20	20		4181	4181
Ministarstvo branitelja	84	23	107	3583	5678	9261
Min. socij. polit. i mladih	81	9	90	1417	6232	7649
Min. zdravlja		11	11		8450	8450
Min. znan., obraz. i sporta	11	102	113	81	27560	27641
Min. kulture	6	5	11	52	3366	3418
Državni uredi	32	162	194	667	6104	6771
Državne up. organizacije	4	3	7	3995	224	4219
DUUDI	162	777	939	50118	147342	197460
Ostali	150	140	290	457152	221990	679142
UKUPNO	1211	3171	4382	642530	2292625	2935155

**Sporovi pred općinskim sudovima
(zastupanje RH)**

Tablica GUO 3.a

Naziv	Broj parnica			Vrijednost parnica (u tisućama kuna)		
	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno parnica	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno
RH/Vlada RH		3	3		139	139
Min. financija	73	115	188	18588	95177	113765
Min. obrane	119	231	350	15158	16891	32049
Min. vanj. i eur. posl.		3	3		443	443
Min. unut. posl.	61	257	318	4347	24509	28856
Min. pravosuđa	29	657	686	1704	838907	840611
Min. uprave	1	2	3	7	228	235
Min. gospodarstva	2	2	4	94	7	101
Min. reg. raz. i fond. EU	1	9	10	20	354	374
Min. poduzet. i obrta	1		1	318		318
Min. rada i mir. sustava		4	4		226	226
Min. pom., prom. i infr.	15	35	50	5095	505182	510277
Min. poljoprivrede	229	354	583	41752	6147	47899
Min. turizma	10		10	2257		2257
Min. zašt. okoliša i prir.		7	7		488	488
Min. grad. i prost. uređ.		19	19		4084	4084
Ministarstvo branitelja	75	20	95	2727	5678	8405
Min. socij. polit. i mladih	79	8	87	1322	6222	7544
Min. zdravlja		7	7		2903	2903
Min. znan., obraz. i sporta	11	77	88	81	805	886
Min. kulture	1	4	5	14	37	51
Državni uredi	31	42	73	477	2876	3353
Državne up. organizacije	1	3	4	43	224	267
DUUDI	71	719	790	11125	58437	69562
Ostali	46	86	132	3150	16892	20042
UKUPNO	856	2664	3520	108279	1586856	1695135

**Sporovi pred trgovačkim sudovima
(zastupanje RH)**

Tablica GUO 3.b

Naziv	Broj parnica			Vrijednost parnica (u tisućama kuna)		
	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno parnica	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno
RH/Vlada RH	4	5	9	500	130915	131415
Min. financija	23	46	69	9298	60979	70277
Min. obrane	15	25	40	2673	2107	4780
Min. vanj. i eur. posl.	1		1	4755		4755
Min. unut. posl.	14	11	25	316	10973	11289
Min. pravosuđa	2	118	120	11	7571	7582
Min. uprave	4	3	7	59	998	1057
Min. gospodarstva	7	3	10	4688	47558	52246
Min. reg. raz. i fond. EU	3	7	10	309	9447	9756
Min. poduzet. i obrta	2		2	1814		1814
Min. rada i mir. sustava		1	1		108	108
Min. pom., prom. i infr.	8	9	17	7882	51123	59005
Min. poljoprivrede	52	12	64	3357	51021	54378
Min. turizma	5		5	463		463
Min. zašt. okoliša i prir.			0			0
Min. grad. i prost. uređ.		1	1		97	97
Ministarstvo branitelja	9	3	12	856		856
Min. socij. polit. i mladih	2	1	3	95	10	105
Min. zdravlja		4	4		5547	5547
Min. znan., obraz. i sporta		25	25		26755	26755
Min. kulture	5	1	6	38	3329	3367
Državni uredi	1	120	121	190	3228	3418
Državne up. organizacije	3		3	3952		3952
DUUDI	91	58	149	38993	88905	127898
Ostali	104	54	158	454002	205098	659100
UKUPNO	355	507	862	534251	705769	1240020

PARNIČNI PREDMETI PO MINISTARSTVIMA I DRŽAVNIM TIJELIMA U 2015. GODINI

Tablica GUO 4. Ukupan uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima u 2015. godini

Naziv	MERITORNE PRVOSTUPANJSKE SUDSKE ODLUKE										Ukupno MSO	Sudska nagodba	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka
	Uspjeh RH prema broju predmeta						Uspjeh RH prema vrijednosti							
	Dobiven u cijelosti	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost				
RH/Vlada RH	29	45,31%	29	45,31%	6	9,38%	49506	83,38%	9865	16,62%	64	11	22	97
Min. financija	127	59,35%	69	32,24%	18	8,41%	210192	80,68%	50322	19,32%	214	6	103	323
Min. obrane	165	32,80%	203	40,36%	135	26,84%	31585	47,07%	35523	52,93%	503	8	159	670
Min. vanj. i eur. posl.	1	50,00%	1	50,00%			71	3,71%	1845	96,29%	2			2
Min. unut. posl.	103	34,45%	117	39,13%	79	26,42%	39372	76,68%	11975	23,32%	299	24	106	429
Min. pravosuđa	204	29,10%	407	58,06%	90	12,84%	227262	95,13%	11639	4,87%	701	54	276	1031
Min. uprave	6	100,00%					605	100,00%		0,00%	6	3	1	10
Min. gospodarstva	8	66,67%	4	33,33%			1133	10,86%	9297	89,14%	12		8	20
Min. reg. raz. i fond. EU	11	57,89%	1	5,26%	7	36,84%	1535	82,70%	321	17,30%	19	1	10	30
Min. poduzet. i obrta	3	100,00%					1562	100,00%		0,00%	3			3
Min. rada i mir. sustava	1	100,00%					108	100,00%		0,00%	1		1	2
Min. pom., prom. i infr.	12	80,00%	3	20,00%			52024	96,09%	2118	3,91%	15	1	9	25
Min. poljoprivrede	283	59,33%	170	35,64%	24	5,03%	14075	51,56%	13221	48,44%	477	41	132	650
Min. turizma	3	100,00%					1138	100,00%		0,00%	3	1		4
Min. zašt. okoliša i prir.	3	50,00%	2	33,33%	1	16,67%	6392	74,63%	2173	25,37%	6		4	10
Min. grad. i prost. uređ.	5	62,50%	1	12,50%	2	25,00%	3768	69,19%	1678	30,81%	8		7	15
Ministarstvo branitelja	95	73,08%	29	22,31%	6	4,62%	2119	31,52%	4603	68,48%	130	4	24	158
Min. socij. polit. i mladih	344	95,82%	11	3,06%	4	1,11%	5731	95,36%	279	4,64%	359	11	23	393
Min. zdravlja	2	25,00%	6	75,00%			1088	6,53%	15581	93,47%	8		2	10
Min. znan., obraz. i sporta	18	13,14%	104	75,91%	15	10,95%	744	27,31%	1980	72,69%	137	7	24	168
Min. kulture	7	58,33%	2	16,67%	3	25,00%	7236	33,47%	14382	66,53%	12		2	14
Državni uredi	62	33,51%	50	27,03%	73	39,46%	1517	41,89%	2104	58,11%	185	2	26	213
Državne up. organizacije	4	66,67%	2	33,33%			339	38,57%	540	61,43%	6	2		8
DUUDI	222	29,13%	500	65,62%	40	5,25%	48258	82,37%	10326	17,63%	762	15	222	999
Ostali	162	77,51%	32	15,31%	15	7,18%	241998	94,71%	13526	5,29%	209	5	90	304
UKUPNO	1880	45,40%	1743	42,09%	518	12,51%	949358	81,65%	213298	18,35%	4141	196	1251	5588

Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima u 2015. godini

Tablica GUO 4.a

Naziv	MERITORNE PRVOSTUPANJSKE SUDSKE ODLUKE										Ukupno MSO	Sudska nagodba	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka
	Uspjeh RH prema broju predmeta					Uspjeh RH prema vrijednosti								
	Dobiven u cijelosti	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost				
RH/Vlada RH	20	37,04%	28	51,85%	6	11,11%	2407	19,63%	9855	80,37%	54	10	14	78
Min. financija	88	56,77%	53	34,19%	14	9,04%	17757	48,74%	18675	51,26%	155	3	87	245
Min. obrane	145	31,18%	191	41,08%	129	27,74%	27646	45,71%	32832	54,29%	465	7	154	626
Min. vanj. i eur. posl.	1	100%					71	100,00%			1			1
Min. unut. posl.	89	31,90%	113	40,50%	77	27,60%	36291	75,56%	11738	24,44%	279	19	85	383
Min. pravosuđa	173	26,45%	395	60,40%	86	13,15%	179884	94,38%	10706	5,62%	654	51	265	970
Min. uprave	2	100%					13	100,00%			2	1		3
Min. gospodarstva	3	100%					30	100,00%			3		6	9
Min. reg. raz. i fond. EU	7	63,64%			4	36,36%	958	79,90%	241	20,10%	11	1	8	20
Min. poduzet. i obrta	1	100%					400	100,00%			1			1
Min. rada i mir. sustava											0		1	1
Min. pom., prom. i infr.	8	88,89%	1	11,11%			50403	99,87%	66	0,13%	9		7	16
Min. poljoprivrede	249	57,51%	163	37,64%	21	4,85%	7240	41,83%	10068	58,17%	433	41	128	602
Min. turizma	3	100%					1138	100,00%			3	1		4
Min. zašt. okoliša i prir.	3	60,00%	1	20,00%	1	20,00%	6392	81,90%	1413	18,10%	5		4	9
Min. grad. i prost. uređ.	5	71,43%			2	28,57%	3768	69,19%	1678	30,81%	7		7	14
Ministarstvo branitelja	87	71,31%	29	23,77%	6	4,92%	965	17,33%	4603	82,67%	122	4	21	147
Min. socij. polit. i mladih	324	95,86%	10	2,96%	4	1,18%	5550	95,26%	276	4,74%	338	9	22	369
Min. zdravlja	2	40,00%	3	60,00%			1088	58,87%	760	41,13%	5		2	7
Min. znan., obraz. i sporta	17	14,78%	83	72,18%	15	13,04%	743	38,58%	1183	61,42%	115	4	22	141
Min. kulture	5	62,50%	1	12,50%	2	25,00%	1031	52,39%	937	47,61%	8		1	9
Državni uredi	22	47,83%	23	50,00%	1	2,17%	1060	37,71%	1751	62,29%	46	1	11	58
Državne up. organizacije	4	80,00%	1	20,00%			339	95,49%	16	4,51%	5	1		6
DUUDI	156	24,00%	461	70,92%	33	5,08%	16446	64,97%	8866	35,03%	650	10	171	831
Ostali	132	77,19%	25	14,62%	14	8,19%	85416	87,04%	12719	12,96%	171	5	75	251
UKUPNO	1546	43,65%	1581	44,63%	415	11,72%	447036	77,69%	128383	22,31%	3542	168	1091	4801

Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima u 2015. godini

Tablica GUO 4.b

Naziv	MERITORNE PRVOSTUPANJSKE SUDSKE ODLUKE										Ukupno MSO	Sudska nagodba	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka
	Uspjeh RH prema broju predmeta					Uspjeh RH prema vrijednosti								
	Dobiven u cijelosti	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiveni/izgubljen	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost				
RH/Vlada RH	9	90,00%	1	10,00%			47099	99,98%	10	0,02%	10	1	8	19
Min. financija	39	66,10%	16	27,12%	4	6,78%	192435	85,88%	31647	14,12%	59	3	16	78
Min. obrane	20	52,63%	12	31,58%	6	15,79%	3939	59,41%	2691	40,59%	38	1	5	44
Min. vanj. i eur. posl.			1	100,00%					1845	100,00%	1			1
Min. unut. posl.	14	70,00%	4	20,00%	2	10,00%	3081	92,86%	237	7,14%	20	5	21	46
Min. pravosuđa	31	65,96%	12	25,53%	4	8,51%	47378	98,07%	933	1,93%	47	3	11	61
Min. uprave	4	100,00%					592	100,00%			4	2	1	7
Min. gospodarstva	5	55,56%	4	44,44%			1103	10,61%	9297	89,39%	9		2	11
Min. reg. raz. i fond. EU	4	50,00%	1	12,50%	3	37,50%	577	87,82%	80	12,18%	8		2	10
Min. poduzet. i obrta	2	100,00%					1162	100,00%			2			2
Min. rada i mir. sustava	1	100,00%					108	100,00%			1			1
Min. pom., prom. i infr.	4	66,67%	2	33,33%			1621	44,13%	2052	55,87%	6	1	2	9
Min. poljoprivrede	34	77,27%	7	15,91%	3	6,82%	6835	68,43%	3153	31,57%	44		4	48
Min. turizma											0			0
Min. zašt. okoliša i prir.			1	100,00%					760	100,00%	1			1
Min. grad. i prost. uređ.			1	100,00%							1			1
Ministarstvo branitelja	8	100,00%					1154	100,00%			8		3	11
Min. socij. polit. i mladih	20	95,24%	1	4,76%			181	98,37%	3	1,63%	21	2	1	24
Min. zdravlja			3	100,00%					14821	100,00%	3			3
Min. znan., obraz. i sporta	1	4,55%	21	95,45%			1	0,13%	797	99,87%	22	3	2	27
Min. kulture	2	50,00%	1	25,00%	1	25,00%	6205	31,58%	13445	68,42%	4		1	5
Državni uredi	40	28,78%	27	19,42%	72	51,80%	457	56,42%	353	43,58%	139	1	15	155
Državne up. organizacije			1	100,00%					524	100,00%	1	1		2
DUUDI	66	58,93%	39	34,82%	7	6,25%	31812	95,61%	1460	4,39%	112	5	51	168
Ostali	30	78,95%	7	18,42%	1	2,63%	156582	99,49%	807	0,51%	38		15	53
UKUPNO	334	55,75%	162	27,05%	103	17,20%	502322	85,54%	84915	14,46%	599	28	160	787

**Parnice prema vrsti spora
za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.**

Tablica GUO 5.

Naziv	Stvarnopravni sporovi	Naknada štete	Radni sporovi	Stambeni sporovi	Isplate	Ostali parnični predmeti	Ukupno
RH/Vlada RH	8	1	2			1	12
Min. financija	14	33	4		63	143	257
Min. obrane	8	63	157	32	113	17	390
Min. vanj. i eur. posl.			3		1		4
Min. unut. posl.	6	61	173		99	4	343
Min. pravosuđa	8	361	261		159	16	805
Min. uprave		2	1		5	3	11
Min. gospodarstva		7	1		5	1	14
Min. reg. raz. i fond. EU		5			13	2	20
Min. poduzet. i obrta					3		3
Min. rada i mir. sustava		1	4				5
Min. pom., prom. i infr.	11	10			39	7	67
Min. poljoprivrede	442	12	2		185	7	648
Min. turizma	5				10		15
Min. zašt. okoliša i prir.		4			1	2	7
Min. grad. i prost. uređ.		4	1		11	4	20
Ministarstvo branitelja	8	9		4	73	13	107
Min. socij. polit. i mladih	1	53	1		32	4	91
Min. zdravlja	1	4	2		4		11
Min. znan., obraz. i sporta		4	70	11	28		113
Min. kulture	2	3	1		6		12
Državni uredi	15	14	1	21	140	3	194
Državne up. organizacije	1	3			3		7
DUUDI	643	13		23	247	13	939
Ostali	48	34	6	12	161	37	298
UKUPNO	1221	701	690	103	1401	277	4393

Ovršni predmeti za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 6.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Primijeno novih predmeta								Ukupno u radu	Meritorna odluka državnog odvjetnika (MDO)							Ukupno u radu u DO	Odluke suda ili javnog bilježnika						Ukupan broj I-stup. odluka	Podnesen pravni lijek
	Radi ovrhe				Radi osiguranja		Ukupno novih predmeta	Ovršni prijedlog		Odbijanje inicijative	Osporavanje rješenja o ovrsi	Prijedlog za mjeru osiguranja	Osporavanje rješenja o privremenoj mjeri	Ostale odluke	UKUPNO MDO	O mjeri osiguranja		O ovrsi							
	Ovrhovoditelj	Vrijednost ovršne tražbine	Ovršenik	Vrijednost ovršne tražbine	Predlagatelj osiguranja	Protivnik osiguranja										Prijedlog usvojen		Prijedlog odbijen	Prijedlog usvojen	Vrijednost ovršne tražbine (000 kn)	Prijedlog odbijen	Vrijednost ovršne tražbine (000 kn)	Ukupan broj I-stup. odluka		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Republika Hrvatska/Vlada RH	22	57	2123	24	1511	9		90	112	61	1		9		26	97	15	9		58	1540	1	22	68	1
Ministarstvo financija	484	1347	592043	157	4329	3597		5101	5585	918	38	27	3374	9	665	5031	554	3590	83	668	236189	30	14389	4371	159
Ministarstvo obrane	74	345	12569	496	31982	11		852	926	306	7	1	11		520	845	81	9		435	23340	77	5900	521	15
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova		2	10	2	56			4	4	1					2	3	1			1	8			1	2
Ministarstvo unutarnjih poslova	29	221	4989	227	5522	11		459	488	203	1	4	9		232	449	39	9		174	5303	35	309	218	9
Ministarstvo pravosuđa	209	1255	15291	862	19139	95	1	2213	2422	1107	10	17	91	1	863	2089	333	79	3	832	8715	76	2257	990	71
Ministarstvo uprave	1	44	370	4	4020	2		50	51	38	3	1	2		7	51		1		35	241	1	2	37	3
Ministarstvo gospodarstva	10	14	4506	1	1299	2		17	27	16						17	10	1		15	3965			16	1
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	1	2	404	15	1760	1		18	19	1			1	1	15	18	1	1		5	461	1	621	7	2
Ministarstvo poduzetništva i obrta		2	16	1	4	1		4	4	1			1	1	1	4		1		1	4			2	
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	1	1	9	1	4	2		4	5	1			1	2	1	5		2						2	1
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	2	6	18784	5	1102			11	13	8					5	13				6	22706			6	2
Ministarstvo poljoprivrede	33	403	14327	41	411	45	2	491	524	369	2	6	40	1	79	497	27	41	1	292	10448	33	318	367	10
Ministarstvo turizma	1	4	963	1	10			5	6	4					1	5	1			3	585			3	
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	17	18	1224	1	10	1		20	37	13	2				4	20	17	1		6	522			7	1
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	13	33	13685	2	130	1		36	49	28					4	32	17			24	12782			24	
Ministarstvo branitelja	28	339	2681	28	651	19		386	414	320	2	6	19		37	384	30	19		264	2129	10	75	293	14
Ministarstvo socijalne politike i mladih	49	1366	17024	6	241	83		1455	1504	1252	21		77		53	1403	101	67	1	748	8972	41	543	857	11
Ministarstvo zdravlja	2	14	150	9	1155			23	25	11	2				10	23	2			9	100			9	
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	8	4	205	109	886			113	121	6		1			100	107	14			15	131	9	100	24	13
Ministarstvo kulture	11	23	3005			5		28	39	20			5		6	31	8	4		16	872			20	
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	34	114	23106	249	49105	7		370	404	94	1	163	7		93	358	46	4	1	76	20012	12	48374	93	177
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)		13	319	11	437	1		25	25	11		5	1		7	24	1	1		8	312			9	1
Agencija za poljoprivredno zemljište		1	113					1	1	1						1				1	113			1	
Državni uredi	7	13	83	7	526			20	27	10					10	20	7			12	51			12	3
Državne upravne organizacije		3	5					3	3	2					1	3				2	4			2	
Ostali	37	265	4554	16	4445	14		295	332	239	8	1	13		43	304	28	11	1	229	2641	10	31	251	10
RH - Oduzeta imovinska korist	471	1543	186749			26		1569	2040	1193	31	1	20		156	1401	639	20	3	953	81261	23	1447	999	13
RH - Troškovi kazn. postupka	740	9666	28191	5	44	202		9873	10613	8489	94	5	192		760	9540	1073	189	2	6077	15306	111	175	6379	51
Ukupno zastupanje po zakonu	2284	17118	947498	2280	128779	4135	3	23536	25820	14723	223	241	3876	11	3701	22775	3045	4059	95	10965	458713	470	74563	15589	570
Zastupanje po punomoći		5	69					5	5	4					1	5				3	63			3	
UKUPNO	2284	17123	947567	2280	128779	4135	3	23541	25825	14727	223	241	3876	11	3702	22780	3045	4059	95	10968	458776	470	74563	15592	570

Stečajni predmeti za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 7.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Broj prijava ostao u radu DO iz ranijeg razdoblja	Primljeno novih prijava						Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)									Odluke stečajnog upravitelja										
		Za otvaranje stečaja	Tražbine	Vrijednost tražbine (u tisućama kuna)	Prijava izlučnog / razlučnog prava	Ukupno novih prijava	Ukupno u radu	Prijedlog za otvaranje stečaja	Prijava tražbine	Vrijednost tražbine (u tisućama kuna)	Prijava izlučnog / razlučnog prava	Odbijanje inicijative	Ostale odluke	Ukupno MDO	Ostalo u radu u DO	Ročišta	O prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka			O tražbini				Podnesen pravni lijek	Podignuta tužba radi utvrđenja / osporavanja tražbine		
																	Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Prijedlog odbačen	Obustava	Priznata	Vrijednost (u tisućama kuna)	Osponena			Vrijednost osporenog dijela (u tisućama kuna)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
Republika Hrvatska/Vlada RH																											
Ministarstvo financija	39	404	654	1340288	38	1096	1135	400	600	1345539	38	1	64	1103	32	2956	67	7	4	13	389	806574	46	41803	10	1	
Ministarstvo obrane																											
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																											
Ministarstvo unutarnjih poslova																											
Ministarstvo pravosuđa			1	7		1	1		1	7				1							1	5					
Ministarstvo uprave																											
Ministarstvo gospodarstva			2	29597		2	2		2	29597				2		2	1				1	299					
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																											
Ministarstvo poduzetništva i obrta																											
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																											
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture																											
Ministarstvo poljoprivrede			6	41892		6	6		6	41892				6		10	1				6	41892					
Ministarstvo turizma																											
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode																											
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja																											
Ministarstvo branitelja																											
Ministarstvo socijalne politike i mladih																											
Ministarstvo zdravlja																											
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta																											
Ministarstvo kulture																											
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)																											
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)																											
Agencija za poljoprivredno zemljište																											
Državni uredi																											
Državne upravne organizacije																											
Ostali		6				6	6						4	4	2	1										1	
Ukupno zastupanje temeljem zakona	39	404	663	1411784	38	1111	1144	400	609	1417035	38	1	64	1112	32	2968	69	7	4	13	397	848770	46	41803	10	1	
Zast. temeljem punomoći																											
UKUPNO	39	404	663	1411784	38	1111	1144	400	609	1417035	38	1	64	1112	32	2968	69	7	4	13	397	848770	46	41803	10	1	

**Predstečajne prijave
za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.**

Tablica GUO 8.

Državno tijelo koje ima status vjerovnika ili predlaže otvaranje stečaja	Broj prijava ostao u radu DO iz ranijeg razdoblja	Primljeno novih prijava				Ukupno u radu	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)								Ostalo u radu u DO	Ročista	Odluke suda					Broj prijava o kojima sud nije donio I-stup. odluku	Predstečajne nagodbe		Podnesen pravni lijek	Podignuta tužba radi utvrđenja / osporavanja tražbine
		Prijava tražbine	Vrijednost tražbine (u lisućama kuna)	Prijava izlučnog / razlučnog prava	Ukupno novih prijava		Prijedlog za otvaranje predstečaja	Prijava tražbine	Vrijednost tražbine (u lisućama kuna)	Prijava izlučnog / razlučnog prava	Odbijanje inicijative	Ostale odluke	Ukupno MDO	O otvaranju predstečajnog postupka			O tražbini		Broj prijava obuhvaćenih sklopljenom nagodbom	Vrijednost tražbine utvrđene nagodbom (u lisućama kuna)						
														Prijedlog usvojen			Prijedlog odbijen	Prijedlog odbačen			Postupak obustavljen		Tražbina priznata	Tražbina osporena		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Republika Hrvatska/Vlada RH																										
Ministarstvo financija		4	42		4	4		4	42				4		1	2			1	1		5	5	479		
Ministarstvo obrane																										
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																										
Ministarstvo unutarnjih poslova																										
Ministarstvo pravosuđa		1	1		1	1						1	1			1						7	7	830		
Ministarstvo uprave																										
Ministarstvo gospodarstva																										
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																										
Ministarstvo poduzetništva i obrta																										
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																										
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture																										
Ministarstvo poljoprivrede																										
Ministarstvo turizma		1	370		1	1								1	1					1						
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode																										
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja																										
Ministarstvo branitelja																										
Ministarstvo socijalne politike i mladih																										
Ministarstvo zdravlja		1	10400		1	1		1	10400				1													
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta																										
Ministarstvo kulture																										
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)				2	2	2				2			2			2			2							
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)																										
Agencija za poljoprivredno zemljište																										
Državni uredi																										
Državne upravne organizacije																										
Ostali		1	17546		1	1						1	1			1				1						
Ukupno zastupanje temeljem zakona		8	28359	2	10	10		5	10442	2		2	9	1	2	6			1	5		12	12	1309		
Zast. temeljem punomoći																										
UKUPNO		8	28359	2	10	10		5	10442	2		2	9	1	2	6			1	5		12	12	1309		

**Predstečajne prijave (stari ZFPPN)
za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.**

Tablica GUO 8.a

Državno tijelo koje ima status vjerovnika ili predlaže otvaranje stečaja	Broj prijava ostao u radu DO iz ranijeg razdoblja	Primljeno novih prijava				Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)									Odluke FINE						Predstečajne nagodbe pred sudom		Podnesen pravni lijek	Podignuta tužba radi utvrđenja / osporavanja tražbine		
		Prijava tražbine	Vrijednost tražbine (u tisućama kuna)	Prijava izlučnog / razlučnog prava	Ukupno novih prijava	Ukupno u radu	Prijedlog za otvaranje predstečaja	Prijava tražbine	Vrijednost tražbine (u tisućama kuna)	Prijava izlučnog / razlučnog prava	Odbijanje inicijative	Ostale odluke	Ukupno MDO	Ostalo u radu u DO	Ročišta	O otvaranju predstečajnog postupka			O tražbini		Broj predmeta u kojima FINA nije donijela rješenje	Broj prijava obuhvaćenih sklopljenom nagodbom			Vrijednost tražbine utvrđene nagodbom (u tisućama kuna)	
																Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Prijedlog odbačen	Postupak obustavljen	Tražbina priznata						Tražbina osporena
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21			22	23
Republika Hrvatska/Vlada RH		33		1	34	34		22	2643	1	3	5	31	3	95	9			3	8		7	88	218481		
Ministarstvo financija		39	405475	1	40	40		12	420123	1	1	25	39	1												
Ministarstvo obrane																										
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																										
Ministarstvo unutarnjih poslova		3	110		3	3		2	27			1	3		1	1	1			1	1		1	83		
Ministarstvo pravosuđa		2	1		2	2					1	1	2			1						7	7	830		
Ministarstvo uprave																										
Ministarstvo gospodarstva		8	4400		8	8		6	7116				2	8		1				2	1		1	3000	2	
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																										
Ministarstvo poduzetništva i obrta																										
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																										
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture																										
Ministarstvo poljoprivrede		6			6	6		5	1285			1	6							3	1				2	
Ministarstvo turizma		1			1	1		1	735				1							1						
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode																										
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja																										
Ministarstvo branitelja																										
Ministarstvo socijalne politike i mladih																										
Ministarstvo zdravlja																										
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta																										
Ministarstvo kulture																										
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)		2	5000	2	4	4		2	4000	2			4		1	4				4			2	6100		
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)																										
Agencija za poljoprivredno zemljište																										
Državni uredi																										
Državne upravne organizacije																										
Ostali		4	17588		4	4		3	404			1	4			2				3	1		1	13	1	
Ukupno zastupanje temeljem zakona		98	432574	4	102	102		53	436333	4	5	36	98	4	97	18	1		7	41	6	14	100	228507	5	
Zast. temeljem punomoći																										
UKUPNO		98	432574	4	102	102		53	436333	4	5	36	98	4	97	18	1		7	41	6	14	100	228507	5	

Upravni sporovi za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 9.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Primljeno novih upravnih sporova									Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)						Odluke suda u odnosu na stranku zastupanu po DO				Prav. lijev.		Odluka II.st. suda								
	Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći			Ukupno novih predmeta	Ukupno u radu	Tužba	Odbijanje inicijative	Odgovor na tužbu	Ostale odluke	Ukupno MDO	Ostalo u radu u DO	Ročista	Tužba usvojena	Tužba odbijena	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda	Redovni	Izvanredni	Po red. prav. lijeku.		Po izv. prav. lijeku				
		Tužitelj	Tuženi	Zainteresirana osoba	Ukupno po zakonu	Tužitelj	Tuženik	Ukupno po punomoći																Uvaženo	Odbijeno	Uvaženo	Odbijeno			
		1	2	3	4	5	6	7																8	9	10	11	12	13	14
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28			
Republika Hrvatska/Vlada RH		3			3		10	10	13	3		10			13		1	1	1	2	3									
Ministarstvo financija	1	1	6		7		10	10	17	18	1	4	6	4	15	3	5		1	1	2									
Ministarstvo obrane		3	1	12	16				16	16	3		13		16		2	2		2	4									
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																														
Ministarstvo unutarnjih poslova																														
Ministarstvo pravosuđa	6	4	58	174	236				236	242	7	1	198	34	240	2	52	40	65	41	146	4				1				
Ministarstvo uprave																														
Ministarstvo gospodarstva																			1		1									
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																														
Ministarstvo poduzetništva i obrta																														
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																														
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture		1		2	3				3	3	1		1	1	3			1	1	2	4									
Ministarstvo poljoprivrede	1		14	1	15		1	1	16	17			13	3	16	1	6	3	4	6	13	3				1				
Ministarstvo turizma																														
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode																		2			2									
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	2		2	1	3		106	106	109	111			40	4	44	67	61	5	29	7	41	2			1		1			
Ministarstvo branitelja	256			1	1		310	310	311	567			548	3	551	16	235	80	147	7	234	18				14				
Ministarstvo socijalne politike i mladih																														
Ministarstvo zdravlja						1		1	1	1						1														
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta							5	5	5	5			5		5		5		3		3				1					
Ministarstvo kulture																														
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	1	3	2	1	6				6	7	3	1	3		7		3	1	2	1	4	1								
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)																														
Agencija za poljoprivredno zemljište																	2													
Državni uredi				1	1				1	1			1		1			1		1	2									
Državne upravne organizacije																		2			2									
Ostali	3	22	96	2	120		1	1	121	124	20		32	69	121	3	35	11	27	3	41	10			4	1				
UKUPNO	270	37	179	195	411	1	443	444	855	1125	38	6	870	118	1032	93	407	149	280	73	502	38			6	17	1			

Izvanparnični predmeti za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 10.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Priljeno novih predmeta			Ukupno u radu u DO	Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)							Ostalo u radu u DO	Ročišta	Odluka I-stup. suda				Uložen redovni pravni lijek DO	Uložen izvanredni pravni lijek DO
		Predlagatelj	Protustranka	Ukupno novih predmeta		Prijedlog	Odbijanje inicijative za postupanje	Osporavanje prijedloga / rješenja u cijelosti	Osporavanje prijedloga / rješenja	Ostale odluke	Ukupno MDO	Prijedlog usvojen			Prijedlog odbijen	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Republika Hrvatska/Vlada RH	43	590	44	634	677	149	20	5	2	278	454	223	9	144	12	26	182	1		
Ministarstvo financija	23	1237	35	1272	1295	1167	10	11		70	1258	37	40	989	17	28	1034	12		
Ministarstvo obrane	3	21	12	33	36	20		1		14	35	1	6	21	5	9	35	6		
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova		1		1	1					1	1									
Ministarstvo unutarnjih poslova	11	13	3	16	27	10				6	16	11		10		3	13			
Ministarstvo pravosuđa	14	101	155	256	270	59		61	16	123	259	11	404	102	17	82	201	77		
Ministarstvo uprave	1				1	1					1									
Ministarstvo gospodarstva		1		1	1	1					1									
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	18	7		7	25	14	2				16	9	3	14	3	4	21			
Ministarstvo poduzetništva i obrta																				
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																				
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	34	945	153	1098	1132	902	6	9	54	113	1084	48	119	870	45	50	965	48	4	
Ministarstvo poljoprivrede	150	2009	1413	3422	3572	1812	4	61	937	603	3417	155	1629	2378	64	721	3163	40		
Ministarstvo turizma																				
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode			1	1	1					1	1			1			1			
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja		12	2	14	14	2		1		11	14		4	2			2			
Ministarstvo branitelja		5	2	7	7	4		1		2	7		3	4	1	2	7	2		
Ministarstvo socijalne politike i mladih	40	3119	16	3135	3175	3043	21	1	1	42	3108	67	9	2962	33	23	3018	26		
Ministarstvo zdravlja		1	1	2	2	1			1		2			1			1			
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	4	1	1	2	6					2	2	4	1			1	1			
Ministarstvo kulture	2	13	3	16	18	8	1	1		6	16	2		10	1		11	1		
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	492	2153	1658	3811	4303	2203	11	199	93	1217	3723	580	1842	2207	194	790	3191	212	4	
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)	3	286	12	298	301	273	6			14	293	8	13	269	3	1	273	2		
Agencija za poljoprivredno zemljište		11	5	16	16	4				8	12	4		15	4		19	1		
Državni uredi	3	3		3	6	4				2	6			12		1	13			
Državne upravne organizacije	5	51	3	54	59	44	1	2		12	59		2	41	2	2	45	1		
Ostali	374	1369	3030	4399	4773	1086	12	82	3	3220	4403	370	1118	1118	168	843	2129	105		
UKUPNO	1220	11949	6549	18498	19718	10807	94	435	1107	5745	18188	1530	5202	11170	569	2586	14325	534	8	

Upravni predmeti za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 11.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Primijeno novih predmeta								odluke (MDO)					Ostalo u radu u DO	Ročišta	Odluka javnopravnog tijela (JPT) za stran. koju zast. DO			Ukupno broj odluka JPT	Prav. lijek.		Odluka II.st.tijela			
		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći				Zahtjev upućen JPT	Odbijanje inicijative	Očitovanje na zahtjev	Ostale odluke	Ukupno MDO			Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke JPT		Redovni	Izvanredni	Po red. prav. lijeku.		Po izv. prav. lijeku	
		Predlagatelj zastupan po DO	Protustranka zastupana po DO	DO kao stranka	Ukupno zast. po DO	Predlagatelj zastupan po DO	Protustranka zastupana po DO	Ukupno zastup. po punomoći	Ukupno novih predmeta														Usvojen	Odbijen	Usvojen	Odbijen
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Republika Hrvatska/Vlada RH	6	3	7	2	12				12			5	7	12	6	11			2	2	1					
Ministarstvo financija	12	9	31	138	178				178	96	1	39	32	168	22	1	85	3	64	152						
Ministarstvo obrane	3	1	18	8	27				27	1		18	11	30				13	10	23	14		13			
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																										
Ministarstvo unutarnjih poslova	2		2	6	8				8	5	1	2	1	9	1		1		10	11	1					
Ministarstvo pravosuđa	9	7	21	61	89				89	21	2	36	28	87	11	21	22		40	62	4					
Ministarstvo uprave	1		9	1	10				10	1			9	10	1	1	2		8	10						
Ministarstvo gospodarstva			9	1	10				10			1	9	10			2		2	4						
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU			3		3				3			3		3				1	2	3						
Ministarstvo poduzetništva i obrta																										
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																										
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	33	75	67		142				142	32		2	98	132	43	33	32		59	91						
Ministarstvo poljoprivrede	12	234	334	8	576				576	192	8	219	116	535	53	26	327	21	44	392	3		2			
Ministarstvo turizma		1	1		2				2	1				1	1			1		1	1					
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode				1	1				1				1	1												
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja			4		4				4	1		1	2	4		1		1	1	2						
Ministarstvo branitelja	1	1		5	6				6	3		1	3	7			1		5	6						
Ministarstvo socijalne politike i mladih	5	1	11	32	44				44	12		5	25	42	7		1		6	7	1					
Ministarstvo zdravlja			1		1				1	1				1					1	1						
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta																										
Ministarstvo kulture			1		1				1	1				1												
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	90	328	209	41	578				578	309	14	70	201	594	74	168	199	32	133	364	38		14	6		
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)		1	16	3	20				20	1			19	20		2	1		10	11						
Agencija za poljoprivredno zemljište		6			6				6	2			4	6			2			2						
Državni uredi	3	11			11				11	1		1	12	14		1	3	2	5	10						
Državne upravne organizacije	1	6	11		17				17	10		2	4	16	2		9		4	13						
Ostali	259	265	292	235	792				792	291	4	64	418	777	274	2108	351	58	666	1075	226	1	130	32	2	
UKUPNO	437	949	1047	542	2538				2538	981	30	469	1000	2480	495	2373	1038	132	1072	2242	289	1	159	38	2	

Mišljenja za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 12.

Naziv ministarstva ili državnog tijela	Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja	Predmeti primljeni u izvještajnom razdoblju															Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)						Ostalo u radu u DO		
		Mišljenja po posebnim propisima								Mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu							UKUPNO PRIMLJENO	UKUPNO U RADU U DO	Mišljenje na ugovor pozitivno	Nišljenje na ugovor negativno	Mišljenje dano	Mišljenje uskraćeno		Ostale odluke	Ukupno MDO
		Zakon o strateškim invest. projektima	Zak. o pr.stanova - stanarsko pravo	Zakon o poljoprivrednom zemljištu (2008.)	Zakon o šumama	Zakon o lovstvu	Članak 215. ZJK	Drugi zakoni	Ukupno po poseb. propisima	Ugovor o prodaji	Ugovor o darovanju	Ugovor o kupnji	Ostalo	Ukupno mišljenja po ZDO	Druge mišljenja	Mišljenje na ugovor pozitivno									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Republika Hrvatska/Vlada RH	6									1		20		21	8	29	35	15	5	2		4	26	9	
Ministarstvo financija	2												2	2	15	17	19			10	1	2	13	6	
Ministarstvo obrane	4		73						73	176		2		178	3	254	258	231	9	3		3	246	12	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova															2	2	2				1			1	
Ministarstvo unutarnjih poslova	4		39						39	15		1		16		55	59	56	1				57	2	
Ministarstvo pravosuđa			8	1				6	15	4				4	7	26	26	11		10		2	23	3	
Ministarstvo uprave															3	3	3					3	3		
Ministarstvo gospodarstva	3														6	6	9			6		3	9		
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	8																8	6	1			1	8		
Ministarstvo poduzetništva i obrta																									
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava															1	1	1							1	
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	13										3			3	13	16	29	3		11	3	3	20	9	
Ministarstvo poljoprivrede	19			200	93	54			347	10		25		35	13	395	414	307	70	12	1	4	394	20	
Ministarstvo turizma															3	3	3			1		2	3		
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode																									
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja															3	3	3			2			2	1	
Ministarstvo branitelja	14		1					1	2	185		5	1	191	2	195	209	164	3	3		6	176	33	
Ministarstvo socijalne politike i mladih															3	3	3			3			3		
Ministarstvo zdravlja													1	1	4	5	5	1		1		2	4	1	
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta															1	1	1				1		1		
Ministarstvo kulture															1	1	1			1			1		
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	7		5				4		9	42	12	3	2	59	28	96	103	62	3	26	2	7	100	3	
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)	92		1						1	529	1003	26	39	1597	13	1611	1703	1398	113	11	24	7	1553	150	
Agencija za poljoprivredno zemljište	11			54					54	185			2	187	7	248	259	166	45	3	8	2	224	35	
Državni uredi	5					2			2	3		3	1	7	1	10	15	11	1	2		1	15		
Državne upravne organizacije	1							1	1	4		8	1	13		14	15	14				1	15		
Ostali	136		387		7	6	427	2	829	55		69	9	133	92	1054	1190	829	38	93	46	63	1069	121	
UKUPNO	325		514	255	100	62	431	10	1372	1209	1018	162	58	2447	229	4048	4373	3274	289	201	87	115	3966	407	

Preventivna djelatnost za razdoblje od 1.01. do 31.12.2015.

Tablica GUO 13.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu iz ranijih godina	Primljeno novih predmeta										Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)								Sklopljene nagodbe									
		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći				Ukupno novih predmeta	Ukupna vrijednost zahtjeva	Ukupno u radu	Zahtjev za mimo rješenje spora	Odbijanje inicijative za postupanje	Zahtjev za nagodbu - odbijen	Zahtjev za nagodbu priznat u cijelosti	Zahtjev za nagodbu - priznat djelomično	Ostale odluke	Ukupno MDO	Ostalo u radu	Zahtjev protivne stranke			Zahtjevi RH			Ukupna broj sklopljenih nagodbi	Ukupna vrijednost sklopljenih nagodbi	
		Podnositelj zahtjeva	Protustranka	Visina zahtjeva	Ukupno primljeno	Podnositelj zahtjeva	Protustranka	Visina zahtjeva	Ukupno primljeno												Priznat u cijelosti	Priznat djelomično	Vrijednost priznatih zahtjeva (000 kn)	Priznat u cijelosti	Priznat djelomično	Vrijednost priznatih zahtjeva (000 kn)			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Republika Hrvatska/Vlada RH	50	16	101	132477	117					117	132477	167	16	1	66	23		20	126	41	16			1260	6	1	5460	23	6720
Ministarstvo financija	60	77	131	287569	208					208	287569	268	73	1	87	28	3	22	214	54	22	3	90764	18		2806	43	93570	
Ministarstvo obrane	194	164	429	318047	593					593	318047	787	123	4	255	11	4	60	457	330	11	3	1161	20	1	899	35	2060	
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	7	3	3	4935	6					6	4935	13	2		4			1	8	5									
Ministarstvo unutarnjih poslova	94	118	293	45672	411					411	45672	505	73	3	181	24	8	52	341	164	20	9	1323	12		299	41	1622	
Ministarstvo pravosuđa	175	50	675	599545	725					725	599545	900	38	3	460	57	15	116	689	211	53	15	577	5		50	73	627	
Ministarstvo uprave		6	6	357	12					12	357	12	5		5				1	11	1				2		16	2	16
Ministarstvo gospodarstva	11	17	14	797192	31					31	797192	42	15		8	1			5	29	13	1		4		557	5	557	
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	8	4	9	5454	13					13	5454	21	7		6				2	15	6			1		508	1	508	
Ministarstvo poduzetništva i obrta		2		510	2					2	510	2	1						1	2				4		1728	4	1728	
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava			3	2347	3					3	2347	3																	
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	30	35	20	86676	55					55	86676	85	17		25	4			7	53	32	8		120	2		335	10	455
Ministarstvo poljoprivrede	213	810	588	153595	1398					1398	153595	1611	789	1	362	181	4	68	1405	206	182	35	5067	176	8	6581	401	11648	
Ministarstvo turizma	2	32	1	535	33					33	535	35	20	1	1				7	29	6			3		30	3	30	
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	1		7	541	7					7	541	8			5				1	7	1								
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja			42	25631	42					42	25631	42			28	2			3	33	9	1		5				1	5
Ministarstvo branitelja	27	79	112	27591	191					191	27591	218	55	4	102	2			16	179	39	2		36	7	1	15	10	51
Ministarstvo socijalne politike i mladih	18	158	16	4852	174					174	4852	192	119	1	11				31	163	29		1	22	9		287	10	309
Ministarstvo zdravlja	8		16	3090	16					16	3090	24			11	2			1	14	10	2		5210			2	5210	
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	72	6	67	35615	73					73	35615	145	4		44	24	3	2	77	68	21	3	5052	1	1	11	26	5063	
Ministarstvo kulture	4	11	7	24499	18					18	24499	22	10	1	4				3	18	4				2		48	2	48
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	297	308	1096	251096	1404					1404	251096	1701	224	6	725	250	18	71	1294	407	255	7	20570	36	21	5112	319	25682	
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)	11	31	248	7411	279					279	7411	290	30		115	127			4	276	14	127		616	3		27	130	643
Agencija za poljoprivredno zemljište		6	7	415	13					13	415	13	6		2				1	9	4				1		3	1	3
Državni uredi	15	7	27	1330	34					34	1330	49	5		26	1			1	33	16	1		1			1	1	
Državne upravne organizacije		1	3	4568	4					4	4568	4			2					2	2						1023	2	1023
Ostali	249	196	283	501079	479	1	2	31	3	482	501110	731	233	3	184	49			110	579	152	52		3921	31	1	57855	84	61776
UKUPNO	1546	2137	4204	3322629	6341	1	2	31	3	6344	3322660	7890	1865	29	2719	786	58	606	6063	1827	774	76	135705	345	34	83650	1229	219355	

Nekretnine u društvenom vlasništvu (CD)
(stanje 31.12.2015.)

Tablica GUO 14. (po uknjiženom)

ŽDO	Ukupan broj katastarskih općina	Ukupan broj čestica	Zatražena dodatna dokumentacija (uvjerenje)	Podneseno prijedloga sudu	Uknjiženo	Podignute tužbe		Druge osobe	Čestice bez osnove za uknjižbu	Izmjera/osnivanje zemljišnih knjiga		Ostalo za provjeru
						Tužbe	Čl. 77. ZON			Dio k.o.	Cijela k.o.	
						Broj čestica	Broj čestica					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6.a)	(6.b)	(8)	(9)	(10)		(11)
BJELOVAR	310	246.411	70		221.388			12.623	12.330	15	1	0
PULA	179	183.649	1.339	612	158.615		1	19.673	3.409		3	0
KARLOVAC	282	120.612		207	105.132		70	8.108	7.095	2	2	0
SLAVONSKI BROD	269	118.728	495	26	104.469			5.029	8.008	19	1	701
SISAK	363	112.304			97.662		38	11.006	3.598	1	7	0
RIJEKA	178	139.498	2.976	7.910	88.497	107	255	39.155	598	5	13	0
VELIKA GORICA	230	97.678	970	1.271	67.710	4	111	19.121	8.491	3	2	0
OSIJEK	172	73.685			62.679	2	13	8.604	2.387			0
VARAŽDIN	247	83.341	61	24	59.313	1	18	13.984	9.937	5	8	3
ZADAR	111	71.068	1.277	389	35.596	3		29.118	4.685	2	9	0
SPLIT	194	104.567	1.274	10.317	31.972	28	127	50.568	10.281			0
VUKOVAR	83	30.530			23.169		1	4.775	2.585			0
DUBROVNIK	142	39.525	1.767	676	23.131	6	52	9.835	4.058	2	5	0
ŠIBENIK	116	38.854	634	692	23.058	3	17	8.479	5.971			0
ZAGREB	169	81.972	499	1.445	17.024		982	56.499	5.523		2	0
UKUPNO	3.045	1.542.422	11.362	23.569	1.119.415	154	1.685	296.577	88.956	54	53	704

**Podaci o zaprimljenim zahtjevima za uknjižbu nekretnina u vlasništvu RH (broj Ip-DO spisa)
(stanje 31.12.2015.)**

Tablica GUO 15.

	ŽDO Bjelovar	ŽDO Dubrovnik	ŽDO Karlovac	ŽDO Osijek	ŽDO Pula	ŽDO Rijeka	ŽDO Sisak	ŽDO Sl. Brod	ŽDO Split	ŽDO Šibenik	ŽDO Varaždin	ŽDO Velika Gorica	ŽDO Vukovar	ŽDO Zadar	ŽDO Zagreb	Ukupno
Broj Ip-DO predmeta 1.1.2009.-31.12.2015.	2.886	836	2.283	2.328	10.088	12.544	2.707	4.765	7.034	1.757	7.683	2.825	288	1.485	6.911	66.420
DRŽAVNO TIJELO	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova															0
	Ministarstvo unutarnjih poslova	1	2	9	3		1		2	28		4	2	15	4	71
	Ministarstvo obrane	1	21	24	7	3		1	34	60		9		83	9	252
	Ministarstvo financija		21	6	5	2		4	40			4	7		7	96
	Ministarstvo gospodarstva						1									1
	Ministarstvo kulture	2	1						1				1			5
	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	2	30	27		5	14		43				24	4		149
	Ministarstvo branitelja			1										1		2
	Ministarstvo poljoprivrede	389	10	9	70	2	10	1		12	1	8	97		9	618
	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava															0
	Ministarstvo turizma															0
	Ministarstvo pravosuđa	1		8			16					1	2		8	38
	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode									1						1
	Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja									1			1		1	3
	Ministarstvo zdravlja										53					53
	Ministarstvo socijalne politike i mladih	1		1							1					3
	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	15	7	252	348		1	5	3		173				242	1.046
Ministarstvo uprave						59									59	
Ministarstvo poduzetništva i obrta															0	
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta										57					57	
GRAD/OPĆINA	601			25	120	59	14	1	10	377	12	28	7	3	9	1.266
ŽUPANIJA	1		75		3	44			1		297			4		425
TRGOVAČ. DRUŠTVO	Hrvatske šume d.o.o.	63	2	163	68	42	99	8	30	3		59	9	11	24	1.433
	Hrvatske vode	902	102	103	166	253	121	72	191	20	1	2.313	469	93	9	5.277
	Hrvatske željeznice d.o.o.	15	3	179	82		8	24	1	4	136	21	21	3		525
	Hrvatske ceste d.o.o.	168	7	68	659	3	48	103	113	4	1	596	547	107	17	2.656
	Hrvatske autoceste d.o.o.							426	11					33		470
OSTALI	DUUDI (AUDIO)	138	221	76	213	18	44	77	46	49	255	13	88	97	40	1.506
	APN	14		76	13	12	14	33	1		41	2	33	7	40	454
	Agencija za poljoprivredno zemljište	2														2
	Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje												3.124			3.124
	Ured državne uprave															0
	Državna geodetska uprava	1			1			16		2	5			41	3	71
	Općinski sud									244					10	254
	Centar za socijalnu skrb														2	2
	Županijska uprava za ceste				11				210							221
	Ostali (fizičke i pravne osobe)			171	6				4			4		3		188
UKUPNO	5.203	1.263	3.531	4.005	10.551	13.099	3.680	5.173	7.496	2.952	11.002	4.048	3.945	1.978	8.822	86.748

**Uknjižba nekretnina izvan CD-a
(stanje 31.12.2015.)**

Tablica GUO 16. (po broju čestica)

ŽDO	Ukupan broj katastarskih općina	Zatražena dodatna dokumentacija (uvjerenje)	Podneseno prijedloga sudu	Uknjiženo	Pokrenuti postupci		Ukupan broj čestica
					Tužbe	Čl. 77. ZON	
					Broj čestica	Broj čestica	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
KARLOVAC	264		784	49.188	156	21	50.149
RIJEKA	180	691	6.374	20.371	397	44	27.877
SISAK	363	3	83	20.326	3	19	20.434
BJELOVAR	431	1	191	18.847	244		19.283
VARAŽDIN	260	28	333	17.988	27	4	18.380
ZAGREB	168	961	584	11.288	10	730	13.573
SPLIT	138	161	1.029	10.734	520	760	13.204
PULA	123	344	92	11.770		53	12.259
VELIKA GORICA	208	819	510	8.298	449	67	10.143
DUBROVNIK	138	4	842	5.746	1.267	173	8.032
SLAVONSKI BROD	220	133	806	5.138	345	9	6.431
ZADAR	78	460	2.408	3.518		20	6.406
OSIJEK	143	4		5.113	128	57	5.302
VUKOVAR	72		3	2.977		4	2.984
ŠIBENIK	42		1	1.390	1		1.392
UKUPNO	2.828	3.609	14.040	192.692	3.547	1.961	215.849

**Polaganje isprava
(stanje 31.12.2015.)**

Tablica GUO 17.

ŽDO	Ukupan broj katastarskih općina	Zatražena dodatna dokumentacija (uvjerenje)	Podneseno prijedloga sudu	Druge osobe	Pokrenuti postupci		Ukupan broj čestica
					Uknjiženo	Tužbe	
					Broj čestica	Broj čestica	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	
BJELOVAR	2			16			16
DUBROVNIK	27	89	166	111	298	185	849
KARLOVAC	51	1	64	732	4.912		5.709
OSIJEK							0
PULA							0
RIJEKA							0
SISAK							0
SLAVONSKI BROT							0
SPLIT	9	87	164	59	1.007		1.317
ŠIBENIK	7		1		159		160
VARAŽDIN							0
VELIKA GORICA							0
VUKOVAR	1				1		1
ZADAR	11	118	18	1.860	2		1.998
ZAGREB				27			27
UKUPNO	108	295	413	2.805	6.379	185	10.077

**ZBIRNA - PO MINISTARSTVIMA
POPIS OBVEZNOPRAVNIH I RADNOPRAVNIH SPOROVA PROTIV REPUBLIKE
HRVATSKE**

Tablica GUO 18.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ukupno spisa DO	VPS	Faza postupka		VSRH
			I°	II°	
1	2	3	4	5	9
Vlada Republike Hrvatske	117	3.294.420.865,00	79	16	22
Ministarstvo financija	276	696.173.625,56 € 782.403,45	1.476	76	49
Ministarstvo obrane	2.739	1.803.312.752,90	764	540	1.406
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	12	4.596.897,12	7	5	
Ministarstvo unutarnjih poslova	1.235	391.342.089,83	512	208	479
Ministarstvo pravosuđa	2.003	2.421.451.985,44 € 60.631,06	1.052	448	393
Ministarstvo uprave	16	2.209.224.372,62	12	1	2
Ministarstvo gospodarstva	18	271.639.322,39	12	5	1
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	44	99.978.684,60	21	16	6
Ministarstvo poduzetništva i obrta	10	3.566.577,17	10		
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	15	92.865.572,86	12		3
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture	97	276.284.803,31	71	17	9
Ministarstvo poljoprivrede	101	228.923.166,06	60	24	13
Ministarstvo turizma	4	37.425.780,63	1	2	1
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	45	87.736.463,62	30	10	5
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	63	314.934.385,11	30	19	14
Ministarstvo branitelja	181	33.946.093,35	115	32	28
Ministarstvo socijalne politike i mladih	26	9.853.653,59	10	12	3
Ministarstvo zdravlja	39	64.461.350,23	19	14	6
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	141	56.158.022,09	69	53	9
Ministarstvo kulture	8	105.125.365,19	5	2	1
Ministarstvo ostalo	11	6.877.123,67	7	1	3
Državni ured za upravljanje državnom imovinom (DUUDI)	153	1.253.943.802,98 € 259.425,80	123	19	10
Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (DUOSZ)	240	38.853.453,97	40	184	10
Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju	1	78.500,00	1		
Ured državne uprave	2	103.985,00	1		1
Komisija za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava	2	101.215,00	2		
Državni ured za hrvate izvan RH	27	1.861.099,58	13	12	2
Hrvatska agencija za nadzor financijskih ulaganja (HANFA)	3	35.950.675,00	1	2	
Državna uprava za zaštitu i spašavanje	5	381.685,83	2	1	2
Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave	1	24.455.632,88			1
Državna geodetska uprava (DGU)	2	61.704,00	2		
Sigurnosno obavještajna služba (SOA)	2	495.466,00	2		
Državni zavod za statistiku	2	88.591,00	2		
Državni zavod za mjeriteljstvo	2	466.600,00	1		1
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	1	50.000,00	1		
Državni hidrometeorološki zavod	1	315.600,00	1		
CERP	1	2.149.987,00	1		
Centar za razminiranje	1	890.000,00	1		
Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova	1	47.570,07	1		
SVEUKUPNO	7.648	13.870.594.520,65 € 1.102.460,31	4.569	1.719	2.480